

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen

A véderő.

Írta: Kossuth Ferencz.

Budapest, január 5.

Annak az igazságnak nehéz volna ellentmondani, hogy olyan törvényeket, amelyek az 1867. XII. törvénycikk által közösöknek jelzett ügyekre vonatkoznak, a budapesti és a bécsi parlamentben egy időben kellene tárgyalni.

Ezt a törvény nem írja és nem is írhatta elő, de előírja a józan ész. Mind egyik országgyűlésnek joga van az eléje terjesztett javaslatokon változtatni. Megtörténhetnek, hogy az egyik a javaslat olyan részén változtat, amelyet a másik elfogadott. Az ilyen eshetőség nehéz helyzeteket teremthet, melyeknek kiküerdése a legelémibb kormányzási kötelesség.

Mily végtelenül lealázó egy országgyűlésre nézve például az, ha olyasmi történik meg vele, mint ami megtörtént a magyar képviselőházban a Bánffy-kormány idején, midőn a Bánffy-Badeni vámszövetség törvényjavaslatot a magyar képviselőház elfogadta és megszavazta, míg az osztrák reichsrát előtt még csak tárgyalásra sem lett méltatva, sőt annyira nem lett komolyan véve, hogy kévéssel később, mintha semmi sem történt volna, létrejött a Széll-Körber megállapodás: a magyar képviselőház által megszavazott törvény pedig egyszerűen elpárolgott, az alatt az alkotmányos köpeny alatt, hogy nem lett a főrendiház elé terjesztve. Mintha nem lenne alkotmányos kötelesség a képviselőház által megszavazott törvényeket mindenkor a főrendiház elé terjeszteni.

Ez az esemény, amelyről már senki nem beszél Magyarországon, mert itt az emberek hamar felejtnek, szemébe mered azoknak, mint elrettentő példa, akik hazájuk tekintélyét a szívkön viselik.

Az említett esetben egy feltétlenül hazafias és rendkívüli nagytehetségű ember: Széll Kálmán miniszterelnök volt kénytelen Körberrel nagy harcra vinni és belenyugodni abba, hogy a Bánffy-Badeni kötés semmisnek tekintessék, bár elfogadtatott és megszavaztatott a magyar képviselőházban.

Nem hiszem, hogy a mostani kormány hajlandó volna annyira menni a

magyar alkotmányos jogok védelmében, mint amennyire Széll Kálmán ment. Ha tehát nem lett volna a mostani kormánynak az a szerencséje, hogy egy legyőzni nem tudott obstrukció állta az útját, megtörtént volna maig, hogy itt állna a magyar parlament egy megszavazott véderőjavaslattal, amelyen a bécsi reichsrát valószínűleg jelentékeny változásokat fog eszközölni; mert ott egészen őszintén kimondta az osztrák pénzügyminiszter rövid néhány hónappal ezelőtt, hogy odajutottak, miszerint a létező adósságok egyrésze kannatai fizetésének csak új adósság csinálással tehetnek eleget.

Ilyen helyzetben a számító osztrákok nem lesznek könnyen rábirhatók arra, hogy adósságból csináljanak a hadsereg számára semmit nem jövedelmező befektetéseket.

De másrészt, ha nem is a bőbeszédű új közös hadügyminiszternek, de azon hatalmaknak, amelyek háta mögött állnak, Lueger halála dacára is, van még elég politikai befolyása arra, hogy a hadügyminiszter felfogásának a véderőreformra vonatkozólag szószófi legyenek az osztrák birodalmi gyűlésen és esetleges módosításokat vigyenek keresztül, melyek még az itteni munkapártnak sem lennének inyére. Mindez feltétlenül igaz és mégis most már világosan látszik, hogy midőn lejár a fegyverszünet ideje, a kormány tovább fogja erőszakolni a véderőreform tárgyalását.

Azt az általános fegyverkezést, amely a múlt század hetvenes éveinek elején kezdődött és azóta folyvást t.a.t. örületesnek tekintem és olyannak, ami a fegyverkezők számára semmi haszonnal és semmi biztosítékkal nem jár. Ha egymással szemben ketten egyaránt fegyverkeznek, fegyveres erejüknek egymáshoz mért viszonya ugyanaz marad. Bár ez az én meggyőződésem, azért mégis elkerülhetetlennek hiszem azt, hogy mi is fegyverkezzünk, mert magunkat az általános áramlatból kivonni nem lehet és ha mások fegyverkeznek, mi pedig nem — végre természetesen mi a gyengébbek maradunk.

Azonban a bécsi katonai hatalomnak viselkedéséből észszerűen más következtetést levonni nem lehet, mint azt, hogy csak tettetés az, hogy a magyar és osztrák haderőt elégtelennek tartja a hadvezetőség.

Ha így volna, teljes lehetetlen lenne elképzelni azt, hogy inkább évekig sorvadni hagynák a hadsereg számbeli fejlődését, mintsem hogy hozzájárulnának ahhoz, hogy oly nemzeti kívánságok teljesüljenek, amelyeknek teljesítése egy

csapásra megnyerné a magyar nemzetet arra, hogy a hadsereget a magáénak is tekinthesse és dédelgetett gyermekévé tegye.

Aki a hadi tudományokkal a legkevesebbet is foglalkozott életében, szomorú mosolyal kell, hogy nézze azoknak a megszürcült és megkövesedett tábornokoknak a czopfját, akik azt állítják, hogy például a kétfejű sasnak eltitnése a csákókról veszélyeztetné a hadsereg egységét, holott tudniok kellene, hogy ez a csákókra csak az ötvenes évek kezdetén került; kérdelem ezektől: az uraktól, vajjon miféle nagyobb egység megnyilatkozását vették észre a hadseregben, mióta a csákókon a kétfejű sas van . . . *risum teneatis!*

A bontott csatarendben kürtökkel, trombitákkal, dobokkal vagy sipokkal — a különböző hadseregek szerint — adják az ütközetben a parancsokat (az okos japániak voltak az elsők, akik a parancsokat kis elektrikus lámpákkal adták) kérdelem, melyik tiszteletreméltó öreg tábornok hallott egy kürtöt, trombitát, sipot vagy dobot magyar nyelven vagy ékes osztrák-német nyelven szólni? . . . Ismét csak nevetheünk!

Mit mondana az ember a privátéletben valakiről, aki erőnek-erejével olyan nyelven ad ki intézkedéseket, azoknak, akik tőle függnek, amely nyelvet ezek nem értnek. Aki ezt a privátéletben állhatatosan tenné, bár figyelmeztetve lenne rá, hogy az illető, akihez beszél, őt meg nem érti, ez az ember embertársai által betegnek tekintetnék és valószínűleg valami jóltevő szanatóriumba helyeztetnék el.

Ha igazán szükségét éreznék a hadsereg komoly fejlesztésének, az ilyen dolgok felett réges-rég felülemelkedtek volna.

Az ilyen dolgok a hadsereg egysége szempontjából véve abszolúte semmik. Holott a nemzeti szellem szempontjából és a nemzeti jogok fentartása terén óriási fontosságúak.

Azon nem változtat, hogy a hadseregben jelen van-e vagy nincs egy egyén, az, hogy jelenlétét azzal jelezte-e, hogy „jelen” vagy pedig azzal, hogy: „hier”; de a nemzeti önértetre és az emberi önértetre mélységesen hat igenis az, ha nem felelhet saját becsületes nyelvén, mint szabad emberhez illik, hanem mint papagálynak vagy szajkónak kell egy hangot a levegőbe kiáltania, amely az ő számára nem beszéd, hanem értelmetlen hang.

Jól emlékszem, sok olyan beszélte el nekem, aki jelen volt az 1859-iki és az 1866-iki háboruban, hogy akkor

ugyan szívesen törte a magyar szót a magyar katonával az idegen ajku tiszt, ő kiabált az ő nyelve szerint értelmetlen hangokat, amelyek magyar nyelven a lélekhez szóló szavak voltak és olyan szépen huzták a zenekarok a Rákóczi-indulót, hogy szébb se kellett.

Mikor tehát a hadseregnek tenni és nem parádézni kell, akkor azonnal megszűnnek egységbontó tényezők lenni a magyar érzelmek, ha ezen érzelmek felkeltéséből a magyar vitézség fellángolását reménylik.

De addig sorvadjon el a hadsereg, mintsem hogy elejtessék a „pittige” és a „meldige.”

Budapest, január 5.

A képviselőház ülése. A képviselőház e hó 11-én, csütörtökön délelőtt 10 órakor ülést tart, melyen a költségvetés tárgyalását folytatják.

Gróf Zichy Aladár köszönete Kossuth Ferencnek. Gróf Zichy Aladár, mint a néppárt elnöke, Kossuth Ferencnek a Kossuth-párt részvételtáviratát a következő távirattal köszönte meg: „Az országgyűlési néppárt megalapítójának és vezérének elhunyt feletti bánatában hálával fogadja a függetlenségi és negyvennyolcas Kossuth-párt részvételt, benne az igaz hazafi és tántoríthatatlan jellem iránti tiszteletet érzi. Adja a Mindenható, hogy az igazi testvéri szeretet jövőre is erősítsen meg a bajtársi frigyét hazánk oltalmára és felvilágosztatására. Gróf Zichy Aladár, a néppárt elnöke.”

Vasutügyi tárgyalások Ausztriával. Sonnenstein osztrák vasutügyi minisztériumi osztályfőnök és Müller miniszteri tanácsos tegnap és ma Budapesten dr. Stetina József kereskedelmi minisztériumi államtitkárral, Neumann Károly és Kelety Dénes miniszteri tanácsosokkal, mindkét minisztérium részéről még több szakközlegnek bevonásával, a két minisztériumot közösen érdeklő különféle természetű függő ügyekben tárgyaltak. A tanácskozásokat alkalmasint a jövő hét folyamán folytatják. Az osztrák kiküldöttek Budapesten látogatást tettek felhasználták arra, hogy Pulszky Garibaldival, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatójával a kassa-oderbergi vasut több függő vasutépítési kérdéseit beszéljék meg.

Vajjon jön-e?

Budapest, január 5.

Megjött a január, tehát meg kellett jönnie annak a hírnök is, hogy tavaszra megjön a király. De amilyen bizonyosan meg szokott jönni a január és a hír, olyan kevésbé bizonyosan szokott megjönni a király. Hiszen eljön, mégis csak eljön olykor-olykor, de ilyen előre megcsinált program szerint soha. A legelső magyar ember a legutóbb magyar ember is ebben az országban.

De megint be van ígérve a látogatás. Vajjon eljön-e csakugyan tavaszra? Az más kérdés. Az függ a tavasztól, hogy enyhe lesz-e, verőfényes; függ a nyolcvankétesztendő uralkodó egészségi állapotától, mert ha ritka vendég volt nálunk a magyarok királyi fiatalabb korában is, mostanság már az is megesett, hogy igazán eljött a király és program ellenére hamarabb utaztatták vissza osztrák földre, mintha annak levegője jobb, egészségesebb, édesebb volna; és függ végezetül attól is, hogy milyen lesz tavaszra a politikai helyzet. Mert ha tavaszra bekövetkezik a parlamentben a nagy felfordulás és a magyar határok között megint felharsog az erőszak ellen való induló: akkor nem valószínű, hogy ilyen koncertnek meghallgatására ide invitálják a felséges urat. Egy kicsit hangulatosináló manővernek érezzük tehát egyelőre azt a minden januárral visszatérő hírt, hogy tavaszra szerencsénk lesz a magyarok királyához.

De már abban se vagyunk egészen bizonyosak, hogy jelent-e valamelyes hangulatot a királyi látogatást jelző hír. Az az érzésünk, hogy a nemzet némileg kimerült már abban az egészen sajátos helyzetben, hogy itt a királyi látogatások csak látogatások s hogy hangulatkeltésre lehet és kell felhasználni. Az állítólagos dualizmusnak nincs szomorubb fokmérője annál az arányánál, amennyit a közös uralkodó osztrák s amennyit magyar földön tölt. Ha ez az arány legalább olyan volna, mint a kalendáriumban a hétköznapok és a pirosbetűs

napok: Azt mondanók, hogy az uralkodó a hétköznapokat tölti osztrák birodalmában, de mienk ő a pirosbetűs napokon. De nincs az arány ilyen kedvező. Ha összeszámolná valamű foglalkozástalan akadémikus, hogy hatvan esztendő alatt hány napot töltött Ferencz József magyar földön, beleszámítva akár a hadgyakorlatokat is — pedig olyankor nem a magyar király időzik itt, csak a legfőbb hadur — akkor alighanem kisélné, hogy a hatvan esztendőből egyet sem töltött közöttünk. Ferencz József csak kültagja, mondjuk levelező tagja annak az akadémia-nak, melynek neve Magyarország.

Pedig száz oka is lehetett volna, hogy másként legyen. Magyarország nem egyszer volt olyan helyzetben, hogy egy kis keserűség joggal ébredhetett volna lelkében. Minden különösebb érzékenység nélkül is mostoha gyermeknek érezhette magát. De azért nem Magyarország, hanem a dédelgetett Ausztria ragadtatta magát tiszteletlen tüneményekre. A Burg ablakai alatt a Wacht am Rheint osztrákok énekeltek. A Hohenzollerneket az osztrák Reichsrathban éltették. A „Los von Oesterreich” osztrákok jelszava volt. Magyarország még a legnagyobb keserűségek napjaiban sem ment odáig, hogy gerincztelen szolgálk escelekedetei miatt a királyt ítélte volna meg, aki csak uralkodik és nem kormányoz. Magyarország elsöpört kormányokat és többségeket, de mindenre kínáló magyarok miatt nem tört pálcát az uralkodó fölött, aki nem tehet róla, hogy mindig akadtak körülötte olesó Jánosok; Magyarország sokszor szerette, mindig megbecsülte azt a királyt, aki Szent István koronáját viseli. A koronáig még keserűségeink hullámai se csaptak fel soha. Emberi szempontból tehát az lett volna a természetesebb, ha a magyarok királya minden nehéz órájában idejőjön az ő hű magyarjai közé. De azért ott volt állandóan a Burgban, melyet csuf tüntetések is fölkerestek és itt volt ritkább vendég a budai várban, melyre csak tisztelet és hódolat simult a magyar lélek tengeréből.

Most megint be van ígérve a látogatás.

Háztüznézés.

Írta: Hevesi József.

(Utánnyomás tilos.)

Lilykém,

Minden más lány rózsakelyhében ringó harmatba mártaná a tollát és fellengző, szírványos szavakkal beszélne fehér myrthusokról és lobogó liliumokról, zengő esillagokról és szikrázó symphoniákról és tudja a macska mi mindenféle lila badarságról, holott én egyszerűen csak ennyit irok neked:

Menyasszony vagyok!

Tegnap este óta.

Hogy kivel? Nem kell a nevéit leírnom. Te ugyis eltaláltad már. Hiszen már két esztendő óta mindenki tudta. Te is, én is, a szomszédék is, a nem szomszédék is. Madár az ágon csicseregte, az egész utca minden szobalánya, szakácsnője tisztában volt vele. Tudott róla mindenki. Csak ő nem. Az én maulász volégényem. Az én Antinousz-fejű atletám. Az a gyerekszívű, félelmetes hős, akivel senki sem meri a kardját összemérni és akinél gyávább pulykát még nem ismertem.

De hamarosan igazságot kell neked szolgáltatnom azzal, hogy ő csak tegnapelőttig volt gyáva velem szemben; most azonban, hogy a menyasszonya vagyok, úgy megjött ökelmének a bátorsága, hogy most meg már én kezdek félni tőle.

Es micsoda ötletei vannak!

Tegnap este például azt mondja, hogy ő

azon módon szörnyet hal, hogyha rögtön belé nem haraphat egy szem cseresnyébe.

— Cseresnyébe? Most? Karácsony táján?

Már pedig — azt mondja — ő halálnak a fia lesz, ha nem kap rögtön cseresnyét.

Nagy szemeket meresztettem a cseresnyéért kunyeráló hős Akhillesre.

Erre ő szigorú arezot vág és aztán, hirtelen, mint a sólyom lecsap az ajkamra és egy forró csókkal beleharap. Aztán nevetve mondja:

— No lásd, hogy akad itt cseresnye!

Bezzeg még ezelőtt pár nappal nem volt ilyen szemtelen mersze.

Olyan pipogya legényke volt, akiről a macska sem hitte volna, hogy ilyen harapós a csókja.

Ámbár én gyakran láttam, hogy villognak a szemei, mikor felém tekint. De csak lopva. Mert bizony nyíltan sohasem mert szerelmes pillantást reám vetni. Pedig én is tudtam, meg mindenki tudta, hogy olyan szerelmes belém, mint egy trillázó pacsirta. De nagyon a bögyében tartotta.

Pár nap előtt aztán együtt voltunk a háliban. A papa. A mama. Magda néném az urával, meg az Ervin.

Ervin sakkozott a sógorral. Én a kis hirdetések olvastam az esti lapból. Az öregek Magdussal együtt a kandalló előtt aiktak agyvezeztelt családi csoport és butogtak, suttogtak olyan nagy titokzatossággal, hogy minden szavukat meg lehetett hallani.

Misuról volt szó, az én hős mamla-

szomról.

Az anyám vitte a szót:

— Ottó is azt mondja, hogy az elnökigazgató el van ragadtatva a fiutól és nagy jövőt jósol neki.

— Nekem is mesélte Ottó bátyád. Sőt én azt is hallottam, hogy nemsokára ezégjegyző is lesz, ezt meg a papa mondta.

Most aztán megint a mama kezdte:

— De hát ez nem tarthat így sokáig!

— Micsoda?

— Micsoda? Hát a világ hét esodája! Micsoda? Hiszen te igen jól tudod, hogy miről van szó!

— Persze, hogy tudom.

— Nohát! Ez a fiatal ember három év óta jár a házunkhoz. Ugyszólván már el sem képzelhetjük a családunkat nála nélkül. Mindnyájunknak a szívébe lopta magát. Hiányoznék, ha csak egy nap is nem látnók. Szinte rászoktunk már annyira, hogy egészen rendelkezünk vele. Az Ervin nem is szólítja másképp, csak Misu, Misu. De te is, Magdus, meg én is, meg a papa is. Meg az a fruska is. És az is meglátszik rajta, hogy ő szintén pompásan érzi itt magát a mi körünkben. Egészen itthon van. Azonban...

— Nos?

— Azonban ez mégsem tarthat így tovább. Széltében beszélnek, hogy ő lesz a Pimpinek a férje. Pimpéhez már más fiatal ember közeledni sem mer. Kinek is volna mersze Pimpő körül forgolódni, hogy aztán a Misuval tűzzön össze, Magyarország legfélelmetesebb atletájával.

— Persze, persze! — mondta apus.

Vajjon eljön-e csakugyan: nem tudjuk. Ha jön: most is hódolattal fogjuk köszönteni. Ha nem jön: nem leszünk meglepetve. Ez már hozzátartozik a magyar nemzet speciális tragédiájához.

A politikai helyzet.

— A fegyverszünet meghosszabbítása. — A Kossuth-párt és a választójog. — Justhék kompromisszumtervei. — Székely Ferenc pohárköszöntője. —

Budapest, január 5.

A képviselőház — mint az tudvalevő — január 11-én ül ismét össze és a novemberi fegyverszünet megállapodásai értelmében a költségvetést fogja folytatásán tárgyalni. A költségvetésből még az igazságügyi, honvédelmi és pénzügyi tétel van hátra és ezeknek tárgyalása aligha tarthat tovább tíz-tizen négy napnál. Akkor azután végérvényesen lejár a fegyverszünet hatálya és következik a hadiállapot: a véderőreform tárgyalása. A kormány azonban — mint munkapárti körtökben tudják — éppen nem akarja magát elhatározni a hadviselésre és szeretné a fegyverszünetet bizonyos javaslatok elintézéséig meghosszabbítani. A munkapárti forrás úgy tudja, hogy az ezirányú mozgalmat az igazságügyi költségvetés tárgyalásakor Székely Ferenc igazságügy-miniszter fogja kezdeményezni, aki már a multkor is kísérletet tett a fegyverszünet meghosszabbítására, de akkor a kormány és a munkapárt dezavualta. Székely Ferenc most arra akarja rávenni a miniszterelnököt, hogy haeson oda, miszerint a fegyverszünet a költségvetés tárgyalása után még néhány javaslatra, közöttük nemzetközi vonatkozású ügyekre is terjesztessék ki. Székely Ferenc igazságügy-miniszter úgy képzei a dolgot, hogy a Ház a hét bizonyos napjain ismét a véderőjavaslatot tárgyalná, közül pedig a kikötendő ügyekkel foglalkoznék.

A választójog kérdésével kapcsolatban a közvélemény figyelme mostanában ismételtén a Kossuth-párt felé fordul, melynek választójogi bizottsága még nem tárgyalta le az előbe adott anyagot és így a Kossuth-pártnak még nem volt alkalma, hogy a választójogra nézve véglegesen állást foglalhasson. A Kossuth-pártban úgy tudják, hogy a választójogi bizott-

ság, míhelyt Kossuth Ferenc feléül bajából, azonnal össze fog ülni, hogy munkálkodását folytassa és befejezze. A bizottság multkori ülésén Kossuth Ferenc adta elő tervezetét, amelyhez akkor Ságly Gyula és Barabás Béla szóltak hozzá. A mostani ülésen Déry Zoltán és Baross János fognak felszólalni, akiknek előadását a párt tagjai nagy érdeklődéssel várják. Jelenleg Déry Zoltán is beteg, de remélhető, hogy egészsége mielőbb helyreáll és így a jelentősnek ígérkező bizottsági ülés január közepén meg lesz tartható.

A levegőben ismét kompromisszumtervek szállonganak, amelyek azonban többnyire a mult év végén felmerült és már annyiszor ismertetett megoldási módokból táplálkoznak. Egészen elűt azonban ezektől a kombinációktól az a kompromisszumterv, amelyről Justh-párti körökben beszélnek és amelyet a maga részéről — állítólag — a Justh-párt is támogatna. Eszerint a Justh-párt belemenne egy olyan kompromisszumba, hogy a véderőreform a választójogi javaslatokkal egyidőben és paralell tárgyalásokkal. Nem görditene akadályt az elé, — ha a véderőreform megfelelőleg módosítottatnék — hogy a képviselőház egy héten három napon át a véderőjavaslatokat és három napon át a választójogi reformot tárgyalja, sőt azt sem látná, ha a tárgyalások paralell üléseken folynának. Mert ilyenképpen a Justh-párt kellőképpen kontrollálni tudná, hogy a véderőjavaslatokból ne lehessen előbb törvény, mint a választójog reformjából. Ha Tiszák megöstruálná a választójogi reformot, úgy a Justh-párt megöstruálná a véderőjavaslatokat és ilyenképp úgy a liberális, mint konzervatív, valamint a függetlenségi és aulikus elemeknek állandóan módjuk volna arra, hogy egymást, kellőképpen ellenőrizhessék és ezirukusaitak egymással szemben megvédelmezhessék.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett, hogy azon a banketten, amelyet tegnap Beöthy László kereskedelmiügyi miniszter tiszteltére a bihari gárda rendezett, megjelent Székely Ferenc igazságügy-miniszter is és tószót mondott — gróf Tisza Istvárra. Ugyanis Székely igazságügy-miniszterrel eddig mindenki úgy tudta, hogy a munkapártban Lukács László csoportjához tartozik, akinek liberális felfogása pedig Tiszák sötét, reakciós felfogásától ugyancsak távol áll. Hiszen tudvalevő, hogy Székely igazságügy-miniszter

annakidején Lukács László választójogi kabinetjének igazságügy-miniszterül volt kinevelve és még akkor is, amikor a Khuenkabinetbe belépett, úgy viselkedett, mint az általános, titkos és egyenlő választójog legbátrabb katonája. Marosvásárhelyt és Szombathelyt ő volt az, aki programbeszédében szembeszállt Tiszák reakciós törekvéseivel és most — úgy beszél Tisza Istvárról, mintha a Khuenféle választás sikere egyedül csak neki lenne betudható. Székely Ferenc igazságügy-miniszternek tegnapi szereplése kétségtelenül erős elentétben áll az igazságügy-miniszter politikai multjával, mert liberális politikus nem támogathat olyan reakciós, sötétlelkű politikát, amelynek éppen elsősorban a bihari gárda az exponense. És ha Székely mégis ennek a támogatására határozta el magát, úgy ez csak annak tudható be, hogy Székelyt, mint szeniórt, ugyanez a bihari gárda a multkor oly csufosan dezavualta. Ettől a szeniór, úgy látszik, annyira megijedt, hogy most már ő sietett dezavualni önmagát és politikai multját, nehogy ez a multaoska ismételtén szálka lehessen a bihari gárdisták szemében.

Budapest, január 5.

Báró Burián a királynál. A király ma délelőtt báró Burián közös pénzügyminisztert egy óra hosszúra tartó külön kihallgatáson fogadta.

A horvát hétszemélyes tábla új elnöke. Zágrábról jelentik: Dr. Rakodczay István, a horvát szlavon-dalmát hétszemélyes tábla elnöke nyugatba vonult. Utóda az elnöki székben dr. Posztilovits István, a zágrábi hétszemélyes tábla tanácsosa.

Népgyűlés Resiczabányán. E hó 7-én, vasárnap Resiczabányán az általános, egyenlő és titkos választójog mellett nagy népgyűlés lesz. A népgyűlésen a függetlenségi és 48-as párt részéről Kun Béla orsz. képviselő jelenik meg, a Választójog Országos Szövetségének szónoka Timár Miklós lesz, a szociáldemokrata párté pedig Baron Ede. A népgyűlésen számos délvidék függetlenségi és szociáldemokrata párti szervezet, továbbá a Választójog Országos Szövetségének környékbeli főkbai is képviseltetik magukat.

Építőiparosok a kultuszminiszternél. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszternél ma délután küldöttségileg tiszteltet a Budapesti Építőmesterek Szövetsége és Ipartestülete. A küldöttséget Günszt József főjegyző vezette. Arra kérte a minisztert, intézkedjék, hogy a közzsállítási szabályzat intézkedéseit megóvják és a helybeli iparos csak akkor részesüljön előnyben más val-

— Igen, te csak annyit mondasz, hogy persze, persze!

— Hát mit mondjak?

— Nem mondaní kell, hanem tenni kell itt valamit. És pedig minél előbb. A Pimpi sorsáról van itt szó. Nekünk, szülőknek, kötelességünk, hogy gyermekünköt minden bajt elhárítsunk.

— Bajt, bajt!... (ezt apus mondta vastag, mogorva hangon.) Hiszen nincs itt semmi baj! Misunak nem sürgős a dolog. Nekünk sem sürgős. Az a fiu úgy sem tud itt hagyni bennünket. És mink sem tudánk már meglelni nélküle. A Misu nélküli. És különben is, ez még most nem a mi dolgunk. Ez az ő kettejük dolga. A Pimpie, meg a Misu.

— De ha az a Pimpi is olyan gyámoltalan!

(Tyűh, a kutyafáját, meg a máját, meg a esizmáját, hogy ezt mondja valaki én rólam, az osztály egykori Corday Saroltájáról!)

Oda ugrottam a családi grupphoz és lángoló arccal szóltam közbe:

— Már mint hogy én volnék gyámoltalan?

Az öregek egészen megrémültek, mikor mint a forgó szél közéjük penderedtem.

Most aztán Magdus néném kerekedett felül.

— Persze, hogy te vagy a mamlasz. A te helyedben én már régen fölön fogtam volna.

Mielőtt még válaszolhattam volna, apus közbeszólt:

— Itt nem kell senkit sem fölön fogni. Mindennek megjön a maga ideje. És ha Misu azt hiszi, hogy még nincs itt az ideje, hát...

De Magdus sem hagyta magát.

— Misunak akkor kell hinnie, hogy itt az ideje, amikor azt Pimpi akarja!

En aztán nagyot dobbantottam a lábammal. Mert dühös voltam. (Hogy mer engem valaki mamlasznak nevezni?)

— Nohát majd megmutatom azért is, hogy én nem vagyok mamlasz! Trucz is!

És megmutattam. Nem hiába hívtatok engem Corday Saroltának!

Mert másnap a déli órában (éppen vasárnap volt és Misu nem volt a hivatalba) beállítottam Misuéknek a lakásán.

Kocsin mentem, hogy annál nagyobb legyen a publicitás.

No, csak láttal volna. Lilykém, azt a nagy taeskót, a rettegett hóst, hogy elképedt, mikor a lakásukba léptem.

Tulajdonképpen nem is neki szóltam a látogatásom, hanem a szüleinek, akikkel együtt lakik. Nagyon örvendetes jelnek vettem azonban, hogy ő éppen az öregek szobájában volt.

Olyan lett mint a fal, mikor megpillantott:

— Pimpi... Pimpi! — hebegte — hogy kerül maga ide mihozzánk?

— Majd mindjárt meghallja — szóltam én dacos elhatározottsággal.

Aztán odaléptem a szülőkhöz, akiket csak most láttam legelőször.

— Gáspár Piri vagyok. Föltételezem,

hogy ezt a nevet a Misu urfi már emlegette önök előtt.

A mama szólott közbe (a leendő anyós!)

— De hiszen mi már beszélgettünk is egymással a telefonon.

— Igaz. Többször zavartam. Nos hát én most háztűznézőben vagyok. Azért jöttem, hogy bemutatkozzam és hogy én, Gáspár Erzsébet, Gáspár Miklós miniszteri tanácsosnak és nejének, szül. karámi Hulinyi Edithnek leánya megkérjem önöktől az önök fiának, Misunak, a gyenge kis kacsóját.

Az öregek nagyot néztek erre a furesza bemutatkozásra.

Siettem kimagyarázni magamat:

— Én eddig hiába vártam, hogy az önök fia, aki már két év óta szeret engem, az én kezemet megkérje és minthogy nincs türelmem várakozni, amíg neki megjön a bátorsága, hát elhatároztam, hogy én kérem meg az ő kezét. Meg vagyok győződve róla, hogy ő nem fog kikosarazni és most önöktől függ, hogy az én szüleim beleegyezéséhez a maguk beleegyezését is képesek.

Az öregek a keblükre szoritottak.

Misu ur pedig szégyenkezve borult a vállamra:

— Nem meretelek megkérni, mert ha kosarat kapok, véget kellett volna vetni az életemnek.

Hát Lilykém, most aztán boldog menyasszony vagyok. Egy mamlasz atletának, egy gyáva hősnek, egy aranyzivű, drága jó fiunak bolondos menyasszonya.

Gratulációk és virágok mellőzése kéretik.

Pimpi.

alkozóval szemben, hogyha ő olcsóbb. Gróf Zichy főnemes kultuszminiszter a küldöttséget igen szívesen fogadta s arra kérte annak tagjait, hogy irásban is jelentsék be a minisztériumnak, hogy azoknak akta szerint is nyomuk legyen s ő majd az lesz, hogy a közszállítási szabályzat intézkedési sérelmet ne szenvedjenek.

Béke a bosnyák szaborban. Szerajevéből jelentik nekünk: Annak öröme, hogy a boszniai tartományi tanács bécsi missziója olyan sikeres volt, a három politikai párt vezetői elhatározták, hogy munkatöbbséget alakítsanak az elvek fentartásával minden párt köréből. Az akció már odáig jutott, hogy a munkatöbbség létrejövetelét biztosítva van. Ez az új fordulat elsimitotta azokat az ellentéteket, amelyeket Arnautovics és Kara Mehmedovics képviselők támasztottak. A munkatöbbség főfeladata lesz a beruházási programot valóra váltani.

A béke jegyében.

— Mindenfelől békehangok. — A török politikai helyzet. — Nyugalom Tripoliszban. — Saját tudósítónktól.

Budapest, január 5.

Az olasz-török háborúról szóló jelentések tegnap óta azt sejtetik, hogy a közeli béke lehetősége nincsen kizárva. Annyi való, hogy a békeakció ismét teljes erővel megindult, diplomaták tárgyalnak a béke feltételeiről s ha hinni lehet a politikai jósnak, úgy előreláthatóan tavaszig megszűnik a háború.

A két ellenséges fél még nem mutat semmi pozitív közeledést egymás felé, de ez még nem bizonyítja azt, mintha a két szövetséges nagyhatalom által kezdeményezett békeakció nem találna mindkét hadviselő félnél kedvező fogadtatásra. Ugy Olaszország, valamint Törökország tartózkodik most attól, hogy bármelyikük is az első lépést tegye. Még súlyos feltételeket szabnak egymásnak, de amint a békeközvetítők munkája sikerül és keresztül viszik azt, hogy a két hatalom tárgyalásba bocsájtkozzék egymással, akkor meg fog történni a jég, amelyet eddig különösen Olaszország magatartása miatt nem lehetett megtörni.

Táviratainkat a mai cseményekről itt adjuk:

A nagyhatalmak béke-javaslatai.

Róma, január 5.

A közeli békekötés igazi állásáról jól értesült forrásból jelentik: A nagyhatalmak már több nap óta tárgyalnak arról, hogy konkrét javaslatokat terjesszenek a porta elé. Ezek a javaslatok egyelőre még bizalmas természetűek és céljuk mindenekelőtt az, hogy oly formulát találjanak, amely lehetőséggé teszi a portának, hogy a befejezett ténnyel számoljon, anélkül, hogy tekintélyének ártana s anélkül, hogy megalázkodásnak kellene magát kitenni. Igazi béketárgyalásról ez idő szerint még nem lehet szó.

Bécs, január 5.

Az olasz-török béketárgyalásokra vonatkozólag ellentmondó hírek érkeznek. A lapok azt jelentik, hogy a béketárgyalások kedvező mederben folynak és a fegyverszünet már a legközelebbi napokban várható.

Más oldalról azonban azt jelentik, hogy a hatalmak barátságos intervenciója még nem éltett konkrét formát. Az a hír, hogy Szögyény-Marich berlini osztrák-magyar nagykövet tegnap a béke ügyében tett látogatást a német birodalmi kancellárnál, nem felel meg a valósnak. A hatalmak követei Rómában is eddig csak nem-kötelező jellegű megbeszéléseket folytattak.

Megindultak az alkudozások.

London, január 5.

A „Times” jelenti Szalonikiból, jól informált magánforrásból, hogy Olaszország és Törökország közt a békealkudozások már meg-

indultak. Az ellenségeskedéseket Tripoliszban már a legközelebbi napokban megszüntetik.

Nem engednek az ellenfelek.

Konstantinápoly, január 5.

A hadügyminiszter a kamara tegnapi ülésén a kormány nevében kijelentette, hogy téves az a híresztelés, mintha a kormány azért akarná a kamarát felosztatni, hogy békét kössön Olaszországgal. Törökország nem engedhet át egy talpalatnyi területet se, mert ezt tiltja az alkotmányunk egy erre vonatkozó paragrafus.

Róma, január 5.

A békekötéssel kapcsolatban a „Tribuna”, a kormány szócsöve, a következőket írja:

„A törökök katonai helyzete Tripoliszban tarthatatlan; a balkáni népek türelmetlenül rázzák béklyóikat, az állampénztár üres és senki sem akar egy fillért sem kölcsönözni. Ilyen körülmények között nem lehet messze a béke. Olaszország várhat, a feltételeket, amelyek mellett hajlandó volna a fegyvert letenni, már világosan megjelölte. E feltételekhez törhetetlenül ragaszkodik. A törökök és békeakaró tanácsadók tudják, hogy e feltételekben nincs mit változtatni.”

Tripolisz, január 5.

Tripoliszban, Ainzarában, Tadjurában és Homsban teljes a nyugalom. Galgares felé csapataink razziát tartottak, mert az azon vidéken lakó benszületett törzsek marhákat hajtottak el. Az időjárás javult.

Olasz czáfolat.

Róma, január 5.

Itteni diplomáciai körökben azt mondják, hogy Said pasa nagyvezírnek a válikhoz intézett körlevele apokrif. Szó sincs a béketárgyalások megindításáról.

Mahmud Sefket és a szultán.

Konstantinápoly, január 5.

Mahmud Sefket pasa hadügyminiszter kihallgatáson volt a szultánnal s erről az audienciáról érdekes részletek szivárogtak ki. A hadügyminiszter így szólott a szultánhoz:

— Felség, ne feledje el, hogy én és az ifjutörök párt központi bizottsága voltunk azok, akik Konstantinápolyt bevettük, Abdul Hamidot megfosztottuk a tróntól és Felsegedet ültettük a trónra.

A szultán hangsúlyozta, hogy az ifjutörök bizottság oldalán van, de azért szeretné, ha a pártok között egyezés jönne létre. A főváros lakossága nyugodt.

A török alkotmányrevízió.

Konstantinápoly, január 5.

A komitépárt elhatározta, hogy a kamara szombati ülésében az alkotmány 35. szakaszának megváltoztatására irányuló indítványt még akkor is letárgyalja, ha az ellenzék nem lenne jelen az ülésen és szavazni fog a szenátus elé való utasításáról.

Az elkecsereedett török képviselők.

Konstantinápoly, január 5.

A kormány elhatározta, hogy a képviselőház felosztatása esetén további három hónapon át ki fogja utalványozni a képviselők napi-díjait. Ezzel akarja Said pasa a képviselők elkecsereését enyhíteni.

A december huszonehetedik ütközet.

Milánó, január 5.

A harezterén levő 22. és 26. gyalogezredek parancsnokai jelentést küldtek ennek a két ezrednek a december 27-iki csatában szenvedett veszteségeiről. E szerint elesett egy örnagy, egy hadnagy és hét közlegény, a sebesültek száma azonban aránytalanul nagyobb.

A fegyvercsempészet ellen.

Kairó, január 5.

Angol csapatkülönmény, amely tevékkel van felszerelve, parancsot kapott, hogy a Suez-csatorna afrikai oldalán tartson őrtjáratokat a fegyvercsempészet megállítására céljából.

Olasz katonaszökevények.

Trieszt, január 5.

Triesztbe az utóbbi időben nagyon sok olasz ember menekült, akik a katonáskodás alól akarják magukat kivonni. A város podesztája felhívta az olaszokat, akiknek száma már a nyolcezszázat meghaladja, hogy tizennégy napon belül szerezzenek maguknak valami állandó foglalkozást, különben kiutasítja őket a város területéről.

A magyar-ruman entente.

Budapest, január 5.

Az egyetemes emberi művelődésnek nagy, összefogó munkája egyre-ujabb utait építi ki, a nemzetek társadalmában egymásra utalt fajok egymásmegértésének és békés együttműködésének. Ezideig a tudományos és társadalmi fejlődés irányelveinek természetéből következően különösképpen csak a faji határokat nem ismerő speciális tudományos munkálatok nemzetközi kongresszusain s a különféle fajú művészetek országolása révén érintkeztek egymással, értelmi és érzelmi uton, azok a nemzetek, amelyeknek közművelődésében az emberi munka internacionális értékeinek kicserélődése, illetőleg ennek a kicserélődésnek szüksége nagyobb verével megnyilatkozott.

A múlt év júliusának végén azonban Londonban a legkülönbözőbb népfajok kulturéleti érintkezésének egy olyan grandiózus összejövetelét történt meg, — a fajok első világkongresszusa — amely nyilvános ünneplése és egyenesen demonstrációja volt az egész haladó emberiség azon kívánságának, hogy meg nem másítható, elhatározott akaratall törekszik a nemzetek állandó békéjének, a világ-békének eléréseért. Az már általánosan elfogadott igazság, a tapasztalatok eredményeiből kivont egyetemes érvényű megállapítás, hogy az állandó béke propagandáját nem pusztán néhány tuccza ideális érületű író és társadalomtudós szolgálja, hanem az megérett kívánsága a fejlődött értelmi és finomodott lelki különféle fajú emberek egész megszámlálhatatlan nagy tömegeinek. Tehát egy olyan, roppant tömegek életét irányítani tudó, érzelmi erő, amelyet többé az élő emberiségben elnémitani nem lehet semmiféle erőszakos reakció erejével sem. Ez az ősemberek békeérzéseinek legyűrhetetlen erejü tényezőjévé fokozódott inkarnációja, egy olyan feltartóztathatatlan érzelmi fluidum, amely a végős célja felé való utjában nem ismer immár semmi akadályt.

Ennek az egyetemes béketörekvésnek előrejutását nem gyöngítik még azok a háborús mozgalmak sem, amelyek a jelenben néhány népfaj között tovább folynak. Csak siettetni fogják a legkülönösebb természetű összeütközések megszüntetésére ez idő szerint legalkalmasabb tanácskozás-formának, a választott békebíróságoknak a törvényhozások által való elfogadását és nemzetközi megállapodás útján való végleges rendszeresítését.

Ami minket, a magyar társadalmat a fajok entente-jából legközelebről érdekel, már az oda kívándorolt véreinkkel való állandó érzelmi közösségünk révén is, ez a — magyar-ruman kulturéleti és fajrokonstervi harmóniának kérdése. A magyar közgazdasági és közművelődési törekvések nézőpontjából, de még inkább a szomszéd ruman társadalom jól felfogott közérdekéből különösen nagy jelentősége van a magyar-ruman béke állandósításának, amelynek értékéből nem von le semmit az a megállapítás, hogy ennek a békének gyakorlati hasznát odaát Rumániában nagyobb várható eredménnyel láthatják majd, mint nálunk. Jóllehet, sem a magyar, sem a rumán békeegyesületek erről a kérdéstről nem tartottak még közös konferenciát, amely nagyon előre lendítené ezt a megérett törekvést, mégis a mi politikai körünkben, továbbá a magyar sajtó egy részében s a magyar tudományos körökben megindult ezt a korszakos mozgalmat most már nem lehet többé elaltatni, nem lehet elfogult ellenséges érülettel levétni a közérdekű kérdések napirendjéről. Itt nálunk Zipernovszky Károlynak, dr. Hollósy István, gróf Tisza István, dr. Szóts Géza, dr. Babits Emil, dr. Burdia Szilárd

udvari tanácsosnak, több magyarországi rumán főpapnak és másoknak, odaát meg Emil Isaac neves író, egyetemi tanárnak, Sturdza volt miniszternek és több népszerű és jónevű rumán íróknak és politikusnak ez állandó kultur-béke létrehozásáért indított mozgalmuknak komoly fejlődése tapasztalható és napról-napra mind szélesebb körök érdeklődését vonja magához.

A két nép történelmi multjának nagyobb jogrendi és tradícionális tévedései helyébe lassanként a fejlődött kulturérzékéből és józan belátásából következő megértésnek és a béke szükségének tudatos érzése hajt ki. És ez mindig beszédes mememtorul állítja oda a mindkét oldalon tapasztalható mozgalom közé azokat a félreértett okokból keletkezett összetűzéseket, amelyeket elfogult ellenséges érületű békebonók, különösen rumán részén, eddig is cizuiikus vakhittel tápláltak magukban, a béke megteremtésének megakadályozására.

A megbocsátásban magában is már a fejlődött érzelmi műveltségnek nagy értéke nyilatkozik meg. A két szomszéd népek mezőgazdasági és iparéleti érdekei már régen kívánják ennek a kultur-entente-nak létrehozását. Ami pedig a jelenbeli és jövőd közös tudományos együttműködést illeti, hát erre nézve elég a Balkán-államok őstörténelmi multjának és archeológiájának ma is még felderítetlen ismereteinek feltárására s jövőd népművelődésének összhangjára és ezeknek roppant kulturértékű jelentőségére utalni.

Teremtsük meg hát mielőbb a magyar-rumán entente-ot!

KÜLFÖLD.

Egybehívott tartománygyűlések. Bécsből jelentik: A Wiener Ztg. holnapi száma császári pátenst közöl, amely a galicziai, salzburgi, karinthiai, görz és gradiskai tartománygyűléseket e hó 11-ére, a friezti tartománygyűlést 15-ikére, a stajerszági és tiroli tartománygyűlést 16-ikára, a voralbergi tartománygyűlést 22-ére, a dalmáciai tartománygyűlést 24-ére hívja egybe.

Amerika és a döntőbírósi szerződés. Washingtonból jelentik: A szenátus tegnapi ülésén *Hitchcock* (Nebraska) az Angliával való döntőbírósi szerződéstervezt ellen foglalt állást és a kormányt egyenesen azzal vádolta, hogy súlyos hibát követ el, ha ezzel az országgal szövetségbe akar kerülni. Az elnöknek azon terve, hogy a szerződésterveztben szereplő legfelsőbb bizottság amerikai tagjainak kinevezése a szenátus hozzájárulása nélkül történjék, igen veszélyes. *Hitchcock* továbbá kijelentette, hogy a döntőbírósi szerződés megsemmisítésénél azon hagyományossá vált módot, amelylyel az Egyesült Államok a döntőbírósi szerződéseket megkötni szokta és a monarchikus hatalmak által követett rendszernek volna a kópiaja. Az egész országban szervezetek alakítottak abból a célból, hogy az Angliával való döntőbírósi szerződés érdekében hangulatoztassák a közvéleményt. Számos szenátorhoz intézett körkérdés teleplezte azt a tényt, hogy sokan, akik elleneztek a szerződést a szövegben levő formában, most hajlandók azt elfogadni. Roott szenátor azon módosításával, hogy a Monroe doktrína, a bevándorlás ellenőrzése és az Egyesült Államok államadósága döntőbírósi ítéletnek alá nem vehető. Szólv végül idézi Grey angol külügyi államtitkár márczius 13-iki beszédét, aki közös eljárást kíván egy harmadik nemzet ellen, mely a döntőbírósi eszmét visszautasítja. Szólv kijelenti, hogy más konkluziót e szavakból nem lehet levonni, miuthogy Grey azokat Németországra értette. E beszéd után, amely föltűnést keltett, a külügyi bizottság tagjai, *Saynor* szenátor, Maryland állam demokrata képviselője szólalt fel, aki a kisebbség nevében a döntőbírósi szerződésnek változatlan alakban való elfogadása mellett foglalt állást.

A marokkói kérdés. Párisból jelentik: Madridi újsághírek szerint a külügyminiszter a királyi elnökletév t. ott minisztertanácsban elfogadhatatlannak mondta Franciaország követeléseit. A francia jegyzékre még válasz nem érkezett. Valószínű, hogy még egy ideig tart, amíg a spanyol kormány elküldi a válaszát. A Temps jelentése szerint a spanyol kormány oly álláspontot foglalt el, mely megnehezíti a tárgyalásokat. Három pontban semmiképpen sem hajlandó engedelményeket tenni. Ragaszkodik ahhoz, hogy Spanyolország

a maga zónájában ugyanazon jogokkal rendelkezék, mint Franciaország a magáéban. Larrast és Elksart megállva akarja tartani és nem hajlandó a déli zónában oly területet átengedni, amely a Kanári-szigetekkel valamelyes összeköttetésben áll. Ily körülmények közt felmerül az a kérdés, hogy mi a tárgyalások alapja és mily kártalanítást hajlandó adni Spanyolország Franciaországnak.

Uj Kongó-konferencia. Brüsszelből jelentik: Az angol kormány megpendítette azt az eszmét, hogy a hatalmak Brüsszelben tartsanak uj Kongó-konferenciát a franciaországi, németországi és belgiumi Kongó-gyarmatokon való nemzetközi kereskedelmi viszonyok szabályozására.

Német annexió a nyugatindiai szigeteken. A „Le Journal” londoni jelentése szerint az Antillákon lakó németek lázas tevékenységet fejtenek ki, ami az angolokat nyugtalanítja. A Barbados- és Szentháromság-sziget lakói azt hiszik, hogy a németek a *Panama-csatorna megnyitása előtt anektálni akarják a Barbados-szigetet.* Ezt onnan következtetik, hogy a „Herta” nevű német cirkálóhajó több ízben végzett azon a vizeken méréseket.

Királyból — tudós.

— Viktor Emanuel, mint numizmatikus. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 5.

Nagyon sok embernek merül ki ebben az egy mondatban minden vágya, minden kívánsága:

— Bárcsak király lehetnék!

Pedig talán el se tudják képzelni, hogy milyen tragédiákat okozhat a véletlen, ha nem oda való ember kerül a trónra. A történelemből számos olyan esetet tudnánk fölemlíteni, amelyben országok sorsa fordult rosszra, a királyok gyöngesége miatt. A mostani korban ugyan sokkal erősebbek a diplomáciai összeköttetések, de esetleg még most is hatással lehet az ország jólétére. A tulajdonképeni tragédia azonban a királyban az *embert éri*, aki a fény és csillogás között is szegényebb és szerencsétlenebb, mint a legutolsó alattvalója.

A szerelem legyőzhetően hatalmáról szoktunk akkor elmélkedni, ha egy főherceg eldöb magától minden rangot, a tróruajutás reményét, pedig sokszor annak a körülménynek is nagy befolyása van a szív dolgára, hogy az illető főherceg nem kívánja olyan nagyon a hatalmat. A legutóbb is nagyon sokat irtunk egy főhercegről, aki Münchenben ezerszer boldogabb a festővászon előtt, amikor eleven színeket rak a képre, mintha uralkodna és parancsolna.

Most is ilyen esetről akarunk beszélni, megelőzve az egész magyar sajtót. Annál különösebb, annál több a pikáns melléke a kis történetnek, mert nem egy főhercegről, hanem — *királyról* van szó. Viktor Emanuel, az olasz király — ha szabad ezt a kifejezést használni — pályatévészett egyén. Ha nem volna király, nagyon kényelmesen megélné a tudományból is: a király ugyanis Európa egyik legkiválóbb magántudosa. Az ünnepi czerimóniák, a kormányzás apró-cseprő, de mégis nagyfontosságú bajai nem érdeklik őt annyira, mint a könyvei és a muzeuma. Inkább elvonul az emberek elől, reggeltől estig olvas, vizsgál, dolgozik. Egy nagyon érdekes, de csak keveseket foglalkoztató tudománynak lett a rabja: minden percét a numizmatikának, az éremtanak szenteli. Amikor a nap főkél, már ott találja a muzeumában, nagyítóval a kezében és vizsgálja a sok kopott régi pénzt. A tudományát azonban nem akarja véka alá rejtteni, hanem az eddigi kutatásait írásba foglalta és két hatalmas kötetben ki is adta. Egy másik művéről szintén mi emlékeztünk meg: a *Jövő Lábujját* írta meg. Csak nagy tudású katonai képzettségű ember beszélhet olyan, szinte jósó hangon, mint a király és a bekövetkező események esetleg be is igazolják majd állításait.

A két újabb könyve azonban tisztán tudományos jellegű, semmi fantasztikus elem nincs benne.

Mind a kettő merített papirosta van nyomtatva és egész iv nagyságu. A hatalmas, albumszerű kötet *ötszázharminczét* oldalra terjed, a másik pedig *ötszázhat* oldal. Mindkettőhöz fényes színyomatok vannak mellékelve: az egyikhez *negyvenkettő*, a másikhoz pedig *negyvennyolcz*. A fődiele egyszerű szürke papiros és felül nagy betűkkel a cím:

CORPUS NUMERUM ITALICORUM.

A hatalmas munkán nincs feltüntetve, hogy ki írta, a kiadó neve helyén az udvari nyomda szerepel, „Róma, 1911.” jelzéssel. Az egyik kötetben nagy római egyes, míg a másik kettővel van jelölve. Ha az ember elolvassa az előszót, csak akkor látja igazán, hogy milyen hatalmas uttörő munkáról van szó. A király az *összes itáliai pénzeket le akarja írni*, megjelöli, hogy hol található, hány példányban van még meg. A pénzek történetét is leírja és azokat a tudományos és legendászerű meséket, amik az érmekről keringenek. Nagyon jól tudta, hogy ilyen munkát rendszertelenül a közönség elé bocsájtani semmi különös jelentőséggel nem bír, tehát nem kimélt semmi fáradságot, hanem a legrégibb kortól kezdve az egyes kis olasz államok történetét írta meg és minden egyes alkalommal külön kiemelte az érmek történetét. De még ezzel se elégedett meg. Olaszország a középkorban ugyszólván az egyetlen kalmárállam volt és majdnem minden népek itt verték a pénzt. Ezekre is kiterjedt a figyelme és munkájában külön-külön föltűnteti őket. Ilyen körülmények között maga az anyag olyan óriási, hogy képtelen volt *tíz kötetre osztani. Ebből jelent meg az első két kötet.*

Az első kötet a saját házával, a *Savoyai-házzal* foglalkozik. Elkezdí I. *Umbert* savoyai gróffal, aki *Ottó Wilhelmnek* a fia volt és a trónt *Amadeus* fiának hagyta hátra 1056-ik esztendőben. Az első émet már 1077-ben verette T. *Thomas*. Most leírja az érmek alakját, nagyságát, a körülírást. Elmagyarázza, hogy kit illetett meg a pénzverés joga, milyen harcok fojtyak érte, kik hamisítottak pénzt és hogy milyen erős volt a büntetésük. A könyv utolsó lapján pedig pompás színyomatban, eredeti nagyságban bemutatja az egyes pénzeket.

A második kötet a *Piemonta-Lardogna-i* érmekkel foglalkozik. A bevezetésben most is rövid történelmi visszapillantással kezdí és az első kötethez hasonlóan egymásután bemutatja a sok különféle pénzfajtaikat.

Talán ez az olasz nyelven irt névtelen mű soha se jutott volna el hozzánk, a mi szegényes irodalmi viszonyaink miatt, ha az olasz konzul nem jelent volna meg a m. kir. szabadalmi hivatal szerzőjogi osztályán és a munka védelmét kérte. Magyarország ugyanis szerződési viszonyban áll Olaszországban és így minden könyvet, amelyet védelemben akarnak részesíteni, be kell terjeszteni ehhez az osztályhoz.

Most is így történt. *Rumy* és dr. *Kaiser* Szilárdot az osztály vezetőit hivatalosan fölkereste *Conte Della Croce di Dayola* olasz konzul és francziául előadta, hogy *Vittorió Emanuele III.* olasz király nevében és képviselőben látogatta meg a szerzőjogi hivalt és bejelentette, hogy a mű *szerzője az olasz király. A szerzői és a fordítási jog fentartását kérte a latin, a francia, az angol, a német és a spanyol nyelvre.* És egyttal betérjesztette a mű fordításának a megkezdését, amire az előírás szerint kötelezve van.

(p. 6.)

EGYHÁZAK.

— (A Vatikán ünnepe) Rómából jelentik: A Vatikán nagy előkészületeket tesz arra, hogy a keresztény vallásnak Nagy Konstantin által állami vallássá történt proklamálását megünnepelje. A Vatikán ezekkel az ünnepekkel felelni akar a tivalyi olasz nemzeti ünnepekre.

Difteriajárvány az izr. fiúvárházban.

Budapest, január 5.

Nem az első eset, hogy a *Pesti Izraelita Fiúvárház* dolgai foglalkoztatják a nyilvánosságot. Már többször volt alkalmunk a multban rámutatni az ott uralkodó állapotokra, azonban most olyan dolgok történtek a szerencsétlen árvák otthonában, amelyek szinte elképzelhetetlenek. A növendékek között difteritisz tört ki, s az orvosi felületesség következtében borzalmas járvány lett a betegségből. Nem fűzünk kommentárt az esethez, csak beszámolunk az eseményekről, amelyek önmaguk helyezik kellő megvilágításba a módot, ahogyan a szegény árvákról gondoskodnak.

Tudósításunk pedig a következő:

A városligeti-fasor 27-ik számú telkén van a *Pesti Izraelita Fiúvárház* vöröstéglából épült hatalmas, gyönyörű palotája. Az árvaházat jótékony pénzek tartják föl és állandóan kétszázhusz belkő növendék részére és teljes ellátásban. Az intézetnek az volna a célja, hogy a szerencsétlen árva gyerekekkel elfelejtse mostoha sorsukat és hogy gondtalanul, de főleg egészségben éljék le fiatalságukat.

Ilyen körülmények között szinte hihetetlen, hogy az árvaház nyolcz növendéke difteritiszben megbetegedett és ennek dacára az intézet orvosa semmi elővigyázatossági intézkedést nem tett. Nem törődött azzal, hogy a többi kétszázötvenkét növendék élete állandóan veszélyben forog és ők is megkaplatják a gyilkos betegséget.

Az az orvos, aki ilyen könnyelműen bánik a rá bízott gyermekek egészségével: dr. *Deutsch Ernő*. Már nem először foglalkozunk vele, nem ez az első eset, hogy tiltakozunk kell eljárása ellen. Apja, *Deutsch Jakab* elnöke volt az árvaháznak és így kapta meg az intézet főorvosi állását. Azóta ott van és már apja iránt való kegyeletből se szakítják meg vele a főnálló viszonyt.

A főorvosnak minden nap be kell járnia az árvaházba és bár ennek eleget is tesz dr. *Deutsch Ernő*, de nincs köszönet benne. Megszólaltatunk egy kis fiúcskát, aki növendéke az árvaháznak és így a főorvos hatáskörébe tartozik:

— Kérem szépen — beszél a fiúcska — megmondották nekünk, hogy bármi bajunk van, vagy ha rosszul vagyunk, csak jelentkezünk a főorvos urnál. Mi eleinte, ha csak kisebb betegségeink is volt, elmentünk a rendelés szobába, de nagyon rosszult jártunk. *Nagyon haragosan beszél velünk a doktor ur.* Soha jó szót nem kapunk tőle, mindig csak ránk förmed, inkább nem is megyünk hozzá... Ha valaki beteg, rögtön eltagadja, no, hogy a főorvoshoz kelljen menni...

Ilyen bánásmóddal nem lehet gyerekeket kezelni...

Január 2-án az intézet nyolcz növendéke, névszerint *Fischer Dávid*, *Wohlstein*, *Varga*, *Schleugl*, *Kirschner*, *Polacssek*, *Ringwald* és *Róth Mór* arról panaszkodtak, hogy a torkuk fáj. Az intézet vezetőségének rögtön feltűnt a tömeges megbetegedés, különösen pedig azért, mert a betegek négyen-négyen egy szobában alszanak. Azonnal a betegszobába vitték őket, ahol dr. *Deutsch Ernő* megvizsgálta őket.

A főorvos nem ismerte fel a betegséget, együtt hagyta a kis betegeket, csak másnap eszmélt föl, amikor mind a nyolcz gyereken kiütött a difteritisz és be kellett őket szállítani a Szent László-kórházba.

Amikor a betegeket beszállították a kórházba, a főorvos egyszerűen fertőtlenítette a betegszobát, de semmi intézkedést nem tett, hogy a járvány továbbterjedését megakadályozza. Az előadások tovább folytak minden megszokás nélkül az árvaházban, de a szobákban nem küldték el a betegeket és az étkezés még most is közös.

A páratlanul álló hanyagságnak csakhamar jelentkeztett a szomorú következménye. Tegnapciőt és tegnap heten jelentkezték és azt mondták, hogy a torkuk fáj. Egyelőre csak a betegszobában helyezték el őket, de ma már *Frankl Józsefet*, *Einhornt* és egy *Haszaly* nevű fiúcskát szintén

beszállították a Szent László-kórházba. Ma délelőtti vizsgálatot tartottak, amelyen megállapították, hogy *Kirschner Sándornak*, *Róth Móricznak*, *Varga Lászlónak* és *Franck Dezsőnek* tényleg difteritisz van, de a többieket is ott tartották, mert nagyon gyanús az állapotuk.

Erre aztán tegnap este maga, dr. *Magyarevits Mladen* tisztí főorvos, jelent meg az intézetben és elrendelte, hogy minden gyermeket oltanak be difteria ellen való szérummal.

A beoltást a hetedik kerületi előjáróság részéről dr. *Feleki Sándor* kerületi orvos ellenőrizte.

Az előjáróság ezen kívül egy rendeletben megtiltotta, hogy a növendékek a *Munkácsi-utcai gimnáziumba* és a *Nagymező-utcában lévő kereskedelmi járványok*. Mäskülönb is a hatóság a legszigorubb intézkedéseket fogantatosította, hogy teljesen elszigetelje az intézetet.

Az intézet igazgatója tagadja az egész esetet és azt állítja, hogy csak három gyermek betegedett meg, de azt nem meri mondani, hogy kilakoltatták azokat a szobákat, ahol a ragályos betegségek történtek.

— Nem fogják az épületet kilakoltatni? — kérdezte egy hírlapíró.

— *Hogyné!* — szólt el magát az igazgató. — még csak az kőné, hogy a fiúk széjjelvigyék a járványt a városba! Különb — javította ki — ismétlem, összesen három megbetegedésünk van és a többi növendékek egészségesek.

Angliai emlékezés egy nagyon ismert íróról.

— Saját levelezőnk től. —

London, január elején.

A cím önkéntelenül is azt mutatja, hogy ebben a cikkben egy csevegés következik *Oscar Wilde*-ről, akinek egyik darabját, — a „*Lady Windermere's Fan*”-t nemrégiben elevenítette fel a londoni *St. James's Theatre*, ahol azt 1892-ben először mutatták be a nagyvilágnak. Ez egyszer még sem arról lesz szó.

Néhány nappal ezelőtt egy „essay” akadt a kezembe, amelynek a címlapjára ez volt írva:

„*How a story should be constructed if it is to be poetically correct.*” (Hogyan kell egy irodalmi dolgot készíteni, hogy az teljesen költői legyen.) Ez kétségtelenül egy a szerzők számára utasításokkal szolgáló könyv volt, de őszintén szólva kezdettől fogva, amint előre haladtam az olvasásban, — talán a tartalomnál is jobban érdekelt az a körülmény, vajjon ki rejtőzhet mögötte? Ez a könyv a modern angol színházi élet minden jelentősebb mozzanatát tárja fel s főleg a legutóbbi és a jelenlegi londoni színházi szezon világításánál beszél a tárgyról. Szerzője sehol sem tesz ugyan egyenes említést a modern színműírásról vagy a modern játékról, — de könyve telve van ezekre vonatkozó rejtett vonatkozásokkal. Csudálatos vegyülete az értelem és képzetnek. Látszik ugyan a modern értelemben vett iskolázatlansága és mégis érdekes. Nem sokat tud a művészetről iskolai szempontból; a drámáról való meghatározásai sokszor egész nyárspolgárisak — bizalmas közlékenységükben és a valódi magasabb géniusz feletti elmélkedésükben. De amikor már megállapítottuk ezt és nem zavartatjuk magunkat az író különös philisztinizmusával — élvezni fogjuk az esszét és nagyon sok éles, mélyreható aforizmat, meghatározást és elméletet találunk benne, amelyek százaszorosan visszafizetik az olvasásukra fordított szabad időt.

Általában beszél az írásról.

„Amíg egy dolog meg nem történt” — mondja az esszé kilenczedik paragrafusában — „nem hiszünk annak lehetőségében, de amint egyszer megtörténik — az előbb lehetetlen tüstént lehetőséggé válik.” Ez talán nem olyan szembeeszkő, mit ahogy első pillanatra látszik. Mindazonáltal óvatos figyelmeztetés az írók részére, ha esetleg nagyon tulkalandoznának a lehetőség határain.

Az esszében sűrűn hemzsegnek az efojtá figyelmeztetések. Szerző a nyolczadik paragrafusában ezt írja: „A bevezetés nem következik a ter-

mészet törvényéből, de a természet tervezete valamely más esetből kiindulva; a befejezés ebből a kiinduló tervezetből következett valami mást, amely semmi másból nem következhet; a tárgyalt, amely mindkét fölvet egybefoglalja és kifejti.” Valóban, az író bölcsebb, mint mi, és azt hiszem, mindannyian egyetértünk a „kórikum”-ról irt meghatározásával: „A kórikum az elvont rutságnak nevetséges oldala.”

A mi ossayistánk egész részrehajlatlan kritikai vonatkozásaiban, amelylyel a jelenlegi angol színházi élet drámáiról és előadó művészeit ellenőrzi, — időnként a multa is kiterjeszkedve. — Számítalan vonatkozás van az essayben *Mr. Bernard Shaw*-ról, ugyszintén *Scribe*, *Sardou*, *Sir Herbert Teo*, *Mr. R. C. Carton*, *Sir Arthur Pinero*, *Mr. Calsworthy*, *Mr. Arthur Collins* működéséről. De maliczia sohasem kíséri megjegyzéseit, amikor megállapítja hogy ezek az írók tévedésben voltak vagy vannak a dráma helyes értelmezése felől. Rámutat *Bernard Shaw* alakjaira, *John Tanner* (a *Man and Superman*-ban), a *Man of Destiny*-re, vagy *Lieutenant Duvallet*-re (amelyből egy ismert nevű szerző *Chocolate Soldier*-t, vagyis a „Bátor katonát” alakította át), s ezekről azt mondja a mi kritikuskunk, hogy a „modern drámáiról szereti személyeiket szónokoknak beállítani.” Még inkább kifejezi véleményét ezzel: „Jól szerkesztett drámaeseménynek sohasem szabad véletlenül kezdődni vagy végződni.” Másutt ismét azt mondja az assey író a darab meséjéről, hogy „a képzelt esemény festése rajzolja a valóságot, beállítása a valóság korete legyen; az összetevő részek úgy illesztendők össze, hogy valamelyik máshova-helyezése vagy elhagyása pótolhatatlanul megbontsa a játék egységét — egy személy cselekményének kihagyása éreztesse a darab hiányosságát.” Ez az ember kétségtelenül *Shaw* „*Man and Superman*” kihagyott harmadik fölvonásra gondolt, melyet az angol hivatalos és középkorilag most is uralkodó színházi cenzura nem engedett színpadra.

Ugyancsak *Bernard Shaw*-ra céloz a következőkben: „Homernak (kicsit különös, hogy ilyen messzire megy példáért, mintha sohasem hallott volna *Shakespeare*-ről) egyéb kiválóságán kívül még az is nagy érdeme, hogy mint író nagyon jól tudja mit csináljon a saját személyével. Olyan keveset beszél magáról munkájában, amilyen keveset csak lehet.” De nemcsak *Shaw*-t kritizálja igazságosan; a többieket is. *Mr. Galsworthy*-t pl. ezekben ismerjük fel: — „Nem a drámáiról feladata, hogy tényeket ismertessen, — ő típusokkal dolgozik. A drámáiról a típusokat, a történetirő az eseményeket ismerteti.” A mi szerzőnk elégedetlensége nem ér véget az új angol drámák megbeszélésével — tovább halad hasonló részrehajlatlansággal a régebbiek felé. A *Sardau* és *Scribe* után következő írói nemzedéket, — akik, mint a két mester főleg a drámaterv egységére és a jelenetekre ügyeltek és szívesen feláldozták a dráma szereplőit egy külön jelenetért vagy valamely hatásos kijelentésért — teljesen és nem helytelenül hibáztatja. — Tanácsot is ad, hogy írjon a drámáiról jó darabot, — ha már jó mesét talált. — Azonban a tanácsa — ha jól értem, egyszersmind kórikus: „A drámai személy karaktere nem tőr változásokat, a körülmények a karakterek kétségtelen hatását mutatják. Lehet egy dráma terv nélkül, de nem lehet jellemek nélkül.” — Ugyanilyen értelemben folytatja később: „Ha tisztán heves pszichológiai szónoklatokból, frázisokból, — bölc mondásokból alakítjuk a drámai fejleményt — az rosszabb, mintha csupa véletlen eseményekből készülne a darab meséje — mert még az utóbbi is sikerültebb, mint az előbbi!” Más-hol ismét e finoman kidolgozott párbeszédokről cseveg: „A dialógok világosak legyenek és ne közönségesek. A legvilágosabb az, amely csupa mindennapi kifejezést használ — de ez a közönségeség határtal-ánt. A társalgás magasabb és különbözőbb kifejezésekkel helyesen tarkítva — élénkíti és a mindennapiság fölé emeli a darab előadását — „De viszont tulsok ilyen kifejezés használata talánszerűvé és értelmetlenné teszi darabot.” Valóban *Mr. Carton* és *Sir Arthur Pinero* elolyashatnák ezt a teljesen rájuk vonatkozó részt.

Ismét másutt ezélez játékok rendezésének módjára, mely e szavakban fejezhető ki: „emelkedés vagy bukás“. Nyilvánvalóan megjegyzi, hogy 10 szindarabból 9 az utolsó felvonásban értéktelenedik el. Miért? Mert az angol szerzők is igen könnyen dobják főhősüket bonyolult helyzetekbe, honnan aztán alig tudják őket kivetelni. Minden tragédiában — mondja — egyik fél győz — a másik elbukik. Soknak sikere lehet a győzelem feligéjével, de a legtöbb megsemmisül a főhős rosszul kidolgozott bukásával, mindekkelt csak a mester kezében lehet igazán eredményes.

Az író teljesen jártas abban a vitában, amely most van folyamatban az angol színházi élet két kiváló, de különböző irányt képviselő jelese Mr. Gordon Craig és Sir Herbert Tree között.

Az egész ellenmondást mintegy levezeti a színjáték különböző stílusú művészi előadási módjából, de a rokonszenvét különösképen megosztja a kettő között, természetesen a hibákat sem hallgatja el.

Látja minden elismerése mellett Sir Herbert Tree reális előadási módjának legszélsebb tulzásait és minden lezólása mellett is talál gyönyörűdető pontokat a közönséges technikai bemutatásban. Látja az embereket a *His Majestis Theatre*-ben amint „gyönyörködve nézik a valóság látszatát, mert a darab fejleménye a téma megoldásával párhuzamosan halad, teljesen kidomborítva a szemlélyek valódi jellemét.“ És amilyen óvatos Sir Herbert Tree leírásában, éppugy figyelmes Mr. Craigne mutató jellemzésében is. Az előadás bármily elragadtató is, nem felelős a művészi kidolgozásért és a poézisért, a diszletező sokszor többet tehet a tényleges bemutatás sikeréért, mint maga a költő.

De amint kezdetben is említettem, a mi írónk néha kissé „Philistine“. Inkább szeret az iblettség repőszertelesen megnyilatkozásáról beszélni, mint valamivel azon túl.

A költészet mondja valahol, vagy a finom meghatározásoknak vagy a hiszterikus kijelentéseknek munkája, a hiszterikus költészet iránt mindnyáján fogékonyak vagyunk, míg a finom kijelentések nem mindenkit köntnek le.

De az esszéstának ezirikusan naiv definíciói és megfigyelései talán legjobban Mr. Arthur Collins-ra vonatkozhatnak a „*Drury Lane Theatre*“ ben. „Elfogódat és könnyeket a darab rendezése is kicsallhat. Céjnye — vajjon nem a fentebbi színház „*The Hope*“ című legújabb löverseny és földrengéssel kombinált darabja után írta ezt a megjegyzést ez a furcsa kritikus — látva a technika minden vívmányával rendezett impozáns földrengést) — de előidézheti azt a darab meséje is; ez utóbbi természetesebb és művészebb egyszersmind. Az előbbi — nem művészi. — de jóval drágább; — a szintulajdonos jóval többet fizet ugyanezen hatásért. A „*Drury Lane*“ színház darabjait ugy osztályozza — mint amelyek „a tragédia másodrendő változatát képezik“ ugyan a mások szerint jelenben — ez az igazi dráma. „Folyton mozgó változatosság ez“ — folytatja — amelyben két elem szerepel, a műveltség és közönségesség és a darab az utóbbiak diadalával végződik. Természetesen a gyenge véleményű néző ezt tekinti a tragédia elsőrendű fekozatának, mert a darab, nagy zűzavara teljesen lebilineselte. — Egy helyt megemlíti, hogy ez a darab inkább a *comedia lypusaihoz* tartozik — ahol a legadázab ellenség a darab befejezte előtt senkit sem öl meg.

Azt hiszem elég sok oldaláról mutattam be ezt a különös kritikust és szerzőt, — megfigyelhetjük mennyi egyszerűség és mélyreható értelem van ítéleteiben. Sajnos ezek a rejtett és ezélezett jó kvalitások nagyon kevés olyan emberben vannak meg, akiknek pedig éppen a modern színházi élet irányítása a főfeladata. Végül megjegyzve, azt hiszem a szerző sok véleménye — minden különösége mellett is mint friss és figyelemreméltó érintett benünket.

A paragrafusok felett észrevettem, hogy ennek a kritikai munkának egy nagyon régi görög bölcs a szerzője. A neve: *Aristoteles*.

Azt hiszem most már késő és értéktelen lenne bevallanom — hogy vajjon az írásom kezdetén tudtam-e ezt vagy sem.

Gács Dezső.

Itt

a farsang!

Feleség: Csoda, hogy mulik az idő... Ujra itt a farsang...

Férj: Csak ne kezd ilyen ártatlanul... Nem is az időről akarsz velem csevegni... Nem érdekel a farsang... Táncozok én eleget az egész esztendőben, amíg kitánczolom nektek a mindennapi életet.

Feleség: Miért esoffirozod magadat ennyire? Nem mondtam se többet, se kevesebbet, csak azt, hogy itt a farsang.

Férj: Tudom, a többi majd ezután jön.

Feleség: Ugy van... Ezután még a következő jön: én is, meg a leányok is beléptünk a B. A. M. E.-be...

Férj (aggódva): Kérlek, beszélj világosan...

Feleség: A B. A. M. E. egy okos egyesület, amelynek teljes czime „Bálok alól mentesítő egyesület... Aki ide belép, fizet egy csekély összeget és fel van mentve a bálok alól.

Férj (örvendő arccal): Végre egy okos idea... Ez beszéd...

Feleség: Az ember ma így tesz eleget a társadalmi kötelezettségeinek... Nem kell futni szabónőhöz, szustérhez, nem kell kidobálni a pénzt a jogászbálra, kanászbálra, pörköltbálra...

Férj (a kezét dörzsöli): Nacczerü, nacczerü, grossartig...

Feleség (diadalmasan): Mi, ez beszéd? Ezt jól megcsináltam...

Férj: Nacczerü, nacczerü... És mit fizettek ott...?

Feleség: Garasokat, semmit... Minden személy után jár husz korona...

Férj (hastánczot jár): Husz korona... Hármán vagytok, az hatvan... Kétszer annyit is szívesen adok...

Feleség: Szükségtelen... Husz korona jár, egy garassal se több... Azután majd fog kelteni... de ez szóra se érdemes...

Férj: De csak beszélj... Mi fog kelleni...?

Feleség: Nekem semmi, mert a fekete ruhám még nagyon jó... A Margitkának azonban fog kelleni egy fehér selyem ruha, az Ilonkának pedig elég lesz egy javítás...

Férj (verejtékezve): Mit akarsz javíttatni az Ilonkán...?

Feleség: A kék selyem ruháját kell egy kicsit felfrissíteni... Azután kell cipő és virág...

Férj: Azt mondtad, hogy a „Bame“ tagjai nem mennek bálba...

Feleség: Nem is, de a Bame, mint agilis fiatal egyesület, okvetlenül rendez bált... Arról pedig igazán nem hiányozhatunk.

Ray.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A temesmegyei tisztviselők a státusrendezésért. Temesvárról táviratozzák: Temes vármegye központi tisztviselői kara ma dr. Hollósy Gyula megyei főjegyző elnöklésével tartott gyűlésen határozati javaslatot fogadott el, amely a következőket tartalmazza: Temesmegye központi tisztviselői kara nem helyeselheti a szolgálati pótlékos és az osztályozási rendszerből kombinált státusrendezést, mert az ellenkezik az egyenlő igazságos elbánás elvével. Abban a reményben, hogy az országos egyesület igazgató-választmánya gyűlésen módosította a múlt évben elfogadott séreimes státusrendezési javaslatot, nem kívánja ugyan, hogy ebben az ügyben országos gyűlés tartassék, de felkéri a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületét, hogy sürgősen hozza nyilvánosságra a kormány elé terjesztett javaslatait. Egyben a legmelegebben üdvözlöi a tisztikar Aradmegyei tisztviselői karát, amely elsőnek helyezkedett szembe a szolgálati pótlékos és osztályozási rendszer ellen és amelynek állásfoglalását mindenben magáévá teszi.

szelők karát, amely elsőnek helyezkedett szembe a szolgálati pótlékos és osztályozási rendszer ellen és amelynek állásfoglalását mindenben magáévá teszi.

TÁVIRATOK.

A kínai forradalom.

London, január 4.

Nankingból jelentik: dr. Szunjaosen hétfő este 6 órakor bevonult a kínai köztársasági fővárosba, Nankingba, ahol tizezer katona örömkialtással és huszonegy ágyulövessel üdvözölte. Szunjaosen tegnap délelőtt 11 órakor átvette az ideiglenes kormányt s letette az esküt arra, hogy a mandzsu-dinasztiát meg fogja fosztani a trónjáról, hogy a békét helyreállítja és népkormányt fog berendezni. Mihelyt ez megtörténik, le fog mondani hivataláról, hogy a végleges elnökválasztást foganatosíthassák. Az ideiglenes kormánynek első hivatalos lényé az lesz, hogy reformálni fogja a napárt, a mely szerint az év első napja ezentul január elsejére fog esni.

London, január 4.

A „Daily Telegraph“ jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Juansikkai táviratot intézett Vutungfanghoz, amelyben a január 5-én lejárt fegyverszünetnek újabb tíz napra való meghosszabbítását javasolja.

A „Morningpost“ jelenti Sanghaiból tegnapról, hogy az ideiglenes köztársasági kormány amerikai mintára alakult meg és ezért nem lesz miniszterelnöke.

Mukden, január 5.

A nemzetgyűlési válaasztások megejtésére megérkeztek az instrukciók, amelyekből kiténik, hogy a pekingi kormány a válaasztásokat csak az északi provinciákban, Turkesztánban, Tibetben és Mongolországban vezetik. Délen a köztársaság szervezi a válaasztásokat. A válaasztási instrukció számol az állam fölosztásának lehetőségével arra az esetre, ha a nemzetgyűlés nem jut egyezéges határozatra.

Peking, január 5.

Csun-Kingből érkezett táviratok szerint Csengtuban (Szeesuan) nagy a forrongás. Csau-Es-Feng alkirály a jamenbe menekült, a forradalmárok azonban elfogták és kivégezték. Ugyanez volt a sorsa Tien császári tábornoknak is. 140 külföldi elhagyta Csun-Kinget.

Washington, január 5.

A kormány hír szerint csak akkor fog a pekingi követ kérelmének megfelelően csapatokat küldeni a esingvan-tao-pekingi vasut védelmére, ha hat érdekelt hatalomtól erre vonatkozólag véleményét kér.

Uj zavarok Marokkóban.

Páris, január 5.

Rabatból érkező dróttalan távirat jelenti, hogy Szeffru marokkói helyőrsége a lázadó berberok elleni harcban tegnapelőtt öt halottat és 17 sebesültet vesztett. A berberok vesztesége 50 halott és sebesült volt.

Páris, január 5.

A Du Chailla ezirkáló parancsot kapott, hogy egyenesen Agadirba menjen, ahol El Gouli sejk magatartása a helyzetet aggasztóvá teszi.

Drosz katonai diktatura Perzsiában.

Páris, január 5.

A „Newyork Herald“ itteni kiadása jelenti Teheránból: A sikat el izlámon kívül, akinek rangja körülbelül érseki rangnak felel meg, Teherisben még három magasrangú papot akasztottak fel, akik valamennyien tagjai voltak a városi képviselőtestületnek. Az oroszok valóságos rémuralmat szerveztek. Az örmény boltokat kifosztották. Az adóhivatalnokok az angol-perzsa bank épületébe menekültek, hogy ott oltalmat találjanak. Restben ugyanugy jártak el az oroszok, még nagyobb vadsággal. A kormányzót, a rendőrkapitányt...

tányt és a városi képviselőtestület tagjait száműzték, sok gyanus embert letartóztattak és rövid hadbíróági tárgyalás után *agyonlőtték, vagy beöltöztették őket*. A főparancsnok azt az utsitást kapta, hogy *senkinek se adjon kegyelmet*.

Oroszországnak jelenleg a következő hadereje van Perzsiában. Négy vadászrezd, négy szotnya kczák és egy tüzerüteg Tebriszben állomásozik, három vadász-szakasz, 500 kozák és egy tüzerüteg Restben van, 5000 ember pedig Enseliben táborozik. Ugyancsak Enseli mellett áll a Kaspi-tengeri flotta három hajója, a „Krasnovodszk“, a „Kars“ és az „Ardagnan“ négy hadihajók, megfelelő tengerész-katonasággal.

Pétervár, január 5.

Az orosz expedíciós hadtest parancsnoka, V. Romanov tábornok, aki részt vett az 1877-iki és a chiavi háborúban, a „Novoje Vremja“ szerint Oroszország Perzsiában valószínűleg *katonai diktatúrát* szervez.

Tebrisz, január 5.

Négy házat, amelyekből a legutóbbi harezok alkalmával rálöttek az orosz csapatokra, *levegőbe repítettek*. A haditörvényszék ismét három embert ítél *kötél általi halálra*. A városban ismét helyreállt a nyugalom.

A renitens portugál klérus.

Lisszabon, január 5.

Miután a kormány a lisszaboni patriarchát 2 évre eltiltotta *egyházmegújítól*, a portugáliai püspökök megtagadták az engedelmességet az államhatalomnak. Az igazságügyminiszter körrendeletet intézett az egyházfejedelmekhez, hogy *mindazokat a püspököket és lelkészkező papokat ki fogja utasítani az országból, akik nem ismerik el az államfenntartását* s ha emiatt zavargások törnének ki, őket teszi érte felelőssé. Északon a fanatikus klerikális lakosság már is békétlenkedik. *Igy Nimhoban a patriarcha kiutasítása miatt nagy zavargások voltak*. A cenzura nem engedi meg, hogy a lapok részleteket közöljenek ezekről a tüntetésekről, amelyek *vérontásig* fajultak. Több, mint tízezer klerikális a patriarcha palotája elé vonult, hogy részvétet fejezzen ki iránta. A túlzó köztársasági életemek számszerűt körülbelül négyezeren szintén odacsődültek s felháborodva a klerikálisok rokonszenven, megtámadták amazokat. A republikánusok ezt kiáltották: *Vesszenek a monarchisták, halál a papságra! A katolikusok a pápát, Don Miguel és Manuel exkirályt éltették*. Emiatt összehívásra került a sor, a köztársaságiak betörték a patriarcha palotájába s halállal fenyegették a bentlévő papokat, akik csak nagy ügygyel-bajjal menekültek meg. A városi parancsnok erős katonai csapatot küldött a patriarcha palotájának védelmére. A katonaság még idejekorán jött, hogy megakadályozza a vérontást. A tüntetőket a csapat szétszórtta, de még így is sokan megsebesültek.

Közgazdasági táviratok.

A berlini értéktőzsde.

Berlin, január 5.

(Értéktőzsde.) A tőzsde, melyre újabb külföldi és német iparjelentések, valamint az Olaszország és Törökország közti béketárgyalásokról szóló jelentések ösztönző hatással voltak, a gyönyörűbb newyorki jegyzések ellenére szilárd irányzatot indult. Bányász- és villamosági értékeken, valamint török sorsjegyeken kívül nagy véleményváltások következtek még a Hanza-részvények és Pétervárral egybehangozóan orosz bankrészvények is jól tartották magukat. Nemsokára azonban az üzleti tevékenység ismét ellanyhult és az árfolyamok ismét lemorzsolódtak. Csak Hanza-részvények engedtek erősebben. Azonban, midőn később bányász-értékekben terjedelmes kínálat nyilvánult meg, általános és az árfolyamokra hátrányosan ható elbágyadás állott be. Osztrák értékek tartották magukat, közülük déli vasut bécsi vásárlásokra emelkedtek. A harmadik üzletóra kedvetlenül télt el. A készárúpiaczi irari értékei többnyire alacsonyabbak voltak. Napi pénz 4 százalékos és alább, magánkamatláb 3 és háromnyolcadat százalékos.

Amerikai tőzsdék zárulata.

Newyork.		Jan. 5.	Jan. 4.	Jan. 3.
Buza helyben		100¼	100¼	98¾
májusra		105¾	105¾	103¼
juliusra		101½	101½	99¾
Chicago.				
Buza májusra		101¼	101	99¼
Tengeri januárra		66¾	60¾	59¾

Newyork, január 5. Gyapot Newyorkban, helyben 9.35 (9.35), Gyapot januárra 8.99 (9.03). Gyapot márcziusra 9.15 (9.19), Gyapot New-Orleansban helyben 9.20 (9.20), Petroleum Stand white Newyorkban 7.35 (7.35), Petroleum Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35), Petroleum Refined in Cases 8.85 (8.85), Petroleum Credit Blankets at Oil City 1.35 (1.35), Zsir Western steam 9.60 (9.50), Zsir Rohe és Brothers 9.80 (9.70).

Chicago, január 5. Zsir januárra 9.32 (9.20), Zsir májusra 9.55 (9.45), Szalonna short clear 8.42 (8.42), Sertéshus januárra 14.82 (14.62).

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Január elsejével negyvenhetedik évfolyamába lépett az *Egyetértés* s csaknem egy félszázados multtal jelenik meg olvasója előtt. Csaknem egy félszáz esztendő óta zászlóhordozója a magyar függetlenségi politikának s a hamisítatlan, megalkuvást nem tűrő szabadelvűségnek. Hasábjairól szólott bujdosásából, száműzetéséből történelmünk legdicőségesebb, ragyogó alakja: *Kossuth Lajos* az irott szó legsodálatosabb hatalmával népünkhez s hasábjairól érintkezik népünkkel Magyarország egykori kormányzójának ragyogó nevű fia: *Kossuth Ferencz*, a függetlenségi politika illusztris vezére is. És csaknem egy félszázadon keresztül soha nem szünő elvűséggel volt szószólója az *Egyetértés* mindannak, ami a magyar nemzeti államot erősítheti, mindannak, ami függetlenségi törekvéseinket előbbre viheti, mindannak, ami a liberális törekvéseket és reformeszközöket győzelemre juttatja. Politikusok elmerültek, meg felbukkan- tak közéletünk viharos harczaiban, pártok keretei kitágultak, számarányuk majd megnövekedett, majd lemorzsolódott, de a legkülönfélébb forgatagokban is mindig megmaradt az *Egyetértés* a magyar függetlenségi politika erős várának.

És ma is az. Nehéz meghatottság nélkül visszatekinteni csaknem egy félszáz esztendő küzdelmeire, viharaira, jó meg rossz napjaira. Vajjon szárnyalt-e előre ezalatt a függetlenségi politika? Valami nagy szilajsággal bizony nem bátorodott fel. Néha nekilendült, de legtöbbször gubbasztott, voltak szomorú és voltak gyönyörű napjai attól az időtől kezdve, mikor csak hét követ képviselte a nemzetgyűlésen, addig az időig, mikor a nemzetgyűlés hatalmas, diadalmas majoritását alkotta.

A küzdelmekből érdemeket nem vándikál magának az *Egyetértés*. Azt azonban nyugodt önérzettel elmondhatja, hogy a tüzet állandóan ébren tartotta, s ha kihunyóban volt, élesztette népünk szívében a függetlenségi törekvések és vágyódások parazsát.

És az *Egyetértés* úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű marad ezután is eddigi nagy multjához, mely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz hiven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az *Egyetértés* ezentul is törhetetlenül és megújuló intenzivitással fog küzdeni.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar lapot adjuk, amely egy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani. Minden rovatunk változatosan eleven és érdekes s alkalmas arra, hogy olvasóink legkényesebb igényeit is kielégítse.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára

Egész évre	28 kor.	— fill.
Félévre	14 „	— „
Negyedévre	7 „	— „
Egy hónapra	2 „	40 „

Hajótörött emberek.

— Öt öngyilkosság a fővárosban, —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 5.

A mai nap folyamán öt ember akart véget vetni az életének. Ezek az öngyilkosságok nem sablonos, mindennapi történetek. Mindegyik mögött egy valóságos tragédia rejtőzik. Egy szerencsétlen katonát a betegség hajította a halálba, a szerelem most is gyilkolt, a félreértett ambíció is fegyvert adott egy fiatalember kezébe.

Az öngyilkos katonatiszt.

Egy fiatal katonatiszt, *Vágó Elemér* honvédhadnagy is megunta az életét. Ma hajnalban a kaszárnyában szolgálati fegyverével föbelötte magát. A golyó jól talált, a szerencsétlen ember azonnal meghalt.

A boldogtalan katona alig volt huszonhárom éves, néhány év előtt végezte el a Ludovica Akadémiát. Zászlósi ranggal az 1. számú honvédegyezredhez osztották be szolgálatfételre s rövid idő múlva hadnagygyá lépett elő. Szép katonai karriert várt rá, de e reményétől megfosztotta nemrég támadt *fűlbaja*. E miatt sokat panaszkodott tisztársainak, akiknek nem egyszer mondta, hogy elpusztítja magát. Ezt a fenyegetését ma hajnalban be is váltotta.

Tegnap még együtt volt a tisztársaival, kedélyesen elbeszélgetett velük és azzal bucsuzott el tőlük, hogy a Mücsarnokba, majd később egy uricsaláddhoz megy vendégségbe. Éjjel egy órakor tért vissza a laktanyába. Hajnali félöt órakor jelentették az ügyeletes tisztnek, hogy *Vágó Elemér* szívenlőtte magát. A fiatal hadnagy egyik barátja volt az inspekcziós, aki azonnal orvosi segítséget hivatott. Orvosi intézkedésre átszállították az eszméletlen állapotban lévő hadnagyot a honvédhelyőrségi kórházba, ahol reggel félhétkor meghalt.

Csak egy levelet hagyott hátra, amelyet *Boros* főhadnagynak intézett. A levélben csak ez a pár szó állott:

— *Meguntam szívár életemet. Köszönöm a barátságokat.*

A szomorú esetről kiméletesen értesítették a szerencsétlen hadnagy édesapját, *Vágó Ignác*ot,

aki örnagyi rangban a magyar irodalom tanára a Ludovica Akadémián.

Az elesábitott leány.

A szerelmi csalódás egy szegény fiatal leányt kergetett a halálba.

Tegnap délután megjelent a főkapitányságon *Lauter József* lakatos, aki bejelentette, hogy a nővére, *Lauter Teréz* elünt a Murányi-utca 2. számú lakásáról. A leány az utóbbi időben buskomor volt és attól félt, hogy öngyilkossá lett. Néhány órával a bejelentés után telefonon értesítették a főkapitányságot, hogy az új Szent János-kórház mögött egy tizennyolcz-husz évesnek látszó, uriasan öltözött leány háromszor a mellébe lött. Bevitték a János-kórházba, ahol kevéssel utóbb meghalt. A rendőri bizottság kiment a kórházba és megállapította, hogy az öngyilkos *Lauter Teréz*.

Egy levelet szorongatott a kezében, amelynek a borítékján a következő címet olvasta el a rendőrség:

„Nemes lélek! 7-ik számú postahivatal, Herán-utca, poste restante.”

A levél fötön világosságot vetett az öngyilkosság okára.

„Kedves Teruska!

Ne haragudjék nagyon reám, hogy ígéreteimet nem tartottam be, de ennek így kell lenni. Véget kell vetni viszonyunknak. Jobb most, mint később. Azért is mentem el Pestről vidékre, hogy pénzt szerezzek későbbi berendezkedésre, mert valahol le kell telepedni. A fővárosban nagyon sok a jönevű orvos, fiatal kezdő nem boldogulhat. Örökké nem tarthatott a viszony, de azért sokat gondolok magára és a kellemes órákra, amelyeket együtt töltöttünk. Béla.”

A rendőrség megállapította, hogy ezt a levelet egy fiatal orvos írta. Ez vitte a tapasztalatlan lányt szerelmi csalódásba, majd pedig a halálba. Az orvos a Szent János-kórházban volt alorvos, de két héttel ezelőtt elhagyta kedvesét és megszökött *Csáffára*. Onnan írta ezt a levelet s ezzel akart véget vetni a kalandnak, amely számára csak mulatság volt, a fiatal leánynak pedig a halála lett.

Az ambíció halottja.

A harmadik öngyilkosság a legszomorubb. A Nemzeti Múzeum könyvtára melletti félreeső helyen, dőlben, tizenkét óraker egy fiatalember mellébottemagát. A könyvtár jegyzőkére azt írta, hogy *Krasovszky Dezső* és magánhivatalnok. A mentők a Rókus-kórházba vitték. Levelet találtak nála, amelyet a rendőri sajtóirodához intézett. A levél szövege a következő:

„Tekintetes sajtó! Kérem az urakat hallgassanak az esetről, nem követtem el semmi bűnt, nem küldött a halálba senki, magam mentem. Köszönettel *Krasovszky Krasznai Dezső*. N. D. Kérem a rendőrségnek tudomására hozni, hogy van lakásom és foglalkozásom, de elhallgatom, nem akarom, hogy kutassanak és szellőztessék a dolgot. X.”

Még egy levelet írt *Deutsch Zsigmond*nak Sas-utca 25. szám alá címezve.

Krasovszky azelőtt színész volt és tavaly még *Koós* társulatánál működött vidéken. A Rókusban, ahová a mentők szállították, azt vallotta, hogy irodalmi ambíciói voltak, de nem tudott érvényesülni, nem tudott dolgozni, mert idejét a mindennapi kenyér megszerzése kötötte le. Befáradt a küzdelemben és ebbe a sivár életbe és ezért választotta a halált.

Sérülése elég súlyos, de esetleg föl fog gyógyulni.

Két életunt.

Kalz József huszonnyolcz éves órásságát az éjszaka a Népszínház-utca 28. szám alatti kávéházban mellébotte magát. Rókus kórházba vitték.

Klauzál-tér 15. szám alatt *Kiss Mihály* főpincézér huszonnyolcz éves felesége, *Honti Mária* gyufaföldet ivott. A lakásán ápolják.

AZ „EGYETÉRTÉS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Tűz a Váci-utczában.

— Egy épülő ház lángokban. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 5.

Ma éjszaka ismét nagy tűz pusztított a fővárosban. Késő éjjel, háromnegyed két óra tájban egy szerencsétlen ember szaladt végig a Gizella-téren. A ruhája hatalmas lánggal égett, folyton szaggatta le magáról és ide-oda dobálta az égő rongydarabokat. Az utcán csak egy-két ember járkált, akik csakhamar a segítségére siettek. Amikor a ruháját eloltották, ijedten nézett hátra. Alig tudott szólni, csak a Gizella-tér és a Türr István-utca sarkán épülő *Első Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület* most épülő házára mutatott.

— Ott, ott, ég az egész pincze . . .!

A következő pillanatban már a nagy kimerültségből elalélt.

Az emberek ijedten vették észre, hogy a hatalmas telek minden oldalán nagy lángnyelvek csapnak föl, sűrű füst gomolyog elő a pinczék nyílásain.

Valaki rögtön értesítette a tűzoltókat és csakhamar megérkezett a központi őrség *Blaschnek* Hugó tűzoltótiszt vezetésével. Pár pillanat múlva már ott volt a negyedik kerület autómobilja is, megérkezett a gőzfecskendő és egymásután jöttek az összes kerületek tűzörségei.

A tűzoltókkal egyszerre érkezett meg a helyszínére a rendőrség is *Jakov* kapitány vezetésével. Csakhamar konstataáltak, hogy a Váci-utca, Türr István- és az Aranykő-utczára néző hatalmas telek pinczéje ég. A múlt év elején kezdett építeni *Biem József* építész ezen a telken a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* megbízásából.

A pinczével már majdnem elkészültek. A vasállványokat már elhelyezték, de még a faalátmasztókat nem bontották el. Ezek a fagerendák gyuladtak meg. A puhafa nagyon gyorsan égett és csakhamar az egész pincze lángokban állott.

A tűzoltóság rögtön konstataálta, hogy most oltásra gondolni se lehet, hanem azon igyekeztek, hogy a közelben lévő Vigadót és a többi szállodákat megmentésük a tüzveszedelemtől.

A lángok mind erősebben csaptak föl és a küna álló póznákat is nyaldosni kezdték. A füst az egész környéket elárasztotta és csakhamar az egész környék megtelt kíváncsi néppel. A közelben lévő házak ablakai kigyultak és mindenünnen kíváncsi, ijedt tekintetek néztek a tüzet.

A tűzoltóság csak akkor kezdett a munkához, amikor a szállodáknál megtették az óvintézkedéseket és nagyobb katasztrófától tartani nem lehetett.

Kétségbeesve látták a tűzoltók, hogy az építkezést megmenteni nem lehet. A pinczébe csak szűk lépcső vezet le és az égő kőházba máshol behatolni nem lehet. A gőzfecskendő erősen dolgozott, a tűzoltók emberfeletti erővel látták a munkához. A sok esőtől hatalmas vizugarak löveltek a tűzbe, de a lángnyelvek mind jobban és jobban csaptak ki a földből, mintha csak új táplálékot nyertek volna. Amikor lapunkat már lezártuk, a tűzoltók még mindig erejüköt megfeszítve küzdnek a romboló elem ellen.

A rendőrség se pihent ezen idő alatt. *Jakov* kapitány előállította azt az embert, aki kiszaladt az égő pinczéből. A szerencsétlen emberen nem volt ruha, a bőrét is megkapta itt-ott a tűz. *Sirva* beszélte el, hogy *Bokor János*nak hívják és azért tartózkodott az építkezésnél, mert őt bízták meg az éjjeli felügyelettel. Éjjel nagyon esipős volt az idő, elhatározta, hogy befűt magának. Kályhája azonban nem volt és ekkor támadt az a szerencsétlen gondolata, hogy a *karbidos hordót kifurja, bele tesz szentet és meggyújtja.*

Nem gondolt arra, hogy esetleg baj is származhatik ebből, hanem megtette, amit tervezett. Lement a pinczébe és a saját szerkezetű kályhába befűtött. Nemsokára elaludt, csak arra ébredt, hogy a tűznyelvek nyaldosták a testét. Ekkor szaladt az utcára és fellármázta a vidéket. A szerencsétlen, gondatlan éjjeli őrt bevitték a főkapitányságra.

A tűzoltók nem hiszik, hogy reggelig meg tudják fékezni a tüzet, mivel nem tudnak hozzáférti és a tizenegy méteres mély pinczében rengeteg mennyiségű fa van felhalmozva.

A kár megbecsülhetetlen, de minden vaiozsinőség szerint több mint száz ezer korona.

UJDONSÁGOK.

Katonai ítélet után.

* * *

„Jogom van ehhez, jogom van ahhoz!” Sünn hangzanak ezek a szölamok és kifakadások. Nagy szó és nagy hatalom a jog. De azért, tisztesség ne essék szólván, talán semmiyel sem élnek annyira vissza, mint a joggal. Emlékeztet ez annak az államférfiúnak intium baráti körben tett nyilatkozatára (mely mégis nyilvánosságra jutott), hogy nem ér semmit az olyan hatalom, melylyel nem lehet alaposan visszaélni. Olybá tűnik föl az ilyen hatalom, mintha nem is volna, mert akkor a hatalomnak rabjai, nem pedig uraj vagyunk.

Ez, bizonyos eszme asszoció utján jut eszembe, amikor olvasom, hogy katonáék *Bartl* főhadnagyot fölmentették, amiért embert ölt. A fölmentés azt a különben borzalmas gondolatot fejezi ki, hogy bizonyos körülmények közt szabad embert ölni. Ritkán van alkalmunk arra, hogy azonosítsuk magunkat katonáék által hozott ítéletekkel. S már-már attól tartottam, hogy katonáék megint tiszthez méltó „bravour-stikli”-nek minősítették azt, ha a katonatiszt „snájdíg” módon leterít valakit, akitől másképen nem tudott szabadulni.

Hisz gyakran megdöbentem azokon a fölmentő ítéleteken, amelyeket a polgári esküdtszék hozott oly esetekben, amikor a férj megölte a feleségét, mert az hűtlen volt hozzá. Az ilyen fölmentő ítéletet bizvást lehet keringőre való felhívásnak minősíteni s minden férj feljogosítva érezhetné magát arra, hogy a feleségét megölje, aki már nem szereti, ahelyett, hogy nagyobb szeretetreméltóságra törekedve a nő nagyobb hajlandóságát és hozzávaló rokonszenvét nyerné meg.

A férj, aki a feleségét öli meg, csak azt bizonyítja, hogy a brutalitás elemei nagyobb mértékben vannak meg benne, mint nőhódító képességei. Azzal, hogy egy asszonyt meg tudott ölni, még nem bizonyította be, hogy szeretni, vagy imádni való tulajdonságokkal ékeskedik. És ölni az én véleményem szerint soha, semmi körülmények között nem jogosult senki, egy körülmény kivételével.

És éppen ez az egy körülmény volt az, amely katonáéknak ebben az esetben a fölmentő ítéletet diktálta. Ez a megnyugtató momentum a katonai ítékezésben. Katonáék nem arra fektették a súlyt, hogy milyen sérelem esett *Bartl* hadnagyon férjji minőségében, hanem hogy ezen a mozzanaton kívül volt-e joga szerencsésébb vetélytársát megölni? S íme, a vizsgálat bebizonyította, hogy a megölt embert úgy találták, hogy keze a zsebében volt, forgópisztolyt még szorította, amikor *Bartl* golyója érte. Ő akarta megölni *Bartl* s ez csak megelőzte. Az élet joga volt az, amely *Bartl* ölésre bírta. Az egyetlen jog, mely ölésre készíthet és amelyet senki el nem vitathat. Az önvédelmi harc és jog ez. Hasonló ahoz, mint mikor vadállat ellen védekezünk. Vagy mi pusztítjuk el, vagy az tép szét hennünket.

Nyílt kérdés marad, hogy egy férj, ha másképen, más módon elégtételt nem kaphat, jogosult-e megölni a csábitót (és nem a feleséget). Ennek a fejtegetése is megérdemelne még egy-két fejezetet. S még sok fejlődési folyamaton kell a társadalomnak átessnie, amíg ezt a kérdést egészen tisztába hozza. De hogy most, ebben az esetben a polgári felfogás fedi a katonai ítélekezést, ezt annál örvedetesebb regisztrálni, minél ritkábban fedi a polgári felfogás a katonait.

(1.)

NAPIREND. Naptár. Szombat, január 6. Római kath.: Vízkereszt. — Prot.: Három király. — Görög-orsz.: november 24. Kar. ol. böjt. — Zsidó: Tebeth 16. — A nap két reggel 7 óra 49 perczkor, nyugszik este 4 óra 22 perczkor. — A hold két este 6 óra 45 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 40 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Művészi géphímzések kiállítása az Iparművészeti Múzeumban. Nyitva 9—12-ig. Belépődíj nincsen. — Lakásberendezési és iparművészeti kiállítás a Technológiai Iparmúzeumban. Nyitva 9—12-ig. Belépődíj 30 fillér. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum ásványtára 9—2-ig. — Erzsébet Múzeum 9—4-ig. — Iparművészeti Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—7-ig. — Ráth Múzeum 10—4-ig. — Széchenyi Múzeum 10—12-ig. — Tanszermúzeum 3—7-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—12-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok jubileumi kiállítása. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 9—1-ig 1 korona, azontul 40 fillér. — A Nemzeti Szalon téli kiállítása. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum grafikai osztálya. Nyitva 10—2-ig.

— **A király Magyarországon.** Bécsi udvari körökből jelentik, hogy a király tavaszkor Budapestre utazik s hogy két-három hetet fog a magyar fővárosban tölteni, amely idő alatt többször Gödöllőre fog menni.

— **Perczel Dezső betegsége.** Bonyhádról jelentik: Perczel Dezső, a nemzeti munkapárt elnöke buzamosabb ideig tartó influenzájától még mindig nem szabadult meg teljesen. Perczel, aki karácsonyig nem fogadott senkit, most elhagyta ágyát és egy-egy látogatót már fogadhat. Naponként sétát is tesz kastélya kertjében. Orvosai tanácsára azonban a szabad levegőn még nem igen szabad tartózkodnia sokat, mert magas koránál fogva a legcsekélyebb meghűlés is veszélyes lehet reánére.

— **Vilmos császár magyar és osztrák tisztjeinek.** Berlinből táviratozzák: A Reichsanzeiger jelenti: Vilmos császár Haus altengernagynak, a tengerészeti műszaki bizottság elnökének az I. osztályú vörös sas-rendet, Rziha lovag ezredesnek, a vezérkari vasutügyi hivatal főnökének, valamint arenai Brosch alezredesnek, Ferencz Ferdinánd főherczeg szárnysegédjének és katonai irodája volt igazgatójának a II. oszt. vörössas-rendet, Ven randi 61. magyar gyalogezredbeli századosnak, beosztva a vezérkar vasutügyi osztályába, a III. oszt. vörössas-rendhez a királyi koronát, dr. Schlöcs kormánytanácsos és egészségügyi tanácsosnak a bécsi országos elme- és ideggyógyintézet igazgatójának, Hauer sorhajóhadnagynak, Ferencz Ferdinánd főherczeg parancsörtszjtjének, valamint Mares főudvarmesteri udvari számtanácsosnak a II. oszt. vörössas-saskorona-rendet és Reissig sorhajóhadnagynak, a tengerészeti parancsnok parancsörtszjtjének a III. oszt. korona-rendet adományozta.

— **Egy dán miniszter balesete.** Koppenhágából jelentik: Jensen-Sönderup belügyminiszter az utcán elesett és czombesonttörést szenvedett.

— **Burg Károly Meránban.** Bécsből jelentik: Az egykori főherczeg, Burg Károly és neje január 15-én hat havi tartózkodásra Meránba érkeznek. Hir szerint a nyarat Innsbruckban szándékoznak tölteni, ahol Burg Károly megbízásából egy villára alkudoznak.

— **A magyar Dreadnought.** Fiuméből jelentik: A Danubius-gyárban épülő Dreadnought vízre bocsátási ünnepségén a prezmptív-trónörökös, Ferencz József Károly főherczeg is jelen lesz nejevel, Zita herczegasszonnyal. A hajó keresztanyaságát Zita herczegasszony vállalta.

— **Curiené állapota megjavult.** Párisi jelentés szerint a Curiené operációja elkerülhető lesz, mert Curiené a szantóriumban, ahová átvitték operáció céljából, váratlanul jobban lett. Deyen tanár konstatálta, hogy Curiené túl van minden veszedelmen. — Párisból jelentik még nekünk: Az orvosok, akik Curienét kezelik, még nem tudják, mikor válik szükségessé a vakbelsőoperáció. Egyelőre megfigyelik a tüneteket s azt mondják, hogy Curiené állapota nem ad okot aggodalomra.

— **Odillon Helén afférja.** Fiuméből jelentik nekünk: Odillon Helén december 23-án orvosával, dr. Radvannal ideérkezett. Betegnek látszott, jobb lábára bicegett s jobb karját alig tudta mozgatni. December 29-én megjött férje is és a házafelék között nagyon szives volt a viszontlátás. Szilveszter estéjén az egykor ünnepelt művésznő orvosával Münchenle utazott. Pecic kikísérte nejét a vasúthoz s melegen bucsuzott el tőle.

— **A miniszterelnök állapota.** Mint értesülünk, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök állapota folyton javul. A seb igen intenzíven heged, a miniszterelnök *semmi fájdalmat nem érez* s közérzése a legjobb. Éjszakáit az operáció óta a legnyugodtabban tölti, nappal pedig karosszékben ül. Jókedve, vidámsága baját meghazudtoló módon élénk, családja tagjaival és titkárával gyakran beszélget. Orvosai, ma reggel is meglátogatták, új kötetést tettek a szemére s meglepődéssel konstatálták, hogy a gyógyulás a legjobb uton van. Most már bizonyos, hogy a seb teljes behagodése a legrövidebb időn belül megtörténik s a legnagyobb mértékben valószínű, hogy a parlament megnyitása a miniszterelnököt teljes egészségben fogja találni. Az állapotáról ma kiadott orvosi jelentés így szól:

„A miniszterelnök a tegnapi napot ágyon kívül töltötte. Általános állapota jó. A szem gyógyulása állandóan halad. Dr. Grósz Emil, dr. Lumnitzér József.”

A király érdeklődése és szerencsekívánata után ma Ferencz Ferdinánd főherczeg tolmácsolta igen meleg hangon az operáció sikerültén való örömet. A trónörökös távirata, amely Bécsből ma érkezett a miniszterelnökhöz, ekképp langzik:

„Örömmel értesülök róla, hogy a műtét szerencsésen sikerült. Ertesítést kérek hogyléte felől. Remélem egészségének mielőbbi helyreállítását. Sok üdvözzettel Ferencz Ferdinánd királyi herczeg.”

Az érdeklődés gróf Héderváry állapota iránt ma is általános volt s szerencsekívánatukat táviratban, levélben és személyesen rendkívül sokan fejezték ki. A király megbízásából báró Skerlecz Iván miniszteri tanácsos már kora délelőtt érdeklődött. Táviratban gratulált József királyi herczeg és felesége, Augustza királyi herczegasszony, azután Izabella és Mária Terézia királyi herczegasszonyok, gróf Lónyay Elemér és felesége, Schönburg herczeg és felesége, Festetics Tasziló herczeg és De Weede németalföldi követ. Személyesen érdeklődtek Lukács László pénzügyminiszter, Beöthy László kereskedelmi miniszter, Windischgrauetz Lajos herczeg, gróf Apponyi Albert, Fontenay vikomt főkonzul, gróf Almásy Dénes, gróf Széchenyi Miklós nagyváradi püspök, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke s még számosan. Auffenberg lovag, közös hadügyminiszter ismételt érdeklődött telefonon a miniszterelnök állapota iránt. Montenuovo herczeg, ő felsége első főudvarmestere Szegedy-Maszák Hugó udvari tanácsos utján fejezte ki szerencsekívánatát.

Ma délben Frigyes főherczeg főudvarmesteri hivatala érdeklődött a miniszterelnök hogylétéről és azt kérte, hogy gróf Khuen-Héderváry betegségeinek tartama alatt naponta küldjenek részletes jelentést. Igen meglepő táviratban fejezte ki örömet dr. Sylveszter, az osztrák képviselőház elnöke.

A miniszterelnök nagyon jól érzi magát, az állapota változatlanul jó.

— **Murri abbé házassága.** Rómából jelentik nekünk: Murri volt abbé, aki most képviselő, eljegyezte Dund Ranguildert, egy norvég szenátor leányát.

— **Strindberg halálhíre.** Stockholmból táviratozzák: Ma városzerte az a hír keringett, hogy Strindberg Ágoston meghalt. Általános lett a gyász s csak később tudódott ki, hogy noha a költő állapota válságos, de még van némi remény felgyógyulásához. A nagybeteg ma egy keveset evett, de ereje fogytán van és szó sem lehet arról, hogy a születésnapjára, január 22-én rendezendő ünnepeken megjelenhessék. Különösen aggasztó a nagy gyengeség és a rendetlen szív működés.

— **Az idegi nagygyakorlatok.** Bécsből jelentik nekünk: Az idegi nagy gyakorlatok Ferencz Ferdinánd trónörökös vezetésével, aki mellé Schemua vezérkari főnök is be lesz osztva, az erdélyi részeken, Kolozsvár és Nagyenyed vidékén fognak végbemenni. A hadgyakorlatokon a temesvári VII. és a kolozsvári XII. hadtestek fognak szembeállni Seefranz tábornagy és Kövesházi Károly gyalogsági tábornok vezetésével. A trónörökös főhadiszállása Kolozsvárott lesz.

— **Női theologusok.** Berlinből jelentik nekünk: Az egyetem hittudományi karának tanácsa elhatározta, hogy nőket is fog ezentul avatni. A theologiai fakultáson most 29 női hallgató van.

— **A hírlapírók nyugdíjintézetének.** Gróf Cseőkonics Gyula, a Magyar Lovaregyesület igazgató-sága nevében ma arról értesítette a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete elnökségét, hogy a Lovaregyesület a Nyugdíjintézet főnállásának harminez éves jubileuma alkalmából négyezer koronával az intézet alapítójának sorába lép. A Nyugdíjintézet elnöksége köszönetét fejezi ki az alapítványért.

— **Vasuti szerencsétlenség.** A magyar államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nagysurány-kistapolcsányi vonalon Verebely és Zsitvaujfalu állomások között ma a 4501. számú személyvonat gépe, kalauzkocsija és két személykocsija nyílt pályán sántörés következtében kisklott. A fűtő meghalt, a gépvezető súlyosan, a vonatvezető pedig könnyebben megsérült. Az utasok közül senki sem sérült meg. Szigorú vizsgálatot indítottak.

— **Irodalmi párbaj.** Régóta most történi először, hogy íróemberek karddai kerülnek egymás elé. Ugyanis nyílt levelet írt báró Hatvany Lajos a Nyugat című revü egyik főmunkatársa. Hatvany a sorokban szerkesztője, Osváth. E nő ellen fordult. Kifejtette, hogy Osváth vezető állásában tehetségtelen kezdők szárnypróbálgatásaival kompromittálja a már beérkezett írókat, az az iróciacmpolitika, amit most folytatnak a Nyugatnál, lejárhatja a modern irodalmat, amelyre most kezd felfigyelné a magyar közönség. A levél elkeseredett és erősen személyeskedő hangja irodalmi körökben szenvedélyes vitákat provokált. Hatvany levele egyébként bucsulevél volt, mert bejelentett, hogy elhagyja a hálátlan Nyugatot és Berlinbe tér vissza könyveihez és íróasztalához. Osváth Ernő nem hagyhatta szó nélkül Hatvany Lajos keményhangu nyilatkozatát. Szerdán adta ki válaszáat egy a szerkesztőhöz intézett energikus levélben. Osváth Ernő Hatvany állításait hazug rágalomnak nyilvánította. Ezzel aztán az irodalmi vita így afférré élesedett. A bárót hazasürgönyöztek barátai Berlinből, aki tegnap reggel érkezett meg és estére Mester Sándor, a Pesti Napló felelős szerkesztőjével és Bródy Sándorral provokáltatta Osváth Ernőt. A Nyugat szerkesztője Ambrus Zoltánt és Móricz Zsigmondot nevezte meg megbízottjainul. A segítők tegnap este a Palermo-kávéházban tanácskoztak, de nem jutottak békés megállapodásra. Ma este Móricz Zsigmond helyett Sztankay Szilárd foglalta el és a mai tárgyaláson kardpárbajban állapodtak meg, amelyet holnap reggel fognak megvívni az ellenfelek.

— **A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület** a magyar tengerparton: Czirkveniczán iskolaszánatóriumot és üdülőházat létesített, amelyben oly fertőző betegségben egyáltalán nem szenvedő, vérszegény, gyenge fejlődésű, lábadozó, gyöngékedő leány és fiatalulok nyerne csekély díjért kitünő ellátást és a legcondosabb felügyeletet, akik tisztán a klíma és a tenger állandó, hosszabb használata által teljesen visszanyerik az egészségüket és megmentetnek az élet számára. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök ma az iskolaszánatórium elnökségéhez intézett levélben meleg sorokban emlékezett meg a nemes hivatásu kulturintézményről. Az üdülőház és iskolaszánatórium állandóan nyitva tartatik és a növények az év végén a szomszédos fiumei állami iskolában tesznek vizsgálatot. Nyáron minden hely be van töltve az üdülőházban annyira, hogy a DMKE, gyönyörű kétemeletes épületében tanárnok felügyelete alatt a leányok nyerne elhelyezést, a fiuk számára pedig mindig külön villát kénytelen bérelni a kulturegyesület. Télen azonban annyi hely van a DMKE-ben, hogy minden év szeptember havától június haváig üdülő felnőtteket és családokat is felvesz a DMKE, csekély díjért gyönyörű szobákat és kitünő ellátást ad. Az iskolaszánatóriumban és üdülőházban való felvételtől a DMKE főtitkári hivatalához (Budapest, István-ut 81.) lehet bármikor fordulni.

— **A komáromi vár.** Komáromból jelentik: A komáromi vánterületek és a városban levő katonai épületeknek Komárom város részére való átengedése ügyében erős akciózást indult meg. Remélhető, hogy a hadügyi kormányzat a város fejlődése érdekében engedni fog eddigi merev álláspontjából, mint tette azt Nagyvárad városánál is.

— **Legendák a Karagyorgyevics herceg koponyája körül.** A néhai Karagyorgyevics Sándor koponyájának ellopása körül egész legendák támadtak. Bár időközben előkerült a fejedelmi koponya, belgrádi lapok még mindig firtatják az elűnésének titkát. A legújabb feltevés szerint azt állítják, hogy a koponyalopás politikai boszu műve. A belgrádiak a bécsi koponyalopást összefüggésbe hozzák Csirics Illia nyugalmazott tüzéroronagy Milán nevű fiának két hét előtt történt meggyilkolásával. Ez a Csirics ugyanis nagy ellensége a Karagyorgyevics-dinasztiának, s ez a gyűlölet ekzaltált fiában még jobban ki fejlődve. Két hét előtt az ifjú Csiricset a Belgrád—Topesider közötti úton meggyilkolva találták. A szerencsétlen fiatal ember fejét ismeretlen tettesek levágták, testén pedig számos sebet ejtettek. Szerbiában akkor azt beszélték, hogy a Csirics meggyilkolásának politikai okai vannak, s ma pedig arról suttog a hír, hogy Karagyorgyevics Sándor koponyájának ellopása boszuállás a fiatal Csirics haláláért. Belgrádban ugyanis a tiszték között sokan vannak, akik ellenségei a mostani rendszernek. Ezek a tiszték karácsony előtt a belgrádi tiszti kaszinóban értekezletet tartottak, amiről a rendőrség is tudomást szerzett, s akkora jelentőséget tulajdonított a tanácskozásnak, hogy a konakban az őrséget megerősítették. Ezután az értekezlet után néhány nap múlva bekövetkezett a bécsi sirtalás, amit a belgrádi lapok összefüggésbe hoznak a dinasztiaellenes tiszték értekezletével, és annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy a koponyarablást a fiatal Csirics haláláért való boszu diktálta. De hogy a tettes miért dobta vissza néhány nap múlva a koponyát a temető kerítésén át, arról nem beszélnek a belgrádi lapok. — Belgrádból jelentik: Jurisics ezredes, a király első hadsegédje, a király szülői földi maradványainak Belgrádba szállítása végett ma Bécsbe utazott.

— **Borzasztó rablógylóssági terr.** Berlinből jelentik: Riehe Gyula volt bankhivatalnok, aki — mint már jelentettük — tegnap délután rablógylóssági merényletet akart elkövetni Klein János bankrisztviselőn, töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy napok óta készült Klein kifosztására s nem boszu vezette, bár eka volt haragudni Kleinra mert miatta csapták el a Handel- und Industriebanktól. Mikor ezt az állását elvezette, be kellett érnie kisebb alkalmazással, ahol csak 172 márka havi fizetése volt. Mindenféle váltómanipulációkhoz folyamodott s január ötödikén lett esedékessé egy 2500 márkáról szóló váltója, melyre ráhamisította egy Schulz nevű barátjának nevét. Tudta, hogy Klein mindennap délután három órakor beviszi a pénzintézet fiókjából, a Schillerstrasséről a bankhoz a pénztári készletet. Többször találkozott vele, amint a fiókból villamosan ment a Schinkel-térre. Már tegnapelőtt végre akarta hajtatni a rablógylósságot, automobillal lesbelődött a bankfiók közelében, látta is jönni Kleint a nagy börtáskával, de elszállt a bátorsága. Tegnap aztán már nagyon körmére égett a váltólejárata, megszólította Kleint s ajánkozott, hogy elviszi a bankig automobilon. A gyilkosságot a soffőr akadályozta meg, aki a bakon észrevette, hogy benn a kocsiában dulakodás van. A rendőrségen megmotozták Riehet és zsebében bosszu pengéjű konyha kést találtak. A merénylő el akarta hitetni, hogy a kést ajánlékál vette gazdasszonyának, de a soffőr figyelmeztette a nyomozást vezető rendőrtisztviselőt, hogy az automobil belsejében egy nagy uborkás üveg s még egy nagy csomag van. Faggatták Riehet, hogy mire való lett volna az uborkasavanyításhoz szükséges üveg s az elvetemült ember bevallotta, hogy ha nem sikerült volna megfojtania áldozatát, le akarta szurni s vérét felfogta volna a nagy üvegben. Az ülés alatt talált csomagban sok kén és egy palack bentin volt. Ezzel akarta a vérfoltokat eltüntetni az automobil padlójáról.

Azt mondja Riehe, ha sikerült volna áldozatát kifosztania, a soffőrt egy megbízással el akarta távolítani s minthogy maga is ért az automobil kormányzásához, a gépkocsival gyorsan elszáguított volna, hogy hamarosan eltüntesse a holttestet. A vallatás végén az elvetemedett gonosztevő egészen megtört és siránkozott, hogy meggyászsonya és testvérei nem fogják túlélni ezt a szegényt.

— **Sikkasztó könyvtelő.** Komáromból jelentik: Kanitz Béla, az itteni Zech Dezső-féle fakerekedés könyvtelője ma 2000 korona elsikkasztása után megszökött. A könyvtelőt egy 200 koronás csekkel a postára küldték, amelyet be is váltott, de nem tért vissza. A rendőrség keresi.

— **Elhamvadó műkincsek.** A mai számunkban már részletesen beszámoltunk az Esterházy-utcai palotában pusztított tüzről, amely gróf Batthyány Lajos műkincseit tönkretette. Ma délelőn 1 órakor tartották meg a tüzvizsgálatot. A tüzvizsgáló bizottság tagjai voltak: Gergely helyettes előjáró, Fok mérnök, Bónis rendőrtanácsos és a tüzoltóság képviselője. A vizsgálóbizottság nem tudta határozottan megállapítani, hogy mi okozta a veszedelmet. Lehet, hogy a világítási vezetékben beállott rövidzárlat, de az sínes kizárva, hogy a szalon kályháját tulfütötték és egy kipattanó szikra gyújtotta meg a drapériákat. A hozzávetőlegesen megállapított kár 400.000 korona. A leégett szalon borzalmas képet mutat. Az egyik sarkában egy hatalmas, oszlopos, reneszánsz olasz szekrény, amelynek rekeszeiben rendszerint muranói üvegedény díszel. Most össze van hányva minden, üveg-vázák, könyvek, kínai porcellán nippek és sok drága apróság. A lánok csak a szalonban, a jobboldali falhoz épített habos márványkandallót nem tudták elpusztítani. A kandalló mellett jobbról és balról egy-egy elefántcsonttal berakott hollandi szekrényke, rajtuk két, finom szövettel bevont faládika, tele gyujtóval. Csodálatos, hogy a szekrények elétek, a ládikákról a szövet lepörkölődött, de a gyujtó épségben állta ki mind a kettőben a lánokat. A híres Van Dyck kép egy elhamvadó nippasztalkára van helyezve, tényérnyi széles fekete farámában, amelynek belső peremét aranyseggel díszíti. A kép, amely körülbelül negyvenöt centiméter magas és harminczöt centiméter széles, egy fiatal férfit ábrázol egész a válláig. Üveg alatt volt, amelyet a széles ráma külső peremére alkalmaztak. Az üveg a tüzben szerte pottogott, a ráma külső pereme szénné égett, az aranyseggel épen maradt, de a képen van egész szabályosan, mintha csak ráütötték volna, két téglalakú kőgömb egymás alatt. Mintha megolvadt és összefolyt volna a festék. A felső égés eltüntette örökre a háromnegyed profilban lefestett fiatalember haját, homlokát, szemét, szóval fejének teljes felső részét egész az orr közepéig. Szája, barna bajusza s az arcának egy része még látható, de alsó ajka alatt már végighuzódik a másik égett mező egyenes vonalú határa és aztán összefolyik minden. A többi képeket is erősen megrongálta a tűz. Pol Potten női arcképe az arcz fölhőlygzott, de a ruha a nyaktól kezdve fölismérhetetlenné égett. Vége Van Goyen pergamentre festett képeinek, valamint a többi festményeknek is, amik a szalonban voltak. Csak egyetlen egy képet sikerült megmenteni, gróf Batthyány Lajosnak, a vértanu miniszternek (nek Barabás, által festett képmását elkerülte a tűz, amely egy drága ládában volt. A láda azonban elpusztult.

— **Orvtámadás egy tanító ellen.** Nagyszalon-tón Ritók Sándor tanító, aki a gazdasági ismételőiskola tanulóit is oktatja, a napokban a rakenczánkandó szuhancokat és különösen a legmakaesabb Széll Lajost meg akarta fenyeíteni. A tanuló azonban szembezállt vele és ezt kiáltotta oda neki: — *Ugy üssön rám a tanító ur, hogy élve többet nem jön az iskolába!* Mikor előadás után Ritók hazafelé ment, egy másik tanítványa: Barát János egy szőlőkaróval támadt rá, de a tanító kicsavarta kezéből. Barát erre ijedten bevallotta, hogy a tanítványok összeesküdtek a tanító élére ellen. A tanító följelentette a vezedelmes suhancokat és a járáshírség tegnap Széll Lajost 8 napi, Barát Jánost pedig 15 napi fogházra ítélte.

— **A kolera.** Triesztből jelentik: A tengerészeti hatóság körrendelete értelmében a Djeddahból érkező utasok és hajózállományok tekintetével a Mekkában járványosan fellépett kolera, egészségügyi zárlat alá veendő. Ugyanezen intézkedés vonatkozik a Samsunból érkező utasokra és szállítványokra is.

— **Házasság.** Dr. Zerkowitz Zsigmond ismert fővárosi ügyvéd e hó 7-én tartja esküvőjét Budapesten Frankel Honkával, dr. Rapoch Gyula nagykanizsai ügyvéd leányával.

Dupriez Gabriella, néhai Dupriez Ágost és neje leányát eljegyezte dr. Vas István Drezdában.

Epstein Emil eljegyezte Reis Elzát Budapesten.

Hj. Graits Ferenc és Rólik Bözike január 7-én a nézsai kath. templomban házasságot kötnek.

Arany Dezső Győrből eljegyezte Goldberger, Mór nagykereskedő leányát, Katól Budapestről.

— **A gyógyszerárak zárórája.** A gyógyszerárak a legtöbb vidéki városban kivitték már azt, hogy a gyógyszerárakat este kilenc óra helyett már nyolcz órakor bezárják, továbbá azt, hogy vasárnapokon a gyógyszerárak egyrésze zárva maradjon. Felyáltva mindig van nyitva vasárnap is gyógyszerár, úgy, hogy a gyógyszerekre szoruló betegek ezáltal nem károsodnak. A fővárosban működő gyógyszerárak már régóta készülnék ezt a szokást a fővárosban is meghonosítani. A nyolczórás záróra mellett szól az a körülmény, hogy a főváros többi üzleteit is bezárják nyolcz órakor, de a gyógyszerárak ezenkívül még újjel inspekeziót is tartanak, tehát a gyógyszerkereskedés nyolcz óra után is akadálytalanul folyik. A részleges vasárnapi munkaszünet pedig már azért is indokolt, mert vasárnap a legtöbb orvos nem rendel s így ezen a napon ugyanis kevés dolguk van a gyógyszeráraknak, váltakozó rendszerrel pedig elérhető volna az, hogy egy bizonyos körzetben mindig legyen nyitva vasárnap is egy gyógyszerár a közönség rendelkezésére. A gyógyszerárak megbizottai ebben az ügyben tárgyalásokat kezdenek a gyógyszerártulajdonosok megbizottáival és nagyon valószínű, hogy rövidesen létrejön a mindkét félre kedvező megállapodás.

— **A sikkasztó számvevő.** Sátoraljai helyről jelentik: A homonnai főszolgabírósnál elkövetett sikkasztás tettese, Körössy Sándor járási számvevő ellen máj befejezték a közigazgatási eljárást. Megállapítást nyert, hogy Körössy 8000 koronát sikkasztott. Az iratokat áttették a sátoraljai helyi királyi ügyészséghez és Kun József vizsgálóbíró el is rendelte Körössy előzetes letartóztatását. Körössy, hogy a nyilvános letartóztatás elkerülje, önként jelentkezett a vizsgálóbíró elé, s nyomban felfolyamodást jelentette be a letartóztatást elrendelő vizsgálóbírói végzés ellen.

— **A bérkocsissegédek mozgalma.** A napokban ilyer ezímen megírt híreinkre vonatkozólag két levelet is kaptunk. A Bérkocsis-Ipartársulat annak közlésére kér fel bennünket, hogy a lapoknak az a híre, mintha a segédek körében bérmozgalom indult volna meg, téves. A segédek, néhány hely nélkül való egyént kivéve, helyzetükkel meg vannak elégedve és pontosan teljesítik kötelességüket. Ugyancsak tévedésben alapul a nyilatkozat szerint a lapok híreinek az a része is, amely a bérfizetésre vonatkozik, mert a bérkocsis-tulajdonosok túlyomó része a napi kereset egyharmadat juttatja a segédeknek, akik ezzel a részesséssel meg vannak elégedve.

A másik levél lényegében teljesen födi az ipartársulat nyilatkozatát:

„Nem felel meg a tényeknek, hogy a bérkocsissegédek helyzete türehtetlen, mert a keresetnek 40 százalékát maguknak tartják meg. És így látjuk, hogy napi jövedelmük nyolcz és tíz korona között váltakozik. Ezek után tisztelettel kérdem a tekintetes szerkesztőseget, hogy tényleg olyan kétségbejítő-e ez az állapot? De tudtommal csak azok a bérkocsissegédek elégedetlenek, kik a reájuk bizott fogattal órák hosszat a kocsimák előtt állanak és ezek a segéd urak sem a közönséget, sem munkaadóikat nem elégíthetik ki, mert este részegen, pénz nélkül, a kocsit összezúzva állítanak be munkaadójukhoz. Sőt még az is előfordul, hogy harmadnap a rendőr szállítja haza a kocsit. „Egy bérkocsitulajdonos.”

— **Egy sorsüldözött tanító öngyilkossága.** Szegedről egy sorsüldözött fiatal tanító megrendítő tragédiájáról jelentik. Baranyai Géza hűmezővársárlhelyi tanító, skit novemberben két havi katonai kiképzésre hívtak be a szegedi 46. gyalogezredhez, tegnap szabadságot kapott ezredétől, amelyet Dorozsmán töltött el nagynénjénél, Grulics Mihályné-nál. A tanító tegnap este, mikor már a lábhelek lefeküdtek, a vendégszobában revolverrel szüggöltte magát és most haldoklik. Tettének okáról nagynénje azt a felvilágosítást adta, hogy Baranyai már régen állás nélkül volt és a legnagyobb inségben élt. Pályázott szűzfélé is tanítói állásra, de nem kapott, végre novemberben Istvánölgy tornálnegyvi községtől azt az értesítést kapta, hogy a községi iskolában elfoglalhatja a megüresedett tanítói állást, de csak akkor, ha működő tanítójárt meg is kertheti. A sorsüldözött tanító nem volt képes ennek a kikötésnek megfelelni, mert katonákhoz kellett bevonulnia és valószínűen ezért szánta rá magát az öngyilkosságra.

— **A magános koresma titka.** Titokzatos ügylen nyomoz az aradi rendőrség. Tegnap este két feldúlt arcú nő jelent meg a rendőrségen és az ügyeletes tisztviselőnek elmondották, hogy özvegy **Varga Mihályné** és öreg édesanyja. Az asszony három nap óta együtt élt **Csikós Lajos** koresmárosal, de már ma összeveszttek, mert a férfi pénzt követelt tőle. A koresmában csak **Varga István** főkörtész tartózkodott és amikor a kertész az asszonynak fogta a pártiát, a két férfi összeverekedett. Mára a koresmáros revolvert rántott elő, melyet **Varga István** mellének szegezett. A két asszony megrémült és kiszaladtak a koresmából az utcára. Alig futottak azonban pár lépést, a koresmából gyors egymásutánban két lövést hallottak eldördülni. Rémülten álltak meg ott a koresma mellett s lélekzet visszafójtva lesték, hogy mi fog most történni. Vagy egy jó félórát várokoztak, de sem a főkörtész, sem pedig **Csikós** nem jöttek ki. Végre megelőgelték a várást s felmentek a rendőrségre. Az asszony vallomása után **Berecz Ferenc** rendőrkapitány, **Vida Vilmos** rendőrségédtiszt és **Prohászka László** ügyeletes orvos és egy csomó detektívek kimentek a Simándi-ut 3. szám alá. A kérdéses koresma, ahol a lövések elhangzottak, túl a viadukton, rendkívül elhagyott, lakatlan vidéken fekszik, az egész környéken nincs egyetlen lakóház sem, egy tizenkét holdas kert fekszik a koresma tözsomszédságában, elhagyott pusztá az egész terület. A koresma épületet egy vékony deszkakerítés választja el a volt Gutjahr-féle szeszgyártól, a mely most szintén lakatlan. A rendőrség emberei az asszonyok utmutatása alapján beléptek a koresmába, de az egész házban egyetlen teremtet lelket sem találtak. Kis vártatva megjelent **Csikós Lajos** a koresmában hajadonfővel. **Berecz** rendőrkapitány kérésére azt felelte, hogy a szomszédban volt. **Berecz** kapitány megkezdte a koresmáros kihallgatását, aki tudni sem akart a lövésekről, később beismerde, hogy egy lövést tett a levegőbe minden állási szándék nélkül. A rendőrség elkobozta **Csikóstól** a revolvert, megvizsgálták s konstatálták, hogy a revolver 12 milliméter kaliberű s *nagy golyó hűnyzik belőle*. Arra a kérdésre, hogy merre, hova lőtt, **Csikós** nem tudott elég kielégítő választ adni. — Rejtélyessé teszi az esetet, hogy a rendőrség a legszorgosabb kutatás daczára sem volt képes megtalálni a lövés vagy lövések helyét, sem a falban, sem a padlón, senu pedig a menyezeten nyoma sincs a golyónak. Rendkívül bonyolultá, titokzatosá teszi az egész dolgot még az a körülmény is, hogy a koresma helyiségben vérynyomokat nem találtak. A rendőrség **Csikós** kihallgatása után a nyomtalanul eltűnt **Varga István** főkörtész kereséséhez látott. Felkutatott a koresma egész épületét és környékét, de semmiféle nyomra nem akadtak. Végül is táviratoztak a borosjenői csendőrséghez, s megkérdezték vajjon **Varga** nem érkezett-e haza az est folyamán. **Csikós** Lajost letartóztatták s a rendőrség fogházába kísérték. Holnap reggel a rendőrség újból átkutatja az egész környéket, hogy felderítse a rejtélyes esetet.

— **Villamos vasutasok sztrájkja.** Zágrábról jelentik: A zágrábi villamos közúti vasut alkalmazottai ma sztrájkba léptek. Az igazgatóság a legutóbbi sztrájk alkalmával a sztrákolókkal kompromisszumot kötött, amelynek értelmében az új szolgálati szabályzatnak a mai napon kellett volna érvénybe lépnie. Ma délelőtt azonban az alkalmazottak minden előzetes értesítés nélkül sztrájkba léptek. Ragaszkodnak eddigi követelésükhöz, hogy a szolgálatot egyfolytásban teljesítsék és a munkaidőnek két turnusba való osztásáról tudni sem akarnak. Az igazgatóság ezt a törvényes szabályzatok alapján elutasítja. Az összes vonalakon szünetel a forgalom. A sztrákolók délben tüntető körmenetet rendeztek.

— **Megölte a villamosvezeték.** Ma délben a Vízafogó 1458. szám alatt levő kábelgyárban **Matalik József** munkás a villamosvezeték véletlenül megfogta és az abban volt villamosáram a szerencsétlen embert nyomban agyonváltotta. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **A Venedig in Wien felújulása.** Bécsből telefonozza tudósítónk: A Venedig in Wien hitelezői ma gyűlésre jöttek össze, hogy határozzanak ennek a nyári mulatóhelynek sorsa felől. A vállalat tudvalevőleg a múlt idény után csődjöt jelentett be, bár a mulatóhely jól ment, de nagy adósságok terhelték. A hitelezők gyűlésén **Steiner Gábor**, aki már egyszer vezette a mulatóhelyet, új ajánlatot adott be és a hitelezők megkötötték vele a szerződést három évre.

— **A pályaoír sorsa.** Gödöllőről jelentik: Aszód és Tura között szolgálatot teljesítő **Stanics Antal** pályaoírt a 402. számú gyorsvonat elgázolta. **Stanics** azonnal meghalt.

— **Prágában tilos a meztelen tánc.** Prágai jelentés szerint **Adorée Vilany** táncprodukcióira a rendőrség az itteni színházban nem adott engedelmet. A meztelen táncosnő impredziója hivatkozott rá, hogy Grácban, sőt Bécsben is fellépett **Vilany** kisasszony, a művészek állították ki neki a bizonyítványt, hogy táncszámai magas művészi nivójuak, de a rendőrfőnök hajhathatlan maradt.

— **Agyonverték a falu rémét.** Cserépfalu borosmegyei községben véres drámával kezdődött az új év. A falu legényei a koresmában köszöntgettek egymást, mikor belépett **Poloska Józsa**, a falu rettegett legénye, ki már több ízben ült lopásért, verekedésért, sőt emberölésért is börtönben s állandó rettegésben tartotta a falu lakosait. Csak hamar belekötött a békésen iddógáló legényekbe, kikkel össze is verekedett, sőt azokat egytől-egyig ki is verte a koresmából. A csuffá tett legényekben felülkerekedett a virtus s mikor **Poloska** nagy hangosan s fenyegetőzve — hogy felgyújtja a falut — kilépett az utcára, megtámadták. Az egyik legény kiütötte **Poloska** kezéből az élesre fent konyhakést s úgy akarta ártalmatlanná tenni. Ekkor kitört belőlük a **Poloska** iránt érzett gyűlölet és harag s ütlegelni kezdték. Egy ütés a fején találta, mire megtántorodva rogyott a földre. A legények rárohantak s a lábánál fogva huzdolták a községhez. Mire azonban ideértek, már a fölismerhetetlenségig össze volt törve s rugdalva a hirhéd legény. Reggel vérben fagyva találták meg a falu főutcájának közepén.

— **Százezer lírás zsebtolvajlás.** Milanóból táviratozzák: Vakmerő zsebtolvajlás történt ma itt, mely nagy feltűnést kelt. **Bolognini** képviselő egy bankban százezer lírát vett fel és a bankjegyeket felöltőjének belső zsebébe tette. Mikor a pénztártól eltávozott, jobbkézével tartotta a mellét elővigyázatossággal. Az ügyes csapóajtóhoz érve, kívülről valaki hirtelen betaszította az ajtót s a képviselő hirtelen kiugyította jobbkézét, hogy elhárítsa magától. Már akkor a befelől siető férfi beléje ütközött s **Solognini** dühösen rivallt rá emiatt. Az idegen fejét mezbiceztette kért bocsánatot s eltávozott. Csak az utózn vette észre a képviselő, hogy benem zombolt felöltőjének belső zsebéből eltűnt a százezer lírát tartalmazó bankjegyesomag. A zsebtolvajnak még nem akadtak nyomára.

— **Leégett postahivatal.** Temesvárról jelentik: Az elmúlt éjjel **Zsebely** községben kigyuladt a postahivatal. A tüzet csak éjjel tájban vette észre az orjáraton levő csendőrmester, aki azonnal felverte a lakókat, kik mindannyian kimenekültek. **Csupán** **Bielek** postamester szenvedett sérüléseket, aki butorait és más dolgait akarva megmenteni, behatolt az égő házba, azonban alig lépett át a küszöbön, az égő menyezet leszakadt. **Bielek** postamester csak az ablakon keresztül birt kiugrani. A kár meghaladja a 20.000 koronát. A tűz állítólag az egyik kéményből kipattant szikrától támadt. A vizsgálat megindult.

— **Jutalom a negyedmillió váltócsalás nyomozóinak.** A Kereskedelmi Bank 5000 koronát osztott ki nemrégiben azok között, akik a rendőrséget a váltócsalás tettesének nyomára vezették. A megtérült összeg ötszázalékát is felajánlotta jutalmul a bank vezetősége és ezt a jutalmat, amely 8000 koronát tesz ki, tegnap osztották szét a nyomozó rendőrtisztviselők és detektívek között. **Marinovich** Jenő rendőrtanácsos, **Sándor** László kapitány és **Krecsányi** detektív főnök fejenként 1200 koronát kaptak. **Botár** Béla kapitány, **Kerny Géza** és **Solti** Béla fogalmazó 300—300 koronát kapott. 150—150 koronát kapott **Antal** Lajos, **Puskás** György és **Török** János fogalmazó, 50—50 koronát a telefonkezelő kisasszonyok. A detektívek, akik éjjel-nappal állandóan permanenciában voltak, hetekig nem látták családjukat, 50-től 100 koronáig terjedő jutalomban részesültek.

— **Öngyilkos kályhás.** Debreczenből jelentik: Vásárhelyi Lajos kályhás-iparos ma délután zilált anyagi viszonyai miatt föbelötte magát. Azonnal meghalt.

— **Négerök boxversenye.** Párisi jelentés szerint **Johnson**, a néger világbajnok tegnap Chicagóban szerződést írt alá, hogy június 23-án éjjel mérkőzni fog a francia **Sam Mac Nea** néger boxbajnokkal. Ha **Johnson** győz, százezer dollárt kap s költségei fejében huszeret.

— **Bányászok sztrájkja.** Brüsszelből táviratozzák: A borinagei sztrájkoló bányamunkások delegátusai felszólították **Henzenau** provincia kormányzóját, hogy közvetítő akciózt indítsen és igyekezzék a bányatulajdonosokat arra rábírní, hogy minden második héten fizessék ki a bért.

— **A titokzatos gyilkossági merénylet áldozata.** Megírtuk, hogy dr. **Barta** Dezső győri ügyvéd **Vizer** Béla takarékpénztári tisztviselő társaságában egy vérfagyott ismeretlen embert szedtek fel a kocsijukra a győri határban az országútról. Az ember meghalt a győri kórházban, anélkül, hogy eszméletre tért volna. Minthogy a rendőrség büntetett ejtett, rögtön megindította a legnagyobb titokban a nyomozást. A nyomozás eredményével is járt. Győri jelentés szerint szabadi, győrmegyei községből érkezett asszonyok a titokzatos áldozatban **Visi József sikeknéma és félkegelmű embert ismerték föl**. E nyomon elindulva a rendőrség kiderítette, hogy **Visi** a bátyja, **Visi Imre**, győrszentiványi lakos gyilkolta meg. A gyilkosra úgy jött rá a rendőrség, hogy **Visi** István mindenfelé hirdette, hogy öcsese büntetnek lett áldozata. Amikor a csendőrség emiatt faggatóra fogta, azt mondta, hogy az újságból tudta meg, pedig nem is jelent meg a dolog lapban. Letartóztatásakor bevallotta, hogy felesége fenyegetésére ő ültette agyon öcsését. Felesége ugyanis azt mondotta, hogy elvállik tőle, ha öcsését, kit neki kellett eltartania, el nem teszi láb alól. Mikor Győrore mentek öcsésével, ez a dolog jutott neki eszébe, hirtelen husángot ragadott és agyonütötte öcsését. A rendőrség e vallomásra feleségét is letartóztatta.

— **Öngyilkos orvos.** Pöstyénből jelentik: Dr. **Strasser** Győző pozsonymegyei tiszleletbeli járásorvos **Szomolány** községben megmérgezte magát. Tettét életuntságból követte el.

— **Letartóztatott lélekufár.** Temesvárról táviratozzák: A rendőrség a temesvári pályaudvaron ma letartóztatta **Rotter** Sándort, egy verseczi kétes hírű mulató tulajdonosát, aki temesvári cselédközvetítőintézetekben fiatal leányokat fogadott fel és azután éjjeli mulatóhelyén használta volna fel őket.

— **Tűz a Ludovika Akadémiában.** Ma délután negyed négy órakor tűz ütött ki a Ludovika Akadémia második emelet 167-ik szám alatt levő irattárában. A tüzet a kivonult tűzország nagyon hamar eloltotta. A kár jelentéktelen.

— **Megbotozott lapszerkesztő.** Pétervári jelentés szerint **Urmiában** az ottani lap szerkesztőjét oroszellenes viselkedése miatt az orosz konzul és az orosz tiszték jelenlétében megbotosták. A feuyítésnek ugyanezt a módját a **tebrisi** újságírók is alkalmazták.

— **Tarthatatlan viszonyok.** Debreczenből táviratozzák: A város közigazgatási bizottsága ma délután **Domahidy** Elemér főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. **Tüdös Kálmán** tiszt főorvos jelentést tett a debreczeni elemi iskolákban uralkodó lehetetlen állapotokról. A jelentés elmondja, hogy az iskolákban oly nagy a túlszűfoltóság, hogy a törvény által megengedett 60 gyermek helyett egy-egy helyiségben 80—100 gyermek van, emellett a tantermeket nem szellőztetik, az iskolák mellett udvar és játszótér nincs. A bizottság hosszabb vita után elhatározta, hogy sürgős intézkedéseket tesz a bajok orvoslására és **Csánky** Viktor tanfelügyelőt javaslatot kér.

— **Lázadás egy pap miatt.** Rómából jelentik nekünk: **Collarato** községben a nép fellázadt, mert plébánosát a milanoi érsek büntetésből más-hová helyezte el. A katolikus hívek papjuk pártjára álltak és mikor az új plébános megérkezett, zárva találták a templomot és a plébániát. A lakosság megtámadta s halállal fenyegette az új lelkészt, aki elmenekült. A kormány katonaságot küldött a helységbe.

— **Énekszóval a halálba.** Londonban megrendítő eset történt tegnap este **Barnaby** Nataniel volt miniszter házában. A volt miniszter nagy estélyt adott, amely alkalmából házi hangversenyt rögtönöztek. **Barnaby Rosette** kisasszony, a háziur gyönyörű fiatal leánya volt az est hősnője, aki több dalt rendkívüli tetszés mellett énekelt és utolsó ráadás gyanánt egy románcot adott elő, amely ezzel végződött: *Good night! Jó éjt!* Alig hangzott el a kairól az utolsó alkord, lerogyott a mellette levő székre és feje élettelenül hanyatlott vissza a szék támlájára. Amikor a szerítésére siettek, a szép **Rosette** már halott volt. Nyen tragikusan végződött az estély, amelynek vendégei sirva oszlottak szét. A házi orvos véleménye szerint a fiatal leányt a nyilvános szerepléssel járó izgalom ölte meg.

— **Véletlen testvérgyilkosság.** Komáromból jelentik: Komárom-Szentpéter községben **Lévai** Sándor birtokos **Flóris** nevű testvérével vadászatra ment. Egy árok átugrása alkalmával **Flóris** fegyvere hirtelen elsült és a lövedék **Sándor** testvérének a hasába furódott. Azonnal beszállították a komáromi kórházba, hol megoperálták, azonban csakhamar meghalt.

— **Életunt tanító.** Gödöllőről jelentik tudósítónk: **Kovács** Zoltán 31 éves fővárosi tanító ma reggel 6 és 7 óra között ismeretlen okból **Rákoskeresztúron** öngyilkosságot követett el és meghalt.

A szatmári kabaré-est folytatása. Megemlékeztünk arról a káros botrányról amelyet a szatmári Szilveszter-esti kabaréján négy román fiatal ember provokált. E kabaré-botrányok folytatása is következett a — vívőteremben. Ismét a román ifjak nem férték a bürökben. Ugyanis a botrányról tudósítást közölt a Szamos című lap, amelynek Dénes Sándor a szerkesztője. A négy szóbanforgó román ügyvédjelölt emiatt dr. Barbul Illes ügyvéd és Gyulai István mérnök utján provokálta a szerkesztőt. Dénes Gálóczy Árpád főszolgabíró és Sik Elemér ügyvédet nevezte meg segédekül. A segédek kardpárájában állapodtak meg, amelyet a hírlapíróknak mind a négy ellenfelétől egy-egyben kellett volna megvívni, sorshúzás utján. Tegnap este kezdődött a párbaj. Először dr. Papp Mihály ügyvédjelölttel verkedett Dénes és a mellette megcsúszott ellenfelét. Éppen a második en garde következett, midőn a rendőrség egy szakasza tört be és megakadályozta a párbaj folytatását. A félek erre — kibékölttek.

A házmeztetek családja. A rendőrség letartóztatta Szomolka Andor rovtomultu ügynököt, aki elegánsan felöltözve sorrajárta a külvárosi kocsiműkat, ott kiadta magát több háziur megbízottjának és házfelügyelőket szerződtetett. Szerződést kötött az emberekkel, tíz-husz korona közvetítési díjat vett át tőlük és csak másnap tudták meg az illetők, hogy csalónak estek áldozatul. A szélhámos ügynököt többfelé feljelentették és tegnap egy ferencvárosi kiskorcsmában tetten érték és letartóztatták. A vizsgálat megindult ellene.

Elegáns autók a közforgalomban. Az Idegenforgalmi Vállalat (Központi Menetjegyiroda IV., Vigadó-tér 1.) által forgalomba hozott „Renault”-féle rendkívül elegáns, új berautók, technikailag képzett, előzékeny chauffeurjaival, már rövid idő alatt is nagy kedveltségre tettek szert. Használati díj: óránként 8 korona, hosszabb utakra megegyezés szerint. Telefon cím 75—15, vidékről jövő megrendelések távirati címe „Menetjegyiroda.”

Letartóztatott utonálló. Tegnap este Polácsek Félixné megáznó hazament az Elemér-utca 11. számú lakására. A lépcsőházban egy fiatalember ugrott eléje, megragadta az asszonyt, kitépte kezéből a ridikült és futásnak eredt. A rablót üldözőbe vették és elfogták. A főkapitányságon megállapították, hogy Huntik István a neve, munkátalan csavargó. Letartóztatták. Huntik azzal védekezik, hogy napok óta nem evett és az éhség kényszerítette a rablásra.

Fővárosi Orfeum. Szombaton, január 6-án és vasárnap 7-én két-két előadás lesz. A mérsékelt helyi délutáni előadások fél 4 órakor, az estiek 8 órakor kezdődnek. A példátlan sikert januári műsor legfőbb attrakciói vesznek részt a délutáni előadásokon. Az igazgatóság kéri a közönséget, hogy az esti előadásokra minél korábban szíveskedjenek eljönni, mert az évad e legjobb műsorának már a legelső számai is egytől-egyig nevezetességek.

Halálozás. Antal Pál Baranya vármegyei nyug. főszolgabírája, a siklósi választókerület volt országgyűlési képviselője, 1848—49. évi honvéddal harcolt, a porosz koronarend lovagja stb. életének 82-ik évében elhunyt Budapesten.

Oz. tenczei és micsinyei Beniczky Gyuláné, hidas-némethi Ferdinándy Mária élete 84-ik évében elhunyt Láziban.

Vadász Böszke január 2-án, 4 éves korában elhunyt Kecskeméten.

László Gyula, nyug. kir. törvényszéki teilekkönyvvezető, 70 éves korában, Gyulafehérváron meghalt.

Kunvári Fülöp főmérnök, volt fővárosi bizottsági tag, akinek az országban a Nemzeti Múzeum után a legnagyobb éremgyűjteménye van és az országnak egyik legismertebb műgyűjtője, amennyiben 547 olajfestmény-nél többje van, ma reggel szívszélhűdésben 71 éves korában meghalt. Az elhunyt alapította a numizmatikai társaságot és annak pénztárnoka volt.

Alexandriából táviratozók: Rodocanahi Tivadár, a Rodocanahi Reynolds and Comp. cég ügyvezető-igazgatója ma meghalt.

x Royal Orfeum. Budapest. Erzsébet-körút 31. sz. Színházi és variété műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Fialat és szép akar lenni? Ezt könnyen elérheti a „Borolin”-szappan használatával. A „Borolin”-szappan az arzénak ide színt ad. Az arzénak minden tisztátalanságát, ugyanint pattanást, szepőt, vörösséget, ráncot rövid idő alatt eltávolít. A „Borolin”-szappan használatával a legdurvább kéz is finom, tiszta és sima lesz. Egyedekben utalunk a mai számunkban közölt „Borolin”-hirdetésre.

A varázsvesszős Tüköryné.

— Érdekes nyilatkozatok. —

Budapest, január 5.

Megemlékeztünk tegnapi számunkban Tüköry Jenőné újabb csodálatos kutatásairól. Fűzfavesszővel a kezében eleinte csak forrásvizet keresett és talált a föld alatt. Ujabbban azonban már a nemesfém, petroleum és széntelep helyét is meg tudja állapítani a legnagyobb biztossággal. A varázsvesszős uriaszony ma délelőtt pesti kastélyában nagyon érdekesen nyilatkozott egy újságíró előtt újabb csodás sikereiről.

— November végén — ugymond — levelet kaptam a Köln mellett lévő Wildberg nevű bányatulajdonosától, amelyben nagyon megkért, hogy menjek ki Németországba és keressék a bányában az ezüstérczeregeket. Ugyanabban a levélben arra is kért, hogy vizsgáljam meg a társaságnak másik bányáját is, a Stiefengrubét. Meg kell jegyezni, hogy ezekben a bányákban intenzív bányászat folyt eddig a az utolsó években kilencz millió márka értékű ezüstöt hoztak felszínre a bányákból. Egy napon azután arra ébredtek a mérnökök, hogy nincs több ezüstér. A bányatulajdonosok ismételt kérésére végre elhatároztam, hogy elutazom és megvizsgálom a bányákat. December tizenegyedikén férjemmel együtt elutaztam s december tizenhetedikén a bányák egyik tulajdonosával dr. Pfahl bonni egyetemi vegyész-tanárral s egy lányamérnökkel kimentünk a Wildberg nevű hegyre. Az uton, amely a bánya fölött a hegy tetejére visz, nem éreztem semmit. Alig haladtunk azonban újabb tizenhét lépésnyire, a jobb karom több ízben hevesen megrándult. Erre jobbra tértem s közel kétszáz lépésnyi területen folyton éreztem kezembem a fájdalmat és csak nagyon nehezen tudtam lélegzeni, mert valahányszor ezüstérczeregek fölött járok, mindig ez az érzésem támad. Másnap aztán elmentünk a Boun melletti Stiefengrubéhez s ott mintegy háromszáz lépésnyi területen kísérték az említett fájdalmak. A Wildberg-bányának egyébként érdekes története van. Már 1152-ben ismerték, amikor Barbarossa Frigyes császár odaajándékozta Dasse kölni érseknek a pénzverési jogával együtt. Ebből az időből származnak a híres Wildberg-tallérok, melyek numizmatikai gyűjteményekben még ma is láthatók. Mind a két bányában már furják az aknákat, melyek az általam megjelölt ezüstérczeregekhez vezetnek. Pétróleumot Hannoverában kutattam, aková szintén meghívtak s a próbafurások igazolták, hogy az általam megjelölt helyen van petroleum. Amikor petroleum fölött járok, olyasvalamit érzek, mintha szorosan megkötött kendő lenne a fejemen. Szénnérteget Osehoországnak találtam, ugyanakkor, amikor Kubelikeknél tizenöt forrásra akadtam. Ha szénnérteget fölött haladok el, a lábamban nagy nehézséget érzek. Önnel együtt tudom, s:lan mosolyogni fognak eme kijelentéseimen, de így van. Bizonyítja ezt Zschokke német író, aki egyik novellájában (Des Mannes Jahre) említést tesz egy svájci kapitány feleségéről, Bentler Katalinról, aki száz évvel ezelőtt hasonló módon jált forrásokat s nemes érczereket, s akin kutatások közben ugyanazok a tünetek jelentkeztek, mint rajtam. Nagyon kevesen tudják azt, hogy a varázsvesszőnek nagyon kevés köze van az egész dologhoz, az pusztán a kéz meghosszabbítására szolgál. E kérdés körül azután kötetekre terjedő irodalom keletkezett (Anoretta, Berlin, 1819; Aaran, 1818; Zschokke, Jéna, 1818; a svájci orvosok társulatának évkönyvei s a Jahrbuch für Lebensmag-netismus, Berlin, 1819.). Ezekre a tudományos művekre kérem, igen nagy súlyt vetek. Érdekes, hogy ez az irodalom 1552-től csak egy nevet ismer s az az említett Bentler Katalin, aki száz évvel ezelőtt az egész világ csodálatát magára vonta. Ezekben a művekben tudományos alapon tárgyalják a rab-domanciát... Bizony, kérem — mondotta véül Tüköryné. — higgye el, érdemes lenne ezzel a kérdéssel a tudományos világnak is foglalkozni: mennyi rejtett kincs lehetne ilyen módon feltárni az emberiség számára!

Tüköryné csodás sikereiről tudományos részről is hangzott el egy figyelemreméltó nyilatkozat. Ez bizony inkább tagadó szó, mint elismerés. Dr. Sretler Zoltán, a Földtani Intézet adjunktusa mondotta a következőket:

— Lehet, hogy más szakemberek más vélemény vannak, de én minden ilyen megérzést alap-talannak tartok. Lehetetlen az ilyesmi. Egyesek világgá kürtölik csodálatos képességüket, de csak reklám kedvéért. Ez talán nem áll Tükörynére, aki kritikán felüli uriaszony, de legalább autoszugesztio van a dologban: tulleszített idegetű urak és hölgyek az ilyesmit addig hiszik, míg egészen el-

hiszik maguk is, elhittetik másokkal is. Hogy a praxis mellettük bizonyítana? Hát kérem, nehezebb olyan helyet találni, ahol nem lehet forrást furni, mint olyat, ahol lehet. Nincs annak semmi tudományos alapja, hogy valaki a vizet, főképp azután az érczereket és savakat föléreze a föld alól. Minden-esetre jóhiszemű tévedés ezt elhinni és elhittetni. Hogy az ugynevezett megérzés és a tények találkoznak, az épp olyan véletlen, mint a többi.

Egy Napoleon-flu.

(„Un Fils de Napoleon I.” par dr. Billard, Paris. Edition de la Revue.)

Mikor Napoleon 1805-ben hazajött Morvaországból Franciaországba, hogy mint austerlitz győző lépje át palotája küszöbét, nővére Murat Karolina udvarhölgyei között egy gyönyörű barna nő vonta magára figyelmét. Eleonora Denuelle volt ez, aki egy évi házasság után a faképnél hagyta dobzó, mulató urát, Jean François Revelt. Válás után Murat Karolina udvarhölgyei közé sorozta. Itt érte őt a nagy császár jelentőségteljes pillantása, amely Eleonorát boldoggá tette.

Ez a huszéves szépség a boldogságot kereste és meg is találta Napoleon barátságában. A császár szerelemre lobbant iránta és gyakran találkozott a Tuilerák egyik szobájában. Évek múltán nevetve mesélte el Eleonora Denuelle, hogy kezdetben, ha találkozott, mielőtt Napoleon belépett volna hozzá, előreigazitotta az órát harmincz perccel. Mert a császár még a szerelemben is pontos volt s nem egyszer az órára tekintve felkiáltott.

— Mi az? Már olyan késő van? és rohant el barátjától, aki különben Napoleont szerelmi dolgokban vaknak és tehetségtelennek jellemzi.

Miután Eleonóra már hónapok óta meghamisította az időt, a császár elhagyta Páris, a poroszok ellent ment háboruba. És Eleonora kissé sápadtan búcsuzott tőle. Napoleon 1806-ban Pultuskban táborozott, amikor egy francia földről indulni futár érte utól s tudtára adta az örömhirt, hogy Eleonora Denuelle december 13-án fiugyermeknek adott életet. A császár, aki tíz évi házasság után hiába vágyott gyermekre, boldogan mondta: Le-febore marsallnak!

— Végre! Végre fiam van!

Napoleon többé nem sokat törődött Eleonórával, de szép életjáradékot biztosított neki, majd egy fanzia századoshoz adta nőül s ennek halála után gróf Luxburg bajor tiszt lett a férje. De a kis Leonnak oda ajándékozta szíve felét, mint ahogyan neki adta a nevének a felét is. A Truil-leákba hozatta, ott neveltette s annyira belebolondult a fiába, hogy fel akarta forgatni a már szabályozott örökösödési törvényt. Mária Lujzával való házassága véget vetett ennek a tervének, de szíve szohasem fordult el tőle. Évi 12.000 franknyi életjáradékot biztosított kis fiának s mielőtt Elba szigetére vitték, 100.000 frankot helyezett a számára letétbe és amikor Szent Ilona szigetén végrendelkezett, 300.000 frankot hagyott neki azzal az öhaj-tással, hogy lépjen a birói pályára.

Leon 15 éves volt, amikor apja, a császár meghalt. Atyja cözári fejét, anyja alakját örökölte, de mindazok, akik nagy várakozással tekintettek Gróf Leon jövője elé, alaposan csalatkoztak. Könnyelmű, kártyás, lump ember volt, nem lehetett győzni pénzzel. 1830-ban a nemzetország kapitánya lett. Napoleonnal való hasonlatossága megdöbbentő volt. Több ízben Lajos Fülöp király is meghívta magához oszonnára és Leon kapitány bizony épp úgy megpumpolta a királyt, mintha csak bajtársa lenne. De a szép katonai élet nem tartott sokáig. Piszkos adósságok miatt az adósok börtönébe került.

Két év múlva került ki a chlichy börtönből. Egyre züllött lefelé. Hol a szeretőit, hol a barátait zsarolta és anyjáról borzasztó dolgokat mesélt. Hiába próbálta a Bonaparte-család jó utra terelni, hiába akartak papot nevelni belőle. Képtelen volt minden komoly és becsületes pályára. Leon, a csirkefogó — ekkor már így nevezték — 1840-ben úgy állott, hogy nem volt egyebe a rajtalevő ruháján kívül. Valakitől mégis sikerült 300 frankot kölcsön vennie. Ezzel átlopózott Londonba és fényes lakást bérelt. Külseje és neve révén a leg-elsőkorábbi körökben szíves fogadtatásra talált.

olyan biztos fellépése volt, hogy mindenki a francia nagykövetség attaséjának tartotta.

Akkoriban Londonban tartózkodott a sápadtképu Napoleon Lajos herceg, Hortense királynő fia, a kedvező alkalomra lesett, hogy nagybátyja, a nagy császár koronáját a fejére illeszse. Lajos hercegnek kellemetlen volt Leonnak, Napoleon fiának a megjelenése s nem csak hogy elkerülte, hanem nem is fogadta és azt a hirt terjesztette Leonról, hogy ő a francziák kémje, akit azért küldtek angol földre, hogy ő, Lajos herceg lépéseit ellenőrizze. Leon felháborodott azon, hogy kémnek nézik és sértő tartalmu levelet írt Lajos hercegnek, majd Rataleff ezredes által párbajra hívatta. A rendőrség azonban megakadályozta a párbajt és mind a két ellenfelet elfogta. Lajos herceget kauzió ellenében szabadon bocsátották, Leon gróf pedig valakitől 30 Louist kapott kölcsön és 1840-ben visszaszökött Párisba.

Lajos herceg 1848-ban jelöltje lett a második francia köztársaság elnöki széksének, erre aztán Leon is bejelentette igényét, de amikor Lajos herceg elnök lett, Leon megfélekedett a londoni inezidensekről és egyre pumpolta rokonát, aki nem zárta el előle pénztárczáját akkor sem, amikor III. Napoleon néven császárrá lett. III. Napoleon először 6000 frank évi járadékot adott neki, majd egy negyed milliót, amelyet Napolton császár hagyott Leonnak, mint fiának. De Leonnak semmi sem elég. Még egy milliót kért, követelte az adósságai kifizetését s ahol csak tehette zsarolta III. Napoleont, a ki kénzt adott neki, de sohase bocsátotta maga elé.

Gróf Leont egyszerre politikai ámbíciók bántották. Fellépett képviselőnek, de megbukott. Azután ipari és közzgazdasági vállalatokba fogott. A legképtelenebb tervekkel állott elő, csak hogy pénzt hajszoljon fel, de végrehajtani egyetlen tervet sem tudott. Közben folyton pumpolta az ismerőseit és a rokonait és ráadásul 1862-ben egy kis varrónót, Fanny Jonet-t vette feleségül, akitől két gyermeke volt.

1870-ben, a császárság bukása egyszerűs mind a nyomort jelentette Leonra nézve. Miután III. Napoleon meghalt, senki sem támogatta többé. A szegény család Toulouseba, Bordeauxba, majd Tozersbe csavargott. Az egykor daliás császár fia, éhez, nyomorult öreg ember lett, akinek 1881-ben a szomszédok vették meg a koporsóját s a tömegtemetőbe temették. Leon özvegye újságáruhásiól tengődött és 1899-ben hunyt el. Egyik fia Le Rochellenben kereskedő, egy leánya Villeroyban tanítónő és két fia kivándorolt Amerikába. A nagy császár unokái.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© A herceg repülőgépe. Berlinből jelentik nekünk: Zsigmond herceg, az elhunyt braunschweigi régens fia, új rendszerű repülőgépet szerkesztett, melyvel néhány sikeres repülést végzett. A herceg pilóta oklevelet akar szerezni a saját gépén.

© Repülőgépen az Atlanti Óceánon át. Londonból jelentik, hogy az „Evening Standard” értesülése szerint James Martin amerikai aviatikus azaz a merész tervvel foglalkozik, hogy repülőgépen Amerikából Európába repül. Tervét véleményezés és támogatás céljából a londoni királyi aeroklubhoz terjesztette be, amelynek elnöke a tervbe vett repülésről a következő részleteket mondotta el az „Evening Standard” egyik munkatársának:

— A felszállás augusztusban fog megtörténni Újfoundland-szigetéről. A leszállás helye Írország valamelyik pontja lesz és az egész, 2000 tengeri mérföldre terjedő utat Martin a külön e célra készített repülőgépen negyven óra alatt akarja megtenni. A repülőgépet Martin külön tervei szerint egy amerikai aeroplángyár fogja készíteni. A repülőgépnél öt motorja lesz és azonkívül uszó talpakkal fogják ellátni, hogy Martin esetleg a tengeren is leszállhasson. Az aerplánon egy tíz láb hosszú és hat láb széles kabin is lesz, amely-

ben három ember foglalhat majd helyet. Martin ugyanis néhány gépész is akar magával vinni. A repülés 5000 láb magasságban fog történni és az egész utra mintegy 5000 font benzine és olajra lesz szükség.

© A Magyar Aero-Club kölcsönmotorjai. A Magyar Aero-Club ezidei munkaprogramjának kétségtelenül egyik legszerencsésebben választott pontja az aeromotor-kérdés megoldása. Egész aviatikánk tudvalevőleg a rossz motorok jegyében állt, úgy, hogy nem is volt pusztán kifogás az a folytonosan hallható mondás: „nem emelkedik a gépem, mert nincs huzóerőm”. A Magyar Aero-Clubnak különben sikerült a kereskedelmi kormány figyelmét felhívni ez eminens kérdésre, kifejtve átiratilag, hogy a mai nagy aviatikai eredmények mennyire a motorok eredményei és hogy az igazi magyar aviatikai ipar kifejlesztéséhez elsősorban az aeromotor-ipar megteremtése tartozik. A kereskedelmi kormány pártolól foglalkozott a klub kétirányú akciójával és alapos anyagi segélyezést helyezett kilátásba. A Magyar Aero-Club ezért — mint már megírtuk — egy aeromotor-versenyt rendez magyar építésű gépek számára, igen szép díjakkal, másrészt külföldi motorokat vásárol és azokat aviatikusoknak kölcsön adja. A mai napon a Magyar Aero-Club hivatalos kommunikét bocsájtot ki, amelyben felhívja a magyar honos budapest-rákosi, vagy a vidéki aviatikusokat, hogy azon esetben, ha kölcsönmotorot óhajtanának kapni, ebbeli kérelmükkel forduljanak a klub szaktanácsához helyegyetlen beadvánnyal, amelyben jelöljék meg a szükséges motor teljesítő képességét, eselleg típusát. Csatolandó azonban a repülőgép műszaki leírása és terve, az építés stádiumával, illetve a kölcsönidő kezdetének valószínű ideje. Egy-egy motort körülbelül félévi időtartamra ad ki a klub. Értesülésünk szerint a klub körülbelül 35 lőerős tanuló-motorokat és 70 lőerős körüli turarepülésre való motorokat szerez be. Felvilágosítást nyújt különben a klub titkársága (Budapest, Kigyo-tér, királyi bérpalota).

© A nemzetközi aviatikai kiállítás. Párisi jelentés szerint a harmadik nemzetközi aviatikai kiállítást a Grand Palaisban tegnap zárták be. A kiállítás sikere teljes volt és úgy a laikusokat, mint a szakértőket meggyőzte, hogy az aviatika óriási előhaladást tett. Az egyes konstrukciók között különösen feltűntek Breguet gépei, amelyek a legszigorubb kritikát is kiállják. Az egyik Breguet-bipánnal Moineau ért el nagyon figyelemreméltó eredményt a katonai repülő-versenyekben, a másikkal Brégi hadnagy repült Casablancából Fezbe. A Clément-Bayard, Deperdussin és Blériot-gépek is igen gondosan vannak megszerkesztve. A kiállításon résztvevők között a francziák elismeréssel fogadták a johannisthali Albatros-művek gyárlmányait. Az angol mulhousei készülékek kitűnő motorjai keltettek feltűnést. Az új konstrukciók között a fiatal Kaufmannak a gépét bámulták meg, amelyik alakjában egy nagy sirályhoz hasonlít. Ponche és Primard acélcsöveket használtak a gép vázához és ügyeltek arra, hogy a pilóta biztonsága minél nagyobb legyen. Claudel új kárburátorját külön eredménnyel tüntették ki. A különböző gépek és szerkezeti alkatrészek mellett voltak a kiállításon más tárgyak is, amelyek szoros összefüggésben állanak az aviatikával. Nagyon érdekesek voltak a bombavető készülékek, azután a lérkép-, magasságmérő-felszerelések is. Bemutatták az aviatikus kosztümöket is, amelyek most már egészen szemrevalók és kiválóan praktikusak.

© Az eltűnt léghajó. Salzburgból jelentik: A Salzburger Volksblatt József Ferdinand főherceg kamarai előljárójának közleményét hozza, mely szerint a Hallstadtnban folytatott kutatások kiderítették, hogy a Salzburg léghajót ezen a vidéken december 26-án két ízben látták. Feltehető, hogy Werner főhadnagyot a vihar arra kényszerítette, hogy a Zinnkogel fensikján leszálljon, vagy pedig a vihar elsodorta a ballont. A főherceg rendelkezésre expedíciót küldötték a vidékre a léggömb felkutatására.

A budai gyógyforrásokból fakaló Ferencz József-keserűvíz már kis adagokban használva is nehézség nélkül, biztosan, használatlag hat. A Ferencz József-víz ellentétben a legtöbb vásári módon feldicsért, külsőleg nagyon tetszetős, de sokszorosan túlfizetett hashajtókészítményekkel, sem a belek nyákhártyáját nem izgatja, sem rosszulletet, hányást, köhikát, vese- vagy idegizgatmat nem okoz.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Két bemutató.

I.

Nem lehessen tudni.

(Komédia 4 felvonásban. Irta: Bernard Shaw. Fordította Hercsi Sándor. Bemutató a Nemzeti Színházban.)

Komoly tartalom bolondos foglalatban; majdnem a tragikumig menő tárgy humoros feldolgozásban anélkül, hogy a szerző az igazi alaptémát kifejtene; nevettetésre való törekvés és bohózkodásra való hajlam: ez az igazi karakterisztikum Bernard Shaw „Nem lehessen tudni” című darabjának, melyet ma mutattak be a Nemzeti Színházban.

A szerkezetbeli lazaság a legelső dolog, ami emlékezetünkben megmarad, ha a színházról eltávozzunk. Hitet lehet tenni rá, hogy a szerző még akkor sem tudta, micsoda cselekményre, vagy mesére törekszik, amikor a darab háromnegyedrészen már túl volt. Csoda-e, ha a darab befejezése után mi sem tudjuk, senkinek sem tudjuk, mit akart nekünk elmondani a szerző? Mit láttunk? Vigjátékot-e? Bohózatot-e? A főszereplő maga úgy tűnik föl előttünk, mintha jobban illenék bele egy tragédia, vagy legalább is középfajú drámának, mint egy vigjátéknak, vagy bohózatnak a keretébe. Több a darab alapeszméjében a komolyság, mint a bohóság s az egész képben több a bohóság, mint a komolyság.

Eh, dobjuk sutba a kategorizálást! Evidens, hogy a szerző, úgy akkor, amikor az egyes alakokat szerepelteti, mint pedig akkor, amikor mesét igyekezett szőni, pillanatonyi hangulatok által vezéreltette magát. Rábizta magát írói ingéniumára, szatirizáló képességeire és bizonyosan tudta, hogy hirtelen támadt ötletei tulviszik a legnagyobb nehezségeken is. Ebben pedig nem csalódott és ezért mi sem vesszük nagyon komolyan a műesalódásunkat. Amny színes, kedves, meglepő, friss és erőteljes gondolat és fordulat van a darabban, hogy elenyészik mellette az igazi cselekménybeli tartalomnak hiányos, vagy hézagos volta. Hálásak vagyunk a szerzőnek, hogy néhány órán át feledtette velünk az élet perpatvarát, gondját, buját, viszonytagságait s szívderítő nevetésre készítetett. Ha többet adott volna, sok is lett volna. Mindenesetre több, mint amennyit Shaw nyújtani tud.

A darab központjában áll egy ember, aki valamikor, tizenhét esztendő előtt elszakadt a családjától: a feleségétől és három gyermekétől. Elszakadt tőlük. Azóta nem hallott róluk, róla sem hallottak semmit. Nem ismerik egymást. Az anya, valami írónő-féle, aki a női jogokért harcol, meg sem mondja gyermekeinek, ki volt az apjuk s más nevet is vesz föl. Pedig ez az apa vágyódik a családi boldogságra; sóvárog a csöndes, zavartalan, meleg és szeretettel tele otthon után. Ez a komoly s majdnem tragikusnak látszó alaptémája a darabnak. De itt kezdődik s mindjárt, itt végződik is a darabban minden komolyság. Minden más, amit látunk-hallunk bohókás és az ötletek láncolatából áll. A bohózatosság a negyedik felvonásban torzítva fajul el, sőt el is szélesedik és el is laposodik anélkül, hogy megmaradna a szívderítő humornak a magaslatán. A vége felé mindenáron nevetetni akart a szerző s így egészen természetes, hogy már nem tud nevetetni, sőt inkább bosszant, mint szórakoztat mindenkit, akit három felvonáson át elkényeztetett.

Amit tizenhét esztendő összes véletlenei nem tudtak előidézni, azt igenis megteremti egy órának véletlen szeszélye: egy fogorvosi műteremben (két foghuzási aktus közt) találkozik az apa egyik leányával, aki — anélkül, hogy tudná, kivel beszél valaképpen) meghívja apját lunchre. Az apa elfogadja a meghívást a fogorvossal együtt, aki előzőleg ugyancsak a műteremben beléseret az apa legöregebb leányába.

Persze, egyelőre szeretetet nem talál az apa gyermekeinél. Hogy is találna, ha tizen-

nyolcz esztendeig nem is törődött velük? Pedig ismétljük: szeretetre vágyódik és kész is volna minden áldozatra, hogy ezt a szerepet megnyerje.

De minden, minden, ami a szerkezethez, az alapeszme kifejtéséhez tartozik, elmerül a boházatos részletekben és a humoros színészségben. A szerző csak élcel és cseveg. tréfálkozik és keresi a nevetető elemeket s e közben csapat-papot ott felejt, vagyis ott felejt a darabot, annak kialakítását, az összegombolyított esemő megoldását. Nem törődik már semmi mesével, cselekménnyel, már jellemzéssel sem és még clown-szerű ugrándozásokat sem vet meg, csak hogy derűltégekben tartsa a publikumot. Hogy tökéletes szünetdarab ilyen körülmények között nem kerülhetett ki tollából, azon nem lehet megütközni.

Ami azután történik, azt bajos volna elmondani, de nem is érdemes. Csak járás-kelés, szóbeszéd, a beszédformával való dobálózás minden. A fogorvos megnyeri a legidősebb lány szerelmét és kezét, miközben alaposan gorombáskodnak a gyermekek az újból feltalált papával. Végül nem tudjuk meg, hogy kibékül-e az apa családjával, a feleséggel és a gyermekeivel? Megtalálja-e azt az otthont, melyre vágyódik? Csak azt tudjuk meg, hogy a legöregebb lány, a szabadgondolkodású Glória nőül megy a fogorvoshoz. A szerző úgy tesz, mintha a kíváncsiságot másra föl sem hívta volna s mi mit tehetünk: megbocsátjuk neki, hogy kíváncsiságunkat nem elégítette ki. Meg kell elégednünk azzal, amit kaptunk, s ha ez mindössze nem is sok, de mégis elég volt arra, hogy néhány órácskáig elszórakozzunk.

Azonban egy előnye elvitatlanul van a darabnak: olyan szerepek vannak benne, amelyek egytől-egyig hálásak, művészileg kidolgozhatók és érvényesíthetők még a legjelentéktelenebbeknek látszók is. A családtól elszakadt apát Gál Gyula játszta. Nehéz és komplikált szerep. Gál bizonyára érezte, hogy a szerep legmélyebb fenekén van valami, ami közel jut a tragikumhoz, talán az is. De művészi érzéke felvilágosította, hogy a szerepet nem szabad, nem is lehet tragikusan felfogni. Így hát a humor és tragikum határán volt kénytelen maradni: ott ahol az egyik kezdődik, a másik végződik. Bizonyára a legnehezebb művészi feladat, de Gál remekül oldotta meg; szokott bravourral és művészi tudással.

S ha nem folytatom a főszereplők méltatásán és áttérek egy mellékszerepre, ez azért van, mert ez marad meg talán legelégletben az emlékezetben. Pethes játékaról van szó, aki egy fogadóbeli pincéért ábrázolt. Annyi művészi finomság, lelemény, művészi érték volt játékában, hogy majdnem a darab központjává lett. Tartása, beszéde, kifejezése, minden, minden, amit játékába vitt bele, a megtestesült finomság és művészi gond volt. Egy vonás, egy árnyalat sem veszett el játékából. A figyelem mindig osztályrészt jutott neki, valahányszor és valameddig a színpadon volt.

Várad Aranka és Mészáros Alajos két ugrifüles fiatal játszottak. Szeleburdiak, bőbeszédűek, fecsegők voltak, de szeleburdiságuk szívesen való és kedves volt. Mindig jókedvben tartották a közönséget s a szerepeikbe foglalt vidámságot tudással és nagy művészi apparátussal érvényesítették.

Lenkey Hedvig ma szintén hálás szerephez jutott s mai játékáért megbocsátjuk neki, hogy néhány előzetes szerepben játékát kissé elezikornyázta, ha szabad így kifejeznem magamat. Volt játékának ma néhány olyan mozzanata, mely messze túlvitte a közönségesség megszűlésén. Nem arról szólnék, hogy némely mozzanata egészen bájos volt a szépség és kellem minden járulékal. De művészileg is kiváló volt forma és kifejezés dolgában. Ez az, amit külsőségeknek becsesőbbnek tartunk; ami beleversődik az emlékezetbe és amit érdemes is emlékezetben tartani. Beszédmodorának bizonyos akcentusai sem váltak ma érezhetőkké. Megérdemelt és zavartalan sikere volt.

Csillag Teréz mint félkomikus mama pompásan kidolgozott s minden részletében

átgondolt alakítás volt s Bartosnak egy-két jelenete szintén hatást tett. Ellenben Rajnai tulgroteszk volt s abban a törekvésében, hogy nevetetni akart, nem aratott sikert. Valamivel kevesebb több lett volna. Grimasszai sem voltak helyükön, valók. A humornak csak a torzképét adta, ami inkább boszantotta, mint mulattatta a közönséget. Végre Odry játékaról sem lehet megfellebbeznünk, aki eléggé könnyed volt és mindent érvényesített, ami bőbeszédű szerepében érvényesíthető volt.

A közönség igen nyájasan fogadta a darabot. A szereplőket gyakran és zajosan jutalmazta tapsokkal. Nem volt egészen elsőrendő színházi est, de az átlag-bemutató estét jóval fölülmulta. A fordítás kitünő és teljesen kész megértéssel Hevesi Sándor tollából származott. Ő rendezte is a darabot szintén sok leleménnyel és nagy tökéletességgel.

Timár Szaniszló.

II.

Csitri.

(Vigjáték négy felvonásban, írták Pierre Veber és Henri de Grosse. Fordította Heltai Jenő. A Vigszínház-mai bemutató-előadása.)

Mióta a magyar színpadi irodalom oda jutott, hogy megszerezte önmagának az európai létjogosultságot, azóta egynéhányszor hallottuk és olvastuk azt az önbizalommal telt, hangos és szép mondatot, hogy a mi színpadunk Páris színpada és a mi színpadi irodalmunk színpadikus bátorsággal lép a francia színpadi irodalom nyomába. Sohasem lesznek olyan nagy irodalmi események, amelyekkel ezt a hitet megvilágítani, vagy megczáfolni lehetne, amint hogy általában nagy események ritkán vannak és ha vannak, akkor is alkalmatlanok az ilyen aktuális elméleti tételek bizonyítására vagy czáfolására. Kis példák, ha szabad ezt a kifejezést alkalmazni: irodalmi epizódokkal inkább meg lehet világítani egy ilyen kérdést és a francia színpadi irodalmon nem esik esorba, ha az utóbbi néhány esztendő vigjátéki termelését ilyen irodalmi epizódoknak tekintjük és rajtuk keresztül, — mint egy kis, olesó szemüvegen a nagy világot — nézzük ezt a gyorsan felállított irodalmi megállapítást.

Es most ne magyarozzuk a mi magyar színpadi irodalmunkat, hanem térjünk át egyenesen a francziákéra és valljuk meg, hogy mi magyarok még nem tudunk és talán sokáig nem is tudunk olyan komolyan komolytalanok lenni, mint a francia írók, mi még sokáig nem tudjuk olyan hivatásosan, üzletszerűen, kenyérkereseti komolysággal csinálni, csinálni a könnyedséget, mint Veber, Grosse, Fless, Caillavet, Hennequin, Gavonit urak és társaik. Mi még minden színpadra szánt munkát komolyan vesszük, komolyan nézzük és tekintet nélkül a színpadra szánt műmivoltára, akár nyíltan, akár rejtve reája esempésszük a szent irodalmat még akkor is, ha az úgy hat rajta, mint egy mosolygó, finom monoklis charmeur-én a diszmagyar és a forgós kuesma. Nálunk csak egyféle irodalom van, a komoly, tiszteletreméltó, minden becsülést megérdemlő irodalom, mert itt még nem differenciálódott eléggé a litteratura, mint üzlet és a gazdasági körülmények még nem rajzoltak elég vastag kontúrt az irodalom és az üzlet közé. Nálunk még a boházatot is komolyan veszik és kritizálják. Párisban már a drámától sem követelnek semmit, kivéve, ha előre az irodalom szignaturájával akar megjelenni a nyilvánosság előtt.

Es így hamarosan elérkeztünk oda, hogy míg nálunk egyféle, Párisban kétféle irodalom van és áll ez különösen a színpadra, amelyet legsőnek és legnagyobb mértékben vett birtokába az üzlet. A francia vigjátékokat sohasem szabad egy komoly, irodalmi lébe mártott szemüvegen keresztül nézni, mert ezek az urak, bár talán tudnának, de nem is akarnak irodalmat adni, nem, sokkal ókosabbak, ők csinálják a darabokat és nem is akarnak sokban különbözni a czukrásztól, aki könnyű, édes süteményeket készít.

Ugyanezt el lehetne mondani csaknem minden francia vigjátéknál és semmi különösebb jelentősége nincsen annak, hogy ép-

pen itt mondjuk el, a „Csitri“ című vigjáték első előadásáról írván. Ez is olyan, mint a többi, amelyekkel évente tíz-tizenkétszer találkozunk és már a czimeikre sem emlékezünk. A francia vigjátékokra ez nem sértő, mert a könnyű, gyors elmulás azért nem zárja ki azt, hogy valami mosolygós, jóleső tisztelettel ne nézzünk ezekre a darabokra, amelyek becsületesen megmosolyogtatnak és elmulnak úgy, hogy mindig egy jóleső, derűs, meleg érzést hagynak maguk után.

Pierre Veber és Henri de Grosse vigjátéka, a „Csitri“ mindezekon kívül még a daraboknak abba a kategóriájába is tartozik, amelyek egyes színésznők testére, hangjára, játékára íródtak. Ugynevezett parádés, megrendelt szerep ez a „Csitri“ szerepe, egy bájos, okos, édes leányé, aki bohém jókedvvel szokik el a környezetéből, hogy egy párisi piktör tanítványa és egy másik piktör felesége lehessen. Egy szerencsétlen véget ért divatos, érdekes párisi színésznőnek, Lantelme asszonynak írták ezt a szerepet és annak idején egész Páris rajongott ezért a nőért, aki valóban nagy művészettel játszott meg a tizenhatéves leány kedves, kis metamorfózisát a bájos gyerekségtől a komoly szerelemig. És Párisban nem is tudják, hogy van itt Budapesten egy színésznő, aki még sokkal nagyobb koncepcióju annál, akinek ezt a szerepet írták s aki ma egy nagy művésznő minden talentumával, közvetlen kedvességével és természetes bájával fiatalon, üdén tökéletes illuzióval játszotta el ezt a csitri-leány szerepet. Varsányi Irént bántatták meg ma ismét és Varsányi Irén játéka volt ennek a mai előadásnak az egyetlen értékes momentuma.

A többi szerepek már megírásukban is csak anelléndeltjei ennek a szerepnek és így fogták ezt fel a szereplő hölgyek és urak is. Mészáros Gizella gyönyörű tolettjeivel tett feltűnést, Hegedüs Gyula egy akadémikus, kedves festő szerepében szépen éreztette azt az utolsó fellobbanást, amely egy öregedő férfi életében az utolsó napsugarat jelenti s amelyről rendszeren le kell mondani. Szerény Zoltán kis szerepében is sokat tudott adni. Tangy Frigyes egy esetlen kisvárosi kamasz alakjában mulatságos volt és jók voltak Szerény, Ifj. Ditrói és Körmendy is. A fordítás Heltai Jenő művészi munkája.

A közönség tetszéssel fogadta a darabot, amely nem bántotta, nem érintette sem az idegeit, sem a szívét és ismét eltöltött három órát úgy, hogy tizenegy órakor már elfeledte az egészet. Mert a francia vigjátékoknak, amelyekről előbb bővebben szólnék, talán ez a legjellemzőbb és legjobb tulajdonsága. Valóban olyanok, mint a langyos fürdő. Mindennap jól esik, de amint kilépünk a fürdőből, elfeledjük azt is, hogy benne voltunk.

Balassa Emil.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Liszt versenytársa.)

Alig hogy elmúltak a nagy Liszt-ünnepség hanghullámai, elérkeztünk a nagy mester híres riválisa, Thalberg Zsigmond születésének századik évfordulójához.

Ez az egykor éppen olyan népszerű, éppen olyan rajongva ünnevelt zongoravirtuóz és zeneszerző 1812. január 7-én született Genfben. Már a származása is érdekeltette kortársait, amennyiben herceg Dietrichstein Móricz és egy Wetzlar baronesszenek volt a törvénytelen fia s későbbi előkelő modora s elegáns megjelenése, sőt művésztének bizonyos hűvös nobilitása is rávallott magasrangú szüleiére.

Thalberg Bécsben végezte zenei tanulmányait a magyar születésű Hummel vezetése mellett s még 15 éves se volt, amikor mesterének nehéz H-moll koncertjével lépett először a nyilvánosság elé. Ő rá is alkalmazták az agyoncsitált mondást: jött, állították, győzött.

Európai hangversenykörutja a diadalok sorozata volt, melyet 1835-ben a párisi tüneményes siker koronázott be. Csak hogy utána 1838-ban

Liszt Ferencz mutatkozott be a francia főváros zeneértői előtt s ő büvölte el hallgatóit.

A párisiak azontul két táborra oszlottak s míg az egyik párt *Thalbergre* esküdött, a másik *Liszt-et* magasztalta. Egy szellemes parisienne azután így vágta ketté a gordiusi csomót:

— *Thalberg* a legelső, de *Liszt* — az egyetlen!

(A kéményseprők.)

Még benne vagyunk az ujévi hangulatban. Még kapunk s küldünk b. u. é. k. kártyákat, még ki kell szúrunk az „inkább később mint soha” jellegű gratulációsok kijáró koronáit és még följegyezhetünk ujévi adományokat.

Mulatóékos a többek közt az az eset, melyen most a Vigszínház próbáin nevetnek. Tudunk illik, hogy a színészbabona szerint szerencsét hoz, ha Szilveszter estjén kéményseprővel fogunk kezdet. Az év utolsó estjén a „Sumurun” előadása alatt váratlanul két körmos kéményseprőlegény tűnt elő a színház pannónia-utcai kis kapujánál.

A felvonásokközben egy cigarettaszippantásra lesiető szereplőknek se kellett több: Sorra kezelték a szerencsehozókkal s nem sajnálták tőlük egy-két koronát se. A szenzációs hírre tömegesen tódultak le a művészek, sőt a hölgyek — *Varsányi Irén*, *Hegedűs Gyuláné*, *Mészáros Giza* — se röstelték be-körmözni a finom kacsóikat.

— Csak az a kérdés — kíváncsiskodott *Tanay* — hogy lesz-e már most igazán szerencsénk!

Mire az egyik kéményseprő vigyorogva felelte: — Azt nem tudom! De nekünk máris szerencsét hozott ez a kéményseprő-ruha, amit a ruhatáros bácsi adott kölcsön.

Kiderült ugyanis, hogy két szintiskolai növendék eszelte ki a tréfát. A kópék az összegyűjtött koronákat azután a babonás művészkollegák egészségére itták el.

(Turó bácsi gratulánsai.)

A gyermekszínház ezidei slágere a „Jancsi király”, *Komor Gyula* pompás új darabja, melynek minden előadására zsufolásig megtelik a Vigszínház udvortere.

A ragyogó szemű, mosolygós arczu gyermekpublikum nem éri be a mulatással, a nevetéssel, tapsolással, hanem aktív részt vesz a játékban: Beleszól a párbeszédbe, sőt személyes barátságot köt a szereplőkkel.

Elsősorban *Sarkadi Aladár*val, aki az örökké kérdező Turó bácsi klasszikusan tökéletes alakjával örök időkre bevészte a nevét gyermekvilág emlékezetébe, s meghódította szívecskéiket.

Ennek eklatáns bizonyítéka az a levélzóna, melyet újév óta a postások szállítanak a kitűnő művészeknek. A Turó bácsi hálás publikuma gratulál e levelekben a becézett kedvenceiknek. Bájosan nyilatkozik meg a kedves sorokban az ártatlan gyermekkedély közvetlen hangja, melegsége.

Álljon itt néhány izelítő a nevek diszkrét melózésével:

Turó bácsinak

boldog újévet kíván egy szombat délutóni hallgatója, *Magda*.

Boldog újévet kíván *Lili*, *Vilma*, *Imre*, kik 1911 december 30-án olyan jól mulattak a Turó bácsi viccein.

Boldog újévet kívánunk. Ha hajas labát és Hintalovat nem is kaptunk az nem baj.

Józsika, Gusztika.

Maga volt a legaranyosabb Bácsi és Jancsi királyban. Nagyon jól mulattunk és nagyon szépen beszéljünk.

Tiszteljük a Turó nénit.

Boldog új évet kívánunk.

Klári és Alice.

Nekem nagyon tetszett, ahogyan maga a Jancsi királyban tréfázott. Hát hogy maga elhagyja kedves Turó bácsi, hogy én magam szeretem, küldök magának az én karácsonyfámról édességeket.

Jó étvágyat kívánok.

Boriska.

(Mellékelve egy nagy doboz édesség.)

Még csak egy levelező-lapról tesztek említést, melyet *Bandi* és *Loli* egyszerűen

Tekintetes

Turó bácsinak

Helyben

czimmel látott el s melyet a posta mégis egyenesen a *Sarkadi Aladár* kezébe juttatott.

A kis levelezők ebben, az obligát újévi gratuláció mellett, kikorrigálják Turó bácsit, írván:

„Ládk az nem ik-es ige, hanem főnév.”

De vannak olyan lelkes Turó-pártiak is, akik nem érik be a levelezéssel, hanem személyesen tisztelegnek a „star”-juknál: Ma is egy öt tagból álló küldöttség állított be *Sarkadiéknak* a Club-kávéház fölött levő lakására és szónokuk formás beszéd mellett gyönyörű virágbokréta nyújtott át Turó bácsinak.

Mondanom se kell, hogy a szépséges „Turó néni” jóízű tiszteivel vendégelte meg a kiesi küldöttséget.

(Az elmázolt arczkép.)

A „Csitri”-ben *Varsányi Irén* remekel. Ez a tegnapi főpróba és a mai bemutató látogatóinak egyhangú véleménye. Ezt holnap reggel a komoly kritikák is konstatálni fogják.

De egyben, egyetlen egyben csalódást hozott a nagy művésznő: hetek óta azt híresztelik róla, hogy festeni tanul, mert a „Csitri”-ben a közönség szemelattára festenie kell. Ebből egy szó sem igaz. Ellenkezőleg:

Hegedűs Gyula (*Maurice Delanoy*), akibe a kis *Colette* (*Varsányi Irén*) szerelmes, festi *Nancy Vallier* (*Mészáros Giza*) portraitját. *Colette* féltékenységi rohamában fogja az ecsetet és összevissza mázolja a képet.

A festőállványon *Mészáros Gizának* művészkéz alkotta sikerült szízmása áll a nézőtér felé fordítva. Amikor *Varsányi Irén* bemaszatolta, a rémület moraja futott a földszinten végig. Azt hitték, hogy tönkretette az értékes festményt.

Megnyugtathatom az aggódókat: Az ecset olyan zseniálisan preparált fehér vízfestékbe van mártva, mely könnyű szerrel lemosható s nem hagy nyomot a vásznon.

— Szép is lenne — dünyögött a Vigszínház takarékos gazdája — ha száznál többször kéne azt a képet újra estetni!

(A mellőzött pincér.)

Shaw Bernát új darabjában, melynek a Nemzetiben ma volt a bemutatója, a vezető szerep egy pincérnek jutott. Ugyszólván körülötte forog az egész eszékemény és ő mondja ki a szerző rejtett gondolatait, meggyőződéseit.

Ezt a parádés szerepet *Peltes Imre* játssza. *Faludi Tóni*, a „Nem lehessen tudni” tegnapi főpróbáján savanyu arczal nézte kitűnő kollégáját és keresves felsőhajtással mondta:

— Mégis csak igazságtalan a világ! Egész életemben csupa ringy-rongy kellert kellett játszanom. Egyszer irnak egy hálás pincér-szerepet... hát nem odaadják másnak!

(A siker mérlegén.)

A Vigszínházban ma, hosszú szünetelés után, ismét előadták *Hugó Viktor* ultraromantikus szomorujátékát, a „*Borgia Lukrécia*”. A czimszerepet *Jászai Mari* játssza, az ő grandiózus művésztével, s *Gennaro* temét *Beregi Oszkár*nak jutott, akitől — Berlinbe távozván — ideiglenesen *Rajnai Gábor* vette át.

Ezt a nagytehetségű fiatal színészt akkoriban rekonszenves színpadi megjelenéséért hőszerelemnek szánták. Csakhogy az augurok éleslátása csütörtököt mondott: szegény *Gabi* irtózatost bukott *Gennarójával* és ha idejekorán észre nem veszik az ő kitűnő komikai vénáját, s ellenállhatlan humorát, mint félroismert zseni kallóhatott volna el... Sok száz szerencsétlen orstársával egyetemben.

A mai repris fölélesztette a tünényes bukás emlékét, s *Beregi* a tegnapi próbán egyre „fröcskölizta” miatta. *Gabi* egyideig mosolyogva tűrte a csipkelődést, de egyszerre csak felpattant és komikus henevezéssel vágott vissza:

— Hátrább az agarakkal, hékás! Az én Gen-

naróm annyira megtetszett *József* főherceg ő fenéségének, hogy kétszer egymásután is megnézte! S nemcsak tapsolt, hanem külön kifejezte a legmagasabb elismerését is... No hát, akkor beszélj, ha holnap ezzel a sikerrel díszkedhetel.

(Megvesztegetés.)

Lenkefi Ilona, a Vigszínház virágos kertjének a legüdőbb hajléka, fölment *Faludi Miklós* igazgatóhoz, hogy nyolcz napi szabadságot kérjen.

— Szabadságot? — kérdi komolyan a direktor ur.

— Igenis. Sátoraljújhelyre szeretnék menni, hogy a nagybátyám, *Mezei Kálmán*, társulatánál játszszam egy párat.

— Én a magam részéről megadom a szabadságot. De ezzel még nincs vége. Ic kell mennie a titkár urhoz, hogy jegyezze be a szabadságolási könyvbe. A titkár ur pedig zsémbes egy ember, keresni kell a földulatát... jól teszi, ha egy forintot nyom a kezébe...

— Vesztegessen meg! ijedezett a kis leány.

— Ugy bizony! Megjegyzem továbbá, hogy a titkár ur nagyot hall... tehát jó erősen kiabáljon.

— Juj! pedig nem is tudok kiabálni!

Félóra múlva *Lenkefi Ilona* sugárzó arczal nyitott be *Faludi Miklós*hoz:

— Direktor ur! Képzeld csak, a titkár ur nem fogadta el a forintot, kiabálnom se kellett, nem is volt zsémbes, sőt meg is cirógatott és szerencsés utat kívánt.

Nagyott nézett, amikor erre a „szenzációra” senki se bámult, s mindenki nevetett.

(A földolog.)

Minden lap sietett tudatni, hogy *Farkas Pál* új darabot írt, melynek czime „A varsányi csata” s melynek maró szatirája a „moderne” ellen irányul.

A Nyugaték csoportjában szóba jött ez az érdekes színházi hír.

— Van a darabban — merőlte a beavatott — egy figura, akiben *Farkas Pál* minket gúnyol ki: a neve *Eszme Lajos*.

Erre egy másik sietett megjegyezni:

— Így már rendben vagyunk! Mert legalább egy eszme lesz a darabban.

Egy látesőves ur.

(*) Opera. *D'Albert Jenő*, a „Tiefland” szerzője, szerencsés időt választott arra, hogy Budapestre jöjjön. Eppen akkor érkezett ide, amikor népszerű dalmiáknak szereplőiben valóban gyönyörűsége telhetett. Első ízben nem volt ily szerencsés. Amikor ugyanis a „Tiefland”-ot először akarta Budapesten hallani, *Környei*, a mi nagyszerű *Pedronki*, néhány pereczel az előadás megkezdése előtt hirtelen és szinte lehetetlen módon berekedt. Természetes, hogy ilyen körülmények között különös véleményt alkothatott magának arról, hogy milyen Budapesten az ő dalmiá. Ma — hogy közelebbről lássa és szemlélje az egész ensembert — személyesen beleült a dirigens székbe: onnan nézhette és hallgathatta vígan a mi pompás művészgardáinkat. A *D'Albert* dirigálásának nincs művészi jelentősége. Ő első sorban zongoraművész és csak másodsorban komponista. „Tiefland”-ja egy szerencsés kezű embernek a munkája. Amolyan váratlan siker, amelynek a titkát egyhamar talán megtalálni sem lehet. A „Tiefland” sikere pusztán véletlen volt. Mondják, hogy a dalmiában foglalt dráma fogja az emberek lelkét meg; de ebben a feltevésben nagy a tévedés. A szöveg elég érdekes, elég határos s mindenesetre segíthette sikerhez *D'Albert*-t, azonban nem ez hozta meg a sikert. „Tiefland” sikerében mindenfélű körülmény összejártszott és ezek a szerencsés momentumok alakították ki egészen a szerencsés fogadtatást. Így lett *D'Albert*, a komponista, népszerű. Minden hasonlat számít ugyan, de mégis meg merök kockáztatni egy hasonlatot: Olyannak tűnik föl előttem a *D'Albert* zeneszerzői sikere, mint egy feltehetségi íróé, akinek fantáziája nem eléggé termékeny arra, hogy egészen eredeti és érdekes dolgot produkálhasson. De véletlenül szemtanuja egy igazán

erővel teljes drámának s ezt leírja, anélkül, hogy ő gondolta volna ki. És mégis ennek a révén válik hírneves íróvá. Eszembe sem jut, hogy kisebbitsem D'Albert művészi értékét. Csak hangsúlyozom, hogy a „Tiefland” sikerében nem a nagy komponista sikerét látjuk, hanem egy szerencséskezű zeneszerzőnek kompozicionális főnyereményét. A D'Albert műve nem nyújt sem a zenekar, sem az ensemble szempontjából olyan helyzeteket, hogy a dirigensnek alkalmat nyíljon valami nagyobb művészi munkára. Vezényeleti szempontból a karmester semmiféle bravurokat nem produkálhat és így a mai est szempontjából csak a szerző érdekel bennünket és nem — a dirigens. A publikum is így fogta fel az egész helyzetet és a taps és ünneplés, amelyben a mestert részecskéztette, első sorban a komponistának szólt. A mesterrel együtt ünnepezték a szereplőket: a mi kiváló nagy Tiefland-együttesünket, Szamosit, Szoyert, Környeit és Takátsot. A nézőtér teljesen megtelt előkelő közönséggel.

(*) **Zenekari hangverseny.** A magyar hangversenyközönség memóriájának új nevet kell felvennie a modern szimfonikusok gazdag névsorába: Korngold Wolfgang Erichét. A viselője most lép életének tizenötödik évébe, három éve kerülnek nyilvánosságra zeneszerzeményei és pedig — keletkezésük sorrendjében — a D-moll zongoraszonáta, melyet Schnabel Artur mutatott be nálunk legutóbbi hangversenyén, a „Höember” című zenés nemajáték, a bécsi udvari Operaház adta elő két évvel ezelőtt, a „Don Quixote” gyűjtőzím alatt kiadott hat zongoradarab és végül a „Nyitány egy szimfóniához”, melylyel ma este a Wiener Tonkünstler Orchester ismertetett meg bennünket. Föltétlenül érdekes, tartalmas és nívós munka, amely a híresei, Nikisch által vezetett „Uraufführung” után most Budapesten aratót osztatlan sikert. Mindenekelőtt egygyel kell tisztába jönnünk: a fiatal komponista dr. Korngold Juliusnak, a „Neue Fraie Presse” híres zenekritikusának fia, ez a szerencsés születési körülmény azonban csakis muzikális neveltetésre lehet előnyös. Sokkal fontosabb azonban, hogy az ifjú Korngold határozottan nagy tehetség, mert a talentum hiányát még a családi előjogok sem menthetnék az internacionális nagy nyilvánosság forgatagában, ahová a gyermekkomponista ugyelőlvan arrivé gyanánt belekerült. Korngold Erich zenekari nyitányában a modern szimfonikusok, Debussy, Reger, Strauss követőjének vallja magát, a partitúrától azonban felvillan valami sajátos, egyéni karakter is, mondhatni — bár szinte szatírának hangzik — Korngold irány. Ha absztraháljuk magunkat a komponista kiletőnek és életrajzi adatainak tudásától, egy komoly, gazdag élettapasztalatokkal bíró kész ember szólal meg a ma előadott zenekari nyitányban. A komor, vontatott bevezetés kitűnően érzékíti a függöny előtti várakozásteljes szorongásunkat, amikor öntudatlanul kérdezzük magunkban „mi fog most történni?” A bevezetés után közvetlenül következik a fő- és a melléktema bemutatása, melyet szabályos kidolgozás követ a befejező kódáig, a bevezetés főmotívumának szellemes megfordításokban való megjelenéséig. A kompozíció programzenei magyarázata valami líkített, eleven cselekményű, békés megoldású szindarab lehetne. Legerősebben Strauss Richárd hatása érezhető meg, a stílusbiztonság, a formák feletti uralkodni tudás, a kifejezés sajátossága, egyes finom és érdekes harmoniai különlegességek, valamint a pazar szinponpájú hangszerelés azonban arra vallanak, hogy a fiatal komponista eredeti östehetség és egyéni sajátosságai a mintaképek határozott elárulása mellett is diadalmasan jutnak kifejezésre. A kis Korngold kétségkívül rendkívüli zenei jelenlég a modern esodagyermekek korában és elárulva állnánk meg előtte, ha nem lennének emlékünkből a gyermek Mozart, a fiatal Mendelssohn, az ifjú Haendel produkezióiról szóló hiteles adatok. A nyitányt nagy tetszéssel fogadta a közönség és lelkesen ünnepelte a kis rövidnadrágos, tipikus iskolásfiút, akit Nedbal karmester magával hozott ki a pódiumra. — Nedbal Oszkár zenekara ezuttal egyébként is sikerült, különösen a tegnapival

szemben sikerültebb hangversenyt produkált. Bevezetésül Grieg lírai szuitjét hallottuk rendkívül finom előadásban, a szünet után pedig Lalo ügytőteles Symphonie Espagnole-ja következett, a magánszólamot Manón Joan játszotta hegedűjének páratlanul meleg tónusával és a nála megszokott briliáns technikával. Kár, hogy nem valami más kompozíciót hallhattunk ezuttal tőle: a Lalo-féle munka kissé egyhangú és unalmas. A hangversenyt Dvorák posthumus D-moll szimfóniájával fejezték be, melynek nálunk ez volt az első előadása. A nagy cseh szimfónikusnak ez a hagyatéki munkája jóval kisebb értékű alkotás, mint a III. sorszámmal jelzett másik D-moll szimfónia: az első, allegro, tétel eredeti és gazdag invencziója után lehangelnek a következő kettőnek erős és nyilvánvaló Wagner-reminiscenciái. A negyedik tételt, a finálét nem hallhattuk. A műsor ugyanis Dvorák szimfóniájának csak három tételét jelezte, mincképpen a közönség a Scherzo után gyenge tapsolás alatt egyöntetűen emelkedett fel helyéről és a kijáratok felé tödült. A lámpák fele is — szokás szerint — kialudt és a zenekar tagjai hurokra tett vonóval kérdően néztek a tétován álló karmesterre. Nedbal láthatóan kellemetlenül érintette ez a váratlan incidens, melyet igen természetesen a közönség indulenciájának rótt fel, de nem habozott sokat: lecsapta pálczáját és elhagyta a pulpistust. A zenekar pedig követte vezérét, Dvorák posthumus szimfóniája tehát a budapesti bemutatón „befejezetlen szimfóniá”-vá alakult — egy (legyünk elnézők) „nyomdahiába” következésként. (—na.)

(*) **Színházi műsorok.** Az Operaházban holnap Thomas Mignon-ját adják. A címszerepet Marselanko Rózi, Philariót Szilágyiúé Ilona, Meister Vilmost Arányi, Lothariót Takáts, Laeriest Mihályi, Friedrichet Kertész, Jarnot Hegedűs énekl. Vezényel ifj. Ábrányi Emil karmester, rendező Alszeagy Kálmán főrendező. (Evi bérlet 5. szám.) — Vasárnap a denyvert ismétlik meg a főszerepekben Bánó Irén, Szoyert, Háber, dr. Székelyhidy, Környey, dr. Dalnóki, Kornai, Hegedűs és Kertész fellépésével. (Evi bérlet 6. szám.) A Nemzeti Színházban a jövő hét péntekén rendkívül érdekes reprize lesz. Több, mint hat esztendői pihentetés után újra a műsorába illeszti a színház Szegedi József „Rang és mód” című háromfelvonásos szimfóniáját, a régi Nemzeti Színház egyik legkedveltebb műsordarabját. A felújítást különösen érdekessé teszi az, hogy Blaha Lujza és Ujházi Ede is közreműködnek az előadásban és pedig Blaha Lujza új szerepet kreált: Erzsébetet, Prielle Kornélia egykori híres szerepét fogja játszani. Ujházi Ede pedig Auenburg gróft fogja játszani. Ujházi Ede és a darab eddigi valamennyi előadásán játszott. A hat év előtti előadás szereplői közül a pénteki reprize megtartják szerepüket: Szászváry (Banay Gerő), Gál Gyula (Banay Gábor) és Náday Béla (Eltey Oszkár). Újak lesznek: Várdi Aranka (Irma), Vízvári Mariska (Clarisse), Garaszeagy Sándor (Sándor), Horváth Jenő (Tauer) és Hajdu József (Weber).

Magyar Színház. Dr. Farkas Pál új darabja, a Varsányi eszta, amelynek szerdai bemutatása iránt nagy érdeklődés nyilvánul, a következő szereposztásban kerül színre a Magyar Színházban: Szirmai, Onkár báró: Kertész; Szomolnok Jeno; Jakabfy, Edith; Gombaszóghy Frida; Jolán: Tóth Irma; Brandel kapitány: Dóbi; Remeval főhadnagy: Görz; Haller József; Pethő Attila; Kramec huszár: Abelesz önkéntes; Z. Molnár; Haller Antal; Vándory; Zádor; Sebestény; Eszme Lajos; Vágó; Tízmeester: Körmendy; Csámpor; Palotai; Inas: Karády. A bemutatóg a Kis kávéház dominálja a műsört, amely holnap, szombaton és vasárnap este van műsorra tűzve. Szombaton délután a Sasfőlköt, vasárnap délután a Karenia Annát adják mérsékelt helyárrakkal.

Király Színház. Bródy, Martos és Jacobi szenzációs sikerű operettje, a Leányvásár, amely az 50-edik előadása óta ugyanolyan óriási vonzerőt gyakorol a közönségre, mint eddig, természetesen továbbra is minden este színekörül Fedák Sárival és Petráss Sárival a fő női szerepekben; továbbá Királylyal, Rátkával, Borossal és Latabárral a többi szerepekben. A rendkívüli sikerű darab az 50-ik előadása óta is az utolsó helyig eladott nézőtér előtt kerül színre nap-nap mellett és az érdeklődés most is olyan nagy, hogy hetekkel előre vészik a jegyeket. — A délutáni előadások közül holnap, szombaton Bakonyi és Kaesák népszerű daljátéka, a János vitéz van műsorra tűzve, mérsékelt helyárrakkal, vasárnap délután pedig rendes helyárrakkal a Kis gróf-ot adják, Fedák Sárival a fő női szerepben.

Gyermekszínház. Ma, szombaton, Vízkeresztnapján van a bemutató-előadása B. Gróhmann Károly, a hírneves gyermekdarabírónak a „Telhetetlen herceg” című hét képből álló énekes és táncos varázsszerepjátékának. A darabot Kellér Gyula fordította. Vasárnap ismét a Telhetetlen hercegét van műsoron. Miadkét előadáshoz jegyek már ma délelőtt válthatók a színház pénztáránál (VI. Révay-utcz: 18.). Az előadás 4 órakor kezdődik. Az Uránia Színházban nap-nap után a közönség élénk érdeklődése mellett kerül előadásra Pásztor Józsefnek, a jeles novellistának „Téli verőfény” című kedves darabja. A darabnak úgy pompás szövegét, mint gyönyörű színes képeit és a művészi kiállítású

mozgófényképeket mindennap zajosan tapsolja a közönség. Ugy szombaton, mint vasárnap Pásztor Józsefnek a „Téli verőfény” című darabja szerepel a műsoron.

(*) **Paolo és Francesca.** Az Operaház legközelebbi ujdonsága a Paolo és Francesca című eredeti opera lesz, melynek szövegét Ábrányi Emil, zenéjét ifj. Ábrányi Emil írta. A dalmú szerepeit a következőképpen osztották ki: Francesca Medek Anna, Elienor Ambrus Etelka, Paolo dr. Székelyhidy, Giamotto Rózsa Lajos, Pietro Várady Sándor, egy hajós Pichler E., utczai énekes Déri Jenő, Bajazzo Kertész, troubadour Hegedűs Ferencz, herold Mihályi Ferencz, ör Ney Bernát, Lorenzi Budai J., színésznő N. Bodor K., színész Ádám Győző. A nagyszabású dalmú zenei részét ifj. Ábrányi Emil tanította be s úgy a zeneszerző vezetésével, mint Vidor Dezső rendezésében most már a darab szinpad próbái folynak. A bemutató előadás e hó 13-ára tervezték.

(*) **A Népopera Vízkeresztje.** Szombaton, Vízkereszt napján, két előadást tartanak a Népopera-ban. Délután 1/3 órakor mérsékelt helyárrakkal játszzák a Mignont, Berzeviczy Mária, Sebők Ilona, Pogány, Hajagos és Németh felléptével. Este 8 órakor Planquette gyönyörű operettje, a Kornevillei harangok van műsoron, Ábrányiné, Sándor Mariska, Pajor, Róna, Mátrai és Hajagos a főszereplők. Vasárnap szintén két előadás lesz, a délutáni mérsékelt helyárrban a Troubadournak jut, este pedig Quo Vadis kerül színre. A Rigolettó bemutatója hétfőn lesz.

(*) **„Judith” a Nemzeti Színházban.** A „Judith”, Hebbel hatalmas tragédiája, a világirodalom egyik legtisztább remekművei közé tartozik, január 19-én kerül színre a Nemzeti Színházban. A két főszerepet, Judithot és Holofernest P. Márkus Emma és Ivánfi Jenő játszza és velük együtt résztvesz a művészi munkában a Nemzeti Színház egész művészcsapata. A darabot Tóth Imre igazgató rendezte, teljesen új díszlettel és jelmezzel, amelylyel hiblikusan stilszerűek és látványosak is lesznek és Kéméndy Jenő s Ujváry Ignác rajzai után készültek. A zeneszámokat és kórénekeket Kun László karnagy állítja össze, a kórust pedig az Operaház szolgáltatta.

(*) **Nyugdíjas színészek a kultuszminiszternél.** Kássay Vidor nyugdíjas színész vezetésével a nyugdíjas színészeknek egy küldöttsége jelent meg péntek délután gróf Zichy János vallás- és közoktatásiügyi miniszter előtt és elpanaszolták, hogy a vidéki színházgatók a színházi jegyek után pótlékot szedtek és szed most már a két fővárosi állami színház is, amely pótlékokat a nyugdíjazott színészek nyugdíjának kiegészítésére kellene fordítani. Eddig azonban, jöllehet, hogy a pótléjakat, már hosszabb idő óta szedik, még sem fizették ki a nyugdíjas színészeknek, hanem a befizetett összegeket tőkésítették. Arra kérték a kultuszminisztert, lehetőleg hasson oda, hogy az öreg színészek minél hamarabb juthassanak nyugdíjuk kiegészítéséhez. A kultuszminiszter a legnagyobb jóindulattal fogadta a magyar kultúra érdemes munkásainak kérését s megígérte, hogy tőle telhetőleg mindent megtesz érdekükben.

(*) **A librettó-író herceg.** Londonból írják: Argul herceg, a londoni mágánvilág egyik legelkelőbb reprezentánsa, Fionn és Tera ezimen operaszöveget írt, amelyhez Drysdal, a fiatal dán komponista csinálta a zenét. Drysdal tavaly meghalt és az instrumentálást már nem tudta befejezni, a munkát David Stephen, az ismert edinburghi zeneszerző fejezte be. Az operát a jövő szomban mutatja be az idén megnyitott Hammerstein-opera. A darab tárgya egy ó-ir legenda.

(*) **A szabadkai színház ügye.** A szabadkai színházra nemrég pályázatot írtak ki és a pályázat eredményeképpen Nádasi József nyerte el a szabadkai színház bérletét. A színészegyesület egyik tanácsülésén kifogást emeltek az ellen, hogy a központi iroda olyan ajánló sorokat adott Nádasi-nak, amelyek a többi pályázó színházgató rovására hozzásegítették őt a színház bérletének elnyeréséhez. A vádakkal szemben Nádasi József a legutóbbi tanácsülésen bejelentette, hogy lemond tanácsosi tisztéről és lemond a szabadkai színház bérletéről is. A színészegyesület tanácsa ezt tudomásul vette. A szabadkai színházi bizottság azonban ragaszkodik ahhoz, hogy Nádasi a színházat átvegye, ellenkező esetben a városnál kauczióképen letett négyezer koronáját elveszti. Nádasi azonban közben eladta egész szinpadi felszerelését, könyvtárát, díszleteit és ruhatárát, amely felszerelések birtokában kapta meg a szabadkai színház bérletét, átadta ezenkívül egész társulatát, úgy, hogy a pályázat alkalmával kimutatott fel-

szereléssel és társulattal most már nem bír. Ilyenformán Nádasi semmi körülmények között nem veheti át a szabadkai színházat, annál is kevésbé, mert a színészegyesület tanácsa csak olyan szinigazgatói felszereléssel rendelkezik és elegendő forgalmi tőkét képes kimutatni. Ettől a feltételtől az alapszabályok és egy újabb határozat értelmében a tanács semmiképpen el nem állhat és így a szabadkai színházra okvetlenül ki kell írni az új pályázatot.

(*) **Bécsi festők a Művészklubban.** Alig zárultak be a szennazációs Kernstok-kiállítás kapui, a *Művészklub*, ez a legfiatalabb és legagilisabb művészeti egyesületünk máris újabb kiállítással vonja magára a művészetek iránt fogékony közönség figyelmét és érdeklődését. A Művészklub holnap megnyíló új tárlatán a „*Neukunst Wien*” czege alatt tömörült fiatal, modern bécsi festők mutatkoznak be a magyar publikumnak. A bécsi modernnek törekvéseik tendenciáit tekintve erős lelki rokonságban állnak a mi Nyolczasainkkal. Az impresszionizmus szintobzódásától ők is visszatérnek a kizárólagos formakereséshez. Az impresszionistákkal ellentétben *expresszionistáknak* nevezik magukat, vagyis — mint vezérük a szikár, körszakállas Anton *Faistauer* e sorok írójának magyarázta — nem a látás útján nyert benyomásokat akarják visszaadni, hanem a látás után az átgondoláson megszürt benső megérzés kifelé való közvetítését akarják vásznaikon megvalósítani. A „post-impresszionista” meghatározás, ahogyan egyesek a fiatal bécsi csoportot nevezik, csak időrendbeli jelentőségű rájuk vonatkoztatva. A fényhatások és színek tekintetében is szakítottak a régi revolúcióval, képeiket többnyire sötét tónusban tartják, számúzik a ríktó dekoratív színeket a vibráló plein-air fényt, csak benső intenzívításukban, a tónusokon belül színesek. Csodálatosan színesek! Mint a mi Nyolczasainknak, nekik is Cézanne adja a legerősebb lökést — és mégis Tintoretto, Greco, Velasquez, sőt Tizian lelkes és alapos tanulmányozása érzik meg képeiken. A párisi neoimpresszionisták hatásait valami hidegebb, északibb értékekre váltják fel, amit végeredményben teljes joggal nevezhetünk önálló karakterűnek, osztráknak, vagy még szűkebb értelemben bécsinek. — A Művészklub kiállításán hat érdekes, magába nyelődő, komoly, szelíd, tiszta harmoniákra törekvő művészemből mutatkozik be. A holnapi vernissage közönsége egyelőre csak öttel ismerkedhetik meg — a hatodik művész, Arnold *Schönberg* munkáiról még mi sem számolhatunk be: valami szállítási késedelem folytán még nem érkeztek meg. Azok közül, akiknek képei teljesen kész elrendezésben várják a holnapi megnyitást, Anton *Faistauer* válik ki legimponálóbban. Cézanne hatása az ő vásznain érzik meg legerősebben, formabeli felfogása, témaköre — különösen csendéletei — világos megnyilvánulásai a francia mester főnti bannulátának. Legnagyobb alkotása a „Krisztus születése” című hatalmas ol-tárlék, melyen legjobban érvényesülnek kiváló kvalitásai. Gótikusan eszesívbe emelkedő kompozíció, melynek nagyszerűen egyensúlyba helyezett alakjai nem raffináltak, hanem térben is, elgondolásban is világos logikával illeszkednek a háromszög keretébe. Sötét tónusa mellett is színes, még Greconál is színesebb a kép, eklátanszafolata annak a felfogásnak, hogy modern impresszionista alkotások színességük miatt nem illeszkedhetnek a templom komor és komoly hangulatába és megdönthetetlen igazolása annak a ténynek, hogy az impresszionizmus nem tévedés, hanem igazság, csak eltér a sablontól. A „Szép leány” című kép Tiziánra való klasszikus emlékeztetésével finom, nobiles alkotás, az ülő női akt formamegértésének legszebb dokumentuma, Szent Sebestyén szintén régi mesterek reminiscenciáit hozza, csendéletei pedig az egyensúlyba hozás tökéletességével lepnek meg. *Faistauer* után Anton *Kolig* a legfigyelemreméltóbb talentum. Két monumentális képe közül különösen a „Körbe-körbe” című képe kap meg kitünő rajzával, dekoratív kvalitásaival. A másik, az „Álvók”, csak vázlat és kompozíciójának kiválóságaival vonja magára a figyelmet. Nobiles, nyugodt és nagy tudású

festő. Női arczépe előkelő erővel és mégis könnyed gesztussal megfestett portré, intenzív színézési csendéletei a tárgyak iránt érzett szeretetét árulják el. Paris von *Gütersloh* a festményeiben is irodalmárnak mutatkozik. Tudvalevően kitünő stíliszta és mély filozófiájú regénye nemrég nagy szenzációt keltett szűkebb irodalmi körökben. Kiállított csendéleteiben és portréiban erősen analízáló festőnek mutatkozik, nagyon érezhető nála, hogy a pikturában is nehezen küzdi le irodalmiságát és megerőltetésébe kerül az elválasztó határok megtalálása. Törekvései sokkal jobban érvényesülnek kis vízfestményeiben, ahol a könnyed foltok nagyobb teret engednek stilizáló hajlamai kifejtésére. Egon *Schiele* sajátos képeket állított ki. Tábláknak nevezi ezeket a szabályos alakú színteltek egymás mellé illesztéseit, melyek sötétbarna komorságba olvadnak össze. Valahogyan stilizált Velasquez-hatások, de egyelőre még csak érdekes kísérletek, melyeknek intencióit világosabban a színes rajzai árulják el. Robin *Andersen* a legfiatalabb és a legvilágosabb tagja a társaságnak. Komplikációk nélküli öszinte, megszokott képekkel szerepel, tájképei tiszta meglátásoknak karakterben kitünő visszaadásai, csendéletei inkább Cézanneinak másolatai, mint hatásai alatt keletkeztek. — A holnap délelőtt megnyíló rendkívül érdekes kiállítás illusztrált katalógusa is külön szenzáció: Paris von *Güterslohnak*, a csoport törekvéseit széles alapokon tárgyaló magvas, érdekes és szellemes cikke, valamint *Ignotus*-nak *Güterslohról* írt tanulmánya értékes és élvezetes olvasmányokkal szolgálnak. Cs.

(*) **A Neukunst-Wien** bécsi művészcsoportnak a Művészklubban holnap délelőtt 11 órakor megnyíló kiállítása rendezésére ide érkezett művésztalálkozó: *Faistauer* Antal, *Kolig* Antal és *Gütersloh* Páris ma tisztelegtek gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszternél, *Molnár* Viktor államtitkárnál és *K. Lippich* Elek miniszteri tanácsosnál, a művészeti ügyosztály vezetőjénél, hogy őket a Művészklub holnap délelőtti vernissage-ára meghívják. A kultuskormányzat a holnapi vernissage-on *Molnár* Viktor államtitkár fogja képviselni és ő nyitja meg a kiállítást. Gróf *Zichy* János miniszter, akit a megjelenésben más, hivatalos elfoglaltsága akadályoz, azt az ígéretet tette, hogy a legközelebbi napokban okvetlenül megnézi a bécsiek kiállítását, a melyet alaposabban akar tanulmányozni. Ma délután *Bahr* Hermann, aki két órákor érkezett meg Budapestre és este a Lipótvárosi Kaszinóban előadást tartott, ellátogatott a Művészklub kiállítására, hogy a bécsiek debütjéről személyes impressziókat szerezzen és hogy Bécsben beszámolhasson a magyar és az osztrák modern művészetnek egymáshoz való viszonyáról, valamit arról a fogadtatásról, amelyben a bécsi művészet magyar kollégáik és a magyar közönség részesítették. *Bahr*, aki tudvalevően Bécsben az összes művészeti szecesszióknak vezető harsosa volt és ma is Bécs egyik legelső művészi tekintélye, a legnagyobb elragadtatással beszélt a magyar közönségről, amelynek esztétikai fejlettsége már olyan magas fokon van, hogy a modern művészet legeslegújabb irányai is ennyire érdeklik.

(*) **Pierné új oratóriuma.** Gabriel *Pierné*, a líres francia komponista, mint párisi lapok írják, új nagy művet fejezett be. Legújabb kompozíciója, melynek „*Assisi Szent Ferenc*” a címe, magánénekre, énekkarra és nagy zenekarra írt oratórium, két részből áll, melyeket egy prólógus előz meg. Az oratórium első előadása ez év márczius havában lesz Párisban a szerző vezénylete mellett.

(*) **Conus.** Az orosz modern zeneirodalom egyik legkimagaslóbb alakja e névnek viselője. *Conus* György, egy igen muzsikális család sarja, akinek két fivére is előkelő művész. Nálunk eddig még nem szerepelt, de az állami zenekar, amelynek már számos új zenei kitünőség ismeretségét köszönhetjük, a vasárnap, a hó 14-én tartandó szelvénynek programjára fölvetta a moszkvai mester egyik legsikerültebb alkotását, a *Scènes enfantines* című sorozatot. Ez a ragyogó szellemes mű valóságos meglepetés lesz a budapesti közönség számára. Zseniális harmonizáló képesége már feltűnik a bevezetésben, amely után a loveckázás pajkos ritmusai csendülnek föl, csakhamar átengedve a tért az andalító bölcsődálnak. A rendkívül jellegzetes „szeszélyeskedést” ezután a *Lusongó „résztét”* váltja fel, majd a csengő-bongó „zenélődoboz” szólal meg. Befejtje a sorozatot az orosz mese. Az estét *Weber* klasszikus Eurganthonitánya vezeti be, amelyen kívül még *Saint-*

Saens „*Herkules ifjusága*” című szimfónikus költeménye és *Mihalovich* III. (páthétique) szimfóniája szerepel a műsoron.

(*) **A német császár László Fülöpnek.** László Fülöpöt, a világhírű magyar arcképfestőművészt, aki jelenleg családjával rövid ideig Budapestben időzik, ismét nagy kitüntetés érte. *Vilmos* német császár az ujesztendő alkalmából sajátkezű aláírásával ellátott fényképet ajándékozott neki s ugyancsak sajátkezűleg aláírott fényképet ajándékozott a császárné is a mesternek. A felsőgek ajándéktáráról gróf *Eulenburg* főudvarmester táviratilag értesítette László Fülöpöt, amely táviratban egyben a császár és a császárné jókívánásait is tolmácsolta. — *György* görög király sajátkezűleg írott levélben üdvözölte a mestert és egyben felkérte, ha majd ideje engedi, menjen el hozzá fővárosába és fesse le őt. László Fülöp a tavaszszal utazik el Görögországba, mert odáig Londonban és Párisban kell neki számos arcképet megfesteni.

(*) **A Képzőművészeti Tanács a Nemzeti Szalonban.** A Képzőművészeti Tanács művásárló bizottsága képviselőiben *K. Lippich* Elek miniszteri tanácsos, a kultuszminisztérium művészeti osztályának feje, *Radisich* Jenő miniszteri tanácsos, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, dr. *Terey* Gábor udvari tanácsos, a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója, *Ozabó* Elemér, az Iparművészeti Iskola igazgatója és *Tóth* István szobrászművész ma délelőtt megjelentek a Nemzeti Szalonban, hogy a téli tárlat és az ezzel kapcsolatos *Góth* és *Jobágy*-kollektívák műanyagából a Szépművészeti Múzeum számára megvásárlandó műveket kiválasszák. A bizottság több művet választott ki, melyek megvásárlása fölött gróf *Zichy* János kultuszminiszter fog dönteni. A Nemzeti Szalon téli tárlata a szombati ünnepnapon és vasárnap délelőtt 9-től 1 óráig van nyitva és folyó hó 7-én, vasárnap végleg bezárul.

(*) **Ifjusági színház.** A Magyar Tanítók Otthona Ifjusági színháza (IX., Kinizsy-u. 16. sz.) tegnap mutatta be zsufolt ház előtt január havát új műsorát. Színre kerülnek: *Testvérszív*, színmű, *Tatárvilág*, dalmű, *Jancsi diák*, bohózat, *Kis madárunk*, népszínmű, stb. A darabok főszerepeit: *Káldy* Mariska, *Jámbor* Ilona, *Batizfalvy* Erzsébet, *Kispálfi*, *Bohádi*, *Arnold* és *Kalmár* játsszák. A darabok között *Szalay Nagy* Antónia székelyfővárosi tanítónő bájos meséket mond. A legközelebbi előadás a hó 8-án, hétfőn lesz és azontul naponta tartanak előadást hétköznap délután három órakor, vasárnap délelőtt fél tíz órakor.

(*) **Hangversenyek.** Kedden, január 9-én, *Elman* Mischa hegedűművész tartja a Royal-teremben egyetlen hangversenyt *Bondy* Claudia énekművésznő közreműködésével. — *Laffitte* Leon, a párisi Operá hőstenorja, pénteken, január 12-én a Vigadó nagytermében rendezi nagy operastélyét. Műsorában *Verdi*, *Leocavallo*, *Puccini*, *Berlioz*, *Tosti*, *Strauss*, *Mascagni*, *Ponchielli* művei szerepelnek. — *Gmeiner* Lulu cs. k. kamaranékeső hétfőn, január 15-én a Royal-teremben dalestélyt rendez a következő szerzők műveiből: *Schubert*, *Schumann*, *Brahms* és *Strauss*. — *Springer* Gizella zongoraművésznő pénteken, január 19-én a Royal-teremben rendezendő első hangversenyén *Bach*, *Beethoven*, *Smetana*, *Karbach*, *Paderewsky*, *Chopin* és *Tschaikovsky* műveiből választotta műsorát. — *Culp* Julia pénteken, január 26-án tartja a Royal-teremben egyetlen dalestélyt. — *Hegedűs* Ferenc hegedűművész, vasárnap, január 28-án bucsuhangversenyt rendez a Royal-teremben, amelyen *Adler* Marianne zongoraművésznő is részt fog venni. — *Yvette* *Guilbert*, a páratlan francia dísűse, hétfőn, január 29-én és február 5-én a Royal-teremben két történelmi chausonestélyvel lép a budapesti közönség elé. A zseniális művésznő ezuttal esodálatos izléssel válogatott teljesen új repertoírt hoz Budapestre. Előadásait *Louis Fleury* fuvolaművész és *Gustave Ferrari* zongoraművész fogják kísérni. *Jegyek* *Elman*, *Laffitte*, *Gmeiner*, *Springer*, *Culp*, *Hegedűs* és *Guilberthez* *Méry* Bélánál kaphatók.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Petöfi-Társaság Bulyovszky-pályázata.** A Petöfi Társaság a Bulyovszky-pályázatra beérkezett pályaművek felett ma délután döntött a Petöfi Ház könyvtári termében tartott ülésén, amelyen jelen voltak: *Szavay* Gyula, dr. *Koroda* Pál, dr. *Lampérth* Géza, a bíráló-bizottság tagjai és *Kéry* Gyula titkár, a jegyzőkönyv vezetője. A bizottság szótöbbséggel úgy határozott, hogy a díjat a „*Pannónia légió dala*” című és „*En az avart jártam*” jellegű költemény szerzőjének adja ki. A szerző nevét rejtő zárt levél felbontatván, kitűnt, hogy a költemény szerzője: *Juhász* Gyula, a kiváló költő, aki tanár Szokolozán. Dicséretre méltatták a bírálók a Bölcsődal, Vanitatum vanitas, A bor és a Lili kisasszony című költeményeket. Említesre méltók még: *Márcziusban*, *Arabia bölése*, *In memoriam* és *Lantos* ének című költemény. A bíráló-bizottság jelentését *Szavay* Gyula, a társaság holnapi nagygyűlésén olvassa fel.

Mulatságok.

✗ **A Művészet és Művelődés Magyar Nők Köre** Royal-szállóbeli klubhelyiségében tombolával egybekötött, szépen látogatott sikerült társas összejövetelt rendezett. Kisorsolták az egyesület tagjai közt — a tagsági jegy fejében — azokat a festményeket, amelyeket az egyesület tavaszi kiállításán a célra vásároltak és amely az egyesület figyelemreméltó kedvezménye, amelytagjait részesíti. E hó 9-én, kedden délután hat órakor zenecstélyt rendez az egyesület, amelyen Hasenauer Ágostonné Mozart, Del'Acqua, Foutenailles és Káldy Gyula dalait énekli; Bohányi zongora-ötösét Mutschenbacher Irén (zongora) és a négy Kalina-testvér (a vonós-hangszereket) játssza. Kelmenné-Zatureczky Berta melodramáját. „A kevlaari buesu“-t Alpár Irén szavalja, zongorán Kuliffay Izabella kíséri, aki az est rendezője is.

✗ **A Nőtiszviselők nagy estélye**, melyet e hó 3-án az idei farsang első napján, szombaton este rendeznek a Royalban, pontosan 9 órakor kezdődik. Az estélyen Medgyaszay Vilma, Torzs Jenő és Sajó Géza színművészek, Weltmann Rózsa hegedűművész és Szirmay Albert zenevezető közreműködésével hangverseny lesz, mely után tánc következik. A rendezőség ez uton is kéri az estély látogatóit, hogy helyeiket fél 9 órakor foglalják el, miután az egyes számok alatt az ajtók zárva maradnak. A fényes sikerűnek ígérkező estélyre szóló belépőjegyek 10 és 5 koronáért a Royal esti pénztárnál is kaphatók este 8 órától kezdve.

✗ **Gyógyszerészek táncestélye**. A budapesti m. kir. tudományegyetem gyógyszerészhallgatói, az Országos Gyógyászati Testület karöltve ezilén is megtartják hagyományos és jéhirű táncestélyüket művészi hangversennyel egybekötve február hó közepén a Lloyd összes termeiben. A rendezőség, melynek élén Neményi Jenő elnök, Gellér János és Kéler János társelnökök, Ambrus B. Tibor főtitkár, Dárday Aladár, Gönczy Gyula és Krause Károly főtitkárok állanak, máris erősen dolgozik, hogy az estély az idén is a farsang legjobban sikerült mulatságai között foglaljon helyet.

✗ **A Kereskedelmi bál** iránt folyton növekedő érdeklődés mutatkozik, úgy, hogy biztosra vehető, hogy az idén is a Kereskedelmi bál lesz a farsang legfényesebb és legsikerültebb mulatságának egyike. A bált január hó 13-án tartják meg a Vigadó összes termében; fővédnökei József főherceg és Augustus főhercegszászony, védnökei gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök és neje, valamint Bóthy László kereskedelmi miniszter. A bál tiszta jövedelmét kereskedelmi jótékony célra fordítják és erre való tekintettel, számos előkelő kereskedő váltotta meg magasabb összeggel belépőjegyét.

✗ **Háromnapos bál**. Miskolcra jelentik: A miskolci református női fillér-egylet e hó 6-án Miskolcon háromnapos bált rendez, melyen nemesak a vidéki református notabilitásai fognak megjelenni, de Bécsből és Berlinből is számosan kilátásba helyezték megjelenésüket. A nagyarányú mulatságot jövedelmét különféle jótékonycélokra fordítják, melyek között elsőnek szerepel a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete.

✗ **Széchenyi-bál Kecskeméten**. Az Alföldi Széchenyi Szövetség saját alapja és a kecskeméti földrendés-károsultak javára az Országos Széchenyi Szövetség részvételével Kecskeméten január 27-én, az Otthon összes termeiben zártkörű Széchenyi-táncestélyt rendez. Kezdeté este 10 órakor.

✗ **Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai R.-T.** tisztviselőinek sakk- és karambol-asztaltársasága e hó 13-án, szombaton este 9 órakor az Erzsébetvárosi Kaszinó (VII., Rákóczi-ut 28. I.) helyiségében kabarévai egybekötött táncestélyt tart. Az estély az idén is igen sikerültnek ígérkezik, mert több zeneszám, humoros magánjelenet és énekszám tarkítja a kabaré műsorát. A közreműködők, akik jórészt az Athenaeum tisztviselői gárdája köréből kerültek ki, névszerint a következők: Kristóf Irénke, (a Vigzinbáz tagja), Schraun Edéne, Szűts Károlyné, Berzen Tibor, Dávid József, Duschkau Andor, Mautner Manó (konferenciér) és Mautner Rezső.

✗ **A Magyarországi Pénztüzetek, Biztosítótársaságok, Kereskedelmi és Iparvállalatok** irodalmi alkalmazottak Országos Egyesülete e hónap 27-én, szombaton, a budai Vigadó (II., Korvut-tér) dísztermében bált rendez, amelynek kezdetét esti kilenc órára tűzték ki. Személyjegy ára két korona, családjegy (egy ur és két hölgy részére) négy korona. Jegyek kaphatók az egyesület helyiségében. IV., Váci-utca 69. I. a rendezőség igazgatójánál és este a pénztárnál. A tiszta jövedelmét a létesítendő üdülőtételek javára fordítják és ezért föllíratásokat köszönettel fogadnak és az egyesület lapjában nyugtáznak.

✗ **Rózsa-táncestély**. A József főhercegszászonyi Rózsa-társulat női ágyalaptársasága a Horváth-telep nagyvendéglő összes helyiségében (a vasúti állomással szemben) zártkörű Rózsa-táncestélyt rendez.

✗ **A Zugló és Környéke Iparos- és Kereskedőkör** vasárnap, e hó 7-én, este 8 órakor saját helyiségében (VII., Hajsár-ut 21.) vacsorával egybekötött körlevélatóinnepélyt rendez. Az ünnepélyen Márkus József, a VII. kerület országgyűlési képviselője is részvesz.

✗ **Sportbál**. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete sportcsapata január hó 6-án, szombaton este az egyesület dísztermében (VI., Andrássy-ut 67. I. em.) nagyszabású bált rendez, mely iránt nagyfokú érdeklődés mutatkozik. A rendezőség a hölgyeknek remek kivételű táncrenddel fog kedveskedni, a tánchoz a zenét az I. honvédszenekar szolgálja. Jegyek még kaphatók az egyesület gondnokánál és a rendezőség tagjainál (Andrássy-ut 67.)

✗ **A Magyar Izs. Kézmű- és Földmívelési Egylet** az iparostanonez-otthon és az ujonnan alakított izs. kertészkepző-telep javára nagy művész-hangversenyt rendez holnap, e hó 6-án, szombaton este 8 órakor a Zenekadémia nagy hangversenytermében. A hangverseny közreműködőinek: Geyer Stofi hegedűművész, Kaufmann Františka Hedvig, a bécsi Operaház művésznője, Venczell Béla, a budapesti Operaház művésze, Son Henrik csellóművész és Sugár orgonaművész.

Báli naptár.

Január 6. Kereskedelmi alkalmazottak táncestélye Andrássy-ut 67. — Nőtiszviselők estélye a Royalban. — Napidíjas hivatalosbálja bálja (Akácfa-utca 32.) — III. ker. főgimnáziumi önképző-kör mulatsága (Korona-tér 2.) — Vogl táncmester tanítványainak mulatsága a budai Vigadóban.

Január 13. Czipésziparosok táncestélye saját helyiségükben. — Gépész-bál a Katholikus Körben. — Kőbányai tornászok táncestélye az ottani uri kaszinóban. — Kereskedelmi bál a pesti Vigadó összes termeiben. — Magyarországi rokkant munkások intézete jelmezestélye a budai Vigadóban. — Katholikus nagy bál a Royal-szálló dísztermében. — Magán- és kereskedelmi tisztviselők szövetkezetének táncestélye a kereskedelmi utazók helyiségében (Gyár-utca 4.)

Január 14. Szabómunkások táncestélye a pesti Kath. Körben.

Január 20. Tornász-bál a budai Vigadóban. — Proletárs bál a pesti Vigadó összes termeiben. — Női ruhakészítő-ipartestület mulatsága a Royalban. — Belvárosi kisiparosok és kereskedők táncestélye a Kath. Körben. — Magántisztviselők Egyesülete táncestélye a Pester Lloyd dísztermében.

Január 21. Katholikus Legényegylet bálja (Rottebiller-utca 20.)

Január 23. A VI. ker. jótékony-nőegyesület táncestélye a pesti Vigadóban.

Január 24. Szent Imre Kör bál-estélye a Kath. Körben.

Január 27. Pénzüntéti szolgák táncestélye a budai Vigadóban. — Eintraht-táncestély a pesti Vigadóban. — Szénásy és Párczay személyzete táncestélye (Gyár-utca 4.) — Medikus bál a Royalban. — Dohánygyári dalkör táncestélye a Kath. Körben. — Pénzüntéti táncestély a Pester Lloyd termében.

Február 1. Katholikus nőtisztviselők táncestélye a Kath. Körben. — Bölcsőde-bál a Royal-szálló dísztermében. — Almádi Kör táncestélye az Országos tisztviselők kaszinóban. — Állatorvosok táncestélye a Pester Lloyd dísztermében. — Építészek és műszaki rajzolók nagy bálja a pesti Vigadóban.

Február 2. Postatisztek táncestélye Bálint-utcai helyiségükben.

3. Lakatos-bál a pesti Royal szálló dísztermében. — Budai dalárda táncestélye a budai Vigadóban. — Széchenyi-bál a pesti Vigadó összes termeiben. — Tisztviselőtelepi kaszinó táncestélye saját helyiségükben. — Kertész-táncestély az Erzsébetvárosi Kaszinó helyiségében. — Aranyműves-szegedek táncestélye Andrássy-ut 67. sz. dísztermében. — Vas- és fémpárosok ipartestülete táncestélye a Pester Lloyd dísztermében.

Február 4. Magyar gazdaszónyok aláreos bálja a pesti Vigadó összes termeiben.

Február 7. Budai Kath. Kör táncestélye a budai Vigadóban.

Február 10. Gaudeamus iskolatársak táncestélye a Kath. Körben. — A Párisi Áruház három üzletének személyzete táncestélye a pesti Vigadó összes termeiben. — Obudai hajógyár bálja a budai Vigadóban.

Február 11. VIII. és IX. ker. Izraelita nőegylet táncestélye a pesti Vigadóban. — Fehérnemű- és vegytisztítók ipartestülete táncestélye a Pester Lloyd dísztermében.

Február 12. Ferencvárosi Torna Club táncestélye a Vigadóban.

14. Szent Imre ifjúsági kör táncestélye a pesti Katholikus Körben. — Technikus-bál a Royal-szállóban.

Február 15. Pestmegyei Bál.

Február 16. Gyógyszerészek Országos Egyesülete hangversenyes táncestélye a pesti Vigadóban.

Február 17. Szentgyörgy-bál a Saphir-termekben, Erzsébet-körut 27. — Budai Iparoskör táncestélye a budai Vigadóban. — Transylvania-egyesület táncestélye a pesti Katholikus Körben. — Országos Vasutas Szövetség nagy bálja a pesti Vigadó összes termeiben. — Elsner Oszkár áruház személyzetének táncestélye a Royal-szálló dísztermében.

Február 18. Polgári iskolai tanárjelöltek táncestélye a budai Vigadóban. — Izraelita Nőegylet nagy álaecoz-bálja a pesti Vigadó összes termeiben.

Február 19. Egyetem Kör farsangvegi táncestélye a pesti Katholikus Körben.

Február 20. Bölcső-estély a Royal-szálló dísztermében. — Róka Pál táncestélye a pesti Katholikus Kör dísztermében.

Február 24. Budapesti kereskedő-szolgák táncestélye a budai Vigadóban. — Postakaraképnézési Tisztviselők Országos Szövetségének nagy bálja a pesti Vigadóban. — Budapesti kerületi munkásbiztosító-pénztári tisztviselők táncestélye a Royal-szálló dísztermében. — Szűcs-mesterek Országos Szövetsége táncestélye a Pester Lloyd dísztermében.

Február 25. Asztalossegédek bálja a pesti Vigadó termeiben.

Március 2. Az Athenaeum-dalégyet táncestélye a pesti Katholikus Körben. — Önkéntes tüzoltók táncestélye a budai Vigadóban. — Czukrász-táncestély a pesti Vigadóban.

Március 3. Purin-bál a pesti Vigadóban.

Március 4. Kávésok nagy bálja a pesti Vigadóban.

Március 5. Posta- és táviró-tisztek táncestélye a pesti Vigadóban.

Március 6. Budai vendéglősök és koresmárosok táncestélye a budai Vigadóban.

Március 7. Vendéglősök, szállodások, koresmárosok bálja a pesti Vigadóban.

Március 8. Hentes-bál.

FŐVÁROS.

✗ **Tanítók pótléka**. A tanítószemélyzet fizetésrendezéséről szóló szabályrendelet akként rendelkezik, hogy a megválasztott tanítószemélyzetnek abban a kerületben kell laknia, amelyben az az iskola van, ahová szolgálattételre beosztják. A főváros külsőbb részein fekvő s a rendes köztűti közlekedési eszközökkel vagy minden évszakban jól járható utakon meg nem közelíthető óvók és iskolák azon tanerőit, akik nem lakhatnak az iskola vagy óvó közelében, a tanács legfeljebb 200 koronáig terjedhető pótlékban részesítheti az ily iskolánál vagy óvánál való működésük tartamára. Ezt a rendelkezést a tanács már most, az 1911—12. tanévre életbelépteti és ez okból a külterületi pótlék összegére és beosztására nézve intézkedett.

✗ **Hirdetés és farácsok**. A hirdetési szabályrendelet végrehajtása során az a terv merült föl, hogy az utcákon levő fák rácsoszatára hirdetésekkel ellátott burkolatokat alkalmazzanak. A tanács ehhez a tervhez elvben hozzá is járult, mielőtt azonban véglegesen határozott volna, az ügyet a törvény értelmében, minthogy közterületek használatáról van szó, áttette a közmunkák tanácsához. A közmunkák tanácsa értesítette a fővárost, hogy a tervhez hozzájárul, de kikötötte, hogy a hirdetések elzárására kijelölt utvonalakot neki előzetesen jelentésk be. A tanács most elrendelte, hogy a hirdetési vállalat igazgatósága állítsa össze azoknak az utcáknak a névsorát, ahol ily hirdetések alkalmazni akar.

✗ **A javadalmi díjegyék**. A javadalmi díjegyék érvényessége márciusban lejár. Az illetékes ügyosztály, tekintettel arra, hogy az új díjegyék megalkotása iránt a szükséges lépések már megtörténtek, azt javasolta, hogy a javadalmi díjegyéket ezuttal három évre hosszabbították meg. Az ügyosztálynak ehhez az előterjesztéséhez a pénzügyi bizottság is hozzájárult. A tanács ezen az alapon elhatározta, hogy ily értelmű előterjesztést tesz a közgyűlésnek. Amennyiben az új díjgyéket három éven belül elkészítenék, úgy hogy az életbeléptethető volna, semmi akadályja nincs annak, hogy a három évi határidő megtartása nélkül is azonnal életbe lépjen.

✗ **Uj kórházi orvosok**. A polgármester a dunabelparti közkórházakhoz dr. Pollák Zsigmondot és dr. Klein Alfrédet segédorvosokká nevezte ki.

✗ **A lóbus-üzem**. A tanács a községi lóbus-üzem 1912. évi költségelirányzatát legutóbb tartott ülésében megállapította. A költségelirányzat tétellei ugyanabban a keretben mozognak, amelyet a tanács erre az üzemre vonatkozólag már a múlt év folyamán megállapított.

✗ **A hólerakodó-helyek**. A tanács kijelölte azokat a helyeket, ahol nagyobb havazások esetén a havat le szabad rakni. Minden kerületben egész sereg hely szolgál erre a célra.

TANÜGY.

= **Kormánybiztos Mágocson**. Mágocs községnek 5000 lakosa van, de nem érezték eddig hiányát az óvodának. A tanfelügyelőség azonban a törvény utasításához híven, követelt föllállítását. A község azonban hallani sem akart felőle. Hiába utasította a közigazgatási bizottság és a miniszter, a község-tanács azt felelte, hogy az építsen óvodát, akinek kell. Mert nekik nincs rá szükségük. A kultuszminiszter most a belügyminiszterhez fordult, aki értesítette Mágocs község képviselőtestületét, hogy törvénytelen oppozíciója miatt felfüggeszti és a község költségére kormánybiztos küld, de az óvodát föllépteti!

= **A szilvülgyi tanítói járáskör** január 3-án rendkívüli gyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a tanítói fizetésrendezés kérdése, illetőleg az álta-

lános tanítószövetség december 8-án a fővárosban tartott nagygyűlésén hozott határozatok megvitatása volt. A gyűlés Posch János petrozsényi igazgató tanító javaslata után elhatározta, hogy a nagygyűlésen hozott határozatot elfogadja: 1. Mindaddig, míg a fizetésrendezést nem fogadják el, beszünteti minden iskolán kívüli munkásságát. 2. Oda fog hatni, hogy az általános választójog kivívassék.

A székelyudvarhelyi tanári kör tegnap tartotta alakuló ülését, amelyen foglalkozott a tanár-egyesületben beállt szakadással. A gyűlés kimondta, hogy Négyses László liberalizmusában megbízik, iránta bizalommal viseltetik s az ország valamennyi középiskolai tanári körét felhívja, hogy a széthúzókat rosszalásait fejezze ki és szavazzon bizalmat Négyses Lászlónak. Elhatározta még a gyűlés, hogy a központi igazgatóságot megkeresi, hasson egész súlyával oda, hogy a drágasági és családi pótlékot úgy az állami, mint felekezeti tényleges és nyugalmazott tanárok megkapják.

Az egyetem hitvánoklati tanszéke. A budapesti tudományegyetemen dr. Glattfelder Gyulának esanádi püspökké történt kinevezése következtében megüresedett a hitvánoklati tanszék, amelyre a múlt szeptemberben pályázatot hirdettek. A tudományegyetem tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott a tanszék betöltésének ügyével és a hittudományi kar javaslata alapján a tanszékre első helyen dr. Welkenberg Alajos szatmári székesgyeházi hitvánoklati tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott a tanszék betöltésének ügyével és a hittudományi kar javaslata alapján a tanszékre első helyen dr. Welkenberg Alajos szatmári székesgyeházi hitvánoklati tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott a tanszék betöltésének ügyével és a hittudományi kar javaslata alapján a tanszékre első helyen dr. Borovicsényi Nándor urri plébánost jelölte. A tanács a hármas ajánlást felterjesztette a választási és közoktatásiügyi miniszteriumhoz.

EGYESÜLETEK.

(—) A Magyar Elektrotechnikai Egyesületben tegnap este folytatta és fejezte be Zachara Lajos gépészmérnök „Az elektromosság a mezőgazdaságban” című megkezdett előadását. Az előadó konstruktív kivitel és gazdaságosság szempontjából összehasonlítást tett a fogatos, közlekedőautó és elektromotoros szántási művelések között. Ismertette ezután az elektromos üzemi mezőgazdasági vasutakat, a mesterséges tákarmány-aszálást és egyéb elektromos üzemi mezőgazdasági munkákat. Végül annak a nézetének adott kifejezést, hogy a mezőgazdasági termelés jövedelmességét az elektromos üzemi bevezetése által lényegesen lehet fokozni. Az érdekes előadást a nagyszámú hallgatóság élénk érdeklődéssel kísérte. A legközelebbi előadás az egyesületben január 9-én, kedden este hét órakor lesz, amikor dr. Szilas Oszkár az elektromos gépekre vonatkozó alapismeretéről vetített képekkel tart népszerű előadást. Az előadón vendégeket szívesen látnak.

(—) A nőmozgalom a munkásnőért? Erről az érdekes kérdéssel tart a Feministák Egyesülete hétfőn, a hó 8-án este hat órakor az egyesület helyiségében (Mária Valéria-utca 12.) vitaértekezletet, amelynek előadója Hacker Boriska székesfővárosi tanítónő. Belépődíj nincs, vendégeket szívesen lát az egyesület.

(—) A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet ma esti ülésén dr. Fasching Antal tartott előadást az Orel-féle stereoaufgráfról. Az országos topográfiai, katonai, vasutépítési, előmunkálati terepfelvétel terén új korlátokat teremt Orel cs. és kir. vezérkari százados találmánya, a stereogrammetrikus eljárás. Egy ötödörös költséggel lehet ezáltal az eddigieknél sokkal tökéletesebb domborzati térképeket automatikusan előállítani. Hazánkban Hajmáskér vidékén alkalmazzák. Ez a módszer egyik módoszata az autoplastnak, amelyvel egy Berlinben alakult részvénytársaság stereoskopikus fényképek alapján készít mellszobrokat.

(—) Az Országos Katolikus Szövetség a Budapesti Lengyel Templomépítő Bizottsággal karöltve január 15-én délután 6 órakor a régi országos-teremben jótékonyozó díszelőadást tart I. koronás belépődíj mellett. Megnyitóelőadást dr. Prohászka Ottokár székesfővárosi püspök tart, míg Gieszei Sándor és dr. Baranski Gyula sz. főv. bizottsági tag beszédeket mondanak. Lubecsky Kázmér pápai kamarás francia nyelven tart vetített képekkel kísért történelmi előadást, melynek magyarázatát magyar nyelven adják. Közreműködik a díszelőadás a Turul Férfiak Enek-Egyesület is Stojanovics Jenő orsz. karnagy vezetésével.

(—) Az Országos Magyar Szövetség e hónap 9-én, este fél hét órakor az Újvárosi háza előjárósági üléstermében előadás-ülést tart, amelyen Borczik Árpád „A nagy magyar” című alatt a nemzeti feladatokról tart előadást, amelyen vendégeket szívesen látnak.

(—) Műkedvelői előadás. Az állami tisztviselőnk műkedvelői kör a postások segélyegylete javára a hó 7-én, vasárnap délután 6 órakor közgyűlést tart. Megismétli a Nagymama című vígjáték előadását a Magyar Tanítók Otthonának (Kinizsy-utca 16. sz.) Belépődíj nincs, ruhatár 1 korona 20 fillér. Vendégeket szívesen látnak.

(—) Az Országos Gépészsövetség e hó 7-én, a Köztelek-kistornában (Köztelek-u. 8. sz.) délután három órakor tartja évi rendes közgyűlést.

(—) Adomány. Lindenbaum Mór ezer koronás alapítványt tett az izz. szűnidei gyermektalépgyűlés javára, Stern Károly pedig 500 koronát adományozott az egyesületnek.

(—) A Műbarátok Köre ma délután nyitotta meg idei hangversenyeinek és előadásainak sorozatát az Iparművészeti Múzeum dísztermében. A mai hangversenyen közreműködött Dömötör Ilona, az Operaház-tagja, aki különösen egy Beethoven és egy Debussy-ária művészi előadásával keltett nagy hatást, Bagotay Lengyel Ernő briliáns zongorajátéka volt a hangverseny második érdekessége, Bach, Söppen és Liszt műveiből állította össze műsorát s szintén nagy sikert aratott. Az énekszámokat Roubál Vilmos, az Operaház korrepetitora kísérte zongorán. A nagyszámú megjelent tagok nagy érdeklődéssel és meleg tapsal honorálták a művészek előadásait.

(—) A Kath. Tisztviselőnk Egyesülete csütörtökön este a Szt. István társulat dísztermében tartotta meg rendes csütörtöki összejövetelét, melyen Dékány Mihály tartott igen érdekes tudományos előadást a „Röntgen-sugarakról” vetített képekkel, nagyszámú hallgatóság előtt.

(—) A „Magyar Otthon Bécsben” január 6-án (ünneppnap) a Hotel de France I. Schottenring 3. földszinti dísztermében táncszalaggal egybekötött művész-estélyt rendez.

(—) A Báró Hirsch Mór jótékonyági és önszegélyező-egyesület elnöksége az egyesület kebelében fenálló „Faludi Gáborné alapítvány” kamatából esedékessé váló négy, egyenkint 100—100 koronás kiházasítási segélydíjra pályázatot hirdet. A segélydíjra csakis oly kifogástalan előéletű hajadon menyasszonyok tarthatnak igényt, kiknek szülői, vagy ezek egyike, legalább 5 év óta tagja az egyesületnek. A kellőleg felszerelt pályázati kérvények bezárási határidő 1912. évi január hó 20-ig az egyesület központi titkári hivatalában (Budapest, VI. Teréz-körút 3.) nyújtandók be, ahol egyéb szükséges felvilágosítással készséggel szolgálnak.

(—) Az Ujpesti Izz. Nőegylet negyvenéves fennállásának fordulóján, 1912. évi február 4-én, vasárnap, az ujpesti Vigadóban (Árpád-ut 63.) szegényei javára nagyszabású hangversenyt rendez. Közreműködnek: Márkus Líli, M. Szóyer Ilonka, Márkus Dezső, Heltay Jenő. A hangverseny pont 9 órakor kezdődik. Személy-jegy 3 K, család-jegy (1 ur, 2 hölgy) 5 K.

Nyilttér.

Drovatban készítették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZERDEKÜI! NEMOPATHIA.

A vérgyógyítás és eredményei.
A legújabb orvosi gyógyomódról
szóló, tudományos tájékoztató.
Diszes vászonkötésben 2 korona.

Kapható minden hazai könyvkereskedésben és a szerzőnél

Dr. Kovács Izsó a vérgyógyítás megalapítója,
Budapest, V. ker., Váci-körút 18. sz.

„THE MUTUAL“

new-yorki életbiztosító társaság.

2968 millió frank vagyon.

7 1/2 milliárd frank biztosított tőke!

Legliberálisabb biztosítási feltételek! • Tiszán kölesönös!
• Rézvényesek nincsenek!

Az 1907-ik év óta kiállított kötvények után — 35 éves korig és a három főtáblázatot (halálosít, haláleseti 20 évi díjfelvétellel és vegyes 20 évi tartamra) alapul véve — **átlagban** a következő nyereségek fizetettek ki az évi díjak **százalékaiban** kifejezve:

Biztosítók után, melyek közt:	elsőséves	másodéves	harmadéves	negyedéves
	nyereségek			
1907-ben	10.71	13.48	16.03	20.52
1908-ban	12.39	15.12	19.63	—
1909-ben	14.12	18.83	—	—
1910-ben	17.50	—	—	—

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, VI., Andrásy-ut 20. sz.

!! Ekszervásárlók figyelmébe !!

Zirner Testvérek Utóda

Liszt Hugó ékszerész és órákészítő

Most Budapest, Váci-utca 2. sz. a. létezik.

!! Pontos címre ügyelni !!

Kérlek modern üzlethelyisége kirakatát megtekinteni, a hol az ékszerszakmának legdivatosabb tárgyal kiállítva vannak a szabott :: ár feltüntetése mellett. ::

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A Kuria választási tanácsa. Az 1899: XV. t. cz. alapján a kir. Kuria tegnapi teljes ülésén választás után egészítette ki a választási líráskódások tanácsát. A tanácsok összeállítására erre az évre a következő: I. tanács: elnök: Fittler Imre tanácselnök; rendes tagok: Janeschó István, Staud Lajos, Weiss Károly; póttagok: Lábán Lajos, Forster József, Mennyei László; jegyző: Simon Gyula tanácsjegyző. II. tanács: elnök: Zachár Emil tanácselnök; rendes tagok: Somogyi Mihály, sárói Szabó László, Avedik Simon, Wettstein Gyula; póttagok: Polgár József, Spóner Gyula, Róth László; jegyző: Koós Emil tanácsjegyző.

§ Dr. Etter Dezső ügyész halálos szerencsétlensége. Ismeretes az a tragikus szerencsétlenség, amelynek a múlt év decemberben 20-án, szerdán délután fél hat óra tájban dr. Etter Dezső budapesti kir. ügyész esett áldozatul. Dr. Etter Dezső kir. ügyész feleségével karácsonyi ajándékot akart vásárolni gyermekei részére. Mikor a Városház-utczában Pejcsik fényképész-kellékek üzletkirakatát nézegette, a szemközti épülő gróf Teleki-féle palota negyedik emeletéről a munkások vigyázatlansága folytán lezuhant egy deszka és az a szerencsétlen ügyészt halálra sújtotta. A szerencsétlenség, ügyben megindított nyomozás Kakas Deák István, Adamec György, Regacz János, állványozó nap-számosok, Hermann Benő pallér és Reissner Antal főpallér letartóztatásával indult meg. Dr. Etter Dezső holttestének boncolása alkalmával a boncoló törvényszéki orvosszakértők megállapították, hogy a szerencsétlenül járt kir. ügyésznek a lezuhant deszka a hátgerinczét törte el, ezenkívül még bordatörést is szenvedett. A halál közvetlen oka belső elvérzés volt. A letartóztatott munkások, illetve pallérok tagadják bűnösségüket. Reissner Antal főpallér szabadlábra helyezését kérte ügyvédje útján 2000 korona biztosíték letétele ellenében. A vádtanács ma tartott ülésében dr. Takács bíró előadása alapján helyadott a szabadlábra helyezési kérelemnek és Reissner Antal főpallér 2000 korona övadék ellenében délután kiszabadult a fogházból. A vizsgálat azonban úgy Reissner, valamint fogva levő társai ellen tovább folyik.

§ Drágul az ügyvéd. A miskolci ügyvédi kamara legutóbb választmányi ülést tartott, melyen tárgyalás alá vette az ügyvédi díjazás 35—40 százalékkal való fölemelésének kérdését. E kérdés körül hosszas és beható vita indult meg. Abban valamennyi választmányi tag egyetértett, hogy az ügyvédi kar sem nézheti tétlenül a viszonyok változását és hogy a drágaság éppen úgy sújtja az ügyvédeket is, mint a társadalom többi foglalkozási ágában működőket. Végre névszerűtlen szavazás után a választmány az indítványt magáévá tette és elhatározta, hogy a kamara bírákból és ügyvédekből vegyes bizottság kiküldését fogja kérni, mely átiratot fog intézni a kamara területéhez tartozó miskolci és rimaszombati törvényszékek elnökeihez, hogy a díjazást nagyobb östszegben állapítsák meg.

§ Egy kaszárnyaépítés epilógusa. Temesvárról táviratozzák: Temeskubin község nagy luza-vona után annak idején elhatározta, hogy hozzájárul az ott állomásozó vadászszázalaj elhelyezésére szolgáló új laktanya felépítéséhez. Kupuszvári István és tizenhét képviselőtestületi tagtársa nem ismerte el a határozat érvényességét és azzal vádolták meg Pintér Sándor községi jegyzőt, hogy a képviselőtestület-gyűlésének jegyzőkönyvébe valótlán adatokat vett fel és úgy tüntette fel a

dolgot, mintha ők a laktanya építéséhez hozzájárultak volna. Emiatt fegyelmi vizsgálat indult meg a jegyző ellen, a vizsgálatot azonban megszüntették, amire azután *Pintér Sándor* jegyző perelte be rágalmasáért Kupuszárcvicsét és tizenhét társát és a fehértemplomi törvényszék el is ítélte őket. Felelősség folytán az ügy a temesvári táblához került, amely ma *bebizonyítottan látta a vádlottak állításainak valódiságát* és valamennyiüket felmentette.

§ **Elítélt gyújtogató.** Lendvai János kertész Alkotás-utca 13. szám alatt lévő telkén régi faanyagokból a telektulajdonos előzetes beleegyezése és engedélye nélkül a nyár folyamán Vavrik András állványozó munkás, aki a szomszédos telken folyó építkezésnél dolgozott, egy deszkabódét állított össze és ebben húzódott meg a vele vadházaságban élő *Halana* Máriával együtt. Vavrik András részeg fővel veredni kezdett *Halana* Máriával és a szalmazsák tartalmát széjjelszórta, meggyújtotta. A tűz csakhamar lángborította az egész bódét és *Halana* Máriának ruhái is elégték. De komoly veszedelemben forogtak Lendvaiék is a tűz miatt. A kir. ügyészség a nyomban letartóztatott Vavrik András ellen gyújtogató bűntette miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűntettet a büntető törvényszék esküdtbírója dr. *Mikovich* bírő elnöke alatt. A lefolytatott tárgyalás után az esküdtek dr. *Pálos* kir. ügyész vádbeszéde és ifj. *Sebestyén* József védő meghallgatása után büntetést mondtak ki a vádlottat a gyújtogató bűntettében. A bíróság az esküdtek marasztaló verdiktje alapján Vavrik András három évi fegyházra ítélte, amelyből két hónapot kitöltöttnek vett az elszenvedett vizsgálati fogsággal. Az ítélet jogerős.

§ **Szabdalábon.** Déváról jelentik: A hamis bukás gyanúja alatt letartóztatott *Steiner* Ferencz nagykereskedő ügyével foglalkozott ma a marosvásárhelyi kir. tábla. A tábla megváltoztatta az elsőfokú bíróság határozatát és szabdalábra helyezte *Steinert*, mert fogvatartására nem forog fenn ok.

§ **Az inasgyerekek réme.** Reiner Aladár mezőtarjánai születésű 34 éves állítólagos magánalkalmazott volt, aki különböző csalások miatt már két ízben volt büntetve. Reiner Aladár csalásait úgy követte el, hogy az utcán csomagot vivő inasgyerekeket valami ürügy alatt felküldötte a legközelebbi ház harmadik vagy negyedik emeletére, hogy onnan hozzon le valami csomagot a számára. Az inasgyerekek pár fillérért szívesen vállalkoztak erre és gyanútlanul átadták megőrzés végett a náluk volt csomagot Reiner Aladárnak, aki aztán ezekkel a csomagokkal megszökött. A rendőrség valóságos hajtóvadászatot tartott Reiner Aladár, amíg kézre tudta keríteni. A letartóztatott család kétségbeesetten tagadta a terhére rótt bűncselekmények elkövetését, de tagadásával szemben a mai főtárgyaláson kihallgatott inasgyerekek határozottan felismerék benne azt az egyént, aki nekik megbízást adott s aki tőlük a csomagokat megbízás ürügye alatt kicsalta. A bíróság Reiner Aladárt 16 rendbeli csalás bűntettéért három és fél évi fegyházra ítélte. Az ítéletben a vádlott megnyugodott.

§ **A budai postarablók.** A múlt nyáron augusztus 17-én *Pálkás* János hentessegéd, aki már huszonhárom évet töltött fegyházban, *Horvát-Betyár* Györggyel, aki szintén eltöltött már tizenöt évet a fegyházban, Budán az Atilla-körúti postahivataltól ezerhatszáz koronát elrabolt. A rendőrség pár hét alatt mindkettőjüket a bíróság kezére juttatta. A postarablók bűnpöré, január 3-án fogja tárgyalni az esküdtbíró.

§ **Betörő szobafestő.** Loósz Sándor szobafestősegéd a múlt év augusztus 7-én a Rökk Szilárd-utcai iskolában végzett szobafestő-munkát. Munkájában feltörte a vegytani laboratórium bezárt szekrényét és onnan több ingóságot lopott el. Az ugyanott lévő elemi iskola tornatermében pedig a postások tornaegyletének bezárt szekrényét feszítette fel és innen *Hollósi* István, *Sági* Imre, *Orosz* Miklós postatisztek szekrényéből lopott el több ingóságot. A lopott holmik egy részét *Blumenthal* Jónás szobafestősegédnek ajándékozta, aki vele együtt dolgozott a szobafestési munkálatokban. De nemcsak a Rökk Szilárd-utcai iskolát lopta meg, hanem kifosztotta még a VII. ker. Általános Jótékonyági Egylet által a Bozerédj-utczában fenntartott napközi otthon céljaira szolgáló szekrényt is, ahonnan evészközöket lopott el s ezeknek egy részét menyasszonyának, *Steer* Magdolnának ajándékozta. *Loósz* Sándor lopásairól *Blumenthal* Jónás tett feljelentést. A kir. ügyészség *Loósz* Sándor ellen lopás, *Blumenthal* Jónás ellen pedig orgazdaság hántette miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntetőtörvényszék dr. *Jamniky* bíró elnöke alatt. A tárgyaláson *Loósz* beismerő vallomást tett. A kihallgatott tanúk vallomásaiból kiderült, hogy *Blumenthal* nem tudott arról, hogy *Loósz* a neki ajándékozott ingóságokat lopás útján szerezte volna meg. Ezért dr. *Balás* kir. ügyész *Blumenthal* Jónással szemben a vádat elejtette, de *Loósz*szal szemben fentartotta a lopás bűntettének vádját. A bíróság *Loósz* Sándort lopás bűntettéért egy évi és négy hónapi börtönre ítélte.

§ **Árverezik a bukott bankárt.** Fiuméből táviratozzák: A sikkasztás miatt letartóztatott *Windspach* Lipót bankár bankjának felszerelését és házi butorát a törvényszék elárverezeti és a befolyó összeget a csődtömeghez csatolja.

§ **A pozsonyi postarablók szembesítése.** A szembesítésnél az egymásnak ellentmondó adatok tisztázódtak, az értelmi szerzőség kivételével, amelyet *Stebeták* Rezső és *Benes* József, a két tettes egymásra hárít. A pozsonyi ügyészség most készíti el a vádiratát, melyben *Benes* gyilkossággal, *Rapcsányi* Ignácot és *Kilián* Jánost bűnrészességgel vádolja.

§ **A gyilkos szerzetes.** Varsóból jelentik: *Petrík*ban február 27-én kezdődik a végtárgyalás *Mazov* csnstohói szerzetes ellen, aki unokaöccsét, akinek feleségével szerelmi viszonyt folytatott meggyilkolta, holttestét egy pamlog alá kötözte és a pamlogot a tóba dobta. Vele együtt vádlott unokaöccsének felesége és *Starzverszki* szerzetes. A két szerzetest azzal is vádolják, hogy a csnstohói templom csodatévő *Mária*-képeinek ékszerét elrabolták és a zarándokok adományait elsikkasztották.

§ **Lefekvés nemköszönés miatt.** Kielből jelentik: A tengerészeti hadi törvényszék *Mayer* Ottó tengerész-altszertet a tengerészeti gyalogság felügyelőjének, *Bodungen* vezérőrnagynak megsértése miatt lefokozásra és két hónapi fogságra ítélte. *Mayer* közötti vasuti kocsin nem köszönt a tábornoknak s emiatt került a bíróság elé.

§ **Hat hét két rendőrről.** Dóka József és Vass János rendőrök 1908. év február 3-án éjjel a Külső Váci-úton czirkáltak. Őrjáratuk közben észrevették, hogy a Petrics-féle kocsmá a záróra után is nyitva van. Bementek s az ott mulató társaság tagjait távozásra szólították föl. A rendőrök felhívásának a mulató társaság tagjai engedelmességek, egyedül *Iványi* József vasesztérgályossegéd tiltakozott a rendőri beavatkozás ellen s kijelentette, hogy őt két rendőr nem fogja hazaparancsolni. A rendőrök erre megragadták *Iványi* Józsefet és ki akarták tushkolni a kocsmából. *Iványi* azonban dulakodni kezdett velük s dulakodás közben *Dóka* József rendőr hüvelykujjába harapott. A küzdelem *Iványi* József ártalmatlanná tételével végződött. *Iványi* ellen, akinek a küzdelemben két foga is kitört, az ügyészség hatóság elleni erőszak bűntette miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűntettet a büntetőtörvényszék. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a rendőrök durván léptek föl ellene, s ezért szegült ellene a fölhívásnak. A bíróság *Iványi* Józsefet hatóság ellen való erőszak vétségéért hat heti fegyházra ítélte, de ezt a bűntetést is kitöltöttnek vette az elszenvedett vizsgálati fogsággal. Az ítélet jogerős.

§ **Tolvaj építési rajzoló.** Retkovszky Vilmos építési rajzoló lopás miatt pár évvel ezelőtt kilenc hónapi börtönre ítélte a büntető törvényszék. Ugyanakkor a fővárosi államrendőrség az elítélt építési rajzoló a főváros területéről örökre kitiltotta. Retkovszky büntetése elszenvedése után Aradra ment. Innen ajánkozott a múlt év őzén *Sorg* Antal építési vállalkozóhoz építési rajzolóként. *Sorg* Antal gyanútlanul fel is fogadta Retkovszkyt, aki hivatalában pár hónap múlva rutul visszaél gazdájának bizalmával. Retkovszky volt megbízva a munkások kifizetésével és ezt a megbízását arra használta fel, hogy magának jogtalanul több száz korona hasznót szerezzen. A munkabér-jaástromok meghamisításával az építési vállalkozók pénztáránál rendszer több pénzt vett fel munkabérek kifizetésére, mint amennyire tényleg szüksége volt. Ily módon több száz korona erejéig megkárosította főnökét. Üzemeit azonban nem sokáig folytathatta, mert leleplezték. *Sorg* Antal feljelentésére a rovottmultú és a főváros területéről kitiltott építési rajzoló a rendőrség letartóztatva és ellene a vizsgálat befejezése után a kir. ügyészség sikkasztás bűntette miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűntettet a büntető törvényszék dr. *Makucz* bíró elnöke alatt és a beismerésben lévő vádlottat egy évi és hat hónapi börtönre ítélte. Az ítélet ellen dr. *Aranyiczky* kir. ügyész sulyosbításért fellebbezett, de fellebbezett a vádlott is.

§ **Méregkeverők bűnpöre.** Szegedről táviratozzák: *Gerzsán* Nákó és társai kisteleki méregkeverési pörében az ügyészség elkészítette a vádiratot. A főtárgyalás márcziusban lesz.

§ **A részvénytársasági jog reformja.** A múlt év október havában tartott Országos Jogászgűlés a részvénytársasági jog reformjával is foglalkozott és azt a kívánságát fejezte ki, hogy a részvénytársaságok felügyeletét és ellenőrzését a revizori intézmény behozatalával hathatósabbá kell tenni. E nagyon fontos és aktuális kérdéstről fog a jövő hónap folyamán *Riesser* titkos tanácsos, a berlini egyetem világhírű professzora, a Magyar Jogászegyletben előadást tartani, melyben ki fog terjeszkedni a jogászgűlés határozatára is. *Riesser*, ki e kérdéssel már évtizedek óta foglalkozik, rendkívül érdekes ember. Pályáját 1880-ban Frankfurtban, mint gyakorló ügyvéd kezdte meg; 1888-ban a darmstadti kereskedelmi és iparbank igazgatója lett és innen hívták meg 1905-ben a berlini egyetem kereskedelmi jogi tanszékére. A részvényjog és a felügyelet kérdésén kívül nagy feltűnést keltő irodalmi munkáiban főleg a tőzsdetörvény és a kereskedelmi jog reviziójával foglalkozott, valamint a csekk törvényhozással, ujabban pedig a váltójog nemzetközi egyezésével. Ő alapította a merkantil érdekek védelmére 1909-ben a német Hansabundot.

SPORT.

() **Landluft.** Az idei versenyév joggal nevezhető legjobb háromévesének: *Landluft*-nak első szereplését várja nagy érdeklődéssel a sportközönség. Hogy így — minden fentartás nélkül — az idei Derby-évjárat élére helyezzük a *Bereg*völgy-kanczát, ezt véleményünk szerint teljes nyugodt felismerettel tehetjük, dacára annak, hogy a téli pihenő alatt sok változáson mehet keresztül egy telivér s nem egy példa volt már rá, hogy közepes lovak az első közű küzdötték fel magukat, viszont a legszebb formákat kifutott youngsterok hároméves korukban jóformán hasznavehetlenekké váltak. Élénk példát hozhatunk fel erre — *Logy* ne menjünk messzebbre vissza — *Egeria* esetében. A kétes származású kancza két éves korában egyremásra nyerte versenyét s oly vélemények hangzottak el képességeit illetően, hogy az egyeüértékű *Rascal*éval, a bizakodás azonban keserves csalódássá változott, mert *Egeria*-ról hároméves korában kitűnt, hogy nagyon is kevés képesség feletti rendelkezik s legfőképpen a flyer-konkurrenciákban juttathatja érvényre tudását. Ezzel a kis kitéréssel azt akarjuk bizonyítani, hogy nem minden esetben tartja meg egy telivér jó formáját. Azonban *Landluft*-nál azt a visszaesést kizártnak tartjuk s így eleve is biztosra vesszük, hogy nevéhez számos győzelem fog fűződni. A *Bereg*völgy-kancza klaszszikus kötelezettségei a lefutás sorrendjében a következők: *Trial* Stakes, Magyar kanczadij, Király-díj, Kettős ivadékverseny, Alagi díj, Báró *Wenckheim* Béla emlékverseny, *Osztrák* kanczadij, *Derby*, *Kozma* Ferencz emlékverseny, *Erzsébet* királyné-díj, *Szeptemberi* kanczaverseny, *Szent Leger*, *Októberi* kanczaverseny, *Ausztriai*-díj. Hogy ezek közül melyik versenyben tesz eleget kötelezettségének, az még természetesen nem tudható, mert eddig csak a Király-díjat és a *Derby*t vette vele kombinációba istállója. Így alkalmasint a *Trial* Stakes, Magyar kanczadij, Kettős ivadékverseny, *Wenckheim* Memorial már most számításon kívül hagyható, mint olyan futások, melyek egyik vagy másik nagyobb futamhoz közeleső dátummal bírnak. A Király-díjban való szerepléséről már a közelmúltban elmondtuk véleményünket, ellenben a *Derby*ben óriási chancea van neki, ha csak egyik-másik javulóképes ló keresztül nem húzza a számitást. Ilyenekül felcmlíthetjük *Auwinkel*-t, *Tiber*-t, *Oiseau*-t és *Wermuth*-ot.

() **Birkózás.** Olympiai birkázó-verseny rendez a Munkás Testező Egyesület szombat és vasárnap a régi képviselőház nagytermében. Nevezések után itélve a verseny sikerültnek ígérkezik, amennyiben összesen 70 nevezés érkezett be. A versenyen összes első klasszis birkózóink indulni fognak, köztük találjuk: *Előd*, *Varga*, *Zólyomi*, *Márton*, *Márkus*, *Ruzicska*, *Maróthy*, *Miskei*, *Ujlaki*, *Hudák*, *Szozski*, *Steiner*, *Pollák*, *Frankó*, *Csontos*, *Héhn*, *Szozski*, *Orosz*, *Papp*, *Stemmer*, *Spitzer*, *Stohmann* stb. nevezéseket. A verseny belépésére 1 koronás jegy, számozott helyre 2 koronás jegy váltandó.

KÖZGAZDASÁG.

A Közuti Villamos részvényei. Nem kis feltűnést kelt a pénzpiacon az a körülmény, hogy a Közuti Vaspálya Társaság részvényeinek árfolyama a „rendszer-változás” dacára sem emelkedett az új vezetőség alatt, hanem ellenkezőleg — hanyatlott. Míg ugyanis a személy- és rendszer-változások előtt a Közuti részvényei 839 koronán állottak, addig azóta, hogy az új „szakemberek” vették át a hatalmas vállalat vezetését, a részvények árfolyama 819 koronáig süllyedt. Azok, akik olvasni tudnak ezekből a számokból s akik ismerik a tőzsde gondolkodását, ebből az árfolyamhanyatlásból a Közuti új vezetőségével szemben a legnagyobb fokú bizalmatlanságot látják. A tőzsde tisztában van azzal, hogy egy olyan óriási vállalatot, aminő a Közuti Vaspálya Társaság, nem lehet szakképzettség és hozzáértés nélkül vezetni. A régi vezetőségnek éppen abban volt óriási ereje, hogy raffinált előrelátással tudta tiz esztendőre előre kitervezni azokat a vonalakat és azt a vonalhalozatot, amely a főváros igényeinek megfelelt. Ezeket a terveket pedig előzőleg szakszerű tanulmány tárgyává tette és azután becsátotta a nyilvánosságra. Ezzel ellenében a mostani vezetőség kiad egy munkaprogramot anélkül, hogy ezt szakszerűen átgondolta volna. Teszi pedig azért, hogy a nagyközönség körében egy bizonyos szimpátiát fejlesszen ki és hiedelmet keltsen, hogy az új vezetőség fogja „megmenteni” a főváros közlekedés ügyét. Pedig ezt egyáltalában nem kell megmenteni. Mindenki tudja, hogy a mostani vezetőség eszekegyedségéből hiányzik a szakértő irányítás, mert ami most történik a Közutinál, az nem más, mint dilettáns próbálkozás és kapkodás. Ezért nem bízik a tőzsde a Közuti helyzetének javulásában és ez az oka a részvények árhanyatlásának.

A Hazai sorsjegyek emelkedése. Jelentettük annak idején, hogy a *Merkur Magyar Általános Váltószelvény R.-T.* vezetése alatt egy szindikátus alakult a célból, hogy a Hazai sorsjegyek jobb árfolyamát és teljes elhelyezését biztosítsa. A *Merkur* által vezetett akciós fényes eredményekkel jár. Az értéktőzsdén nap-nap után igen nagy tételekben vásárolják a Hazai sorsjegyeket, amelyeknek árfolyama is folyton emelkedőben van s már elérte a 132 koronát. A *Merkur* legnagyobb sikere mégis az, hogy a közönség érdeklődését oly nagy mérvben fel tudta kelteni a sorsjegyek iránt, hogy ma már a bankok tárczáiban volt sorsjegyek legnagyobb része fix vevőkre talált.

Az ipartörvény revíziója. Az ipartestületek országos mozgalmat indítottak az ipartörvény revíziójának befejezése érdekében. Az ipartestületek törvényhatóságait megkérlik, hogy mozgalmukat felirattal támogassák. Pestvármegye ipartestületei is felkérték a törvényhatóságot egy, a kormányhoz intézendő felirat elkészítésére. A törvényhatóság a kérelmet teljesíteni fogja s a legközelebbi közgyűléséből a kereskedelmi miniszterhez fog fordulni az ipartörvény tervezetének mielőbbi benyújtása érdekében.

A Tisztviselők Takarékpénztára és székházának bérlési. Mint ismeretes, a Magyar Tisztviselők Takarékpénztára R.-T. a Rákóczi-úton hatalmas bérlőházat épít, amelynek üzlethelyiségeit és lakásainak egy részét már előre bérbeadta. Ez a bérlés azonban a rossz konjunkturák, a munkásviszonyok és az építésre kedvezőtlen időjárás miatt nem tud időben elkészülni, minek következtében a Takarékpénztár nem tud eleget tenni bérlőivel szemben szerződészerű kötelezettségének. A takarékpénztár most, hogy megmutassa ügyfeleinek előzékenységét, a lőrnnyékbéli háztulajdonosokkal tárgyal oly irányban, hogy azok ideiglenesen engedjék át azokat az üzlethelyiségeket, amelyekkel a Takarékpénztár a saját bérlőházának elkészültéig kiélgezhetheti eszálódott ügyfeleinek szükségletét.

A Tégla-kartell új gyára. A budapesti tégla-kartell, azaz a közönséges tömör faltéglákat árusító r.-t. lekötötte a gróf *Károlyi Mihály*-féle mész-homoktégla-gyár produkcióját is. Legutóbbi megállapodás szerint a mész-tégla is a kartellhez tartozik.

A Gyáriparosok Szövetségéből. A Gyáriparosok Országos Szövetsége a debreczeni ítéltábla felhívására e hó 11-én gyűlést tart Debreczenben a bírák és ügyészek részére. A gyűlésen Hegedüs Lóránt tart felolvasást a közgazdasági élet törvényszerűségeiről. A szövetség e hó 14-én Szombathelyen megalakítja a vas megyei szövetséget, amelyen Hegedüs Lóránt tartja a megnyitó beszédet. A vas megyei szövetség elnöke Dr. Hatvany-Deutsch Béla van kiszemelve. Megemlítjük, hogy Hegedüs Lóránt annak a kijelentésére kér fel bennünket, hogy a Gy. O. Sz. ügyvezető-igazgatói állásáról való lemondása nem történt meg és az nem is időszéri.

Az első magyar hajójárat Ausztráliába. Mint ismeretes, a Magyar Keleti Tengerhajózási R.-T. egy nagyszabású s — úgy lehet — külkereskedelmi forgalmunkra is igen messze kiható jelentőségű tervet valósított meg akkor, mikor rendszeres és közvetlen hajójáratok lebonyolítására vállalkozott Magyarország és Ausztrália között. Az első járatot a társaság „*Attila*” nevű hajója teljesíti, amely ma, január 6-án délelőtt indul a nagy utra Fiuméből. A hajórakomány természetesen most nem teljes, mert hiszen az üzleti világ még nem birt tudomással a járatról s közvetlen üzleti összeköttetésekre még nem volt alkalom. Ellenben a hajóval három fiatal és kiváló képzettségű magyar kereskedő utazik Ausztráliába, akik Sidneyben letelepedvén, utját egyengetik a magyar kivitelnek. A hajórakomány egyébként — nagyjából mintakollekciókból áll, de víz magával tíz tonna tőkmagot, husz tonna ásványvizet, villamos felszerelési tárgyakat, könyveket és mintegy 70 tonna egyéb árut szállít, közötti 400 üveg tokaji bort, 3000 darab izzólámpát (mintaküldemény), zománcozott edényt, keférukat stb.

Kamarai titkárok értekezlete. A kereskedelmi miniszter szaktanácskozára hívta meg a kereskedelmi és iparkamarák titkárait a hadsereg-szükségletek kisipari kiotájának a szétosztása tárgyában. A tanácskozás ma délelőtt folyt le a minisztérium tanácskozó termében Szűry János min. tan. elnöke alatt. Ez alkalommal a közös hadsereg bakkancsszükségletének a kisiparra eső 25 százaléka, mintegy 600.000 korona értékű munka került kiosztásra. Ebben 38.000 pár bakkancs foglaltatott, melyből az egyes kamarák — a területükön jelentkező vállalkozók számarányához képest — a következő mennyiséget kapták: Arad 5128 pár, Marosvásárhely 3983 pár, Debreczen 4000 pár, Szeged 3387, Zágráb 3233, Budapest 3061, Brassó 2906, Temesvár 2872, Pozsony 2400, Pécs 1450, Miskolc 1430, Kolozsvár 850, Nagyvárad 600, Győr 500, Sopron 500 és Besztercebánya 450 pár bakkancsot. Ezután a szilgyártó és bőrnemű cikkek kerültek felosztásra. A gyűlés után a titkárok tisztelegtek Beöthy László kereskedelmi miniszterrel. A küldöttség nevében Szávay Gyula, a debreczeni titkár üdvözölte a minisztert, ki igen szívélyesen fogadta a küldöttséget és elbeszélgetett a kamarák titkáraival. A titkárok ezután Kálmán és Stetina államtitkároknál tisztelegtek.

A pénzpiacról. Az évfordulóval beköszöntött megkönnyebbülés a nemzetközi pénzpiacoknak, így látszik, még sem volt muló jelenség. A megkönnyebbülés Londonban már a múlt év utolsó napján következett be, ahonnan Berlinen át hozzánk is eljutott és e hét elején már érezte is a hatását. Hozzájárult még, hogy a pénzüri készlet, melyet a bankok a mérleg szépítése miatt az ultimóra felhalmoztak, e héten már ismét a piac rendelkezésére állott. A javulás Londonban, mint említettük, már a múlt hó 30-án állott be, ahol a magánkamatláb hirtelen alázállott, négy százalékról három és fél százalékra, ugyántén Berlinben is clezőbbodott a pénz, dacára annak, hogy az igények a rendsnél sokkal nagyobbak voltak. A Seehandlung is hosszabb szünet után ismét felkereste ajánlatával a piacot. Nálunk is, a néhány nap előtti feszültséggel szemben, a javulás örvendős tünete minden irányban észlelhető. Bécsben a magánkamatláb, mely eddig jóformán csak névlegesen állott a rátával egyenlően, de azon pénzt egyáltalán nem lehetett kapni, jelenleg negyedik százalékkal eszökkent négy és háromnegyede, nyilván elhelyezést talált a piacra került pénz. A tőzsdén pezsgő életet váltott ki ma is a kedvező piaci helyzet. Az árnívó az egész vonalon 2-3 koronával emelkedett, de az elért legdrágább árszint nem maradt mindvégig érvényben, mert a szilisz és a gyöngébb elemek javarésze haszna biz-

tosítása céljából lebonyolította kérését. A készaru-piac forgalma igen élénk volt, az összes értékek tetemesen emelkedtek. A járadékpiac szilárd.

A kiállítások és a külügyminisztérium. Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy hazai kiállítási vállalatok vezetői azzal a kérésrel fordultak a külföldön székelő es. és kir. képviselői hatóságokhoz, hogy a külföldi testületek és érdekeltek figyelmét az illető kiállításra irányítsák és őket esetleg részvételre is felszólítsák. Ennélfogva gróf *Zichy János* vallás- és közoktatásügyi miniszter most sürgős rendelettel ismétlen arra utasította az összes alárendelt hatóságokat, hivatalokat és intézeteket, hogy kiállítási ügyekben ne forduljanak közvetlenül a külföldön székelő es. és kir. képviselői hatóságokhoz, hanem az illetékes kormányhatóság és a külügyminisztérium közvetítését vegyék igénybe. Ugyanis a külföldön székelő es. és kir. képviselői hatóságokkal ilyen ügyekben való közvetlen érintkezés nemcsak a szokásokkal ellenkezik, hanem az illető vállalkozás érdekeit sem szolgálja, mivel a nevezett hatóságok az ilyen irányú megkereséseket mindig előbb a külügyminisztérium elé terjesztik, ami jelentékeny idővesztéssel jár.

Az ipartanács egybehívása. Az ország ipari közvéleménye körében nyugtalanságot keltett az a körülmény, hogy az országos ipartanács, amely meg *Hieronymi Károly* volt kereskedelmi miniszter életében ülésezett utoljára, azóta nem tartott ülést, holott iparfejlesztési és ipari közigazgatási szempontból nagyfontosságú kérdések egész sorozatának megoldása sürgeti az ipartanács mielőbbi való egybehívását. Az ipartanács működésének hosszú szünetelése különösen az iparfejlesztés terén az iparfejlesztési akció teljes megakadását eredményezi s tervbe vett gyáralapítások egész sora késedelmet szenved amiat, hogy az ipartanácsban szünetelő-ügyek nem nyerhetnek elintéztést. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége emiatt fölterjesztéssel fordult Beöthy László kereskedelmi miniszterhez, kérvén az ipartanács ipari osztályának, de egyéb osztályainak is sürgős egybehívását. A fölterjesztés utal arra, hogy az országos ipartanácsról szóló 1907. évi XLIV. törvényzikk értelmében az országos ipartanács ipari, kereskedelmi és munkásügyi osztályának negyedevenként legalább egyszer kellene ülést tartania, de ennek ellenére a múlt év májusa óta egyetlen osztálya sem tartott ülést. A Szövetség fölterjesztése különösen az ipari osztály sürgős egybehívását kéri a függőben levő szubvenzió-ügyek elintézésére, nehogy az elintézés késedelme miatt azok a gyárak, amelyeknek építését 1912-re tervezték, az idei építkezési szezon elmulasszák.

A Bárdi R.-T. osztálya. A Bárdi József automobil részvénytársaság igazgatósága január 3-án gróf *Károlyi Imre* elnöke alatt megtartott ülésén elhatározta, hogy a közgyűlésen részvényenként 30 korona osztalék fizetését fogja indítványozni. Az igazgatósági ülésen vezérigazgatóvá Bárdi József, igazgatóvá Szilárd Béla, műszaki igazgatóvá Gráber Ernő, igazgatóhelyettesé Körödi Lajos és cégvezetővé Zilzer Sándort választották meg.

Zsolnay Miklós — moztulajdonos. Zsolnay Miklós porcellán- és majolikagyáros Pécsen az „*Apollo*” projektograph r.-t. ezimen 150.000 koronára alapítókével mozt épít.

Szeszforgalom. A magyar korona országainak 1911. november havában és az 1911. szeptember 1-étől bezárólag november végéig terjedő idő alatt való szesztermeléséről és szeszforgalmáról a következő végleges kimutatást közlik: Termelési adó alá eső szeszfőzők termelésre bejelentettek novemberben 14,775 hl-t, ami az előző év novemberében elért eredményhez képest 233 hl-rel kevesebb; az említett időszakban 31,418 (—10816) hl-t. Fogyasztási adó Termeltek a szeszfőzőkben novemberben 118,710 (+3880), az említett időszakban 257,175 (—9326) hl-t. Bevételek fogyasztási adóval terhelten szabad raktárakká nyilvánított szeszkomitókban és szabad raktárakban: novemberben 64045 (+4241) hl. kontingenst és 923 (—3333) hl. exkontingenst, összesen 73275 (+908) hl-t; az említett időszakban 119,740 (+877) hl. kontingenst és 32898 (—7534) hl. exkontingenst, összesen 152,638 (—6657) hl-t. Elszállítottak szeszfőzőkből, szabad raktárakká nyilvánított szeszkomitókból és szabad raktárakból: I. a fogyasztási adó lefizetése mellett novemberben 75983 (+10282) hl. kontingenst és 6298 (—4717) hl. exkontingenst, összesen 82281 (+5565) hl-t; az említett időszakban 187,189 (—1300) hl. kontingenst és 33553 (—1062) hl. exkontingenst, összesen 220,742 (+238) hl-t; 2

fogyasztási adóval terhelten: a) a magyar korona országában levő vállalatok részére: novemberben 68891 (+5185) hl. kontingenst és 11213 (-580) hl. exkontingenst, összesen 80104 (+4605) hl.-t, a fentemlített időszakban 133.177 (+5464) hl. kontingenst és 33548 (-5819) hl. exkontingenst, összesen 166.725 (-355) hl.-t; b) a vámvonalon át való kivitelre novemberben 784 (+653) hl. exkontingenst, a fentemlített időszakban 1948 (+1412) hl. exkontingenst; c) másnemű adómentes felhasználásra: novemberben 2885 (-145) hl. kontingenst és 13753 (+1593) hl. exkontingenst, összesen 16638 (+1448) hl.-t, a fentemlített időszakban 8249 (-669) hl. kontingenst és 39692 (+18) hl. exkontingenst, összesen 47341 (-651) hl.-t. Kezdetleges szeszkeszlet az 1911/12 termelési időszak kezdetén, 1911. szeptember elsején (ideiglenes adat) 144.932 hl. 36 l. Fenmaradt szeszkeszlet az 1911/12. termelési időszak első negyedéne végén 125.250 hl.

A szabadkai Kosáripár R.-T. átvétele. A néhány szabadkai pénzintézet tulajdonát képező Kosáripár r.-t.-ot átveszi az Országos Központi Hitel-szövetkezet. A Központi Hitelszövetkezet az átveendő r.-t. telepeit saját háziipari telepeivel egyesítve fogja kezelni és az értékesítést egy külön budapesti központból fogja végezni. A transzferáció lényege az lesz, hogy a szabadkai Kosáripár r.-t. liquidál és a Központi Hitelszövetkezet a Kosáripár áruját leltár szerint veszi át, úgy, hogy az egész vállalat átvételéért semmi külön díjat nem fizet. A Kosáripár r.-t.-nak Szépfalun, Apatinban, Zentán, Keckeméten, Szegeden vannak telepei, melyek a Központi Hitelszövetkezetnek ugyanezen helyen levő telepeivel közös kezelés alá kerülnek.

Ásványvízkivitelünk Argentínába. Az argentinai kormány legutóbbi rendelkezése bocsátott ki, a mely szerint a behozatalra kerülő természetes és mesterséges ásványvizekre megállapított 5, illetve 10 cent fogyasztási adó beszedése alkalmával az adó lefizetését igazoló s minden egyes üvegre ragasztandó bélyegjegyeket csupán akkor szolgáltatassa ki a vámhivatal és az elszámolást csak akkor ejtse meg, ha már az előzetes vegyvizsgálat megejtetett s az kedvező eredménnyel járt. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ezért ezúton is figyelemzést ásványvízkivitelünk cégeinket, hogy az Argentínába icányuló ásványvízküldemények számára beviteli engedély szerzendő, mely a buenosairesi Oficina Aministrativa kérelmezendő. E czélra a m. kir. Kereskedelmi Muzéumban az érdeklődőknek egy spanyolnyelvű nyomdanyomtatvány is áll rendelkezésükre. A kérvényhez csatolandó 5 darab minta abban az alakban, ahogy eladásra kerül az ásványvíz, a pontos vegyelemzés súly és alkatrészt szerinti, a víz therapiái és physiologiai ismertetése, az üveg és a címke megjelölése, eset-

leg prospektusok és olyan ismertetések, amelyek a víz ottani vegyelemzését elősegítik. A kérvény egy dolláros bélyeggel is felszerelendő az engedélyokmány számára.

Mütrágyagyár Komáromban. Komáromból jelentik: Az Agrár Járadékbank megkereste Komárom városát, hogy egy évi 4000 vagon mütrágya termelésére alkalmas gyár számára ingyen telket és adómentességet adjon. Ez ügyben az e hó közepén tartandó közgyűlésén dönt.

Megakad az erdőesítés. Félhivatalosan jelentik: A hazai erdőbirtokosok részint ingyen, részint kedvezményes áron több millióra monó erdei facsemetét kértek a földmívelésügyi minisztertől, úgy hogy a kérelmek nagy részét a miniszterium képtelen lesz teljesíteni. Erről a miniszter mindszokát, akiknek kérelmét nem teljesítheti, már legközelebb értesíteni szándékozik; egyúttal közölni óhajtja velük azokat a forrásokat is, ahonnan a szükséges csemetekészleteket beszerezni lehet. Ezért a miniszter felhívja azokat a birtokosokat, akiknek erdőesítési czélokra alkalmas erdei facsemetefölöslegük van, hogy az eladásra szánt csemeték faját, korát, mennyiségét és annak a legközelebbi vasúti állomásnak a nevét, ahonnan a csemeték elszállíthatók, közöljék sürgősen a földmívelésügyi miniszterium erdőesítési (I/A.) főosztályával és egyúttal jelentsék be azt is, hogy ezar darab gondosan csomagolt és vasútra feladott facsemetét mily áron hajlandók eladni.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Szabó Mór Henzida; — Fischbein és Társa Gáva; — Dugar Lajos Kiskunhalas; — Reiner és Gárdos Petrozsény; Reichmann Heimann Putnok; — Teller József Újvidék; — Székely Vilmos Budapest, Bálvány-utca 2.; — Vadász József Székesfehérvár; — Pollák Izor Budapest, Váci-körút 5; Löwy Gyula Budapest, Baross-utca 77.

A Máv forgalmi bajainak orvoslásáról. A Magánmérnökök Országos Szövetsége e hó 7-én, délután négy órakor hivatalos helyiségében (VI. Váci-körút 37. II. em.) értekezletet tart, amelyen Rozsa Károly mérnök fog előadást tartani az államvasutak forgalmi bajainak orvoslásáról. A szövetség vendégeket is szívesen lát az előadáson.

Új postaügynökség. A nagyváradi posta- és táviratigazgatóság Bihar. Bihar-szentjános községében „Bihar-szentjános” elnevezéssel 1912. január 11-én postaügynökséget léptet életbe, mely bárhova levélpostai, a belföldre, Ausztriába, Bosznia-Herzegovínába és Németországba pénz- és csomagküldemények t ovábbításával, utalvány és postatakarékpnzári ügyletek közvetítésével bizatik meg. A postaügynökség kézbesítési köre Bihar-szentjánosra, Csillagos esárdára, Gizella-majorra, Klastrom-eszszháza és Szeceni puszta terjed ki.

Sorsolás. Bécsből jelentik: Az 1889. évi második emisezióju 3 százalékos osztrák földhítel-sorsjegyek húzása: A 100.000 koronás főnyereményt az 5581-48. a 4000 koronás nyereményt a 7502-38. számú sorsjegyek nyerték.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsdé.

Budapest, január 5.

A készáruipiaczon ma valamivel barátságosabb volt a hangulat. Bőséges kínálattal szemben a malmok eleinte nagyon tartózkodók voltak. Később azonban jobb vételkedvet mutattak ugyan, de jobb árak fizetésére még sem voltak rávehetőek. Az árubirtokosok engedékenysége folytán így is meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mintegy 25.000 q buza kelt el, változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 12.10 korona volt 82 kilós tiszavidéki; buzáért, a legolcsóbb pedig 11.05 korona 70 kilós szerem-ségi, rozsos buzáért. Egyéb gabonaneműek árai nem változtak. Forgalomba került: 200 q rozs 9.80 koronás áron, 700 q zab 9.45—9.82¹/₂ koronás áron és 100 q luczerna 57¹/₂ koronás áron. A határidőpiazcon a mai üzlet a szilárd külföld daczára nyugodtan és a tegnapi zárlatnál csupán csak egy csekélységgel magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban a kedvező készáruüzletre való tekintettel egyre élénkebb vételkedv mutatkozott, mire aztán szilárdult az irányzat és erősen megélenkült forgalom mellett mérsékeltén javultak az árfolyamok. — Az áprilisi buza két fillérrel, a tegnapi zárlaton felül, 11.65 koronán indult, előbb 11.63-ig gyöngült, aztán 11.69-ig emelkedett és zárlatkor 11.67 koronán maradt. Az októberi buza 10.82 koronás kezdő árfolyama 10.78-ig szorult vissza, aztán 10.84-ig emelkedett és zárlatkor 10.82 koronán maradt. Az áprilisi rozs 10.19 koronán indult, 10.21 és 10.17 között ingadozott és 10.20 koronán zárult. Az áprilisi zab 9.65-ről 9.69 fillérig, a májusi tengeri 8.40-ről 8.46-ig javította az árfolyamát. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza négy fillérrel, az októberi buza öt fillérrel, az áprilisi rozs öt fillérrel, az áprilisi zab négy fillérrel, a májusi tengeri hét fillérrel emelkedett.

Köttetett:

Buza. Tiszavidéki. 200 q 82 k 24.26 K, 1000 q 81 k 24.20 K, 250 q 81 k 24.20 K, 100 q 81 k 24.20 K, 150 q 81 k 24.20 K, 600 q 81 k 24.10 K.

Ceres-díjpályázat.

A sorsolás megtörtént!

A 31 főnyeremény következő személyeknek jutott: **I nyeremény á K 1000.** — 1. Birzinger Mária, Graz-Ruckerlberg, Nernst-utca 8. szám. **10 nyeremény á K 200.** — 2. Neuhäuser Kamilla, kereskedő neje, Grottau, Csehország. 3. Fischer Mária, Pischkowitz 17, Post Pischkowitz. 4. Hoffmann Anna, Podersam. 5. Illmann Anna, Warnsdorf VI. 788. sz. 7. Stark András, szállodatulajdonos, Sonnenberg (Érezhegység). 7. Schwab Berta, Wien, II., Castelliez-utca 20. 8. Weiss Emmi, Plan, Petervorstadt 8/II. Lischka Anna, Linz, Schlosser-utca 4. 10. Schneider Fanni, Neugesmesgrün, Post, Warta a Eger. 11. Krebs Anna, Tetschen a. m. **20 nyeremény á K 100.** — 12. Krása Just., Prachatitz. 13. Trebitzky Mária, Sopron, Erzsébet-utca 7. 14. Wiesinger Fanny, St. Pankrantz, Post Dirnbach. 15. d. Pynbahn. 15. Anderka Mária, Troppan, Wall-utca 5. 16. Till A., erdősz neje, Naimest, Oslava mellett. Brunnöl. 17. Jaroschek Hilda, Freiwalden-Freiheit 84. 18. Regner Mária, Kuttlitz, Post Triebtsch, Leitmeritz mellett. 19. Langhaus Anna, Görkau. 20. Köllersberger Julia, szülészne, Eferding Vorstadt 29. 21. Richter Margit, Rappersdorf 256. sz., Reichenberg mellett. 22. Ulrich Katalin, Schöndorf, Post Vöcklaburg. 23. Freund Ernő, gazdasági segédtsizt, Gutsmuts, Post Proschwitz, Arnau mellett. 24. Galleitner Mária, Aschbach a. Duna mellett. 25. Eckstein Petronella, Lóva, Kalszai 24. 26. Molas Mr. E. V., Wien, XII/1, Rieglorgasse 4. 27. Princz Fülöpné, Nyiregyháza. 28. Baranyai Mária, Temesvár, Grünacker-utca 29. 29. Péter Anna, Sebastiansberg Nr. 30. 30. Ringmayer Johann, Tauhowitz 3. sz., Post Opatshna. 31. Breito Anna, pítészfelügyelő neje, St. Johann, Tirol.

A teljes sorsolási-jegyzék, amely az összes 1031 nyertest tartalmazza, kívánatra beküldetik. Tekintettel a jó díjfejtvények nagy számára, kénytelenek vagyunk a díjak kiosztását mintegy négy hétre kitolni, hogy a díjbíráló-bizottságnak módjában legyen kellő lelkiismeretességgel hivatásának megfelelni. Egyben van szerencsénk az összes pályázatbeküldő hölgyeknek és uraknak a tanusított érdeklődésükért köszönetünket nyilvánítani.

Tessék a jövőben is a Ceres-kockákról való szallagokat szorgalmasan gyűjteni, amit megbánni nem lesz oka!

Kiváló tisztelettel!

SCHICHT GYORGY R. T. CERES-MŰVEI AUSSIG.

600 q 81 k 24.20 K, 900 q 81.5 k 24.05 K, 500 q 80.5 k 24.20 K, 100 j 80 k 23.90 K.

Pestvidéki: 100 q 80 k 23.90 K, 100 q 89 k 23.70 K, 300 q 79 k 23.70 K.

Fejérmegyei: 200 q 79 k 23.70 K, 500 q 78 k 23.35 K.

Bácskai: 4000 q 78.5 k 23.40 K. Duna-Bácskai: 4240 q 79 k 23.40 K. Dunai: 1200 q 78 k 22.80 K keverékes.

Szerémségi: 3800 q 78.5 k 23.30 K, 3020 q 78.5 k 22.30 K, 2970 q 76 k 22.10 K rozsos.

Rozs: 200 q 19.60 K kp. p.

Luczerua: 100 q 115.— K kp. p.

Zab: 150 q 19.65 K, 100 q 19.30 K, 100 q 19.60 K, 100 q 19.— K, 100 q 18.90 K, 100 q 19.45 K kp.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzés a mai tőzsdén a követ.

Table with columns: Készáru, Állás, Ára 100 kg., etc. Includes Buza, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Köles.

A határidőpiacra kötetett:

Déloldali:

Előfordult kötések (100 kg.-kint) 1912-re.

Table of futures contracts: Buza 1912 áprilisra 23.30-28-34-26-38, Májusi buza 23.—22.96-27.10, etc.

1 óra 50 percetkor zárulnak:

Table of closing prices for various commodities like Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, etc.

Budapesti gabonaforgalom.

1912. január 3-tól 1912. január 4-ig.

Érkezett Elszállított

méter mázsa

Table showing arrivals and shipments of grain in metric tons for Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

Bár a tegnapi kolportált lékehirt ma nem erősítették meg, mindazáltal a mai előtőzsdén igen szilárdan folyt a vásár, amit a pénzpiac kedvező fordulatának és a bajba került bespekuláció ideges fődözésének köszönhettek.

déli tőzsde irányja tartott volt, de a spekulánsok a kétfős ünnep előtt kissé realizáltak. A nemzetközi piacz értékei keveset változtak és nyugodtan zárultak.

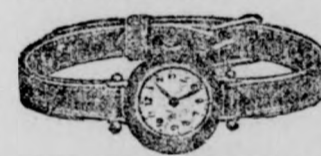
Az előtőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 658.50-660.75, Magyar hitelrészvény 838.50-860.75, Osztrák-magyar államvasutársaság 732-735.50, Jelzalogbankrészvény 497.50-499.50, Leszámitolóbankrészvény 580.50-582.75, Rimamurányi részvény 694.75-697.50, Közüti vasutársaság 820.75-825.50, Városi vasutársaság 423.50-424.50, Hazai bankrészvény 311.50-312.50, Magyar bankrészvény 717-719, Gummirészvény 590-592, Magyar villamosági részvény 502-504, Magyar cukoriparrészvény 3135-3145, Nasizeti tanninrészvény 725-729, Adria-tengerhajós-részvény 540-540.50, Salgótarjáni részvény 682.50-686.50, Agrár-bankrészvény 535.50-537, Kereskedelmi bankrészvény 4293, Általános közszénrészvény 890-897, Ganz-féle vasöntő-részvény 4265-4310.

A déli tőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 659-659.25, Magyar hitelrészvény 858.75-859.50, Osztrák-magyar államvasutársaság 735.50, Déli vasutársaság 113.50-114.50, Jelzalogbankrészvény 497.50-498.50, Leszámitoló-bankrészvény 581-581.50, Rimamurányi részvény 695-696.50, Közüti vasutársaság 820.50-821.50, Magyar bankrészvény 718-720.50.

Az utőtőzsde irányja esékely forgalom mellett nyugodt maradt. Kötöttek: Osztrák hitelrészvény 657.50-658, Leszámitoló 581.50, Magyar Bank 719.75-720, Agrár 523, Első Biztosító 17.450.

Ekszer, ezüst, óra,

Iparművészeti ajándékok, egyházi művek gyári áron beszerezhetők. Ékszerész és műtőve SÁRGA JÁNOS cs. és kir. udv. szállítónál. Budapest, IV., Kilyó-tér 5., Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Dívtos óra-karpercc: 14 kar. finom arany K 110.—, 14 kar. borszáljal 38.—, Ezüst, borszáljal... 38.—, Acél, ... 14.—. Erődeli szabott gyári árak. Szabad megtekintés, vételkészszer nélkül. Képes ajánlásokingyven.

és bérmentve. - Vidékre választékot készséggel küldök.

Main table titled 'Budapesti értéktőzsde' containing financial data for various sectors: Államadósság, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalomok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Közlekedési vállalatok. Includes columns for 'Mai záró ár-folyam' and 'Máj záró ár-folyam'.

Royal szálloda SZEGERD

**80 SZOBA.
KÖZPONTI FÜTÉS.
MÉRSÉKELT ÁRAK.**

Tulajdonos:
DÁVID SÁNDOR
vasuti vendéglős.

Bécsi gabonatözsde.

Bécs, január 5. (Saját tudósítónktól.)
A konzum tartózkodása következtében a forgalom egész héten szűk keretek között mozgott s a mai hetitözsden is gyenge volt az irányzat. Buza, rozs és zab a múlt szombati árakhoz képest 5 fillért vesztett, tengeri tiz fillérral volt olcsóbb, árpa jól tartott.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.35—12.75, bánáti és bácskai 12.15—12.45, mosoni és győri 11.70—12, felsőmagyarországi 11.75—12.10, déli vasuti 11.80—12.10, alsóausztriai 11.45—11.75.

Rozs: Felsőmagyarországi 10.45—10.95, csepeli 10.40—10.60, pestmegyei 10.50—10.65, déli vasuti 10.40—10.60, különféle magyarországi 10.45—10.55, ausztriai 10.40—10.50.

Árpa: Morvaországi 10.80—11.50, felsőmagyarországi 9.50—9.75.

Magyar tengeri 9—9.45, Cinquantin 10.10—10.40.

Magyar zab: válogatott 10.40—10.70, közepes 10—10.30 K.

Lisztben újévi óta a forgalom nem javult, különösen finomabb minőségek és rozsliszt iránt nem mutatkozott érdeklődés s az üzlet fellendülése csak az újabb

üzemkorlátozástól remélhető, amikor a készletek esőkenni fognak. Takarmányliszt-árfolyam kellemes, Európában hiány lévén, az irányzat szilárd.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, január 5. Ugyanazok a körülmények, a melyek tegnap megszüldítőan hatottak, ma is érvényben voltak. Ehhez járult, hogy a piac biztosra veszi a békétárgyalások közeli megindulását Olaszország és Törökország között. A forgalom azonban csak szűk határok között mozgott s az üzlet nyugodt volt, csak egyes sorsjegyek iránt jelentékeny érdeklődés volt a piacon.

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 658.75, Magyar hitel 860, Államvasut 733.25, Déli vasut 112.50, Landerbank 555.50, Union 631.50, Alpési 888, Rimamurányi 696, Skoda 729, Török sorsjegy 251, Magyar leszámítóbanc 581.50, Alsóausztriai leszámítótársaság 789.50, Danek-gépgyár 320, Dohányrészevény 327, 3 százalékos déli vasut elsőbbség 265.75.

Bécs, január 5. (Magyar értékek zárlata), 4 százalékos arany-járadék 114.65 Tiszal és szegedi kölcsön sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 859.25, Magyar leszámítóbanc és váltó részvény 578.—, Rima murányi 696.20, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 90.55, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 90.70 Magy. nyerem-kölcs. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasútrészv. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank 4380.—

Bécs, január 5. (Osztrák értékek zárlata), 4.2 százalékos papír-járadék 91.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.65, 1860-as sorsjegy 15.98, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 327.—, Bécsi Bankverein 545.25 Osztrák-magyar bank 20 5.—, Déli vasut 113.—, Dunagőzhajózási r.-t. 1120.—, Dohány részv. 321.50, Cs. k. arany (vert) 11.37, Német bankk. 117.61, Osztr. Lloyd 568.—, 4.2 száz. ezüst jár. 91.20 94.55 Osztr. koronajáradék 91.18, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 656.75, Union-Band 632.40 Osztrák Landerbank 554.20, Osztrák-magyar államvasu 791.50, Elbevölgyi vasut —, Alpési részvény 869.—, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 240.70, Lipótkohó 365.—, Török sorsjegy 250.50.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 5. Zárlat. (Saját tudósítónktól)
Zárlatkor jegyzetelték: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 91.20, osztrák hitelrészvény 203.60 Déli vasut 19.60 orosz bankjegyek 216.90, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.20, Discontó

Commandit 193.72, Dinamitruszt 190.70, Harpeni 201.80 Unifikált török járadék —, 4.2 százalékos ezüst jár 91.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.70, Magyar koronajáradék 90.60, Osztrák-magyar államvasut 155.—, Bécsi váltóár 849.75, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 197.—, Gelsenkircheni 297.60, Laurakohó 183.20.

Frankfurt, január 5. Zárlat. 4.20/c papírjáradék 14.15, 4 száz-os osztr. ar.-jár. 97.50 Magy. ar.-jár. 92.75 Osztr. hitelint. részv. 206.62 Osztrák-magyar államvasut 155.25 Északnyugati vasut —, Bustleh radi vasut —, Londoni váltóár 204.31, Bécsi Bank verein 137.87 Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 75.10, 4.2 százalékos ezüstjáradék 94.15, Osztrák koronajáradék 91.25, Magyar koronajáradék 90.65 Osztrák-magyar bank 144.25 Déli vasut részvény 19.87 Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.33, Párisi váltóár 811.75, Union bankrészv. —

Hamburg, január 5. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 94.10, 1860. sorsjegy 190.—, Déli vasut 19.75 4 százalékos aranyjáradék 97.75, Osztrák hitelrészvény 207.—, Osztrák-magyar államvasut 155.—, Olasz járadék —, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 97.75

London, január 5. Angol consol 77.7/8.

Páris, január 5. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 94.62, Osztr. aranyjáradék 98.20 Magyar arany járadék 96.25, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 516.75 3 százalékos Olasz járadék 101.50, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói járadék 537.—, 4 százalékos 1890. román köles 98.25 4 százalékos amori románjár. 1905. 92.27, 5 százalékos orosz járadék 105.60 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 103.50 4 százalékos spanyol jár. 95.55 4 százalékos unifikált török jár. 91.60 Török sorsjegy 212.—, Török dohányrészvény 312.—, Osztrák földhitelintézeti 13.92 Osztrák Landerbank 692.—, Magyar jelzálogbank 536.—, Banque de Paris 17.95, Banque Ottomane 689.—, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut 119.—, Meridionalvasut 620.—, Hartman gépgyár 704.—, Rio Tinto 18.48, Suererie d'Egypte 72.—, Tula 704.—, Urikányi köszén —, Chartered 37.—, De Beers 502.—, East Rand 85.50, Jagersfontein 193.—, Trans. Land Comp. 43.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 171.32, Olasz arany-váltó rövid 518.—, Váltó Svájcra (rövid) 51.16 Csekk Londonra 26.22, Magánkamatláb 33-18.

Étvágytalanságnál

Dr. Hommel-féle Haematogen
biztos eredményű!
20 éves sikeri
Orvosi A. Dr. Hommel nevet
hangsúlyozni kell.

A NAGY NAP.

— REGÉNY EGY KÖTETBEN. —
Írta: JEAN DE CARRE.

— Igen, mindig valahányszor csak szükségem lesz méltóságodnak reánk — tette a tábornok szavaihoz Benillo José, akinek a czingár lábszárakra nehezede teste szintén meghajolt és akinek arany foglalatú pápaszem megett hanyorgató gömbölyű szeméit mesoly derítette fel.

A két újonnan érkezett között minden ellentétes volt. Az ügyvéd legfőlegb ötven éves lehetett, elhízott alak, széles arccsal, melyet tiszta fekete pofaszakáll és épp olyan fekete haj korított rózsás színnel, örökre ifjú kifejezéssel. A tábornok ellenben már aggasztván volt; a termete feltűnően magas, a járása nádszálként ingadozó, csontos vonásokkal, melabus tekintettel és olyan arccszínnel, mely a főtt szilváéhoz hasonlított s melyet Spanyolországnak Havannában birt gyaratatain szerzett, ahol tiz éven át mint hadtestparancsnok tartózkodott.

De ha különböztek is testben és modorban, a lelkiük egyforma volt; mind a kettő bátor, becsületes nemesszívű, felruházva azaz a jóssággal, mely forrása és feltétele az erkölcsi erőszak. Gondolatban egyik voltak, egyforma gyűlölettel voltak utelve Godoni miniszter iránt és a hatalmas férfiúnak esuda teremtményei ellen, akikkel megtöltötte az udvart, a hadsereget, az igazságszolgáltatást, az állam magas hivatalnokait, miután előbb elűzte azokat a becsületes embereket, akik az ő uralomra jutása előtt töltöttek be ezeket az állásokat.

Francois atyával és d'Esbarbés marquisval együtt nyervén megbízást Rafael nevelésére, Laguardia és Benillo igyekeztek ugyanazokat az érzelmeket oltani növendé-

kük lelkébe, amelyek a saját szívüket dobogtatták.

Mielőtt az ifjú gróf eltávozott Kardovából, hogy Madridba menjen szolgálni, gyakran esetelték előtte a siralmas állapotokat, melyek azóta uralkodtak Spanyolországban, mióta Godoni került a hatalom polezarára. Vele együtt sajnálkoztak a király elvakultsága miatt, aki csak egy koronás báb, gyöngye játékszer volt a kegyence kezében. Keseregtek a királyné kicsapongó életmódján s a szerencsétlenségeket, melyek ebből folytak: a közbayon elprédálásán, hazájuknak Napoleon által történt leigázásán a tralfalgári utközletben szenvedett nagy veszteségeken Lusiania és a Trinidad szigetek elvesztése fölött Aszturia hercegeinek a trónörökösnek kegyvesztésén, akit szülei prédánul dobtak Godoni bűnös cseljainak.

A fiatal Osorio gróf ezeknek a beszélgetéseknek emlékeivel tele érkezett meg Madridba. Mindjárt az első lépések után, melyeket ebben az előtte annyira új világban tett, megértette, hogy tanítóinak heves szavai, távol állanak attól, hogy túlozzák az igazságot; inkább gyengítve vázolták az állapotokat.

A rossz jóval rosszabb volt, mint ők hiték, mint amilyenek azt ő maga feltételezte. A cselzővények, amelyek szeméi előtt folytak, a beszédek, melyeket bárhová ment is, mindenütt hallania kellett a látványok, melyeknek mint testörtiszt szolgálat közben tanuja volt, nagy hamar meggyőzték arról, hogy félelmes remények tornyosulnak Spanyolországra és a koronára.

Később aztán, amikor Bourbon Ferdinándot még közelebről látta ezeket a verendéket, még kezelebről látta ezeket a veszélyeket. Számtalan erőszakos vagy álnok eselekedet bizonyította előtte, hogy mennyire terjed a királyné hatalmas kegyencének vakmerősége, hogy milyen aljas és furfangos kénykedések tárgya szüntelenül a trónörökös. Sikertült megnyernie a herceget

bizalmát s ekkor bizalmasa lett neheztelésének és panaszainak; szövetséges társa lett a terveknek, melyeket Bourbon Ferdinand szabadságának visszanyerésére és Godoi melőbbi megbuktatására szőtt.

Ezeknek a terveknek megvalósítására készült most Rafael. Mielőtt azonban munkához látna, helyesnek és okosnak tartotta, ha előbb Kardovába jön. Ki akarta kérni barátai tanácsát és biztosítani kívánta közreműködésüket.

A kis társaság a szalon közepén helyezkedett el zárt ajtók és ablakok mellett. A grófnő a rendes helyét választotta; egy nagy zsölyét, melyen vékony kis személysége majdnem elveszett, a főtisztelendő priornak nehéz mozdulatai alatt egy könnyű szék reesegett; Lagnardia és Benillo pedig egymás mellett egy kanapé szélén ültek mereven és figyelmesen. E négyes csoport előtt Rafael egy konzolhoz támaszkodva állva maradt; míg d'Esbarbés marquis kissé félrebb a zongora székén foglalt helyet és szórakozottan jártatta ujjait a billentyűkön.

Minthogy Rafael nem igen sietett beszélni, sőt gondolatokba mélyedni látszott a grófnő megkérdezte:

— Nagyon komoly tehát a mondani való, kedves fiam? Kissé megijesztenek — megvallom — ezek az előkészületek. Ha törvényszékké alakultak volna az urak, magatartásuk akkor sem lehetne ünnepeyesebb.

— Mert hát tényleg törvényszék vagyunk — jegyezte meg Benillo, ajkain a megszokott mesolylyal.

— Hogy, ki fölött itéljenek, nagy isten? — kiáltott fel a grófnő.

— Hogy eliteljük Godoi Manuelt, donna Florence Laguardia tábornok volt, aki ezeket a szavakat mély és tompa hangon kiejtette. Egyidejűleg a tábornok felállt, hosszu czingár alakja jobbra-balra hajladozott, míg tekintete meredten nézett maga elé, mintha távoli és már rég elmosódott viziókat akarna földézni. (Folyt. köv.)

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Table with columns: Milyen időre, Nyers, Finomított. Rows include Azonnali szállítást, Irányzat: Igen szilárd, Bécsi nyersszeszjegyzés, Prágai, Lembergi.

Buzakorpa.

Table with columns: Termék, Ár. Rows include Finom korpa azonnali szállításra, Durva korpa azonnali szállításra.

Zsiradékok.

Table with columns: Termék, Ár. Rows include Disznózsír budapesti, vidéki, Szalonna, Városi 4 drbos, 3.

Budapesti szurómarhavásár.

Január 5. Felhajtott 500 drb élő borjú, (közte 11 rugott), 797 drb leült borjú, 113 drb leült bárány. Árjegyzék: Elsőrendű élő borjúkért 116-126 fillérig, kivételesen 128-126 fillér, középminőségű élő borjúkért 100-118 fillér, leült borjúkért 124 fillér, rugott borjúkért 80-94 fillérig kilogrammonként, levonás nélkül, leült báránykért 15-23.50 K páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak 6-8 fillérrel kgr.-kint esőkentek.

Kőbányai sertéspiac.

Árjegyzés. Január 5. Hizott sertésárak. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kgron felül) 144-146 fillérig, közép (páronként 251-320 kgr.) 148-150 fillérig. Magyar szedett: Közép (páronként 240-280 kgr.) 150-152. Sertéslétszám: 1912. január 3-án volt készlet 20582, 4-én felhajtott 36 drb, 4-én elszállított 187 drb, 5-ére maradt készlet 20431. A hizott sertés üzletrányzata: csendes.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő megtartotta változékony és enyhe jellegét. Csapadék a Dunántul déli felének meg a Nagy Alföld déli részeinek kivételével majdnem mindenütt esett és mennyisége itt-ott a 10 mm-t is meghaladta. A hőmérséklet — főleg keleten — tovább emelkedett, gyenge éjjeli fagy pedig már csak északon és Erdélyben volt; a maximum 13 C. volt Fiumében, a minimum pedig 7 C. Tátrafüreden.

Prognózis a következő huszonegy órára.

Enyhe és jobbára csapadékos idő várható.

(Sürgönyprognózis: Enyhe, sok helyütt csapadék.)

Weather forecast table with columns: Állomás, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Ismeretségek.

Irta: Fligl József.

Azon dolgokhoz, amelyek mindenkor nagy élvezetet és tanulságos szórakozást nyújtottak nekem, számítom azt, ha alkalmam nyílik egy fénykép-album megtekintésére. Nem érem be azzal, hogy az arczokat hasonlóknak, érdekeseknek vagy semmitmondóknak, csinosoknak vagy visszataszítóknak találjam. Majdnem minden arcz ennél valamivel többet mond el önmagáról: valamit elárul nekem viselőjének vágyairól és érzelmeiről, környezetéről és műveltségi fokáról, értelmiségéről és apró hiúságairól. A képek mind együttvéve pedig nem egy dolgot tárnak fel előttem a fénykép-album tulajdonosáról.

Egy jó ismerősöm házában nemrégiben a ház szeretetreméltó urnője, amidőn a fogadószobából rövid időre el kellett távoznia, egy ilyen albumot nyomott a kezembe és megkért, hogy távollétében mulassam magam a képek megtekintésével. Készséggel fogtam hozzá a fényképek hosszú sorozatának nézegetéséhez. A ház urnőjének többnyire a rokonai és ismerősei voltak azok, akiknek képeit az album rejtgette. Volt benne többek között egy kép, amely valamennyinél jobban lebilincselte a figyelmemet, egy ifjú leányarcz, nem éppen szép, nem is pikáns, de végtelenül rokonszenves, csodálatosan komoly, megdöbbent pillantással. Vajon ki lehetett ez? Megkérdeztem az album birtokosát. Elgondolkozva fordította félre a fejét, azután vállat vont és közönyvösen, majdnem megvetőleg így szólt: „Istenem, valami nyári ismeretség lesz.” Majd rövid szünet után hozzátette: „Ugy hiszem, Riminiben ismerkedtem meg vele.”

Nyári ismeretségek! Vannak-e még egyéb emberi vonatkozások és társadalmi viszonyok, amelyeket oly határozott közönyösséggel fel szoktunk bontani, amelyek annyira bírnak a fölületesség és változandóság rossz hírnevét, mint azok az ismeretségek, amelyeket furdóhelyeken szoktunk kötni? Megismerkedünk a gyógyfürősről, a tengerparton

KÜLÖNFÉLÉK.

Bus hegedű az én lelkem.

Bus hegedű az én lelkem, Bánat a vonója, Hová is lett régi kedvem Elválásunk óta? Hová lettél boldogságom, Hová tűnt szerelmed? A világot sorra járom Hegedűszó mellett.

Kroó József.

(Marconi a Mars-sal való érintkezéséről.) A „Newyork American” című lap szerkesztője Guglielmo Marconival beszélgetést folytatott arról, vajon elképzelhető-e, hogy a Mars-sal a földről szellemi érintkezésbe léphessünk. A dróttalan táviró világhírű föltalálója rendkívül érdekes feleletet adott. „Tíz év múlva vagy talán még rövidebb idő alatt — mondotta Marconi — módunkban lesz egész tökéletességgel hirt adni magunkról a levegőn keresztül a Marsra. Hogy ez lehetséges, ezt épp oly magától értetődőnek tartom, mint azt, hogy egy óriási dimenziójú ágyuból, megfelelő nagyságu löpértartalommal, belelőhetnénk a Marsba. Ha Mars-szomszédunkra, amely tőlünk hétfelmillió földrajzi mérföld távolságban lebeg a világűrben, laknak élő lények, akkor a jeladásainkat épp olyan tökéletesen fogják átvenni, ahogy ma a tengeren járó hajó érintkezhetik a másikkal. Ha a Mars nekünk feleletet adna, az minden kétkedést megdöntene és kiszámíthatatlan következményű volna a tudományra. Sokan nem akarják elhinni, hogy a Mars-on öntudatos élőlények laknak. Ezeket a skeptikusokat könnyen le lehet cizfolni a világhírű csillagász, Lowell tanár tanulmányával, aki legutóbb a Mars csatornáit lefényképezte. Ezeknek a csatornáknak a nagysága, szabályossága és helyzete világos bizonyosságot adnak annak, hogy az építőik nemcsak csodálatos erejű és nagyságu lények, de olyanok, akik például a gép szerkezetével jóval előrehaladottabbak, mint mi. Azért föltehető, hogy nekik könnyebb lesz a mi planétánkra eljutatni a jeladásait, mert a Marson valószínűleg csupa szem és ideg minden.” Nem

hihető ugyan, hogy a természettudományak olyan kiváló embere, mint Marconi, ilyen boldogságokat mondott volna. De ha valóban efféleket mondott az amerikai riporternek, bizonyosan azzal a szándékkal tette, hogy az amerikai újságíró néhány csillagászati „vadászati esettel” megfőzze. Különösen a nagy ágyuról szóló elbeszélése kézzelfoghatóan hasonlít báró Münchhausen híres történeteire.

(Nadrágos asszonyok. A szuffrazetteket Amerikában az idő szerint komoly vitatkozás két pártja osztja. A vita tárgya: a nadrág, amelyről nem tudják eldönteni, viselje-e az asszony vagy nem? Az amerikai szuffrazettek ugyanis meghódították az Unió öt államát és e sikerük után nem kételkednek a végleges győzelemben, miért is már most a jövődó divatjának megállapításán terik a fejüket. Warrené asszony, a Jersey állambeli asszonyklubok szövetségének elnöke minden dísz nélkül való asszonyi ruházat mellett fogal állást. Meggyőződése szerint a szavazóbizottság fűrházott asszonyoknak nem kell magukat cizemáznick. Nem kell kaczerkóduik, hogy a férfiekből valami jogot esikarjanak ki. Tehát szakszerű, lényelmes, sötét-színű ruhát hordhatnak. Nem kell csipke, nem kellene pompázó színek, nem kell a sok kalaposoda, mondja Warrené, hanem jó lesz az egyszerű és valamennyi asszony számára egyforma ruha is. Azt akarja a jeles elnök, hogy az asszonyok köztársasága spártai köztársaság legyen és éppen ezért hadat üzen a suhogó selyemnek s azt kívánja, hogy az asszonyi ruházat már csak egész egészségügyi tekintetből is egyre közeledik a férfiruhához. Még jóval radikálisabb a kitűnő Stewart Etel, aki a kanadai feministák egyik sokat emlegetett és rendkívül ügyes vezére. Ennek a harci szózatá így hangzik:

— Nem elég az egyenruha! Mit ér az egyenruha nadrág nélkül? És nem a nadrág-zoknyári vagy a szoknyanadrágra, avagy másféle lé „kon-linációra” gondol, hanem az igazi és valódi nadrágra. Kiténik ez következő fejtegetéséből: Szabadítsuk meg magunkat a divat zsarnokságától!

Dobjuk félre az erkölestelen szoknyát! Az elegancia ürügye alatt drága kosztüm-változtatásokat északolnak reánk. De én azt állítom, hogy egy asszony igen tisztességesen öltözködhetik, ha évenként két nadrágot rendel. Miért legyen az öltözék-útközökés a férfiak monopóliuma? A Keleten, Kínában és Marokkóban otthonos női ruházat, amely sok száz év előtt csak keveset változott, bizonyítja, hogy eredetileg nadrágot viseltek az asszonyok az egész világon. Önzésből fosztottak meg tőle a férfiak és fűzöt kényserítették reánk. Elég bátorságunk volt arra, hogy megszabadítsuk lelkünket, miért ne tudnók tehát testünket is szabaddá tenni?

(Nap- és holdfogyatkozások 1912-ben.) Ebben az esztendőben két nap- és két holdfogyatkozás lesz; mindkét jelenség közül azonban Közép-Európában csak az első lesz látható. Az első holdfogyatkozás április 1-én lesz. Közép-Európában csak részleges lesz s a hold átmérőjének alig egyötödénél nagyobb részét fogja csak befedni a földnek árnyéka. A fogyatkozás 10 óra 26 perctől éjfélt után két percig tart. A fogyatkozás kezdetén a hold Mombassaban (Kelet-Afrika) áll zenitjén, míg a végén, a Kongó állambeli Leopoldville fölött fog állani. Ennélfogva a sötétség a földgömb mindama részein látható, amelyek azon területektől 90 foknyi körzetben fekszenek, amelyek felett a hold zenitjén áll. Ezek a területek, egész Afrika, Európa, az Atlanti- és Indiai-oczeán, Ausztrália, Ázsia és Dél-Amerika nyugati felé. Ugyanabban a hónapban, április 17-én lesz az első napfogyatkozás ebben az esztendőben, amelygyűrűalakú és Közép-Európában látható. Kétdéző időben nagyon érdekes természeti jelenség fog mutatkozni. A gyűrűszemű fogyatkozás Közép-Európa egy részében csak néhány pillanatig látható, míg ezután a nap a hold által való részleges elsötétülését mutatja, amelynek tányérja elvonul a fénylő napkorong előtt s ennek fényét nagyrésztben elhomályosítja. Az év második holdfogyatkozása szintén részleges lesz és szeptember 26-án fog jelentkezni. A második napfogyatkozás pedig október 10-én mutatkozik s bár teljes fogyatkozás lesz, Európában nem fogják látni, hanem főleg az Atlanti-oczeán környékén. Az 1913. esztendő még gazdagabb lesz a fogyatkozásokban. 1914-ben ismét teljes holdfogyatkozás lesz látható. A legutóbbi tudvalevőleg az 1910. november 16-ról 17-re virradó éjszaka volt.

ragy a szállodában a table d'hôte-nál egy „aranyos ember”-rel, beszédbe elegyedünk vele, rokonszenvesnek találjuk és érezzük, hogy szimpátiánk viszonyára talált. Időről-időre elcsévegyünk, együtt fürdünk és kirándulásokat teszünk vele. Elmoundunk egymásnak egyet-mást s közlékenységünkben majdnem mindent elárulunk önmagunkról és övéinkről. Mihamar csak olyan jól vagyunk értesülve új barátunk Sándor bácsijáról és Kati néniéről, mint ő a mi Gizi kuzinunk lelki tulajdonságairól és Hektor kutyánkról, skinek otthon kellett maradnia — az asztmája miatt. Kiténik, hogy vannak közös érdekeink és mindent nagy buzgalommal megvitattunk: az aviatikától a miniszterválságig, a legújabb mosóportól a jövő téli idényre várt Rembrandt-kalapotig. Mihamar nincsen többé titkunk egymás előtt és annak a közlése, hogy holnap ütni fog a válás órája, oly érzékenyen sujt, mintha érték-papírjaink értékben esőkentek volna.

A vasuti állomás várótermében esztül megígérjük, hogy irni fogunk egymásnak, de nemcsak képes lapokat. Isten örizz! Valóságos leveleket, hosszú kimerítő leveleket és rendszeresen fogunk irni, persze hetenkint legalább egyet. Hiszen még annyi a mondanivaló, hiszen olyan közel félkötünk egymás szívéhez, hogy új ismerősünkkel szeretnénk állandó összeköttetésben maradni, ekkor... a kalauz szívtelen füttyölése hirtelen félbeszakítja az utolsó bucsuszt, szemünkben pedig megjelenik a megindulásnak joggal oly kedvelt könsje.

A sivárság néhány keserves napja következik ezután, miáltal nagyon elhagyottunk és lehagytunk érezzük magunkat. Majd mi is elutazunk és minden el van feledve. Megérkezik egy képeslap, mi is irunk egyet, de a levélváltásra oly készséggel tett és annyi örömmel fogadott ígért mihamar ugyancsak kellemetlen kötelességnek tűnik fel előttünk. Nagyon lelkiismeretes „nyári ismerősök” váltanak ugyan még néhány levelet, de ezek is egyre rövidebbek, üresebbek, futólagosabbak lesznek. Ismét teljesen idegenül állunk egymással szemben, megfellekedünk a jóbarátról és csak egy, az albumban megőrzött fénykép idézi fel bennünk alkalmilag a hűvös, muló emléket. Vajon kit ábrázol a fénykép? „En Istenem, valami nyári ismeretség lesz; úgy hiszem, Riminből.”

Mi okozta ezt az elhidegítést? Kétségkívül nagyon sajtós dolog és másfélben nem tartozik az emberi gyarlóságok közé, hogy olyan emberek, akik a szívükhöz nőttek, tökéletesen eltűnjenek emlékezetünk táblájáról. Szalmatűz-barátságokat eleget találunk az élet útjain; de vajon miért kell mindig arra a tapasztalatra jutnunk, hogy éppen a nyaralásunk alatt kötött ismeretségek szűnnek meg többnyire az elválás után teljesen? Közelfekvő az a feltevés, hogy maga a fürdőzés a föltételek egész sorozatát foglalja magában, melyek az ott kötött baráti viszonyt felruhazzák a mulóság jellegével s feltűnő módon mutatja nekünk: mennyire pillanatra születünk mindnyájan!

Aki a fürdőbe megy, az leveti a mindennapi élet köntösét és más emberré lesz. A gondolat teli zsákot, amelyet mindannyian cipelünk a hátunkon, lehetőleg otthon hagyjuk. Ott, az új környezetben nem bánunk bennünket se a hivatal kellemetlenségei, se az üzlettel járó bosszankodások. A fürdőben élvezünk, lustálkodunk naphosszat, fürdünk és sétálunk a szép, meleg verőfényben. Még a gyógyforrás szűresölése és a víz kellemetlen íz miatti zugolódás is kedves szokásunkká válik. Előnyösen befolyásolja a kedélyhangulatot a megváltozott életmód és az ételeknek más módon való elkészítése, jó hatással van reánk, ha sok vidám, felcizomázott embert vagy hanezurozó gyermeket láthatunk, ha a „Kurmusik”-ot lallgatgatjuk, melynek akkordjai a jól ápolt, diszoz ültvények fölött szállingóznak; és mindez együttvéve a fokozott életkedv érzését váltja ki belőlünk. Szóval: azok vagyunk amik legjobb óráinkban lenni tudunk.

Ehez járul még az is, hogy érezzük, hogy az egész muló ismeretséget csak rövid határidőre kötöttük s tudjuk, hogy nem fog sokáig tartani. Így

nódon hamarabb társulunk egymáshoz, megrövidítjük a közlekedés idejét, a barátságot megelőző praclimináriákat s beleszevegyük magunkat a barátságba. Az a gondolat pedig: ki tudja, viszontlátjuk-e egymást, a bizalom egy bizonyos könnyelműségét idézi elő bennünk és megnyitja a szíveket, melyek ilyen körülmények között olyan dolgokat vallanak meg egymásnak, amiket egyébként csak meghitt barátunknak szoktunk elmondani. Ki tudja, viszontlátjuk-e egymást! Olyan emberekkel szemben, akikkel a jövőben együtt kell majd élnünk, jobban vigyáznunk magunkra.

Fürdőhelyen nagyon könnyen kötünk ismeretséget. A formák, amelyek között a fürdői élet lelétszódik, könnyebbek és szabadabbak, mint városainkban és megengedik azt a feltűnés nélküli közlekedést, amely házassági hirdetésekben oly fontos szerepet játszik. Mert a fürdőzés bizony néha nagyon unalmas, a nap pedig 24 órából áll, úgy hogy még annak az embernek is, aki az idő értékét mindenek fölé helyezi, az a meggyőződése, hogy egy kis szerelmeskedés az egyetlen dolog, ami egy fürdőhelyet tűrhetővé tud tenni, mert különben meg kellene halni az unalomtól. Így módoz a hirtelen kötött barátság hőfoka igen könnyen mesterséges módon szökik föl, a visszahatás pedig elkerülhetetlen. Az egymással való érintkezésben a tulkakottság érzése áll be, melynek csak akkor örüdjünk igazán a tudatára, mikor az elválás már megtörtént. A környezetben beállott változás csak fokozza az elidegenedést, a régi külvilág, a megszokott barátok, a mindennapi gondok erőlyes sürgéssel követelik jogaikat, szóval: nyári üdülésünk megszűntével nyári ismeretségünk barátságos alakjai is elenyésznek. Talán egy futó gondolat még, egy kép az albumban és nem egyszer a megbánásnak egy gyöngy árnyéka afölött, hogy tulságosan nyiltszívűek voltunk.

Persze vannak kivételek is, fürdőismeretségek, melyek tartós barátsággal, eljegyzéssel, sőt boldog házassággal végződnek. Néha mély szívbéli frigyek is kötődnek a fürdőhelyeken, mely vonzalom keletkezik olyan emberek között, akik tudják, hogy soha sem lehetnek egymáséi, hogy szíveiknek soha sem szabad egymásért dobogniuk, azonban mégis leirhatatlan boldogságnak érzik azt, hogy a megmagyarázhatatlan véletlen e helyen olyan közel elvezette egymás mellett azokat, akiknek tulajdonképpen egymáshoz kellett volna tartozniok....

HASZNÁLJON

Dr. Borovszky-féle

BOROLINT, BOROLIN-SÓT,
BOROLIN-SZAPPANT és
BOROLIN-CZUKORKÁT.

rheuma, csusz, köszvény, isziás, köhögés, fejfájás, kolera és más ragályos fertőzés ellen. ARA A BOROLINNAK 50 fillér, próbálvez 50 fillér, a BOROLIN 50 ára 2 korona, a BOROLIN-mosdószappannak 50 fillér, a piperezappannak 50 fill. és a BOROLIN-czukorkának 40 fill. Kapható mindenütt.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 4. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter a budapesti állampénztárak létszámában Horváth Árpád főellenőrt osztályvezetővé, Müller Károly pénztárnokot főellenőrré, Szücs Ferenc segédpénztárnokot ellenőrré, Bejczy József pénztári tisztet segédpénztárnokká, Szántó József adóhivatali tisztet a salgótarjáni adóhivatalnál pénztári tiszté a központi állampénztárhoz, Rozsics Nebodar verőzei lakost ideiglenes adóhivatali gyakoronokká az eszéki adóhivatalhoz;

a kolozsvári javítóintézet igazgatója Kovács munkavezető-felügyelői állásra Tárnok Sándor kovácsot;

a kassai pénzügyigazgatóság Margita Jánost a pénzügyigazgatósághoz hivataloszólvá;

Bosznia és Hercegovina kormányának főnöke Slekovac Alajos szántisztet számvizsgálóvá nevezte ki.

Névmagyarosítás. Kiskoru Friedmann Aladár budapesti lakos család nevének Fenyvesre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázatok. Nádpatákon (Nagyküküllő vm.) postaiügynöki állásra 1912. január 25-ig; a nagybecskerekai pénzügyigazgatóságnál számtisztai állásra 2 het alatt; a téesi járásbírósnál irnoki állásra 1912. február 4-ig; a besztarcsabányai irodatistai állásra 2 het alatt lehet kérvényeket beadni.

Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárak.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Budapest. Alapított 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékalap 59.929.862 K 89 fillér. Könyvecskére és folyószámlára elhelyezett betétek állandéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalomban levő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen zárlatok teljesen adómentesek, minden tekintetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyümölcsözésére elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai lézasági óvadékok céljaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyeresémeny-kötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI., Teréz-körút 22. szám. Alapítőke 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékkönyvecskére. Előleglet ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V., József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos naptárfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak egy az érték, mint a gabonatőzsdén a legelőnyösebb feltételek melletti eszközése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó, magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletfizetésre. Igérvények minden húzásra. Osztályosorsjegyek eredeti áron. Sor-solási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házsossági óvadékok ügyében minden utbaigazítás és eljárás ingyenes.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank, V., Dorottya-utca 6. Fióktintézetek: Budapest, IV., Múzeum-körút 1., V., Nádor-utca 25., V., Lipót-körút 32., VII., Erzsébet-körút 41., VI., Andrassy-ut 30. Vidéki Fiókok: Fiume, Kolozsvár, Kassa, Pozsony. Közraktárak: Budapestben és Barcsen. Alapítőke 40.000.000 korona.

A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe Budapest, V., Nádor-utca 4. (saját házában). Belvárosi osztály: IV., Koronaherceg-utca 10. Terézvárosi osztály: VI., Deák Ferenc-tér 6. Központ: Wien, I., Herrengasse 8. Teljesen befizetett részvénytőke 130 millió korona. Tartalékok 40 millió korona. A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe a folyó banküzlet összes ágaival foglalkozik.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 20 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főkeirustó helye: VI. kerület, Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4., Irányi-utca sarkán, V., Lipót-körút 27., VII., Király-utca 57., VII., Rottenbiller-utca 1., VIII., József-körút 2., VIII., Ulló-ut 8. sz.

„Hermes” magyar általános váltóüzlet r.t. IV., Koronaherceg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorottya-utca 8., V., Nádor-utca 25. Bécsi fiók: Wien, I., Stock am Eisenplatz No. 3. Alapítőke 5 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékkönyvecskére és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztályosorsjáték. Safe deposits.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Rákóczi-ut 9. sz. „Palace pezsgőgyár” elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgőgyár van, ahol francia mintá szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palaczkokban, likör, rum, cognac és gyümölcsplinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegyalján külön pinczéi vannak és a legmegbízhatóbb számorodni és asszu borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzüzleteket lebonyolít és takarékbetétet elfogad. Telefon: 141—83.

Szállítványozási és Iparbank r.t. VI., Váci-körút 37. Alapítőke 400.000 K. Telefon: 21—22.

Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Kigyó-tér 1. Alapítke 16,000,000 korona. Tartalék 4,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitol váltókat. Jelzálogköcsönöket nyújt földbirtokokra. Előlegel ad értékpapirokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legméltányosabb feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 4½ és 4¼-os adómentes zálogleveleket.

Budapesti Köcsönös Segélyző Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékbetétek gyűmlőcsöztetését elvállalja heti befizetések mellett. Köcsönöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módokat mellett.

Budapesti Iparbank részv. társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Köcsönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitol folyószámlaköveteléseket s elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett.

Budapest III. ker. takarékpénztár, III., Lajos-utca 188. Telefon: 41-82. Alapítke 1 millió korona. Alapított 1872.

Magyar Fakerekedők Hitelintézete r. t. V., Széchenyi-utca 1. Alapítke 3,000,000 korona. Alapítási és részesei: Egyesült Fatermelők r. t., Kisjenői Fatermelő r. t., Központi Faértékesítő r. t., Magyar Fakereskedelmi r. t. Elvállal minden, a fatermelés és fakereskedelem ágáa tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértékelést, vételt és eladást előnyös feltételek mellett. Kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth La.

Hazai Bank Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 3. Alapítke: 32,000,000 korona, tartalék 9,500,000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrassy-ut 48., Rákóczi-uti fiók: VII., Rákóczi-ut 26.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r. t. VI., Andrassy-ut 47. sz. Alapítke: 1,200,000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitol váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-uton és hiteleglyetben; előlegel ad értékpapirokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományszerű vételére és eladására.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r. t. V., Váci-körút 22. Saját ház. Alapítke hárommillió korona, tartalék 200,000 korona. Fiókintézetek: Arad, Miskolcz, Nagyvárad. Foglalkozik mindennemű, a bankszakmába vágó ügyletekkel, finanszírozza a vasutas fogyasztási szövetkezeteket, lebonyolít mindenféle vasutas pénzügyi tranzakciót.

Általános bank részv. társaság, VII., Erzsébet-körút 39. Alapítke 3 millió korona.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpand németalföldi (hágai) pénzügyintézet köcsönöket folyósít hasznélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth jós-u. 4. az Általános Óvadékbank helyiségében.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferencz József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió, tartalék 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sürögnyocim: „Industriale.” Elfogad takarékbetéteket 4½% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára megegyezés alapján kulans tétel mellett. A bankszakma összes ágával foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kulans eszközlése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyó számlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüzlet: V., Ferencz József-tér 6. (Gresham-palota.)

Gaedicke bankház részv. társ. A magy. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítója. Játéktérvek ingyen és bérmentve.

Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság, Budapest, V., Erzsébet-tér 19. Alapítke 8,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyó. (cheque) számlára és pénztárjegyekre. Leszámitol váltókat, utalványokat, kötelezvényeket és nyílt számlákon alapuló köcsönöségeket. Előlegel nyújt értékpapirokra és az azok vétele és eladására vonatkozó megbízásokat lelkiismeretesen és legelőnyösebben teljesíti. Külföldi pénznemek vétele és eladása. Vállal szeszdóhitel-biztosítékot a kincstárral szemben és létesz mindennemű óvadékokat. Elfogad letéteket megőrzés végett. (Safe deposit.) Kiállít hitelleveleket.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Koronaherczeg-utca 3. szám. Alapítke 2,000,000 korona. Elfogad takarékbetéteket 4½% mellett. Köcsönöket folyósít 10-30 évi törlesztésre minden előleges köcsön nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkötés mellett.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r. t. VII., Károly-körút 13. Befizetett alapítke 5,000,000 korona. Elfogad betéteket takarékbönyvekre és folyószámlában. Tőzsdéi megbízásokat teljesít, értékpapírokat, csekket, külföldi pénznemeket vesz és elad.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti általános biztosító-társaság.) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalék 366,829,741 korona 68 fillér. Az eddig teljesített kifizetések összege: 1,018,074,811 korona 43 fillér, az érvényben levő életbiztosítások összege: 1,106,056,556 korona 66 fillér. Budapest, Dorottya-utca 10., az intézet saját házában. **Életbiztosítás** minden módozat szerint, valamint **finellátási és leánykihazasítási biztosítások.** — **Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és tvegbiztosítások.** — **Jégbiztosítás a Magyar lég- és vízontbiztosító részvénytársaság** (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalék 7,000,000 korona. Egyenkénti és csoportos **balesetbiztosítások** (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az **Első o. ált. baleset ellen biztosító társ.** által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Magyar Élet- és Járadekbiztosító Intézet m. sz. VI., Teréz-körút 52. Az életbiztosítás összes nemét kultiválja jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző neműt magánhivatalnokok részére, kihazasítási biztosítást leányok részére.

Első Leánykihazasítási Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalék: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hétmillió korona. Biztosítási állomány 46,000,000 korona.

„Duna” Biztosító Társaság, VI., Andrassy-ut 30. Alapítke: 2 millió korona.

„Friedrich Wilhelm” porosz élet- és kezességi biztosító r. t. Berlinben. Magyarországi igazgatóság: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. Alapított 1866-ban. Telefon: 69-75. Eddig biztosítva: 1500 millió korona.

Ipari vállalatok.

Piszunnyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádogos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Saját légszusz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Gyortalpáló ipar r. t. V., Andrassy-ut 4. Elvállal mindennemű cipőjavítást gyorsan és olcsón. Valódi angol cipő jutányos áron. Telefon: 28-33

Hungária műtrágya, kén- és vegyi ipar r. t. I., Fűrdő-utca 8. sz. Alapítke 4,000,000 korona. Gyárak: Zsolna és Budapest. Telefon: 39-57.

Continental lemosható gallér- és közelgyár r. t. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-82.

Hazai Likör-, Rum- és Szeszárnyár Részvénytársaság, Budapest, VI., Forgách-utca 9/b. Gőzüzemű likörgyár. Nagyaranyu pálinkafőzők. Szesz-szabadraktár. Szesz-denaturálótelep.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut-Társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám. Vas- és aczélművek: Resicán és Aninán. Hídepítő- és gépgyárak: Resicán. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleumfinomító, ma'mok, csementgyár, erdészeti és gazdasági: Oravicán. Megrendelések a budapesti igazgatóságához: IV., Egyetem-utca 1. szám alá intézendők.

Ujlaki Téglá- és Mészégető r. t. V., Akadémia-utca 9. Alapítke: 6 millió korona. Mészégető: Buda-Ujlak. Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péter-hegyi dűlő, Békásmegyér. Habarcsgyár: Budapest, V., Vízaförő 1455.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, Dorottya-utca 6. és Erzsébet-körút 42.

Unió gőzmosógári részv. társ. Budapest, VII., Telep-utca 43. sz. Telefonszám: 115-92. és 80-38.

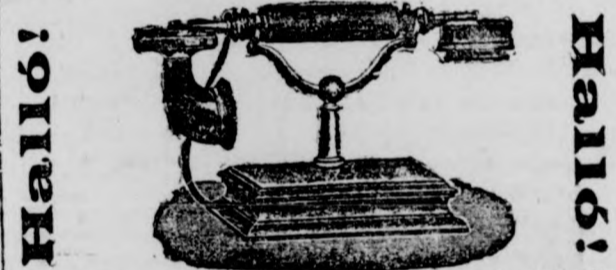
Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság, Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon: 38-83. Sürögnyocim: Urikány Budapest. Bányák: **Lupény** (Hunyadmegye). Termel: Darabos szenet, kockaszén szoba-, gőzcséplő-gép- és gőzke-fűtésre, diószén, aknaszenet, pormentes aknaszenet kazánfűtési czélokra, aprészenet körkemenze fűtésre, kovácszenet kovácsolási czélokra. Lupényi kőszénművelőgyárt: Darabos pirszenet kohászati czélokra, kocka pirszenet, dió pirszenet szobafűtési, cement- és czukorgyártási czélokra, kátrányt, kén-savas ammoniumot, magas hatásfoku műtrágyát. **Vezérbizománys: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, VI.**, Nádor-utca 12. sz.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat Részvénytársulat, V., Arany János-utca 29. sz. Alapítke 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az ország-szerte kedvelt csibaji darabos szenet, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszenet, valamint a kitűnő bagyjaljai tömör- és gyárszenet.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság, V., Nádor-utca 4. sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Jeczy-ut 34.), Arad, Mezőtelegd, Felső-Derna, fataros, Versecz. Alapítke 5 millió K. Alapított 1878.

Beocsini Csementgyári Unió r. t. V., Alkotmány-utca 10. sz. Alapítke 7,600,000 korona. Csementgyár: Beocsin; malomkőgyár: Ujvidék; kőszénbánya: Ujbánya.

Magyar Magántelefon Részvény-Társaság

Halló! Még nem jutott eszébe, hogy sok pénzt takaríthatna meg, ha lázitelefonjainkat bevezetné? Ha meggondolja, hogy Önnek és alkalmazottainak mennyi idővesztése, hiábavaló ide-oda járkálása van, be fogja látni, hogy mindentől csak szabadalmazott házitelefonjaink bevezetése által kímélheti meg magát. Levélbeli vagy telefon felszólításra (szám 10-49) azonnal elküldjük megbízottunkat, ki díjtalanul fog Önnek szabadalmazott házitelefonjainkról költségvetéssel szolgálni. Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27.

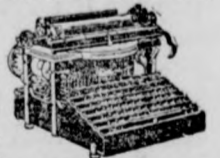
Kereskedelmi vállalatok.

Aufrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa r. t. IV., Károly-körút 10. Egyetemes áruház. Elárusít könyveket, képeket, fényképező czikkeket, fegyvereket, mindenféle háztartási és fényüzési czikkeket előnyös részletfizetésre.

Idegenforgalmi és utazási vállalat r. t. IV., Viadó-tér 1. sz. Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszében, Temesvár, Zágráb. Alapítke 800,000 korona.

Budapesti Központi Tejcarnok-Szövetkezet, VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletész-tőke 365,600 K. (457 drb. 800 K-ás üzletész). Telefon: 58-56.

A Smith Premier látható írású írógép az egyedüli, azonnal és állandóan látható írással és teljes billentyűzettel. „Grand Prix” Páris 1900. és Brüsszel 1910. Árjegyzék és természetbeni bemutatás költségmentesen és minden vételkötelezettség nélkül. Budapest, VI., Deák Ferencz-tér 6. (Anker-palota) Telefon 80-60.

Általános Berendezési Részvénytársaság, Billiárd, fabutor és hűtőkészülékek gyára, Budapest, VII., Gizella-ut 26. Telefon: 65-75. Sürögnyocim: Berendezők Budapest, Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre költségvetéssel, rajzokkal és tervekkel készségesen díjtalanul szolgálok.

Budapesti Közuti Vaspálya-társaság, V., Lipót-körút 22. sz. Alapított 1865. Alapítke 40,477,800 korona. Telefon: 24-52, 85-92, 78-06, 19-90, 22-35, 47-56, 8-78, 84-51, 90-99.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1911. január 6-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A boszorkány.

Dráma 5 tev. Irt. Sárkóu Viktor. Ford.: Fai J. Béla.

Személyek:

Ximenes bibornok	Ivanfi
Don Lopez	Szacsray
Juana	Aczél J.
Don Enrique	Giramszeghy
Ramiro	Bónis
Zoraya	Márkus E.
Fatom	Fai S.
Cardenas	Gyenes
Cleofás	Pethes J.
Oliveira	Rózsahegyí

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Nem lehessen tudni.

Szindarab 3 felvonásban. Irt. Bernard Shaw. Fordította Hevesi Sándor.

Személyek:

Claudonné	Csillag
Gloria	Lenkey
Dolly	Várady
Philipp	Mészáros
Crampton	Gál
M. Comas	Bartos
Bohun	Ránai
A pincér	Pethes

Kezdeté 1/3 órákor.

UDANIA SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Razzia.

Irt. Székely Vladimir és Tábori Kornél.

Kezdeté 1/4 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Téli verőfény.

Kezdeté 1/3 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Vápszínház-utca 1-3. Telefon 68-39.

Mozgófénykép-utazás (heti aktuálisok). Boldog örökösök (humoroszk). Kovács Mihály, a Nemzeti Színház elhunyt művésze játszik és énekel. Czethalvadász (eredeti felvétel). Az első szobor (komédia). A fekete golyó (társadalmi dráma 3 felvonásban. Irt.: Urban Gad. Kizárólagos előadási joggal). Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, f. hó 8-án. Minden pénteken délután fél négy órákor nagy gyermekelőadás. Gál Mózes meséi. Az első előadás hétköznapokon d. u. 1/2 órákor, vasár- és ünnepnapokon 4 órákor kezdődik.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Mignon.

Regényes dalmús folv. Zenéjét szerző: Thomas A. Szövegét: Goethe. Meister Vilmos tanuló évelis című regénye után írták: Carré és Barbier. Ford. Ormay F.

Személyek:

Meister Vilmos	Arányi
Lothario	Takács
Laertes	Mihályi
Fridrik	Jarac
Jarno	Hegedűs
Mignon	Marschalko K.
Philine	Szogyáné
Antonio	Zolnai
Akrobata	Tihanyi

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A sasfők.

Dráma 4 felvonásban. Irt. Edmond Rostand. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:

Reichstadi herceg	Törzs
Metternich	Sebestyén
Geniz	Thuróczy
Ulenaus	Czobor
Attasé	Vándory
Dietrichstein	Dobi
Flambeau	Kürthy
A szabó	Z. Molnár
Bombaltes	Szalay
Ormester	Lukács
Az orvos	Körmendy
Mária Lujza	T. Halmy M.
Terez	Nagy T.
Camerata grófné	Bátori G.
Eissler Fanny	Várady
Prokesch	Tarnay
Margont	Pálton
Hegyí Jakó	Vajda
Sedlinsky	Vágo
Nemes testőr	Pethő
Ferenc császár	Réthey
Haitman tábornok	Császár

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

A kis kávéház.

Vígjáték 3 felvonásban. Irt. Tristan Bernard. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:

Alber	Z. Molnár
Philibert	Vágo
Veuchenaud	Réthey
Burgaden	Huszár
Kurkocsdé	Dobi
P. Utiér	Kertész
Xavier	Arados
Ujságró	Kovács
Gastonnet	Pethő
Arthur	Vándory
Levélhordó	Lipett
Közjegyző	Kirádi
Féltőzár	Császár
Tudósnő	Gere
Vandó	Körmendy
Berangéte	Haraszi M.
Edwige	T. Forray R.
Izabella	Csatay J.
Ivonne	Nagy T.

Kezdeté 1/3 órákor.

A nm. vallás és közokt. miniszter elismerő leiratával kintüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körut 10. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása | Szápadlignó-külli műfogak, Tartós fogtömések. | aranyhidak koronák. Foghuzások (altatásban is). | Jól használható fogorok elkészítése és behelyezése.

Játéllás mellett mérsékelt szabott áron.

Videktelek fejnapi alatt megkapják műfogalkat.

PALACE ÉTTEREM =
és KÁVÉNÁZ
CAFE RESTAURANT, Rákóczi-ut 43.

Esténként tónai Korodi Gyula muzsikái.	Palace soupe személyenként 3 korona.
--	--

FRANZENSBAD
legelső láptüdő a világon, kitűnő szív-gyógyfürdő

NATALIA - FORRÁS

orv. ajánlva esz. köszvény. ártalmatlan véde. és hólyag-bántalmak ellen. Eredeti Franzensbadi vas-lápsó és láplug esz. köszvény, méhbeteg, tisztulási zav. rok. hystéria, sápkor, vér-szegénység, gyermekbetegségek, ideg és női bajok ellen. Kaplható gyógyászattárakban, drogueriaiban, ásványvízkereskedő-sekben. Vezérképek-írósz: Ste k. k. Feidapotheke, Wien, I., Stephansplatz 8. 11810/1.

Mery Béla

hangversenyirodája, József-tér 11.

Kedden, január 9-én, Royal-terem

Elman

Mischa hegedűművész egyetlen hangversenye.

BONDY CLAUDIA énekművész nő közreműködésével.

Jegyek 10, 8, 6, 4, 2 K kizárólag Mery Bélánál József-tér 11

Pénteken, jan. 12-én, Föv. Vigadó nagyterme

LAFFITTE

Léon. a Párisi Grand Opera hőstenorjának egyetlen dalestélye.

Jegyek 15, 10, 8, 6, 4, 3, 2 K kiz. Mery Bélánál József-tér 11

Hétfőn, január 15-én — Royalterem —

GMEINER

MYSZ LULA cs. k. Kamaraénekesnő egyetlen dalestélye.

Jegyek: 10, 8, 6, 4, 2 kor. kizárólag MERY BÉLANAL József-tér 11. szám.

Pénteken január 19-én — Royalterem —

Springer

Gizella zongoraestélye.

Jegyek 10, 6, 4, 2 koronáért kizárólag Mery Bélánál József-tér 11 szám.

Pénteken, Január 26-án — Royalterem

CULP

Julia egyetlen dalestélye.

Jegyek: 12, 10, 8, 6, 4, 3 kor. kizárólag Mery Bélánál József-tér 11.

Vasárnap, január hó 28-án, — Royal-terem.

HEGEDÜS

Ferenc hegedűművész 2-ik és utolsó hangversenye

Jegyek: 10, 6, 4 és 2 koronáért kizárólag MERY BÉLANAL, József-tér 11. szám.

Hétfőn, jan. 29. és február 5-én — Royal-terem.

YVETTE GUILBERT

2 Chanson estélye

Jegyek: 15, 10, 8, 6, 4 és 3 koronáért kizárólag MERY BÉLANAL, József-tér 11. szám.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma két előadás!

Kezdjük 1/4 és este 8 órákor.

Mindkét előadásban:

a szenzációs műsor

Képeket és kereteket mint eszményi szép

alkalmi ajándékot

ajánl

Sinayberger Béla műkereskedő és fényképész

Király-utca 51. (a Teréz-templommal szemben.)

Mindennemű stilszerű keretezések, valamint művészi fényképek.

Szőlő-oltványok

szőlővesszők és Gloditschia (első korlátsnek alkalmas) csomók készítésére legelőgobben ajánljuk a legjobb bírnóknak örvendő

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőtelepét Bihardlőszegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kérték meg és bementve. Ezen árjegyzék minden szőlő-oltványt érdekel hasznos tartalmánál fogva. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Számos elismerő levél. — A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen láttatnak.

Gazdasszonyok és gazdák

ha sok tojást akarnak hozassanak,

Vajda-féle tojóport.

Biztos és eredménydus hatás. Doboz 1 K. Uradalmak részére 1 kg. 10 K franco szállítással. — Szétküldi:

Főhercegi udvari gyógyszerház

Alcsut.

NEM BÉRLI

a részletfizetés leple alatt, hanem azonnal Ön a

ZONGORA

10 ftos havi részletfizetés mellett, de csak ha

BEMÉNYI MINÁLY

a Magyar Királyi Zeneakadémia szállító-jánál veszi azt meg.

Budapest, VI., Király-u. 58.

Telefon 87-84. Telefon 37-84.

Kérjen „Árjegyzékét” és „Prospektust”.

DARANYI LEGUTJABB MODELLE

Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRASU

összeadógépei

nem szorúlnak reklámra.

Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.

Telefon 130-54.

DARANYI MIKSA

Első Magyar Számoló- és Összeadó-gép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság Áruszállítója

Budapest, VI., Váci-körut 37.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1911. január hó 6-án

NEOPERA.

Délután mérsékelt helyáradak.
Mignon.

Víg opera 3 felvonásban, 4 képből. Goethe regénye után írta; Michel Carré és Jules Barbier. Zenéjét szerz.: Ambroise Thomas

Személyek:

Mignon	Berzeviczi M.
Phibne	Sebők L.
Meister Vilmos	Pogány
Lothario	Hajagos
Laertes	Námet
Jarno	Fehér
Frigyos	Marossy
A sugó	Mátrai
Antonio	Szalay
Pinczeleány	G. Fenyvesy
Lakaj	Bozór

Kezdeté 1/23 órakor.

Este rendez helyáradtal.

A kornevillei harangok.

Operett 3 felvonásban. Írta: Clairville és Gabel. Zenéjét szerzette: Robert Planquette. A verssek írta: Lajos, a próza Farago Jenő fordította. Az előadást vezényli: Reiner Frigyos karmester.

Személyek:

Serpolette	Abrányi R.
Germaine	Sándor M.
Náni	Kalocsayné
Jutka	Lehner M.
Kató	Krasznai M.
Ezsi	Székiné
Zsuzska	G. Fenyvesi L.
Gáspár apó	Pa jor
Henri mári	Hona
Grégnicheux	Hajagos
A varosbíró	Mátrai
F. zinárd	Vajda

Kezdeté 1/28 órakor.

VIGSZINHAZ.

Délután mérsékelt helyáradak.
Papa.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Flers és Caillavet.

Személyek:

Larzac gróf	Göth
Georgina	G. Kerész E.
Jean	Csontos
Charmeuil	Tanay
Thoury de Melcourtné	Pallay R.
Jocasse abbe	Szerémy
Aubrin	Vendrey
Jeanne	Molnár A.
Verviers	Sarkadi
Lucy	Varga A.
Jeaninne	Margitay A.
Csendőrmester	Bárdi
Higorre	Gyözö
Pierre	Kemenes

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyáradtal.

Csitri.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Pierre Veber és de Gorsae Henri. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

Dalannoy Maurice	Hegedűs
Vergnaud	Ditrói
Alice	Tanay
Simoneau	Szerémy
Serain Pierre	Körmend
Plebános	Vendrey
Colette	Varsányi
Aglae	Harszthy
Vaitor Nancy	Mészáros
Suberville k. a.	Komlóssy

Kezdeté 1/28 órakor.

PYRAM

CIPÓKRÉM A LEGJOBB.

GYÁRTJA:

BENES TESTVÉREK GYŐR

Deli Café Restaurant Corsó

Délután és este

Quartett zene.

Színház után friss vacsora

4 korona Souper

Polgári árak!

Separék kisebb és nagyobb bál helyiségek, házonkívüli megrendeléseket, úgy mint eddig, a legpontosabban eszközöztetnek.

Deli

5000 koronát fizetek

annak, aki azt bizonyítja, hogy esodasorozatam, 300 darab csak 6 K. 50-ért nem alkalmi vétel és pedig: 1 valódi svezi system roskopf patent zsebóra, pontosan járó, kipróbált, 3 évi gyári jótállással, 1 amerikai arany double pánczélláncz, 2 amerikai arany double gyűrű (uraknak és hölgyeknek), 1 angol aranyozott garnitúra, all: kézelo, gallér- és ingmell-zombok, 1 amerikai zsebkes, 5 részes, 1 elegáns selyem nyakkendő, szín és minta kiválasztható, legújabb fazon, 1 gyönyörű nyakkendő, simli brilliánsal, 1 gyönyörű női brosz, utolsó újdonság, 1 hasznos uti toilette-készlet, 1 elegáns valódi bőr pénztárca, 1 pár amerikai buton, drázkó-utánzattal, 1 szab. angol időjelző, 1 szalon-album, 36 művészes és legszebb tájképek lapokkal, 1 gyönyörű nyak- és hajdísz, valódi keleti gyöngyökből, 1 indiai igazmondo ördög, minden társaságot szórakoztat és még 250 darab különféle tárgy, mely minden háznál hasznos és nélkülözhetetlen, ingyen. Mind együttvéve, az elegáns zseborával együtt, mely egyedül is megér kétszer annyit, csak 6 kor. 50 fillérbe kerül. Kapható utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében (hölgyekben is elfogadva): **J. Gelb** széküldési árúháza **Neu-Sandoz 112.** U. i. 2 csomag rendelésnél 1 finom borotva vagy finom vászom zsebkendő ingyen mellékelve. Még nem felelték a pénzt haladéktalanul vissza, tehát minden kockázatot kizárva.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz

VII., Károly-körut 7. Ágytoll-gőztisztítás, (Telefon 71-25.)

A háztól való el- és visszaszállítás még aznap **0** díjtalanul **0** eszközöztetik.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herceg Windischgraetz Lajos.

Minden asztal vagy háztartás hiányos Magyarország kincse, a felséges tokaji bor nélkül!

Legbecsebb és legalkalmasabb ! alkalmi ajándék !

Társaságunk által forgalomba hozott borok kiválóság és eredetiségben felülmulhatatlanok.

5 klgmos bérmentes postakosár

2 palack 0.5 literes 1904. évi zamatos szamorodni és 2 " 0.5 " 1905. " két puttonos asszu és 1 " 0.5 " 1904. " három puttonos asszu

együttesen korona 17.20.

3 palack 0.7 literes 1901. évi szagos kiváló szamorodni **korona 7.40**

Központi iroda:
Budapest, V., Teréz-körut 25. sz.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Ma szombaton, január 6-án két előadás: Délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárad nagy családi előadás a teljes műsorral. Este 8 órakor

a januári parádés műsor.

Moriss Cronin Comp. Holden's Marionettes
képrázatos mutatványok. világhírű bábszínház.

The Empire Comedy 4 a legmulatságosabb angol vokalisták. Rafeotte utólrhetetlen akrobatta kutyái.

Christie Duo Freser Fréres Les Décharneux
K. Solti Hermin új Weiner kuplékkal. Édes titok, új bohózat. Virágh Jenő mint tripoliszi haditudósító. A ferencvárosi angyal, Heltai Jenő, Molnár Ferenc és Szirmai Albert operettje.

Mac's 8 Merry Marvells a kedvelt angol tánc-csoport és a többi januári attrakció.

A tálikerben Royal-Cabaret. Belpódij 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belpódij. Kuko Vincze és zenekara hajnalig muzsikál. 40 új, szenzációs ének- és táncattrakciók. Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárad nagy családi előadás a teljes műsorral.

Benes Károlyné

VI-ik ker., Teréz-körut 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermével kapcsolatos csodás csodás

szabászári- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, á. u. 2 óratól 6-ig eszközölhetők.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 83. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté pont 1/20 órakor! 11 órakor!

A GORDIUSI CSOMÓ

9 órakor: 9 órakor:
PAPA ÉS TÁRSAI.

Bohózatok írták: Günger és Tauesig. Ford. és átá. STEINHARDT

10 órakor! 10 órakor:
STEINHARDT új kuplékkal.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyárad előadás. Kezdeté fél 4 órakor. — Efelintán a remek dítkerben Sárközi Pisti zenekara, csarett és tánc- Belpódi-díj nélkül. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagy üzletben és a Hungaria fürdő pénztáránál kaphatók

VILÁG-SZABADALOM!

CSAK A VULKÁN SZÉN-VASALÓ JÓ

A FENEKE NYILIK MIÁLTAL A HANU AZONNAL KÖNYVEN ELTÁVOLITHATÓ.

NEM KELL FUJATNI! CSODÁSAN GYORS! TISZTA VASALÁS!

MINDENNÜTT KAPHATÓ!

POKOLBA A RÉGI VASALÓKKAL

ZONGORÁK

pianók elsőrendűek, újak!

Angol mechanikaival keresztt :: hurossak, hárfá pedállal ::

360-1400 frt-ig,

Ajánlottak 100-150-200-250-300 forintig dus választékban vásárolhatók, csorélhetők, bérlelhetők. Kedvező fizetési feltételek. Mindenféle javításokat, hosszú zongorák rövidítését, hangolását vidékről is elvállalja jótállással

Kernács Károly
Szerecsen-utca 33. sz. (Óperáná).

FOGAK

amerikai fogcsorok a számban erősen beillesztve, természetes kivitelben 4 koronától feljebb. :: :: ::

Mint különlegesség: Amerikai aranykoronák és hidak, a legideálisabb szájpolás nélküli levehető fogtöltés. Rossz vagy törött fogcsorok a legújantavosban lesznek átoldozva. Fogcsorjavítások rögtön elkészíttetnek. Fogtömések (Plombák) arany, porcelán, ezüst és ezeméből fájdalom nélkül 3 koronától feljebb. — Foghúzás teljesen fájdalom nélkül (injekcióval). — részletfizetésre is 10 évi jótállással.

Dr. Kalinovsky L. fogorvos specialista száj- és fogbeteggek részére. Eudapest, VII., Rákóczi-ut 62. l. cm. 3. Hársfa-utca-sarok. Hársfa-ábra és csizma ügyelni tessék.

Közönséges faszénnel fűthető

Ha vasalóra van szüksége, csak **VULKÁNT** vegyen és ne rontsa tovább drága egészségét a régi vasalókkal.

Csiszolt, nikkelezett és zománcozott állapotban kapható!

Gyáros és világszabadalom tulajdonos: **Arak és Fehér**

Budapest, VIII., József-körut 33. sz. Telefon 66-71.

Weinberger és Fodor

az összes sportcikkék áruháza.

Téli sportcikkékben, sportöltözésekben

specziálisták

IV., Haris-bazár 4.

Telefon: 113-59. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

LEGOLCSÓBB készpénzárak!

ZONGORÁK

pianók, használáltak is, legelőnyösebben vásárolhatók

FARKASHÁZI és BIRÓ
zongoratermekben

Budapest, V., Váci-körut 12

Hangolás, javítás, csorolés, bérlet. Könnyű és részletfizetés.

Telefon 185-48

SZINHÁZAK.

Szombat, 1911. január hó 6-án.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyekkel
János vitéz.
Emlékjáték a felvonásban. Felső költői elbeszéléséből írta Bakonyi Károly. Zenejét Helldal Jenő versszerző: dr. Kacsóh Pongrácz.

Személyek:
Kukoricza Jancsi Király
Juska Soós M.
A gonosz mostoha Tárnoky G.
Strázaemester Sajtó
Egő Toth
A falu csöze Sáfány
A francia király Rátkai
Királykisasszony T. Harmathi
Tábornok Kiss Pál

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyekkel.

Leányvásár.
Operette a felvonásban. Írták: Marjos Ferenc és Bródy Miksa. Zenejét szerzte: Jacobi Victor.

Személyek:
Harrison Boross
Harrisonné Erdel B.
Lucy, leánya Petráss S.
Rottenberg gróf Latabár
Fritz, fia Rátkai
Mirles Tom Király
Korcsmáros Kovács
Hajóskapitány Krasznai
Jessi, szobaleány Fédák S.
Sam. pinzér Csizsér

Kezdeté 1/8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Délután mérsékelt helyekkel.
Lampáczius vagabundus
vagy a három jómadár.
Bohózat 4 felvonásban.

Kezdeté 1/4 órakor.

Este rendez helyekkel.

Lengyel menyecske.

Operette 3 felvonásban.
Szövegét írták: Csász és Okomkoszky. Zenejét szerzte: Jean Gilbert. Magyar szövegalkalmazta: Farago Jenő.

Személyek:
Madarász Söreghy
Gabriella Veszpréminé
Ily Szilágyi B.
Hekuba Vimos Fekete
Marga Kürty Klára
Sohnszky Kázmér Szabóca
Moruska Radó N.
Fouska Körmeny J.
Annuska Ötvös J.
Petruska Mányoki L.
Fodor János Szalay
Minka Helldal O.

Kezdeté 1/8 órakor.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz.
Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

ROYAL-ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31
110-22 : TELEFON : 110-22

Ma szombaton, január 6-án délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyű nagy családi előadás.

A gyermekek tündérországa.
Akrobata kutyák. Holden bábszínház. Morris Cronin Comp. Ferencvárosi anyagi. Helldal, Molnár, Szirmay karacsónyi játéka és a

többi nagyszerű attrakció!
Jegyek, elővételi díj nélkül már most válthatók a Royal-Orfeum jegypénztáránál.

ROYAL-ORFEUM

VII. Erzsébet-körút 31.
Telefon 110-22.

Ma szombaton, január hó 6-án:

két előadás

d. u. 3 1/2 órakor mérsékelt helyű nagy családi előadás a teljes műsorral. — Este 8 órakor: a parádés januári műsor. **Morris Cronin Comp.** karacsónyos eremutatóvanyok. **Holden's Marionettes** világhírű bábszínház. **The Empire Comedy 4** a legmulatságosabb angol vokalisták. **Rafaette** utóéletlen akrobata kutyái. **Christie Duo. Freser Freres Les Décheneux K. Solti Hermin** új Weiner-kuplékkal. **Edes titok** új bohózat. **Virógh Jenő** mint triopoliszi haditudósító. **A ferencvárosi anyagi** Helldal Jenő operettje. **Mac's S. Merry Marvells** a kedvelt angol tánc csoport és a többi januári attrakció!

A téliertben **Royal-Cabaret** Belépődíj 1 óráig 1 korona, 1 óra után nincs belépődíj. **Kukó Vinco** és zenekara. **Bal-mabille.** Keringő verseny. Tánc hajnalig. A legvilágosabb budapesti hely.
Minden csütörtökön, vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyű nagy családi előadás a teljes műsorral.

OMNIA

A főváros legnagyobb és legdivatibb mozgókép-palotája. **Bajrád: József-körút 31. sz. Telefon 120-48**

Szenzációs ujdonság!
KINEMA-SKETCH
személyes játék mozgóképekkel kombinálva, az

„OMNIA” színpadán előadja:
NICK WINTER
a világhírű párisi detektív-művész és társulata

Werb bankár szökése
című 3 felvonásos vígjátékban. Számosított helyek! Jegyek előre válthatók az „Omnia” pénztáránál d. e. 10-12. Előadások 4-6-ig, 6-8-ig, 8-10-ig és 10-12-ig tartanak. A jegyek csak az előadásra érvényesek, amelyre váltatták!

Ma este 8 órakor **legelsőrangú színházi- és varieté-előadás.**

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Igazgató: Keleti Henrik. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 órákor.

Ma: A regulátor.
Bohózat 1 felv. Írta: Faun. Rendező: Rott Sándor.

Továbbá:

R. Türk Berta
és
Alte Sünden.

Bohózat 1 felvonásban. Írta: Hirschfeld Lajos.

Jegyek elővételen kaphatók: Folies Caprice Révay-utca 18. d. e. 9-11-ig és d. u. 8-6-ig. Hirsch nagyterem. Andrássy-ut 10. és Soproni nagyteremben. Rakóczi-ut 1. 12 óra után az 1-50 emeleti „Casino de Parisban” teljesen új műsor a világ legelső tánc-attrakciónak fellejtével.

MINDENKI

aki irodákban, hivatalokban, üzletekben a gyárakban a tisztaságot, kényelmet és egészséges életet szem előtt tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

hygien. tisztított kölesöntőrukkoknak, portőröknek, padlóruhákhoz bevezetését, nagyon olcsó kölesöntő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, olvettlen meg-
KEZDI.

„A. B. C.” Egyesület Fehérnemű Kölesöntő Vállalat,
Eötvös-utca 30. szám. Telefon 46-86.
Külön osztály vendéglők részére.

PETROLNERUDA

A LEGJOBB HAJÁPOLÓSZER
Neruda Nándor
C.S. KIR. UDV. SZÁLLÍTÓ
BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJOS-UT. 7.

A magy. kir. Opera művészei,
A magy. kir. Zene-Akadémia
A Nemzeti Zene, az ország leg-
előkelőbb zene-iskolák tanárai

szívesen elismerték, hogy hegedűt
Reményi Mihály
olyant készít, mely bármely régi 1000 fo-
rintos hegedűvel a versenyt sikeresen kiállja

Reményi hangfokozó gerendája
attal bármely rossz hangú hegedű sokkal jobb,
erősebb és nemesebb hangot kap. Sikerért ke-
resség minden egyes hangszernél. Árjegyzéket
kérjen Reményi műhegedű-készítési
osztályától

Budapest, Király-u. 58.

A világ legjobb quinttisztá hurjai csak Reményinál.

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegye-
ket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben)

Kamatmentes kölcsön

az első negyedévre kamatmentesen.

Convert. Jelzalog sorsjegyre	150 K
Hazai Takarékpénztár sorsjegyre	110 K
Erzsébet Sanatórium sorsjegyre	11 K
Jó Szív sorsjegyre	14 K
Bazilika Magyar Olasz v. ker. Osztr. v. ker.-re	
30.-	40.-
52.-	62.-

A kölcsön 2 koronás részletekben törleszthető.
Zálogban levő vagy részlelve vásárolt sorsjegyeket kiváltunk és azokra nagyobb kölcsönt adunk. — A huzásokat ellenőrizzük, nyereseményről értesítjük.

Magyar Bankegyesület R.-T.
Budapest, VI., Teréz-körút 27. sz.

Közvetlen keleti behozatal.

Valódi Perzsa és Smyrna szőnyegek

nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfel-
emelés nélkül **részletfizetésre is.**

SZŐNYEG-UDVAR BUDAPEST, KIRÁLY-U. 32.
(az udvarban.)

Városmajor szanatórium és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 74. szám.
Telefon 88-89. Telefon 88-89.

A Kis Svábhegy lankás hegy-
oldalán, régi árnyas park
közepén, remek kilátással a
budai hegyekre. Ozonius le-
vegő. Budapest legcsön-
debb területén „Stammheim”-kó-
rpalotánál berendezett szoba,
közös és társalgó-helyiségek,
előkelő és meleg családi ot-
thon. Nagy vizgyógyintézet. A
vizgyógykezelés összes eljá-
rással. Szénsavas, sós, mór,
fenyő, villamos és fényfür-
dők. A szanatóriumban rendel-
tetik: **emésztésszervek betegsé-
gei, anyagcsere hámtelemek,
csukorbetegség, máj, epekö-
bajok, veszbajok, neurasté-
nia, hágerincszorvadás ellen-
soványító- és hízalókúrák**
csontorvosi dr. Kozmutza Béla.
— Felvétel a szanatóriumban,
egész nap. 116

Takarékos, tiszta, kényelmes fűtés érhető el az

EFCO

porosz köszentéglával!!

Próbadarabok ingyen irodákban
Pesten 100 drb 4,10 kor.
Budán 100 drb 4,20 kor.
100 darabonként házhoz szállítja:

PONGRÁCZ ÉS PONGRÁCZ

Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.
Telefon: 177-41 és 158-03.

SZÉN, KOKSZ nagyban és kicsinyben

SALAMON JAKAB és Társaságánál Budapesti,

V., Erzsébet-tér 5. szám.

TELEFONSZÁMOK: 73-90, 73-97, 73-98, 73-99. TELEFONSZÁMOK: 73-90, 73-97, 73-98, 73-99

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népopera	Vigszínház	Magyar Színház	Király Színház	Fővárosi Városligeti Színház	Uránia	Hang versenyek
7. Vasárnap — Este:	Péteskei notárius Nem leheszen tudni	Denerér	—	Troubadour Quo Vadis	Samurun Csitri	Katenin Anna A kis hávóház	A kis gróf Leányvásár	Párisi élet Az ártatlan Zenei	—	—

E hirdetés rovataban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. felzetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill. felzetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl **Budapesti Pénzszekrénygyár.** Mintaraktár V., Szechnyi-utca 7. Gyár IX., Rákóczi-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

Sok száz
vagyonos hölgy ohajt férjhez menni. Keresztény hajdon 200.000 márká, kath. özvegy 80.000 korona, fiatal független zsidó hölgy 300.000 korona vagyonnal stb. stb. Csakis komoly szándéku urak (vagyon, állás, vallás mellette) kapnak díjtalan felvilágosítást. **Schlesinger, Berlin 18.**

Házasság közvetítés
legszigorúbb titoktartás mellett. Férjhezmenendő urhölgyek előjegyezve a legkülönbözőbb hozományokkal. Nősülendő urak a társadalom minden osztályából. Cézjelzéstelen levelezés. Nősülendő urak férjhezmenendő urhölgyek vagy azok hozzátartozói legnagyobb bizalommal fordulhatnak Faragó Jenő elismert jómű házasságközvetítő irodájához. Budapest, Rákóczi-utca 86. (Diszkrét, lépcsőházi bejárat).

Akar Ön szellemes lenni?
akaria, hogy kellemes tárgyalónak tartsák? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Olvassa el a "Társalgás Művészete" (Elrendelhetatlanság titka és Szellemszírak) rendkívül érdekes könyvet! Megtűnő ebből, mint viselkedjek, hogy férfit, nőt, alattvalót és fellelválót egyaránt megfélemlítsem. E könyv korrekt útmutatója lesz az élet minden helyzetében, bálokon, banketteknel, esküvőkön, színházban és mindenütt, ahol kisebb-nagyobb társaság van jelen. Attékinthető kivonatot, (tartalomjegyzéket) ingyen, diszkrétén küld: DEAK, Budapest, Rákóczi-utca 86.

Gyorsírás és gyorsírás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktanfolyamai lényegesen megújított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-utca 12.) tartatnak. Legelőkelőbb kiképzés **gyorsírás** magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponta. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, "Kartók" amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, **összeadó- és számológépek kezelése.** Pár-huzamos esti tanfolyamok is tartunk. Végzettnövényeinket díjtalanul állásba juttatjuk **Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-utca 12. szám.**

Műkedvelők
által díjmentesen is előadható szindarabokról kabaré számokról, monológokról, dialógokról stb. jegyzéket ingyen és bérmentve küld **Rényi Károly** színházi könyvkereskedése Budapest, V., Vigadó-utca 1. szám, Nemzeti Színház könyvtára, Nepszínház könyvtára, Operaház könyvtára. Műkedvelők, Kabaré kinstár. Vigorizátor stb. kiadója.

Sonka-pác
szepességi, 1 adag 1 sonkára utasítással 1 korona. 12 adag 5 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes penzió 135 kor. Ebéd 42 kor. Vaesora 24 kor.

Singer varrógépek
Kerékpárok, gramofonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Kéves árjegyzéket ingyen küld.

Juniperus
(nemes borovicska) 4 literes tartályban 11 koroná bérmentve. Csemegekonzervekről árjegyzék ingyen. Felkai konzervgyár, Barta József, Felka, (Szepes megye.)

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt fizetem.

Singer Jakab
ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama nyilvánosságijoggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger-Markovits rendszer, épületében: előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünktől utazó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Nemi bajoknál
hugycsőfolyás, tripper, kankorál csakis az illetékes szitalcsapnak ezült Larioin Crpsu-lak, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 3 korona beki-dással ingyen postaköltséggel szállítja

Illés Antal
gyógy-szertára Szabadka. Hunnia gyógy-szertára Budapest, Erzsébet-körút 66.

Pénzelőleggel
minden levonás nélkül be-raktároz bizományba bu-tort, zongorát, varrógépet, kerékpárt és mindenemü árukat legjutányosabban, Braun Gáspár Kertész-utca 33. Telefon 46-76

Szingazdag természeti leírások!

Makay Béla
Hegyen-Völgyön
Természeti és vadászképek Szerző ezen újabb könyve mel-tán sorakozik az előbbihez. Ibllet, költői lendület van minden le-írásában, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.

Ára 6 korona.
Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

Készpénzért
vagy hitelképes egy-eknek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen **olesón** sehol nem kap modern hála, ebéd, uri és szalon szobákat stb. Gyö-ződjön meg, tekintse meg saulot raktár-aim, itt jutányosan **vehet** a leggyorsabbútól a legdrágábbá kivitelig minden fajta **BUTORT** Nagy Imre lakberendezési vállalkozó cég BUDAPEST, Váci-körút 9. szám (Bejárat Szerencsen-utca 17, I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

A világhírű "THE ROYAL"
Gramofonokat minden részegés vagy utózáj nélkül messze tisztá hang-gal, szigorúan az eredeti, nagyban gyári árakon és minden árföl-emelés nélkül havi 6-10 kor. részletfizetésre szállítjuk a világhírű, Ptolé-mára is. Ptolé-mára is. Ptolé-mára is.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-térsé 3 főemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol bőrgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillarak. Telefon 82-13. 2859P

Magyar-német
kereskedelmi levelezésben gyakorlott, megállapodott koru komoly ember állást keres. Utazásra is Csang-rád, Csanád, Bács Bodrog, Torontál, Temes és Krassó-Szörény megyékben kiválóan alkalmasnak érzi magát. Szíves megröszöl: Országos Izraelita Patronage Egyesület, Budapest, O-utca 46. alá kértnek.

Zálogcédulát,
briliánsot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Kertész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

Saját gyártmányú fürdőka-dak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elvál-lalok mindenféle kúszivatnyuk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenyi-u. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BÉRCZI-VITRAGE
60/85 cm. nagy borsóültre Point-Lace szalg munka főruddal és gyűrűkkel darabja 1 kor. 50 fill.
Bérczi D. Sándor
BUDAPEST
Főszlet: Dessoewfy-n. 5. szám. — Fióküzlet: VIII., Üllői-ut 4. szám

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben.
Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja becsülni, kanári tenyészésben keresse az fel s tiszteljen megengem rendelmenyével. Minden, mit egy madár előadni képes, legyen az lág, mely hang, avagy csengetés. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyészésben mindez fölhasználható. A reedelt madarat mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződom és ha hibás hangu, vagy rosszul énekel, nem jétezik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb díszé a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakosra vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Morgó-utca 9. sz., gyönyörűen fuválózó, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyészésre alkalmas remek szép nőstények darabját 2 forintért. A szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mel-lal történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. Számos ellenszert és közhíjótírat birtokában. A legnagyobb tenyészőtelep és széküldési intézet.

Allások
mindenféle szakmából kö-zölve vannak az Országos Pályázati Közlönyben. In-gyen mutatványszám. IX., Üllői-ut 55. (ezelőtt József-körút 38.)

Veres afonya
befőtt, 5 kilós postakosár 9 korona. Felkai konzervgyár, Barta József Felka.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen ol-csón kaphatók
Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapítottát 1886-ban

"Hungária" beszélő-gépek
tölcsernélküliek is kizárólag eredeti első-rangu gyártmány, rész-letfizetésre is olesón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Körjen Árjegyzéket

Butorhitel
legújabb rendszer szerint. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy mindenféle butorokat készpénzárak mellett, meghatározott idő-re, részletre eladhatunk, minthogy a kellemetlen bankeljárásokat mellöz-hetjük és csupán 5 száza-lékos kamatot a mindig esőkkenő összeg után szá-mítunk fel. Butorválaszték a leggyorsabbútól a legdrágábbá kivitelig jótállás mellett. Bővebbet Liszt István IV., Kristóf-tér 8., I. em. Butorraktár.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butordarabokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. kor., Gerleóczy-utca 7. sz. 0 iszes butoralbum 1 kor.

25 koronáért
készülnek saját műhelyem-ben mérték után remek szabásban, finom kivitel-ben divatos férföltönyök vagy felöltök finom: gövete-kből. Lichtman Sandor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postázominták bérmentve, helyben szabá-szomat kívánatra házhoz küldöm. 2859Z

Száz királyság Technikum Wittweida.
Igazgató: A. Holst, tanár. Képesebb technikai tanítványokat, és gépészteremzők, technikusok és művezetők ki-képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépépi-lő laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Program stb. díj-talanul a titkárság által.

Pénzt
akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemü kereskedelmi árakra, akkor forduljon bizalommal csak a régi Taubor-céphez, Baross-tér 17. sz. Telefon: 149-00. 29387

Ingtatlan.

X. ker. Kőbányán
egy gyárhelyiség teljes felszereléssel együtt olesó áron eladó és azonnal át-vehető. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog közvetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. sz. I. emelet.

Egy igen szép
saroktelek a Népszínház-utca közelében a Rákóczi-téri vásárcsarnok mel-lett, eladó. — Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. szám, I. em.

Gödöllön
egy villa, saroktelek, vil-lamosvasutal meglálló a kapu előtt, olesó árért eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. sz. I. emelet.

Lánczhid-utczában
egy egyemeletes ház, 2 utcaironttal 84.000 koronáért eladó. — Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda Budapest, Aréna-ut 17. sz. I. emelet.

Soroksári-ut elején
egy 2000 négyszögöles telek gyárhelyiségekkel együtt 50.000 korona késsz-pénz lefizetése mellett eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda Budapest, Aréna-ut 17. szám, I. emelet.

III., Szentendrei-utczában egy ház 1000négy-szögöl telekkel, laká-sokkal, istállókkal, gyárhelyiségekkel együtt a Dunapartján olesó árért eladó. Bővebbet Strausz Adolf Ingatlan-forgalmi és jelzálog-közvetítő iroda, Budapest, Aréna-ut 17. sz. I. emelet.

KÖZIGAZGATÁS

Választon.

Budapest, január 5.

Lapunk e helyén több előző cikkünkben kifejtettük, hogy az országos jegyzői egyesület elnöksége nem kellő energiával védelmezte a jegyzői kar hatalmas, egyetemes érdekeit s az elnökség mulasztásának nagyrésze van abban, hogy a jegyzői kar anyagi és erkölcsi helyzetén jelentősnek mondható változások eddigelé be nem következtek. E mulasztásnak tulajdonítható az is, hogy a jegyzői kar jövő sorsát illetően merőben tájékozatlan; nem tudja még csak hozzávetőleg sem a reformoknak időpontját, azoknak kereteit és arányait nem ismeri és így azt sem tudhatja, hogy kell-e és mily eszközökkel harczra készülnie, hogy régi és immáron elodázást nem tűrő törekvései valószínűsítsanak. De nem ismeri, nem ismerheti a jegyzői kar a sorsa felett dönteni hivatott tényezők szándékát sem, mert ilyen irányú nyilatkozattétel — s ez ismét az országos jegyzői egyesület mulasztásainak számát növeli — nem provokáltatott.

Pedig a jegyzői kar tovább nem várhat. Évtizedes sanyarúságainak méltatlan erkölcsi helyzetének, szármalmas közjogi viszonyának teljes rendezése, kielégítő megoldása többé halasztást nem tűr.

Mi magunk voltunk azok, akik — nem is egyszer — mondtuk, hogy a jegyzők jogos kívánságainak teljesítése egyszerre és azonnal nem következhetik be és éppen ezért két csoportba osztottuk ezen kívánságokat. Az egyik csoportot képezték azok, amelyek legelőször sérelmet képeznek és orvoslásuk a közigazgatás egész szervezetének általános reformja előtt sem ütközik elháríthatatlan akadályokba, a másikat pedig amazok, amelyek rendezését csak a közigazgatás nagy reformjának keretei között lehetséges megoldani.

Az első csoportba tartozó reformkérdések keresztülvitele érdekében sem tett azonban az országos jegyzői egyesület elnöksége hatékonyabb lépéseket, holott ez irányban maga is dolgozott ki programot, sőt nem csak hogy nem tette meg mindazt, amit a részleges reform valószínűsítése érdekében meg-

tenni elemi kötelessége lett volna: de ő maga csendesítette le a vihart, amely a kar kebelében az érzett méltatlan helyzet sulya miatt kitörően volt s amely érzés hatása alatt a kar készen állott érdekeiért azonnal harczra is kelni.

Most községi életünkben ismét egy új szimptoma merült fel, amely veszedelemmel, fenyegeti a kar érdekeit, de magát a községi igazgatás teljesítési képességét is.

Ez a szimptoma az országos gazdapártnak a községek kebelében való lázas szervezkedése, amely szervezkedésnek célja a községi elöljárói, különösen a bírói állásoknak mindenütt a gazdapárt vezérlő tagjaival való betöltése.

Mi mindenkor a liberalizmus zászlóvivői voltunk, minket senkinek nem lehet joga és nincs oka reakziós tendenciákkal megvádolni, sőt még ilyen feltevessel sem illetni, mi mindenkor azért küzdöttünk és küzdünk ma is, hogy társadalmi életünket az igazi demokrácia alapjára helyezzük el és minden közintézményünkbe bevigyük a tiszta demokratikus felfogást, hogy ennek szelleme hassa át a jogszolgáltatás és a közigazgatás valamennyi szerveit.

Mi tehát nem a gazdapárt érvényesülése ellen általában, csak speciálisan a községi igazgatás keretében félünk. Mi őszintén óhajtuk, hogy a gazdapárt, amely radikálisan demokrata, érvényesüljön, de érvényesüljön a maga helyén, a községek önkormányzata életében és ne azon a téren, a község elintézésé körébe utalt állami és törvényhatósági igazgatás terén akarja kezeibe ragadni a vezetést, amely területen a vezetésre, szakképzettségre, az elméleti és gyakorlati ismereteknek teljes hiányában nem hivatott és csak ártani, a községi közigazgatás zavartalan menetét veszélyeztetni, teljesítési képességét csökkenteni tudja.

Ma, amidőn a községi törvény semmivel sem ad kevesebb jogkört a községek bíráinak az állami és törvényhatósági közigazgatás terén, mint a jegyzőnek, sőt a bíró mintegy a jegyző fölé állítja, a gazdapártnak ily irányú érvényesülési törekvésének sikere nemcsak a jegyzői karra nézve jelent kiszámíthatatlan veszedelmet és újabb megalázá-

sok véghetetlen sorozatát, hanem megpecsételné a községi közigazgatás elháríthatatlan csődjét is.

Ez a mozgalom kell, hogy újabb lökést adjon a jegyzői karnak arra, hogy fokozottabban törekedjék a községi törvény oly, mielőbbi novelláris módosításán, amely módosítás a jegyzőt, mint tanult, tehát a községi igazgatás vezetésére és irányítására egyedül hivatott faktort, állítja a községi igazgatás élére s amely a község többi szerveit akként helyezi el a szervezetben, hogy azok a jegyző rendelkezésére és segítségére állanak az executív feladatok elintézésében.

Ennek a novelláris módosításnak minden halogatás nélkül meg kell történnie, fontos állami érdekek követelik, hogy a közigazgatásban vezetéshez ne jusson a demagóg politika és a jegyzői kar erkölcsi helyzete még súlyosabbá ne tétessék. Az állam és a jegyzői kar vitális, minden tekinteten felül álló érdekei most már parancsolóan követelik a törvény módosítását.

De a kar nem tehet semmit, kénytelen mozdulatlanul, téllenségben heverni, pedig nemcsak a községi törvény e novelláris módosítása alkotja a munkaanyagot, hanem ott vannak a türelhetetlen fegyelmi törvények, a főszolgabíráknak a jegyzői kart megalázó, majdnem korlátlan hatalma, szabadon gyakorolt kandidácziójai joga, az anyagi sérelmek, amelyek mind gyors orvoslást kívánnak, mert régi, fájdó és nap-nap után kinjulo sebek. Nem tehet a jegyzői kar semmit, nem tud az országos egyesület erejére, minden gáton, akadályon diadalmasan áttörő hatalmára támaszkodni, mert az országos egyesület élén állókban nincs akarat, nincs tűz, nincs meg nem rettenő lélek — csak opportunizmus, gerinczetlenség, felfelé alázkodás, a magasak kegyének elnyerésére való vágy van. Az országos egyesület elnöksége nem tudott érzelemben, gondolkodásban, vágyakban összeforrni, egybeolvadni a jegyzői testülettel, nem hatották át a karnak aspirációi és állásának csak díszét, fényét akarja élvezni.

Mi — amint ennek már többször kifejezést is adtunk — nem törekedtünk arra, hogy az elnökség és a kar egységét megbontsuk. Mi azt szerettük volna, ha a jegyzői kar érdekeiért az országos egyesület elnökségének lobogója alatt léphettünk volna a harci sorompóba, mert hiszen nekünk az egyleti életben személyes aspirációink nincsenek, sem ilyen aspirációkat nem szolgál-

A lóp virága.

— Makay Béla új könyve. —

1912. A Franklin Társulat kiadása, ára 4 korona.

A természetet nagyjából minden író szereti, vagy legalább szeretné elhíttetni, hogy szereti, mert ez, hogy úgy mondjam: illik egy írónak. Mondhatni: az irodalomban már mindent megcsufoltak; akad ember, aki gunyt üzött az erényből, a szépből, az erőből és még nem tudom miből, amit nagyok és hatalmasnak vagy szentnek tartunk, de ki irt valaha csak egy sort is a természet ellen? Az Istent lépten-nyomon káromolják, de ki hallotta valaha a természetet káromolni?

Ezen lehetne gondolkodni, mert ez jelent valamit, főképen a teológusok törhetnek rajta a fejüket, úgy egyéb moralisták — engemet ennek a képnek a visszája érdekel itt most, az hogy ha hát a természetet senki sem szidja, de mindenki bámulja és dicséri — miért vannak mégis olyan kevesen, kik igazán szépen, elragadóan és lelkesítően tudnak írni róla?

Valljuk be őszintén: az ugynevezett természeti szépségek leírói alaposan untatni szoktak bennünket. Ezt a műfajt már az iskolában megutáltatják velünk, ahol is smokk tanárok smokk izléssel, smokk írók természet nyavalyáival tartottak jól bennünket, kik novellákra, szerelmes történetekre és romantikára voltak szomjasak és szentimentálisak, hogy ama szellem és költészet nélkül egybeállított konyhakert feltárok, amelyeket kötött

vagy kötetlen beszédben ismertettek meg velünk: milyen felségesen szépek.

Ma már tudom, hogy miért nem hittünk nekik és titokban miért neveltünk a műlekedésükön — holott a valóságban mi is imádtuk a természetet. Ez onnan jött, hogy a természetről ujat, eredetit, szépet, megkapót — a legnehezebb írni. Éppen azért mert mindenki ösméri és szépségéről mindenki beszélhet, csak keveseknek adatott, hogy megballgatni érdemeset mondhasanak róla.

A természet egy fenséges hangszer, melyen mindenki játszhatik, de a művészetig kevesen vihethik rajta. Sehol tehát annyi kontár, mint a természeti képek mázsolói közt, de az igazi művész annál magasabban kiemelkedik aztán közülök.

Ilyen művésznek tartom én Makay Bélát, ki nek ez már a harmadik természet-bibliája. Első volt a „Verőfényben”, második „Hegyen-Völgyön”, amely könyveit osztatlan elismeréssel fogadta tavaly és harmadéve az egész sajtó. Az ő természeti és vadászképeinek — amint elbeszéléseit nevezi — mind a három kötetében egy egységes írói jellemvonással találkozunk: írójuknak elegendő ereje van ahhoz, hogy természetimádását komolyan elhitesse az olvasóval s aki őszinteségről meggyőző bennünket, annak már félig nyert póré van. Ha Makay e könyveiből egyszer egy ifjúsági kiadást rendeznek és az ő kiválogatott darabjaival fogják a fiatalságot nevelni, annak meglesz az a haszna, hogy a tanároknak nem kell tetetni magukat, hogy gyönyörködnek, a tanulók pedig e miatt nem fogják kinevetni a tanárjaikat. Ellenben élvezni fognak szintiszta, zamatos ma-

gyarsággal és költői erővel megírt történeteket a napról, a holdról, a körről és a verőfényről, a fehér hóról és a zöld lombokról, a sárga avarról, a kék hegyekről, a rózsás szürkületéről és az aranyzöld esthajnalról és mindazokról, akik ebben a képben élnek, mozognak, rajznak, zörögnek, sípognak, szeretnek és gyűlölnék és erről hangot adnak.

Makay tulajdonképpen nem is képeket fest, de színjátékokat rendez, díszletekkel és zenekarral. És az ő színjátékainak mindig két párhuzamos meseje van, melyek egymásba folynak: az egyiket emberek játsszák, a másikat, mint a Chanteclerben: az állatvilág érdekes alakjai.

Mondani is fölösleges, hogy ehhez az irodalmi műfajhoz kétféle tehetség és kétféle szem kell: az egyikkel az írónak mélyen az emberi lélekbe kell belátnia, a másikkal a természet felszínén kell széttekintenie, vagy mértőföldes cizirkalom-nézéssel, hogy végül a mélységek és a szélességek képét bele tudja festeni az olvasó öntudatába. Különös bravúrral olvad nála néha össze a két tényező: az ő kétféle mondanivalója az emberről és a természetéről, mint két vezérhangszer szólama a zenekarban. Néha együtt hangzanak, néha külön; az egyik mintha kérdezne, a másik mintha felelne. Kezdetben játéknak véljük, véletlen összetalálkozásnak és csak mikor érteni kezdjük az összhangot, akkor jövünk rá, hogy itt művészi munka folyt, mert minden egy középpont körül forog. Ilyen szerkezetűek a Makay elbeszélései: finom megfigyelések utszéli virágiból egyszerre egy himes szőnyeg bontakozik ki előttünk.

lunk, nem támogatunk s egyetlen törekvésünk a kar jogos érdekeinek kielégítése.

De hát a jelek arra mutatnak, hogy az országos egyesület elnöksége nem akar arra az utra térni, amely a jegyzői érdekek kielégítéséhez vezet; nem érti, nem akarja megérteni az elégtelenség mindjobbban feltörő szavát, nem akarja saját pozícióját felfelé gyöngíteni a kar érdekének erőteljesebb képviselésével.

Minthogy pedig a jegyzői kar nagy érdekei újabb veszedelmek által fenyegetettek, minthogy ezeknek az érdekeknek kielégítésével tovább várni nem lehet, tovább várni nem engedi meg a jegyzői kar és a községi közigazgatás mai állapota: valakinek eszelekednie kell, hogy a kar mozdulatlanágából kiemelkedjék és a tettek mezejére lépjen, sikereket érjen el, legelőször sérelmeinek már a jelenben való orvoslásával s jövő helyzetének legalább kereteire nézve tájékoztatást nyerjen, mert elvégre a miniszterelnök-belügyminiszternek minden alkalommal a „nagy közigazgatási reform“-ra való egyszerű utalása a kedélyeket többé meg nem nyugtathatja s a kar sóvárgó vágyait ki nem elégítheti. Kell, hogy bizonyos reformok azonnal keresztülvitessenek, kell, hogy a jövődőltervekről a misztikusság fátyla kissé fellebbentessék.

Az utóbbi időben sok levelet kaptunk jegyzői körökből; a legközelebbi napokban irt a karnak egy minden tekintetben kiváló, vezető szerepre hivatott tagja, akit a kar tagjai közül sokan tekintélyként ismernek és ilyenül tisztelnek.

Azt írja levelében a többek között: „én a jegyzői kongresszus összehívásának mindenkor elvi ellensége voltam, most azonban mellette vagyok, hogy kongresszus tartassék, mert sajnosan kell megállapítanom, hogy a mai vezetőség nem tud feladata magaslatára emelkedni, nem tud saját személyes előnyeit önző magatartásával szakítani, nem tud, nem akar oly taktikát követni, amely a jegyzői érdekek biztosítására alkalmas lenne. Ily körülmények között nincs más hátra, mint az, hogy a jegyzői testület önmaga vegye kezébe saját sorsának intézését és döntsön a mai vezetőség sorsa felett is azzal, hogy velük szemben a teljes bizalmatlanság álláspontjára helyezkedik.“

A községi közigazgatásnak, a jegyzői karnak érdekei minket is arra készítenek, hogy elfogadjuk e level álláspontját és azt

mondjuk a jegyzői kar tagjainak: Vegyék kezükbe önmaguk sorsuk további intézését!

Nagy és fontos érdekek forognak kockán, nem szabad személyi tekinteteknek az akeziót meggátolni, most, amikor a dolog a kar husába és vérebe vág, nem szabad érzelmi politikát csinálni, amely sajnálkozásból és megszokottságból kiméletes akar lenni. Kiméletlenül kell sújtani mindazokat, akik a kar törekvéseinek érvényesülését meggátolták, holott kötelességük lett volna azoknak bárkivel szemben is elszánt megvédelmezése!

A jegyzői kar régen szenved, szenved erkölcsileg a méltatlan bánásmód minden keserűségét, szenved anyagilag a fizetésrendezés hiányát, fizikailag az elviselhetetlen mennyiségű munkaterhet.

Helyzetének változnia kell. Eliminálni kell az erkölcsi sérelmeket, azok kuffejét, rendezni kell az anyagi bajokat, hogy a jegyzői kar erkölcsi helyzetében, közjogi viszonyaiban, anyagi ellátásában abba a pozícióba jusson, amit köztevékenysége által már régen kiérdemelt!

Van a karnak ereje, csak élnie kell vele, csak zsihadat álmából kell felébrednie s minden — minden megváltozik, megújodik! El fognak oszlani a sérelmek és megelégedés költözik a virágos ablaku község házakba!

Minden, ami körülöttünk el és mozog, harszol, irt, tülekedik az élet nagy küzdőterén erkölcsi és anyagi jóvoltáért, fejlődésért: a jegyzői karnak is a küzdők közé kell lépni, mert talán legtöbb joga e karnak van ahhoz, hogy fejlődését az összes tényezők előmozdítsák s legtöbb ereje, hogy jogos akaratának, ha kell, erővel is érvényt szerezzen.

Mi a magunk részéről, mint akik a legmelegebb rokonszenvvel támogatjuk a jegyzői testületének jogos küzdelmét a diadalok útján, akik eddig is harszoltunk a jegyzői érdekek kivívásáért: támogatni fogjuk teljes erőnkkel a jegyzői kart abban a szándékában is, hogy sorsának intézését saját kezébe vegye, támogatni fogjuk a rendelkezésünkre álló minden eszközzel és hisszük, hogy a kar küzdelme nem lesz meddő, hanem megtermi gyümölcsét.

A jelen helyzetben, amidőn a kar érdekei kielégítését éppen vezetősége hibájából és mulasztásából magában az országos jegyzői egyesületben, annak működésében nem találja meg, nincs más választás, mint az or-

hája közé. A nődördő gyászában feketén bólogat; a sésfűnek harmat-könnye perex; a virágot vesztett lóp sóhajta lenge köddé változik s mint ezüst szegélyű szemfedél borul a drága halott fölé. Belesápad a holdvilág is a gyászos látvány miatt s könnyű ragyog az ég ezer csillagszeme. A tükrös tó felcsinén ezer apró mécs lángol, lobog a ravatal körül... .

Vannak történelmi novellái is: ismert vagy ismeretlen krónikák elejtett szavaiból következtek tett bájos apró történetek, Rozgonyi Cziczelléről, Szűz szent Margitról, kedvesen és ügyesen fölépített jellemképek, kalandok, vagy pedig vaskos, szomorú balesetek és felsülések olyanokról, kik a kirívottásra rászolgáltak, mint például Mezőlaky Ferenc apát ur a 16-ik századból, vagy „Ha tudod, hallgass“ című elbeszélés némely alakja.

És a többi... a Karszt kopár szépségeinek leírása a „Tulipán“-ban, vagy végül a Természet halálklásáról, az Öreg erdő elhervadásáról irt előgja a „Hull a levél“-ben.

Ismétlem, aki ezeket elolvassa: maga is leáll természetimádónak. Kevés író ősmerek, aki olyan erővel tudná szuggérálni a maga érzéseit és meggyőződéseit az olvasóba, mint Makay. És nincs benne semmi ravaszság vagy ügyeskedés: ez az író nem hiszgi és nem csempészi be magát a lelkebe, ez vagy belerepül a magas szárnyalású fantáziájával, vagy egyenesen betör a kemény erejével. Hatása alól csak azok vonhatják ki magukat, akik nem olvassák; ilyenek azonban, hiszem és remélem, pár év múlva igen kevesen lesznek a literatura iránt érdeklődők közt.

Déry Gyula.

szágos jegyzői kongresszust mielőbb megtartani, megtartani, mihelyst csak az annak előkészítésére szükséges munkálatok befejezést nyertek, megtartani úgy, hogy a kongresszus imponzus volta már a siker biztos záloga legyen.

A jegyzői testület széles rétegeinek régi terve a kongresszus összehívása. Az idők igazat adtak nekik, hogy egyedül ez az út, amelyen sikert lehet elérni.

A kongresszusról, annak megtartásáról és a kapcsolatos teendőkről legközelebb írunk.

A községi önkormányzat.

Budapest, január 6.

Számtalan konkrét esetben mutattunk rá arra, a községi önkormányzat köréit a vármegyék tisztviselői nem tartják eléggé tiszteletben. Az önkormányzati vármegyének szervei, amelyek feltékenyen öröködnék a vármegyék autonómiája felett, morészen siklanak el azon rendelkezések felett, amelyek a községek autonómjogainak biztosítására szolgálnak. Mi a magunk részéről mindenkor azon az állásponton voltunk és vagyunk ma is, hogy a községi autonómiája ellen bármely oldalról intézett támadás, látszassék az bármily jelentéktelen érdekek körül forgónak, semmiesetre sem mellőzhető el, hallgatással, mert ott, ahol elvek, kardinális elvek sértenek meg, a sérelmet soha sem ennek mérve, hanem az elvek sérthetlenségének szempontjából kell megbirálni.

Legközelebb egy vármegye alispánja bocsátott ki egy körrendeletet, amely súlyos támadást tartalmaz a községi autonómia ellen.

A körrendelet azt tartalmazza, hogy minden község évi tüzoltószert szükséglete, a költségvetéssel együtt kimutatandó a főszolgabírónak, aki a szükséglet beszerzését jogosult engedélyezni.

A községi törvénynek egyetlen rendelkezéséből sem bizonyítható, hogy a járási főszolgabírónak autonóm ügyekre legkisebb befolyásuk is lehetne s bármely községi szükséglet beszerzése a főszolgabíró engedélyétől volna függővé tehető.

Ha a község bármit — tehát tüzoltó-felszerelést is — vásárol, ezt vagy készpénzzel eszközli, vagy pedig hitellezés igénybevételével. Ha a vásárlásra szükséges fedezetet az évi költségvetésben biztosítja, akkor a költségvetés törvényhatósági jóváhagyásával a vásárlásra is felhatalmazást nyert, tehát külön jóváhagyásra nincs szüksége, mivel külön törvényhatósági jóváhagyást csak azon terhes szerrödések igényelnek, amelyeknek fedezetéről költségvetésileg gondoskodás nem történt; ha pedig a vételi összeg a jövő év költségvetésében nem bír fedezettel, akkor a községnek a vásárlást kimondó határozata az 1886. évi XXII. t. cz. 24. szakasza értelmében törvényhatósági jóváhagyás előtt végre nem hajtható.

Ezt tartalmazza a törvény, de azt nem, hogy a községek autonóm jogkörben hozott bármilyen határozatai végrehajthatóságához is főszolgabírói engedélyezés és jóváhagyás lenne szükséges, ilyen jogkörrel maga az alispán sem bír, ilyen jogkörrel az alispánt még a vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése sem ruházhatja fel, annál kevésbbé áll jogában az alispánnak a községi képviselőtestületek határozatainak felülbírlását rendeletileg a főszolgabíró hatáskörébe utalni és ezt felhatalmazni arra, hogy a községek elhatározásait megsemmisítse, vagy érvényre emelje.

A község határozatai felett döntésre másodfokon kizárólag a vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése jogosult, tehát csak ez hagyhatja helyben, csak ez bírálhatja felül a község elhatározását, csak ennek van joga azt a község érdekében esetleg meg is semmisíteni. Ha azonban az alispán azt tapasztalja, hogy az egyes községek képviselőtestületei nem eléggé körültekintők határozataik meghozatala körül: jogában áll a főszolgabíró véleményét kikérni, jogában áll a vármegye közgyűlésének javasolnia e vélemény alapján a hozott határozat megsemmisítését, de azt, hogy a község mit, mikor, milyen feltételekkel vegyen, vagy ne vegyen,

szóval a határozat jóváhagyását, vagy feloldását mindenkor csak maga a közgyűlés jogosult kimondani.

Községi közigazgatás.

Abauj-Tornamegye a tisztviselőiért. Kassai jelentés szerint Abauj-Tornamegye törvényhatósági bizottsága ma Sziklay Ede főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a tisztviselők pótlékának fidesztébe egy és fél százalékos pótdátot vetnek ki. Puky Endre alispán a hozott határozatért a tisztviselők nevében köszönetet mondott. Az alispán bejelentette, hogy a nyugdíjpótló intézmény létesítése tárgyában legközelebb tervezetet mutat be a közgyűlésnek. A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

Vegyes felülvizsgáló bizottságok. A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszternek az állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok szervezéséről és összeállításáról, valamint a felülvizsgálókat fogantatásáról szóló rendeletét. A rendelet szerint az Aradon, Budapesten, Debreczenben, Egerben, Fehérváron, Fiumében, Kasán, Kolozsváron, Komáromban, Nagyszombatban, Pécsen, Pozsonyban, Sopronban és Horvát-Szlavonországban: Eszéken, Péterváradon és Zágrábban szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok az 1912-ik évben: január 16-án, február 6-án, március 12-én, április 16-án, május 7-én, június 11-én, július 9-én, augusztus 6-án, szeptember 17-én, október 15-én és 23-án, november 12-én, december 10-én és szükség esetén az ezen napokat követő hétköznapokon fognak egybegyűlni. A Besztercebányán, Brassóban, Gyulafehérváron, Nagyváradon, Szatmárnémetiben, Szegeden, Székesfehérváron, Temesváron és Horvát-Szlavonországokban: Károlyvárosban szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok ellenben: január 23-án, február 13-án, március 19-én, április 23-án, május 14-én, június 18-án, július 16-án, augusztus 9-én, szeptember 24-én, október 11-én és 25-én, november 26-án, december 27-én és szükség esetén az ezen napokat követő hétköznapokon fognak működni.

Rendőrsztrájk Szilágysomlyón. Szilágysomlyón a kevés fizetés miatt sztrájkolnak a rendőrök. Bőllöny Bálint főkapitány a város tanácsához jelentést tett, hogy valamennyi rendőre beadta lemondását, mert kevesli a negyvenöt korona havi fizetést és a százhusz korona évi lakáspénzt. Az államosítás megigérése se bírta rá a legénységet a megmaradásra. A rendőrök fizetésemelést követelnek, amit azonban a képviselőtestület a súlyos pótdátokra való hivatkozással megtagadott. A város közbiztonságára most senki sem ügyel. A tanács esendőrök kirendeléséért fog folyamodni.

A pestmegyei közgyűlés előkészítése. Pest vármegye állandó választmánya ma délelőtt Fazekas Ágoston alispán elnöklésével ülést tartott, amelyen előkészítették az e hó 8-án, hétfőn tartandó közgyűlés tárgyait. A közgyűlésen az alispán elő fogja terjeszteni évnegyedes jelentését, az igazoló-választmány pedig az új megyebizottsági tagválasztásról fog jelentést tenni. Ugyancsak ma tartotta ülését a közegészségügyi bizottság is. A bizottság ülésének egyetlen tárgya két gyógyszer-tár engedélyezése iránt beadott kérvény volt. Az

egyik gyógyszertárt Soroksár községben kérelmeztek, azonban a bizottság, tekintettel arra, hogy a községben már két gyógyszertár van és ezek közül a második annyira rossz helyzetben van, hogy négy év óta már a harmadik gazdát cseréli, ezt a gyógyszertárt nem tartja engedélyezhetőnek. Ezzel szemben a közgyűlésnek javasolni fogja a bizottság, hogy az újpesti VII. személyes üzleti jogu gyógyszertár iránt beadott kérvényben foglalt kérelmet teljesítse.

Megüresedett községi jegyzői állások. Hadod, segédj. á. 1000 K fiz., 200 K lakp., 1912. január 18-ig. Főszolgab. Szilágycseh.

Nőtincs, alj. á. 1000 K fiz. 1912. jan. 10-ig. Főszolgab. Rétság.

Lovrin, közs. irnoki á. 1000 K fiz. jan. 10-ig. Főszolgab. Perjámos.

Somlyóvársárhely, segédj. á. 1000 K fiz. 1912. jan. 8. d. u. 2-ig. Főszolgab. Devocser.

Alsóbogod, segédj. á. 1000 K fiz. 1912. jan. 8-ig. Főszolgab. Zalazegerszeg.

Barátka, segédj. á. 1000 K fiz. jan. 10-ig. Főszolgab. Élesd.

Aszófó, segédj. á. (4 község), 1000 K fiz., 1912. jan. 9 d. u. 2-ig. Főszolgab. Balatonfüred.

Zsinna, segédj. á. 1000 K fiz., 1912. jan. 20-ig. Főszolgab. Szerdahely.

Megüresedett községi orvosi állások. Nyirtass köröry. á. 1600 K fiz., 500 K uti át., 400 K lakp. 1912. jan. 16-ig. Főszolgab. Kisvárd.

A rovatvezető üzenetei

Kérdés: Községemben a volt helyettes jegyző az 1911. évi költségvetés összeállításánál figyelmen kívül hagyta, hogy a községhez tartozó pusztaánál csak fél pótdátja van. Most, amidőn a tulajdonos az évi pótdátot teljesen ki akarja egyenlíteni derült ki, hogy ez évre félpótdát kedvezménye nem vétetett számításba. Kérdés, tartozik-e megfizetni 1911. évre az egész pótdátot, vagy hivatalból kell a jogosulatlanul kivetett többletet törölni?

Válasz: Tartozik megfizetni, mert az általános szabálytól eltérő külön jogkezdvezmény érvényesülésének feltétele az, hogy a kedvezmény igénybe is vették, ha tehát itt az érdekelt fél fel nem szólta, jogorvoslattal nem élt, a folyó évre a kedvezményt elvesztette. A közig. bíróság konkrét esetben így döntött 3498—1902. szám alatt.

Kérdés: Ha a fegyelmi eljárás alatt álló és felfüggesztett jegyző lemondása a fegyelmi eljárás tartama alatt elfogadják és így fegyelmi ügyben jogerős marasztaló határozat nem is volt hozható: a felfüggesztés alatt visszatartott fizetése nyadhoz van-e jog?

Válasz: Igen, mert a fegyelmi eljárás megtorló eljárás s ha annak ellenére hogy az illető jegyző a fegyelmi eljárás során nem mondatik ki vétkeinek s cselekedete vagy mulasztása megtorlást nem von maga után, mégis a büntetés jellegével bír azon hátrányt kénytelenítettnek viselni, hogy javadalma egy részét elveszíti, marasztalás nélkül büntetettnek, miből következik, hogy a fegyelmi eljárásnak marasztaló véghatározat keletkezése előtt, beszüntetése estén, a felfüggesztés alatt visszatartott fizetése nyadhó kiszolgáltatandó. (A m. kir. közig. bíróság 1724—1900. sz. a.)

Kérdés: Községünkben nincs nyomásos gazdálkodás, de régi szokás, hogy a réteket az elüljáróság felszabadítása után a lakosság közösen legelteti, most néhány gazda nem engede meg rétte legeltetését, sőt a legeltetők ellen mező-erdőri kihágásért feljelentést tett. Jogos-e a feljelentés, megtilthatja-e egy-két közbeeső terület tulajdonosa rétte legeltetését és így meghússíthatja-e az egész terület igénybevitelét?

Válasz: A rétek közös legeltetése iránt az érdekelt birtokosok ott is megállapodhatnak, ahol nyomásos gazdálkodás nincs. Ez a megállapodás azonban csak azokra terjedhet ki, akik ahhoz önként hozzájárultak. Mihez képest azok a réttulajdonosok, akik a közös legeltetéshez nem járulnak hozzá, joggal tiltakoznak rétteik legeltetése ellen és joggal emelnek a legeltetők ellen tilos legeltetés miatt kihágási feljelentést.

Kérdés: Ha a választók névjegyzékében valamely adózó nincs felvéve, szavazati jogát gyakorolhatja-e?

Válasz: A mi nézetünk szerint gyakorolhatja a két év óta adófizető, szóval: ha bir azokkal a kellekekkel, amelyek az 1886. XXII. t. cz. 36. szakasza értelmében választóvá minősítik. Emellett szól a m. kir. közig. bíróság 3426/1906. sz. ítélete,

amelyben előfordult eset alkalmából kimondotta, hogy községi bíróvá megválasztható az is, aki a választók névjegyzékében elő nem fordul, ha különben a törvény szerint választói jogosultsággal bir.

Kérdés: A községben a községi képviselőtestület választását, min. törvénytelenül megejtett választást a m. kir. közigazgatási bíróság megsemmisítette, de a képviselőtestület cselőtt, t. i. választásainak megsemmisítése előtt jegyzőt választott, kérdés, hogy a jegyzőválasztás is megsemmisítendő-e, mert hiszen maga a képviselőtestület választása törvénytelen volt?

Válasz: A m. kir. közigazgatási bíróság 1909. 442. sz. határozata szerint az a körülmény, hogy a községi képviselőválasztás egész eredménye megsemmisített, a képviselőtestület által a megsemmisítés előtt törvényes hatáskörben teljesített eljárásnak — ha ez az eljárás maga szabályszerű volt — érvényességét meg nem dönti.

Kérdés: Az itteni volt urbéresok osztatlan tulajdonukat képező közösen használt endőterületeket nem akarják bérbeadni, hanem házilag kívánják kezelni, arra való tekintettel, hogy az 200 holdnál nagyobb.

Válasz: A m. kir. közig. bíróság 5496—1910. számú ítélete szerint a volt urbéresok osztatlan tulajdonában levő közösen használt endőterületeken gyakorolható vadászati jog feltétlenül bérbeadandó, házi kezelésnek nincs helye.

Kérdés: A hivatalvesztésre ítélt szülész nő folytathat-e magángyakorlatot?

Válasz: Igen, mert a hivatalvesztés folytán csak állami, törvényhatósági vagy községi szülész női állást vesztené el, — amennyiben ilyenről birna — illetőleg az ítélet hatálya alatt ezek egyikét sem szerezheti meg. A magángyakorlatot csak akkor nem folytathatja a szülész, ha az illető foglalkozásának gyakorlásától végleg, vagy meghatározott időtartamra eltartott, de az esetben az ítélet nem a hivatalvesztés kifejezéssel él, hanem a magángyakorlattól való eltiltást kifejezetten elrendeli.

Kérdés: A legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításánál a férj adójához hozzászámítható-e nejeének viselt tanítónői állása után járó IV. o. ker. adója?

Válasz: Az 1886:XXII. t. cz. 33. szakasza kimondja, hogy a férj adójába a nő adója csak akkor számíttatik be, ha a férj a nő vagyonát kezeli, miből nyilvánvaló, hogy a férj adójába ama vagyon után fizetett adó számítható be, amely vagyont a férj, mint ilyen kezel. Tehát a nőnek a férj vagyonkezelésétől teljesen függetlenül saját alkalmaztatása után járó fizetésére kivetett kereseti adója a férj adójába be nem számítható. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1908. évi 184—1908. számú ítélete.)

Kérdés: Egy egyén 22 éves kora óta tartózkodik B. községben, ma 26 éves és két év óta nagykoru, adófizető, tekintettel arra, hogy négy év óta lakik B.-ben és adót fizet, az 1886. XXII. t. cz. 10. szakasza értelmében b.-i illetőségének tekintendő-e?

Válasz: Nem, mert kiskorú önjogulag nem szerez illetőséget. A kiskorúságban eltelt tartózkodás nem számít azon esetben sem, ha az illető ezidő alatt a községi terhek viselésében részt vett.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult

Dr. Schöfft-féle

„ARANYCSEPPEK“

váltólag és minden gyomorban ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdugulást és kólikát, továbbá vertiginitásra is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, fejmigrén, hányásingeret, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a gutaütéstől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen.

1 üveg ára . . . 1 frt. 20 kr.
1 drb. sebtapasz 1 frt. 50 kr.

Bétküldi minden világrészbe:

Franz Dommanovics
Wien, 17. Bez, Halischgasse 19. II/30.
Magyar levelezés.

ELTALÁLÓK
DÍJTALANUL
ENCIKLOPÉDIÁJA
Műszaki és ZSEBEXIKON. Olvasóknak díjtalanul küldi.
Molnár R. Béla okleveles gép- és mérnök, híres szabalmi ügyvivő. Budapest, VIII. Baross-tér 14. (a keleti pályaudvar közelében) (Telefon 172—14) Szabdalimok készítője és értékesítője.

Reggelizés előtt fél pohár **Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz** Az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 60 fillér

JOGÉLET

A házrész, mint a jogi forgalom tárgya

Budapest, január 5.

A lakásdrágaság jó és olcsó lakásnak biztosítása céljából egy új fajta intézménynek a létesítését segítette elő, tudniillik egy teljes lakást magában foglaló házrész megszerzésének lehetővé tételét olyképen, hogy ez a házrész az illető lakónak eladható és örökíthető vagyonává válik anélkül azonban, hogy a lakó az illető háznak, amelyben lakása van, hányadrészes tulajdonosává lenne.

Nagyjában a dolog úgy megy végbe, hogy valamely vállalkozó megszerzi a telket, elkészítteti az arra emelendő lakóháznak tervét, s most ahelyett, hogy előzetesen tudniillik még a ház megépülte előtt bérbeadná a lakásokat, egy bizonyos alapösszeg lefizetése és évi mérsékelt bérösszeg kikötése ellenében arra jogosítja a lakót, hogy a lakás használata tekintetében szabadon rendelkezessék: vagy ő maga bírja lakásul, vagy másnak engedi át lakásul, de őt magát, illetőleg lakóját semmi esetre sem lehet a lakásból kitenni, sem a lakbért az ő terhére nem lehet felelteni. Nem minden esetben lesz ugyan éppen ilyen a felek szerződése; de nagyjában mégis az az alap gondolat hatja át a feleket, hogy a lakó kap alapösszeg és mérsékelt évi bér ellenében megfelelő lakást, amelyben ő maga a háziúr és amelyet neki fel nem mondhatnak, sem az évi bért nem emelhetik.

Amíg a vállalkozó és a lakó megfelelő vállalt kötelezettségének, addig nincsen baj. Addig igen szépen megférnek egymás mellett s mindegyikük megtalálja a maga számítását. Amde, ha egyik vagy másik nem teljesíti azt, amire kötelezve van, avagy a másik fél érdekeit sértő magatartást tanúsít, akkor hamar felbillen az egyensúly s akkor tűnik elő, hogy az az alakulás, tudniillik a lakásnak így alapon való biztosítása a jognak ma érvényes alakzataiba nem illeszthető és bizony nev az egyik vagy a másik fél ennek következtében károsul.

Vegyünk előbb a vállalkozó szerződészegését. Ha ez a házat megterheli és nem fizeti a jövedelemből a terhek kamatát és törlesztés és bizony vagy az egyik vagy a másik fél het és a lakó elveszti minden jogát.

Miért? kérheti az olvasó; azért, felelünk rá, mert a ház tulajdona nem a lakók összességét illeti meg, vagyis az egyes lakók nem társtulajdonosok, hanem a lakók voltaképpen csak örökös lakók, akik arra vannak jogosítva, hogy ugyanazon feltétel mellett akár átruházhassák, akár örökíthetik a lakáshoz való jogot. A háztulajdonos a vállalkozó, akinek nevére van a tulajdonjog bekebelezve és aki gyakran, majdnem mondhatni, mindig saját tőkéje nélkül vagyis hitellezett tőkével épít s aki ennek a hitelnek az ingatlanra bekebelezését megengedni köteles. A lakók tehát a háztulajdonos nem fizetése ellenében védelemben nem részesülnek. Mert ha a kifizetett alapösszeg a házra bekebelezetik a bankkölcsön után, ezzel a lakón nincs nagyon segítve. Hiszen ha a ház elárverezése esetében meg is kapja ezt az alapösszeget, de mindenesetre elveszti azt a jogát, hogy a kialakított olcsó áron lakó maradhasson, mert az árverési vevőt az előbbi tulajdonos megállapodása nem kötelezi.

A hasznélvezeti jog bekebelezése ezen a dolgon nem segít, mert a hasznélvezet csak a hasznélvezőnek, s ha ezek házastársak, a hasznélvező házastársak mindegyikének haláláig tarthat, mert a mai jogban a hasznélvezet olyan személyes jogi jog, mely másra át nem ruházható és át nem örökíthető. Azután meg a hasznélvezet, ha nincs első helyen bekebelezve, a bírói árverés esetében szintén megszüntethető.

Osztott tulajdon, amely a mai modern társadalmi igényeknek megfelelően keletkezhetnék, szintén nem ismer a mai jog. Van

ugyan felülépítmény és telek szerint osztott tulajdonjog, amde ennek újabb keletkezése nincs megengedve. Csak a régi zsellér, taksás centuális földesnél ismeri el a jog ezt a megosztott tulajdon. S talán ez a jogi alakzat nem is felelne meg a mai kívánalmaknak, mert ebben az esetben az építő vállalkozó csak telektulajdonos lehetne s a telek használatáért csak díjat követelhetne, pedig voltaképp az épületet is ő nyújtja a felépítmény tulajdonosoknak és ezek a felülépítményi részeket már korlátlan tulajdonul bírják, mielőtt még azt teljesen kifizették volna. Vagyis ebben az esetben a telektulajdonos: voltaképp az építő vállalkozó jutna pórul.

S ha vesszük azt a napilapokban szellőztetett esetet, amikor az ilyen házrész lakó átruházta egy másikra lakását és ez a másik az évi járulékot nem fizette, s amikor a háztulajdonos két év óta nem tudja az évi járulékot megkapni, mert a bíróságok a bérlet jogszabályait nem látják alkalmazhatóknak, más jogszabályok pedig ezzel az új társadalmi alakulattal szemben nem állanak rendelkezésre, — úgy bizonyára arra a tudatra kell ébrednünk, hogy elvben szép az ily módon biztosított olcsó lakás, de abban minket a jog, a par excellence a védelemre hivatott jog megvédeni nem tud.

Hogyan lehetséges ez? Csak úgy, mint ha a fejlődő gyermek csecsemő korabeli ruhájában marad. Ezekből kiro és ezek sem nem díszítik, sem nem védik. Ha tehát magzatunkat csinos és időviszontagságok ellen védő ruhában akarjuk látni, akkor kell neki új, megfelelő ruhát csináltatni. Ha a társadalomban oly új jelenségek merülnek fel, vagy eddigi állapotok oda fejlődnek, hogy azokat a mai jog nem védi meg: kell új jogszabályokat alkotni.

Ez persze a törvényhozás feladata. Amde ha a törvényhozás normális munkáját megakasztják, azt a társadalom sanyli meg.

Az bizonyos, hogy a mai lakásdrágaság közepette üdvös az olyan intézmény, amely állandó és aránylagosan jutányos lakást biztosít, s amely a háztulajdonos és a házmester önkényeskedésétől megment. Épp ezért a mutatkozó bajok ellenére nem szabad abbahagyni ezeket az alakulásokat, de küzdeni kell jogi biztosításuk érdekében.

Szerintünk gyors és biztos orvoslási módszer volna a mai jogi hiányok ellenében az, ha a lakók javára oly hasznélvezeti jog bekebelezését engedné meg a hozandó törvény, amely hasznélvezet átruházható és örökíthető, hogy ha továbbá az építési tőkével megterhelt ingatlan árverezése esetében a hasznélvezet nem szűnne meg, hanem az új tulajdonost csak a lakók évi járuléka illetné, s ha 30—35 évi fizetés után a lakásonként osztható tulajdonjog a lakókra szállana.

Az építőiparosok jogvédelme érdekében az osztrák igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett a Reichsrat elé az építési hitel biztosítása (építési jelzálog) tárgyában. Ez a javaslat minket is érdekelhet, mert nálunk is mutatkozott e téren az építőiparosok kárára sok visszaélés. Éppen ezért közöljük röviden a javaslatot, melynek lényege az, hogy az építési engedély a telekkönyvben előjegyeztetik s ez alapon az illető építőiparosok és építési hitel nyújtók követeléseikre nézve törvényes zálogjogot nyerne, mely nekik — amennyiben a vételár a telekkönyvileg biztosított követelések teljes összegét nem fedezi — más, korábban keletkezett követelésekkel szemben a követelések sorozásával elsőbbséget biztosít. Az építőmunka befejezte után az építőiparosok követelése bírói felszámolás útján állapíttatnak meg, miáltal a hosszas és költséges perek elmellőztethetnek. Az egész eljárás a telekkönyvi hatóság, végrehajtás esetén a végrehajtó bíróság, mint építési bíróság előtt folyik le, mi mellett az eljáró egyes bírók négy szakértő ülnök támogatja. A követelések telekkönyvi előjegyzése elmarad, ha az ingatlan tulajdonosa az előre látható építési költségek negyed-résztét biztosítékul letéteményezi, amely biztosítékot a bíróság az építkezés befejezte után az illető

építőiparosok között még fennálló követelések arányában szétosztja. A törvény hatálya csak azon helyekre terjed ki, melyek rendeleti úton megjelöltetnek, vagyis ahol az építkezések terén egészség-telen viszonyok uralkodnak, s melyek megszüntése után a törvény szintén rendeleti úton hatályon kívül helyezhető. A törvény továbbá csak oly új építkezésekre terjed ki, melyek lakásokra és üzleti célokra szolgálnak s az építőiparosok követelésein kívül csak azon építési hiteleket védi, melyek az építési pénztárnál előzetesen bejelentettek s az építkezés céljaira fordítottak. Az építési pénztárt az illető község állítja fel, ebbe folynak be a fentebb említett biztosítékok is.

Részvény eladása az üzleti év befejezte után.

Amikor a részvénytársaság üzleti éve már befejeződött, de még az ezen év üzleti nyereségének felosztásáról a közgyűlés nem határozott, — a részvényeknek ezen időközben való eladása esetében, ha az eladó és vevő a befejezett üzleti évre szóló osztalékszervény el, vagy el nem adása tekintetében kifejezetten meg nem állapodtak, kétséges lehet, vajjon az eladás ezzel az osztalékszervénnyel, vagy anélkül történt-e. Adott esetben ez a kérdés a bíróság elé került; az eladó azt állította, hogy a már befejezett üzleti év után történt eladás csak a részvényre vonatkozik, de nem a már önálló értékű átalakult osztalékszervényre is, ellenben a vevő amellel erősödött, hogy a szervény beváltási ideje még el nem érkezett s így az nem eszékés s azért nem is lehet önálló érték. A kir. Kuria szakértők véleménye alapján megállapította ezt az általános kereskedelmi szokást, hogy az üzleti év befejezte után, de az osztalékszervény esedékessége előtt történt eladás esetében a meg-előző évi szervény különös megállapodás hiányában is a részvényekkel együtt eladottnak tekintendő.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* *Őszi verőfény.* (Szalay Károly költeménykötete.) Szalay Károlynak egy új kötete jelent meg a könyvpiacra. Szalay Károly egyike legmelyebben járó gondolkodó írónknak és költőnknek, akinek sajátos világnézete, bármennyire realis legyen is, bármennyire nem távozik el a valóságtól, tele van eszményekkel és poétikus ábrándokkal. Ezek a költemények a tudós és gondolkodó férfi elméjén átszűrve roéznak, tele hatalmas és megragadó érzésekkel és fenséges meglátásokkal. Egy egész életnek tapasztalatai, szemléletei és elragadtatásai tükröződnek abban a kötetben oly formában, hogy mindenkire, aki a költeményeket olvassa, áthársonlik az ő lélekének melege. Még hazafias költeményei is, amelyek ma már nehezebben találunk visszhangra, messze túlhaladják a közönséges mértéket. Lírája akkor jár különösen magasra és mélyen, amikor a nagy természettel, annak csodás és fenséges tüneményeivel áll szemben. Látóköre kitágul, elméjében nagyszerű gondolatok és szemek előtt pompás és színes képek jelennek meg. De ezenkívül minden emberi nagy érzés is kifejezésre jut lantján. A legszubtilisabb árnyalatait az érzéseknek és gondolatoknak is megterien ki tudja fejezni. Az embernek és költőnek megnyilatkozása ez a könyv. Sokszor átengedi magát a melancholikus hangulatoknak, de ezekben a költeményekben sem áradozik, nem áll szentimentális, émelgyőssé s még olyankor is megmarad a magas színvonalon, amikor eszmékről zeng, melyek már tudnak gyuitani vagy lelkesíteni. A modernségét és gondolkozási energiáját itt sem tagadja meg. Egyébként a könyv gazdag színekben, fordulatokban, árnyalatokban, hangulatokban és képekben. Költeményei tovább rezegnek a lélekben akkor is, ha a könyvet már letették. S minden könyv annyi értéket képvisel, amennyi emléket a lélekben visszahagy. (t.)

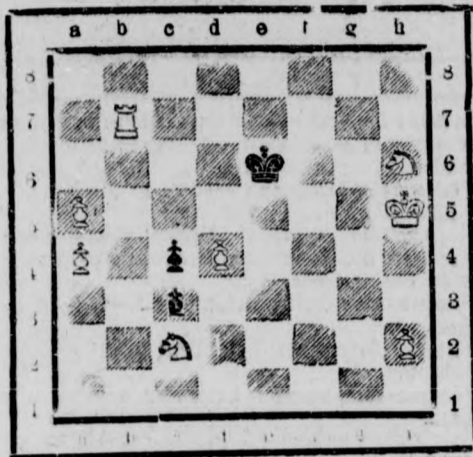
* A Magy. Tud. Akadémia I. osztálya 1912. január 8-án, hétfőn délután 3 órákor ülést tart, melynek tárgyai: 1. *Vikár Béla* l. t.: „A székesly népköltés-ről. (Székfoglaló). 2. *Papp Ferencz* mint vendég: „Kemény Zsigmond „Élet és ábránd” című regényéről.” Bemutatja Voinovich G. 2a l. t.

„Jó étvágya lesz
Ha **DIANA-SÓT** vesz.”

SAKK.

138. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, Newyork. (A „Magyar Sakkvilág”-ból.)

Matt a harmadik lépésre.

439. számú játszma.

Játszották Londonban 1911. november 15. Capablanca szimultánjátékban egyidejűleg más 27 játszámával.

Négyes huszárijáték.

Table with chess moves for game 439, listing moves for White (Világos) and Black (Sötét).

440. számú játszma.

Játszották néhány év előtt.

Királycsel.

Table with chess moves for game 440, listing moves for White (Világos) and Black (Sötét).

Sakk hírek.

Sakkverseny Abbázában. A január 14-én kezdődő nemzetközi mesterverseny iránt a sakkosok körében nagy érdeklődés mutatkozik.

versenyen legfeljebb csak tizenkét játékos vehet részt. Jelentkeztek: Duras (Prága), Cohn Erich (Berlin), Leonhardt (Hamburg), Spielmann, Fahrni (München), Johner (Frankfurt), Rotlevi, Salve (Lodz), Flambert (Varsó), Jaffe (Newyork), Chajes (Chicago), Kostics (Köln), Lowtzki (Leipzig), Székely (Győr), Aurbach (Páris), Davidson (London), Barász (Budapest), Guglielmotti (Róma), Klesynski (Varsó), Pokorny, Barton (Prága) stb. Bárány-Rothschild az elhunyt Rothschild Albert emlékeztetére két szépségdíjat ajánlott fel.

A brit sakk szövetség az évi kongresszusát augusztus 12-24 közt tartják meg Richmondban.

Bécs. A Wiener Schachklubban december 7-én kezdődött a Trebitsch-emlékverseny, amelyen Albin Adolf, Löwy Leó, dr. Perlis Gyula, Réti Károly, Schlechter Karoly és Wolff S. Reginald vesznek részt.

Varsó. Rövid idő előtt egy érdekes verseny vette kezdetét, amelyen többek közt Rubinstein és Salve is részt vesz.

Berlin. A Berliner Schachgesellschaft kábelmérkőzést hívta ki a newyorki Manhattan Chess Clubot és két levelezési játszma váltására ajánlotta a rigai sakk egyesületet.

Szerkesztői üzenetek.

Magánleveleink irására nem vállalkozunk.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kuklakasszony. Szaguldópuding. Fél kilo finom szagot megmosunk több vízben és leszűrjük mindannyiszor róla a vizet. Lábasban egy liter tejet, husz deka cukorral felforraltunk, beleöntjük a szagot és puhára főzzük, vigyázva, hogy meg ne kozmásodjék, ami különösen gáztűzhelyen könnyen meggesik. Ekkor 35 deka vajot 16 tojássárgájával habosra keverünk, beleadjuk a kihűlt szagópépet, egy maroknyi fehér zsemlyemorzsát és a 16 tojásfehérjéből vert kemény habot. Formába töltve egy óráig sütjük a sütőben. Mogyorótorta. Hét deka mogyoró finomra törve, 14 deka cukor, hat tojássárgája, négy tojás habja, tíz deka liszt kell hozzá. A cukrot a tojássárgájával jó habosra keverjük, ekkor jön bele a mogyoró, a liszt és a hab pedig vegyeseen. Két részben sütjük a habot, mindegyik részt még kétfelé vágjuk. A négy lap közeit az alábbi krémmel vastagon töltjük: A krémhez kell 25 deka cukor, melyet vaníliával és öt-hat evőkanál vízzel sűrűre főzünk. Ot tojásfehérjével kemény habot verünk s a még meleg szagpépet beleöntjük. E hab negyed részét külön teszünk, háromnegyed részébe pedig 12 deka őrölt mogyoró jön. E keverékkel megtöltjük a lapokat, a félretett habbal pedig bevonjuk a torta külsejét. A tetejét sűrű cukorba mártott egész mogyorókkal díszítjük. Milánói sütemény. 125 gr. vaj, ugyanannyi liszt és cukor, két tojássárgája és két evőkanálnyi bor kell hozzá. Ebből sima tésztát gyurunk és kissé pihentetjük. Akkor későfokvastagságra kinyújtva, különféle alakra kiszúrjuk, sütőlemezre rakjuk, habart tojással bekenjük és aranyárgára sütjük. Minél régebb, annál jobb. Vanília rudcsokli. 28 deka cukrot, öt egész tojást habosra keverünk, fél rud cukorral tört vaníliát és 42 deka lisztet hozzákeverünk. A tésztából vékony rudcsoklikat sodrunk, vajjal bekenet és liszttel meghintett lemezre rakjuk, finom porcukorral megszórjuk és világosra sütjük. Maalince. 30 deka friss vajot igen habosra keverünk fél óráig, apródként öt egész tojást és kettőnek a sárgáját adjuk bele, aztán picike só, kis citromlevet és narancsvirágvizet, valamint rumot, 28 deka cukor és 28 deka finom liszt jön bele és apró pecséttel formákba töltve (vajjal kikentve), sárgára sütjük. Igen sokáig áll. Tiroli kenyér. Négy egész tojást, négy tojássárgáját tálban elkeverünk 28 deka cukorral. Majd adunk bele 14 deka darált mandulát, egy késhégy tört fahéjt és szegfűszeget, utóbb 14 deka lisztet. Kikent tepsibe ujjnyi vastagra simítjuk, lassu tűznel sütjük s apró darabokra vágadjuk. Sokáig áll.

O. Péter. Ha a fehér bor fanyersága magas eszterterületű szőlőszőlő, akkor azon erős vizelőanyag, vagy gelatindertés által segíthetünk, miáltal szelidebb és kevesebb fanyar lesz. Ha derítés után még mindig erdes ízű, úgy legelőszerebb azt más szelid borral házasítani. Ha a fehér bor túl fanyar, úgy az szűretelestör elkövetett hibára vezethető vissza, talán a szőlőszőlő hengerrel tulszűkre voltak állítva, amikben a kecsányokat és szőlőszőlőket nemcsak szűrték, hanem nyelvet is sajtoltak ki belőlük. Előfordulhatott az is, hogy a cefre, ha nem volt lebegőváza, tulszűkre maradt a kádon. 2. Ha a palaezkhoroknál a ezinkupak alatt a dugó megpöcsösödik, az azt jelenti, hogy a ezinkupakot korán húztuk a palaezk nyakára, melótt még a dug kiszáradhatott volna; vagy pedig a dugó kicsi és nem zár legmentesen, vagy pedig hibás és fokvés közben szivárog. E kellemetlenséget akként kerülhetjük el, hogy elég vastag, jó minőségű dugókat használjunk és dugaszolás után legalább egy napig állni hagyjuk, hogy a dugó felső része kiszáradhasson. 3. Különböző oka lehet annak, hogy tavalyi bora zavaros volt, az idén annak elejét veheti, ha minden 20 liter borra 15 gramma finom, oldott fehér zselatint kever. Mikor a bor erősen erjed, kopogtassa meg erősen kalapácsesal a bordó oldalait. A fenékre szállott zselatin ezáltal fűszáll, aztán ismét lefelé jut és utközebe magához von minden zavaros anyagot, mely szépen fenékre ülepszik. Így kristálytisza lesz a bora.

Margit. Nem esdőljük, hogy kedveli a begóniát, mely egyike a leghálásabb szobanövények egyike. Csak banni kell vele tudni. A rondes fejlődéséhez 10-15 fok szobalevegőre és ablak közelében világoságra van szükség. Dugványokból kora tavasszal, de nyár idején is, könnyen szaporítható. Talaja legyen erőteljes, de laza föld. Legjobb a melegágyi, lombos vagy legelő föld keveréke, melyhez megfelelő mennyiségű felyőbéli lomokat vegyítsen. Nehéz földben a begónia, éppen úgy, mint növényrokonai is, többnyire a veszedelmes gyökérronthadásba eshet, minek következtében a levelek lehullanak vagy megfoltosodnak. Ez okból a túlzott öntözéssel s permetezéssel is óvni kell. Téli időben az óvatos szel- lőztetés is tanácsos. A legismertebb fajok a Begonia metallica, Begonia Schariffia és a Begonia Crederi.

Médi. 1. Ha a handri lába vörös és gyulladt, láb- vizet kell neki adni. Egy csészényi langyos vízbe egy lávaskandnyit kreolint keverünk és e tejszerű folya- dékba fürösztjük reggel, este a madár lábcsakát. 5-10 perozig. Néhány nap múlva bekenjük a lábait preubal- zammal, mely félig borszeszszel van keverve; a baj rendszeren elmúlik. 2. Akármilyen furcsának is lát- szik, mégis igaz, hogy a kis görbelű tacsók közeli ro- kona a gyorslábú, karsu agárnak, amely viszont az abesszinai farkastól származik. A karsutestű agár már 3000 esztendővel Krisztus előtt keivencz állatja volt az egyiptomiaknak, akik antilop- és gazellavada- szatra használták. Akkor azonban az agárnak még nem volt lecsüngő füle, hanem teljesen előreálló. Az újabb kutatások eredménye szerint, nagyon valószínű, hogy a mi tacsókutyánk az ő görbe lábcsakáival egy égyptomi divathóbort produktuma. Eppen úgy, mint körülbelül 40 évvel ezelőtt nálunk divatba jött a dogge törpe alakja, a mopszi, az égyptomiak viszont jó ideig a rachitisszerűen meggörbült, valószínűleg mester- ségesen is előmozdították, amennyiben a fiatal agártól elvonták minden méztartalmu táplálékot, amely a osontok megerősödését előmozdítja. Benihaszában, egy ősi egyiptomi sírban egy rajzot találtak, amelyből ki- tűnik, hogy Egyiptomban már 4000 esztendővel e- zelőtt tenyésztették ilyen tacsókat. Bár ilyenformán a kis tacsók nyomorék alakját ilyen erőszakos módoszernek kétségbeveti, ami esdőlatokeppen állandó maradt, még- is a legerősebb és legtrikább fajkutyák közé tartozik. A tacsók hí, ragaszkodó, de egyuttal ravasz, óngáló és épp oly harapós, mint amily gyáva. És e szeretetreméltónak nem mondható tulajdonságai ellenére, vagy talán ép- pen ezelmek komikus volta folytán, mindenhol meg- nyerte az emberek tetszését és kétségkívül ön is meg fogja szeretni a kis Teddit, ... már csak az ajándéko- zója kedvéért is.

Teréz. Hallgasson az orvosára. Ugy, mint ön, sok más beteg is fél a salicyl használatától, mert némelyik- nél kis szívbetegség áll be annak bevérese után. Pedig a salicyl egyáltalán nem veszedelmes és nem árt a szív- nek. Az akut izületosuzal nélkülözhetetlen a salicyl és nem okoz semmiféle szívbajt, bár sokan azt ráfogják, ami pedig teljesen indokolatlan.

Berlin nagyszálloda és Pensió VI, Révay-utca 10. Telefon 137-90. ::

Magyar királyi Operával, Audrássy-utcai és Váci-körutal szem- ben. 140 szoba. Lift. Gőzfűtés, szobákban meleg és hideg- vízzel, fürdők, térszalgo és könyvtár a lt. vendégeml. rendel- kézésre. Pensio napi 5.- K-tól feljebb, szoba beleértve. Pontos és figyelmes kiszolgálásért kezessékedik az igazgatóság.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Hely), distance (Távolság), and price (Ár) for various water supply points.

„EGYETÉRTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MATYÁS.

Jelzálogkölcsonőkre, konvertálásokra,
 első és második helyű kölcsönőkre a becsérték 90 %-a erejéig, továbbá adás-vétel közvetítésére ajánlom aulirott céggemet fővárosi, vidéki házakra, telkekre és földbirtokokra. Referenciának hivatkozom 25 éves gazdasági és építkezési tapasztalataimra és polgártársaim osztatlan bizalmára és Budapest pesti részének 2632., 2633., 2630., 2651., 2637., 4398. heiyrajzi számok alatt felsorolt bérházaimra.
 Kiváló tisztelettel
STRAUSZ ADOLF
 törv. bejegyz. ingatlan-forgalmi és jelzálogkölcson-közvetítői iroda
Budapest, VII., Aréna-ut 17. sz.

Csillárok
 és lámpák (petroleum, gáz és villanyra)
 kényelmes havi részletfizetésre

Kizárólag
 elsőrangu
 készítmények.

Ázsal
 gyártmány.
 Mérsékelt árak.

Aufrecht és Goldschmied utóda
Elek és Társa r.-t.
 Budapest, IV., Károly-körut 10.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
 a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióának bizonyult háziser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénel, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-S0, K.1.40 és K.2.- és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. D. Richter gyógyszerertára az „Aranyoroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GÖZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
 A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösek közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek uszszintén Venezia és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Roma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekival vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegy-iroda, Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókrodái.

Finom uri fehérneműek
 legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat cégégnél
 VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

**JEGYGYÜRÜK,
 NÁSZAJÁNDÉK-
 TÁRGYAK**

**A
 LEOLYÓSEBBER
 POLGÁR KÁLMÁN**

ÉRSZERESZ-ES MŐR-ES
 üzletében szereshetők ne

BUDAPEST, Erzsébet-körut 29.

VIDÉKI MEORENDFLESEKRE NÖLÖNÖS ÖÖNDÖT FORDITOK.
 ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENYVÉ

LEGALKALMASABB AJÁNDÉK!

megulabb divatu amerikal estély czipőink.
 Legizléseesebb kivitelű és elsőrendű minőségű

férfi-, női és gyermekcipőink

Igen tartós sport- és vadász-czipőink.
 Kérjük kirakatainkat megtekintenii!

AMERICAN SHOE COMPANY LTD.
 Budapest V., Dorottya-utca 6., VII., Erzsébet-körut 42.

Kérje képes árjegyzékünket. Kérje képes árjegyzékünket.

Bank és Pénzváltó r.-t.
 Budapest, V. ker., Tükör-utca 3. szám.
Lakásberendezési vállalata
 V., Nador-utca 4. sz. (Mérleg-u. sarok.)
Állandó butorkiállítás.
 Kaphatók szebbnél-szebb kivitelben teljes lakásberendezések, butorok, keleti szőnyegek, festmények. Francia és bronz-dísz tárgyak, csillarak k. yalm : füzési feltételek mellett
Óriási választék! Mérsékelt árak! Lelkiismeretes kiszolgálás!

Korányi Márton
 hordozható accumulator-gyártó, javító és föltő műhely
 Budapest, IV., Ferenczick-tere 3. sz.

 Telefon 69-33. Telefon 86-33.
 Hordozható accumulatorok, villamos gyújtótelepek, kézi ámpák, bányalámpák, t. ol. lámpák, kocsilámpák, zseb-lámpák és automobillámpák. — Accumulator gyártó javító és föltőállomás. — Szab. elektromos készülékek. — Izzólámpa és elektrotechnikai cikkek gyári raktára. — Villany szerelés. — Va. ódi Korányi-féle szíjvarró sodrony egyredarstusa.

EHEDETI SVÉDORSZÁGI SZAB. ROBUR
NYERSOLAJMOTOR
 számtalan előnyeinél fogva a világ legjobb üzemgépe 200-300 lóerőig.
 Mezbizható, olcsó üzem.

 Malomüzemre, iparvállalatoknak, mindennemű gazdasági és cséplési célokra legjobban ajánlatlik.
 Üzemköltség 1 1/2 fill.
 Pénzügyi ellenőrzés nincsen. Használt gépek, motorok becsorítottak. Kedvező részfizetés. — Teljes jóllátás.
Árjegyzékkel és szakember felvilágosítással szolgál!
LANDLER ÜDÖN
 motortelep, Budapest, VI., Lovag-u. 2

„OLLA”
 bebizonyítottan a legjobb higiénikus GUMMI
 2 évi jóllátás minden árért.
 Ára 4, 6 és 8 K tucatjárt.
 Műanyaggyártmányok 12 db válogatva 8 K

„OLLA”
 GUMMI több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbb: ajánlja OLLA kapható minden gyógyszerárban a jobb drogáriában. Érdekes árjegyzék küld OLLA Gum igyár, Wien, I. 1817. Pragerstr. 87.

Hirdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Eckardt Vilmos és Hotop Ernő
 Részvénytársaság
 Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.
 Tervezünk és vállalkozunk 1870 óta téglafalakat, cseréptéglagyarakat, csapótegyarákat, mésztegyeket, marosműveket, tüzelőberendezéseket, gyárkérményeket, kazánfalazásokat.
Több mint 5000 építkezés.

STANDARD
 életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
 ALAPÍTOTT 1825. ALAPVITATOTT 1825.
 Magyarországi fiók:
 Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota.)

Évi bevétel	37,311,833 korona
Kiutalt nyereségrészek	199,060,000 "
Vagyron	309,331,615 "
Halálesetek folytán kifizelve	691,378,000 "

A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei
 Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjaz. — Szabad világkötvények. — Kötvények érvényben tartása díjazások elmulasztásánál. — Tökösítés és előre megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szab. háború-biztosítás népfelkelők részére.
 Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Elsőrendű Singer-varró-gépeket

 nagyban árban és minden részletben a legújabbak. — 8 és 10 K részlete szállítunk 6 évi jótállással és vidékre is bárhol.
Láng Jakab és fia
 varrógép-nagykereskedés
 Budapest, József-körút 41.
 Fióküzletek: Baross-ter 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Butor EHRENTREU és FUCHS
 képezésként, vagy részletfizetéssel legolcsóbban
 Budapest, VI., Terezh-körút 8.
 Képes árjegyzék ingyen Telefon 68-49

Meghívó.
 Az Újpesti kereskedelmi és iparbank részv.-társaság 1912. évi január hó 20-án délelőtt 10 órakor tartja saját helyiségeiben **XXII. évi rendes közgyűlését** melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.
Napirend:
 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
 2. Mielleg előterjesztése, a nyereség bonyfordítása iránti határozathozatal és a felmentvény megadása.
 3. Az igazgatóság, felügyelő bizottság és választmány megválasztása.
 4. Az alapszabályok 4., 5., 18., 20., 23., 24., 27., és 30. §-ának módosítása.
 5. Esztleges indítványok.
 * Az alapszabályok 16. szakasza értelmében a közgyűlés előtt 3 nappal az intézet pénztárából letette helyezi.
Zárszámadások 1911. december hó 31-én.
 Mérleg-számla. Vagyon: Készpénz 2938705. Értékpapírok 1969742. Váltóárca 21576375. Készlet- és készletké- 12514229. Jelzálogkövetelések 172145. Folyószámlai követelések: pénzügyi rész 221750. Folyószámlai követelések f. mellett 498225. Előlegek 8140. Összesen 55072930. Teher: Részvények 400.000. Tartalékalkap 120.000. Takarékbetétek 19817807. Folyószámla-betétek 1040818. Visszeszámlált váltók 131874166. Fel nem vett osztalék 89. — Állományi tételek 3376676. Nyereségnyelleg: áthozat mult évről 232777. Nyereségnyelleg az évről 481939. Összesen 36087258.
 Veszteség- és nyereségszámla. Tel. olik: Betét kamat 822240. Betét kamatadó 822240. Veszteségnyelleg kamat 608898. Kezelési költség 1058930. Igazg. tiszti illetés és lakbér-járadék 2962084. Adó 804500. Bélyegilleték 2511. Leírás a váltóárcaiból 760. — Nyereségnyelleg: áthozat a mult évről 232777. Nyereségnyelleg az évről 481939. Összesen 22334012. Követel: Nyereségnyelleg mult évről 232777. Kamatok, váltók, jelzálog- és készletkövetelések után 2138505. Folyószámlai (megadott) kamatok 268707. Értékpapír kamat 704. Behajrási jutalék 30623. Kezelési atány az Újpesti öns. egylettől 1320. Összesen 22334012.
 Keresés Vilmos s. k. pénztáros. Gerzely Antal s. k. cégvezető. Az igazgatóság: Weisz s. k. elnök. Fray s. k., Góts s. k., dr. Liepmann s. k., Schwanz s. k., Székely s. k. A felügyelő-bizottság: Dr. Ugró Gyula s. k. elnök, Gömöri Elek s. k., Schreiber Henrik s. k., Tihanyi Géza s. k.
 F. ügyelő-bizottsági jelentés. Az igazgatóság által beterjesztett mérleg- és veszteség-nyereségszámla a keresk. törvény, valamint intézetünk alapszabályainak megfelelően vannak felállítva és azoknak minden egyes tétel az üzleti könyvekkel és ledárlalakkal teljesen megegyezik.
 Az igazgatóságnak a mérleg-számlában kitüntetett 3034716 korona tiszta nyereség iránti felmentési javaslatához hozzájárulnak és kérjük ugy részünkre, mint az igazgatóság részére a felmentvény megadását.
 Újpest, 1912. január hó 1.
A felügyelő-bizottság.

Szenzációs találmány.
 Szabadalmazva: 3956. sz. 2. Törv. védve. 41. sz. 2.
ANTICOL.
 Paratlan hatása szer a lovak kólika betegségének megszüntetésére. Ezen Anticol szerrel az 1. sz. huszárezrednél két éven folytatott kísérletek teljesen beigazolták, hogy ennél jobb szer nem létezik a kólika gyors és biztos megszüntetése, mert minden esetben már egy adag után is a baj teljesen megszunt.
 Egy doboz (mely 2 Anticol adagot tartalmaz) ára 3 korona; négy adag 8 korona, hat adag 12 korona.
Megrendelhető a feltalálónál:
„ANTICOL”-laboratórium
 Mayer Ignác kir. főállatorvosnál Brassó.
 Kaiserl und Königl. Husaren-Regiment Kaiser Nr. 1. **Elsmervény.**
 Alulírott, a Mayer Ignác kerületi m. kir. állami állatorvos ur által lovak kólikás megbetegedése ellen feltalált és összeállított gyógyszerert úgy a saját, mint az ezred lovainál meglépő gyógyeredménynyel használtam, ugyan azért azt gyors és biztos hatásánál, valamint alakjánál és könnyen kezelhetőségénél fogva mindenkinek melegen ajánlom.
 Brassó, 1896. április hó 21-én.
 (P. H.) **Littke, Oberst s. k.**

Bőrbutoripar!
Kendi Antal,
 Bpest, IV., Semmelweis-u. 7.

 Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivitel és árak tekintetében külföldi elonyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédő székek, fotelek, férfiszobák és irodahelyiségek butorizása!
Bőrbutor bevásárlás a bizalmi dolog!

+ MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR +

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmunkában szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő igényeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

DÉNZKÖLCSÖN

Sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki tak. pénz. részv.

Erzsébet sorsjegyre 10.-	K. Olasz v. f. sorsjegyre 50 K
Jósziv " 13.-	Osztirak v. f. " 55 "
Bazilika " 28.-	Hozal " 110 "
Magyar v. f. " 35.-	Konv. jelzalog " 145 "

A kölcsön apró részletekben törleszhető. — Ha sorsjegyek hátrahagyott részletekben vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre fölemeljük. — Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltunk és rájuk főnti kölcsönt adjuk. — A sorsjegyszámokat a zálogjegyre rávezetjük. — Olcsó kamat és azonnali elintézés.

BEIFELD BANKHÁZ Budapest, Károly-körút 1. Alapítva 1874.

LUSER L.-féle turis a-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer: tyukszem, szemölcs és a talp, valamint a sarok bőrkeményedéssel továbbá mindennemű borszarusodás ellen. A hatását jól állás váltó látközpont: **SCHWENK L.** győgyész Meidling-Bécs Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasztalat mellett védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. Egy doboz ára 1 kor. 20 fill. vidékre 1 kor. 65 fill. előzetes beküldése mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár:
Török József győgyész. Budapest, Király-utca 12. Andrássy-ut 20.

Sajnos, de való,

hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testi nedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes, nagy tapasztalatu specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas szaktudású dr. Palócz v. kórházi orvos, egészség. tanár országos híri intézete (Budapest, IV., Múzeum-körút 13.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakeros sebeket, hűgyesd-, hólyag-, ideg- és hátrgerincbajokat, az önfertőzés és szifilisz utóbjait, mazómlést, elgyengült férfit (impotentiát), kezdődő elmezavart, aranyerőt, sérveket, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valakit bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő felvilágosítást afelől, hogy otthon mi módon gyógyítható ki gyökeresen a bajából (a levélben csak válaszdeleget kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10-12-ig d. u. 3-5 óráig, (vasárnap déli 12-ig.) **EHRlich 606 kúrát is végeznek.** Cím: **Dr. Palócz,** specialista-orvos, Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 13.

„Pallas“ nyugdíj, élet- és katonai biztosító részv.-társ.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 24. sz.

Biztosít hátrkinek orvosi vizsgálat nélkül agkori nyugdíjat, rokkantsági járadékot, özvegyi nyugdíjat és végkielégítést mérsékelt díjtételek mellett.

Kérjen tájékoztatót! Képviseletet mindenütt keresünk. Kérjen tájékoztatót!

ÓRÁK, ÉKSZEREK

GRAMOFONOK = LEMEZEK
RÉSZLETFIZETÉSRE IS!
10 évi jótállás mellett =

Magyarországon legolcsóbban kaphatók
TÓTH JÓZSEF
CHRONOMETER ÉS MUÓRÁS GYÁRI NAGYRAKTÁRÁBAN
SZEGED, Dugonics tér 11 /H.

Szemtelen elismeréssel. Orajavítások 5 évi jótállás mellett.
KÉPES ÁRJEYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Titkos betegségek

hűgyesófolvas, hűgyesószükületek, altesti sebek, bujaker (syphilis), az önfertőzés következtében fellépő éjjeli mazómlések és idegbántalmak, elgyengült férfit (impotencia), makacs bőrbetegségek, bármely női nemi bajok, méhbajok, fehérhűgyes stb. alapos, gyors és gyökeres kigyógyítására legjobban ajánljuk bevált lelkiismeretes és nagy gyakorlaton alapuló győgy módjainál fogva

DR. GARAI

hírneves szakorvos rendelő intézetét,
Budapest, Andrássy-ut 28. szám.
Rendelés hétköznap: 10-től 4 óráig és este 7-8. Vasár- és ünnepnap délután 2-ig. Feltűnés nélkül eredményes győgyítás levélileg is.
Kívánatra győgyszerekről is gondoskodik.
„Ehrlich 606.“ javított Joha oltások.

EREDETI BENZ

Elismert legjobb gyártmány álló- és fekvőrendszerű benzinkomobilos cséplőkészleteket teljes jótállás mellett szállítja a

BENZ

MAGYAR AUTOMOBIL ÉS MOTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
Központi iroda és gyárléop: BUDAPEST, VII. KER., ILKA-UTCZA 31. SZÁM.
Telefon: 168-79. és 81-41.
Árjegyzék ingyen és bérmentve! Képviselet felállítását! Szakszerű kiszolgálás! Képviselet és ügynökök felvételnek!

Gummi-óvszerek

legfinomabb francia gyártmány 12 drb.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.

NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K

STERYL legfinomabb Paara gummi-hűgyes 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps“ gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.

Mintagyűjtemény 12 drb legfinomabb 4 korona.

IRRIGATOR zománczott vagy üvegben teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.

Suspensor (heretartó) drbja -.50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.

Has- és Sérvkötők a Gummiharisnyák legnagyobb választékban, mérték után is készíttetnek.

„GLORIA-ÖV“ (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor.-ig.

Neumayer Lipót
kőszet, gummiárak és betegápolási czikkék raktára
V., Budapest, Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM üzleteim:
VI. Váci-körút 1. (ANKERKÖZ), VII. Rákóczi-ut 8. szám.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

A legtokéleteesebb Dieselmotorokat

készíti a monarchia legnagyobb és legrégebb Dieselmotor gyára

Fegyver és Gépgyár Részvénytársaság

Budapesten.

SCHAUMBURG LIPPE herceg beremendi portland cément- és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság: Pécs, Indóház-u. 42.
Evi termelés: 500.000 q. portland cément, 120.000 q. teher mész, 800.000 q. kavics.

Kitünő minőségű és páratlanul szép színű

portland cément

és

fehér mész gyártása

valamint géppel zuzott kavics és nyers mész előállítás

Művek: Beremenden.
Portland cémentünk kiváló minősége mindenütt a legnagyobb elismerést vívta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségű szavatoink. Gyors és pontos kiszolgálás!